

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ
ΕΓΧΗΜΑ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ 2012 - 2013

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 2012

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑΣ ΟΔΗΓΟΥ ΣΠΟΥΔΩΝ:

Γενική εποπτεία: Αθανάσιος Καραθανάσης, Καθηγητής
Υπεύθυνος: Βασίλειος Κοκοσιός, Ανακληρωτής Καθηγητής
Μέλη: Σοφία Α. Αίμιου, Λέκτορας
Γεώργιος Γκαβριδίνης, Λέκτορας
Αγγελική Τριβυζοδάκη, Λέκτορας

Α'. ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΟΥ ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

1. Πρυτανεία

Πρύτανης	Ιωάννης Μυλόπουλος καθηγητής Τμήματος Πολιτικών Μηχανικών Πολυτεχνική Σχολή
Αντιπρύτανης	α) Λέσπιο Αιζίου καθηγήτρια Τμήματος Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας Θεολογική Σχολή β) Σοφία Κουίδου - Ανδρέου καθηγήτρια Ιατρικής Σχολής γ) Γιάννης Ποντίης καθηγητής Τμήματος Βιολογίας Σχολή Θετικών Επιστημών

2. Σύγκλητος

Το ανώτατο διοικητικό όργανο του Πανεπιστημίου είναι η Σύγκλητος. Η Σύγκλητος αποτελείται από τον Πρύτανη, τους Αντιπρυτάνεις, τον Κοσμήτορα κάθε Σχολής, τον Πρόεδρο κάθε Τμήματος, έναν εκπρόσωπο των φοιτητών από κάθε Τμήμα, δύο εκπροσώπους των μεταπτυχιακών φοιτητών, έναν εκπρόσωπο των βοηθών-καμειητών-επιστημονικών συνεργατών, έναν εκπρόσωπο του ΕΒΔΠ, έναν εκπρόσωπο του ΕΤΕΠ και έναν εκπρόσωπο του Διοικητικού Προσωπικού. Στη Σύγκλητο συμμετέχουν επίσης και εκπρόσωποι των αναπληρωτών καθηγητών, επικουρών καθηγητών και λεκτόρων.

Β'. Η ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

Η Θεολογική Σχολή Θεσσαλονίκης λειτουργεί από το 1942, αν και η ίδρυσή της προβλεπόταν από την ίδρυση του Πανεπιστημίου, το 1925. Από το 1964 η Σχολή, προσαρμόζοντας τον κανονισμό λειτουργίας της, χάρισε τις προπτυχιακές σπουδές σε τρία Τμήματα. Απ' αυτά το τρίτο, Κοινωνικής Διακονίας, δεν λειτουργήσει οδοδοτικά, επειδή δεν προσήλθε σ' αυτό ικανοποιητικός αριθμός φοιτητών. Τα άλλα δύο Τμήματα, α) Θεολογίας και β) Ποιμαντικής, λειτουργήσαν αποδοτικά για μία περίπου εικοσαετία, έχοντας ενιαία διοίκηση, τον κοινό σύλλογο των καθηγητών της Σχολής.

Με το νόμο για τα Α.Ε.Ι. 1268/82 επιβλήθηκε και η διοικητική διάκριση μεταξύ των δύο Τμημάτων της Σχολής, τα οποία από το 1982 λειτουργούν ομόνομα και τα καθένα διοικείται από τη Γενική του Συνέλευση. Η στελέγωση των Τμημάτων έγινε από το προσωπικό που υπηρετούσε μέχρι τότε στη Σχολή. Με το Π.Δ. 316 (Φ.Ε.Κ. 166/6.10.94) το Τμήμα Ποιμαντικής μετονομάστηκε σε «Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας», χωρίς να αλλάξει το γνωστικό του αντικείμενο.

Σύμφωνα με το νόμο 1351/1983, άρθρο 6, παρ. 10, «οι πτυχισμοί των Τμημάτων Ποιμαντικής των Πανεπιστημίων Αθηνών και Θεσσαλονίκης έχουν δικαίωμα διορισμού στην εκκλησιαστική, Γενική και Τεχνική-Επαγγελματική Εκπαίδευση».

Στη Θεολογική Σχολή λειτουργεί Βιβλιοθήκη, η οποία προέκυψε από την ενοποίηση των επιμέρους βιβλιοθηκών των παλιών Σπουδαστηρίων της Σχολής, που ήταν κατεστραμμένες σ' όλο το κτήριο. Η Βιβλιοθήκη είναι πλούσια και οργανωμένη, και διαθέτει ανεργαστήριο. Η διοίκησή της ασκείται από την Κοσμητεία της Σχολής.

Η Θεολογική Σχολή εκδίδει επιστημονικό περιοδικό με τίτλο «Επιστημονική Επιθεώρηση Θεολογικής Σχολής-Α.Π.Θ.», το οποίο κατ' αρχήν αποτελούσε έναν ενιαίο τόμο, που περιελάμβανε συνεργασίες μελών Α.Ε.Π. όλης της Θεολογικής Σχολής. Από το 1990 η Επιθεώρηση εκδίδεται σε δύο ανεξάρτητα τεύχη, ένα από κάθε Τμήμα της Σχολής.

Επί πλέον, η Θεολογική Σχολή μετέχει στο Κέντρο Βυζαντινών Ερευνών, το οποίο υπάρχει στη Φιλοσοφική Σχολή του Α.Π.Θ. Το Κ.Β.Ε. αποτελείται από πέντε Τμήματα (Μεσαιωνικής Ελληνικής Φιλολογίας, Βυζαντινής Ιστορίας, Βυζαντινής Αρχαιολογίας και Τέχνης, Βυζαντινής Θεολογίας, Βυζαντινού Δικαίου) και διοικείται από πενταμελές διοικητικό συμβούλιο, στο οποίο η Θεολογική Σχολή εκπροσωπείται από ένα μέλος.

ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ

Όργανο διοίκσεως της Θεολογικής Σχολής είναι η Γενική Συνέλευση της Σχολής και η Κοσμητεία.

Η Γενική Συνέλευση της Σχολής απαρτίζεται από τα μέλη των Γενικών Συνελεύσεων των δύο Τμημάτων.

Η Κοσμητεία απαρτίζεται από:

- τον Κοσμήτορα, καθηγητή **Μιχαήλ Τρίτο**
- τους Προέδρους των δύο Τμημάτων
Τμήματος Θεολογίας: καθηγητή **Χρυσόστομο Σταμούλη**

- Τμήματος Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας: καθηγητή
Αθανάσιο Καραθανάση

γ) δύο εκπαιδευτικοί των φοιτητών, έναν από κάθε Τμήμα.

Γραμματέας: Δέσποινα Εκμετζόγλου

Γ'. ΤΟ ΤΜΗΜΑ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ

Το Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας είναι το ένα από τα δύο Τμήματα της Θεολογικής Σχολής, που λειτουργούν ανεξάρτητα, σύμφωνα με τους νόμους 1268/82, 2083/1992 και 3549/2007.

Το Τμήμα αποτελεί τη βασική λειτουργική ακαδημαϊκή μονάδα, που καλύπτει το γνωστικό αντικείμενο μιας επιστήμης. Το Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας υπηρετεί την καλλιέργεια και την προαγωγή της έρευνας και της γνώσης της επιστήμης της Θεολογίας, με ειδική επιστημονική κατεύθυνση τη μελέτη των πηγών και των εκφάνσεων της ορθόδοξου χριστιανικής παραδόσεως και του θεολογικού, κοινωνικού και ποιμαντικού έργου της Εκκλησίας. Με την εκπαίδευση που παρέχει, βάζει το αναλυτικό προγράμματος σπουδών, που παρατίθεται κατωτέρω, σκοπό να καταρτίσει στελέχη της Θεολογικής Επιστήμης, της Εκπαίδευσης, των διάφορων κοινωνικών φορέων, και της Εκκλησίας.

Οι σπουδές διαρθρώνονται σε 8 εξάμηνα (4 χρόνια) και οδηγούν σ' ένα ενιαίο πτυχίο.

ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Όργανα Διοίκησης του Τμήματος είναι ο Πρόεδρος, το Διοικητικό Συμβούλιο, η Γενική Συνέλευση και η Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύνοψης του Τμήματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο καθηγητής **Αθανάσιος Καραθανάσης**

Αναπληρωτής Πρόεδρος: Ο καθηγητής **Θεόδωρος Γιάγκου**

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Πρόεδρος: Ο καθηγητής **Αθανάσιος Καραθανάσης**

Αναπληρωτής Πρόεδρος: Ο καθηγητής **Θεόδωρος Γιάγκου**

Μέλη: Οι Διευθυντές των Τομέων:

Τομέας Α': αναπλ. καθηγητής **Σωμίων Πασχαλίδης**

Τομέας Β': αναπλ. καθηγητής **Βασίλειος Κουκουσάς**

Τομέας Γ': καθηγητής **Κωνσταντίνος Χρήστου**

Τομέας Δ': καθηγητής **Πρακλής Ρεράκης**

Δύο εκπρόσωποι των φοιτητών.

Ένας εκπρόσωπος των μεταπτυχιακών φοιτητών.

Γραμματέας: Ευμορφία Μακεδονοπούλου

ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

Η Γενική Συνέλευση του Τμήματος είναι αρμόδια για οποιαδήποτε θέμα αφορά στο Τμήμα, για το οποίο δεν ορίζεται ρητώς αρμοδιότητα άλλου οργάνου του Τμήματος.

Πρόεδρος: Ο καθηγητής **Αθανάσιος Καραθανάσης**

Αναπληρωτής Πρόεδρος: Ο καθηγητής **Θεόδωρος Γιάγκου**

Μέλη: Τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος.

Εκπρόσωποι των φοιτητών σε αριθμό ίσο προς το 50% των μελών ΔΕΠ.

Εκπρόσωποι των μεταπτυχιακών φοιτητών σε αριθμό ίσο προς το 15% των μελών ΔΕΠ.

ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΕΙΔΙΚΗΣ ΣΥΝΟΨΗΣ

Αρμοδιότητες της Γενικής Συνέλευσης Ειδικής Σύνοψης του Τμήματος είναι τα αμιγώς επιστημονικά-ερευνητικά θέματα, όπως είναι ιδίως ο καθορισμός του ενιαίου γνωστικού αντικείμενου ενός Τομέα, η απόφαση για την προκήρυξη θέσης ενός μέλους ΔΕΠ, η απόφαση για τη συγκρότηση εκλεκτορικού σώματος για την κρίση ενός μέλους ΔΕΠ.

Πρόεδρος: Ο καθηγητής **Αθανάσιος Καραθανάσης**

Αναπληρωτής Πρόεδρος: Ο καθηγητής **Θεόδωρος Γιάγκου**

Μέλη: Τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος.

Δ'. ΟΓΚΟΤΟΜΕΙΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Ο Τομέας είναι η ακαδημαϊκή μονάδα που συντονίζει τη διδασκαλία μέρους του γνωστικού αντικείμενου του Τμήματος, το οποίο αντιστοιχεί σε συγκεκριμένο πεδίο της επιστήμης. Όργανα του Τομέα είναι η ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ και ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ.

Η ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ του Τομέα απαρτίζεται από τα μέλη ΔΕΠ του Τομέα, εκπρόσωπος των προπτυχιακών φοιτητών σε αριθμό ίσο προς το 30% του αριθμού των μελών ΔΕΠ, δύο τουλάχιστον έως πέντε το πλείστον, και από έναν εκπρόσωπο των μεταπτυχιακών φοιτητών του Τομέα.

Η ευθύνη του διδακτικού έργου του Τμήματος Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας έχει καταναρτηθεί στους παρακάτω τέσσερις Τομείς:

Α. Τομέας Αγίας Γραφής και Πατερικής Γραμματείας

Καλύπτει το γνωστικό αντικείμενο της έρευνας και διδασκαλίας των θεμάτων που συνδέονται με εισαγωγικά, ιστορικά, φιλολογικά, ερμηνευτικά και θεολογικά προβλήματα α) της Αγίας Γραφής, β) της Πατερικής Γραμματείας, γ) της θρησκυολογίας, δ) των φιλοσοφικών και λοιπών πολιτιστικών παραγόντων, που προσδιορίζουν τη μορφή και το περιεχόμενο των κειμένων της Αγίας Γραφής και των Πατέρων της Εκκλησίας, καθώς και των θεμάτων που αφορούν στη σημασία και σπουδαιότητα αυτών των κειμένων για τη σύγχρονη ζωή της Εκκλησίας.

Β. Τομέας Ιστορίας, Λόγματος, Αιρεθολόγων και Διαχριστιανικών Σχέσεων

Καλύπτει το γνωστικό αντικείμενο της σπουδής της ανάπτυξης στην ιστορία των θεσμών της Εκκλησίας (Εκκλησιαστική Ιστορία), της γένεσης, της ανάπτυξης και της συστηματικής εμπέδωσης της εκκλησιαστικής πίστης με τη δογματική διδασκαλία (Ιστορία των Δογμάτων, Δογματική Θεολογία, Συμβολική) και της προβολής και εφαρμογής της εκκλησιαστικής πίστης στις διορθώσεις και διαχριστιανικές σχέσεις και στην ιστορία της οικουμενικής κινήσεως.

Γ. Τομέας Λατρείας, Αρχαιολογίας και Τέχνης

Καλύπτει το γνωστικό αντικείμενο της ιστορικής, θεολογικής και δεοντολογικής εξέτασης και διδασκαλίας της θείας λατρείας και χριστιανικής αρχαιολογίας σ' όλες τις εκφάνσεις τους, δηλαδή: της λατρείας, του κηρύγματος, της υμνογραφίας, του εορτολογίου, της αγιολογίας, της αρχιτεκτονικής, της γλυπτικής, της ζωγραφικής, της μικροτεχνίας και της εκκλησιαστικής μουσικής.

Δ. Τομέας Δικαίου, Οργανώσεως, Ζωής και Διακονίας της Εκκλησίας

Καλύπτει το γνωστικό αντικείμενο της διδασκαλίας και έρευνας θεμάτων που αναφέρονται στο δίκαιο και στην οργάνωση, στη ζωή, στη διακονία και στο ποιμαντικό έργο της Εκκλησίας (Κανονικό Δίκαιο και Εκκλησιαστική Νομοθεσία, Ποιμαντική, Ποιμαντική Ψυχολογία, Ψυχολογία, Παιδαγωγικά, Χριστιανική Ηθική, Κοινωνιολογία, Ιεραποστολική, Εξομολογητική, Κατηχητική, κ.ά.).

Ε'. ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΤΩΝ ΤΟΜΕΩΝ

Α. Τομέας Αγίας Γραφής και Πατερικής Γραμματείας

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ:

Σημεών Πασχαλίδης, αναπλ. καθηγητής

ΜΕΛΗ:

Καθηγητής:

Χρήστος Οικονόμου

Αναπληρωτής καθηγητής:

Σημεών Πασχαλίδης

Επίκουροι καθηγητές:

Αθανάσιος Πατριωτάκης

Κυριακούλα Πασιόδημητρίου

Απόστολος Κραλίδης

Δέκτορες:

Σουλτάνα Λαμπρού

Άννα Καμαρινάδου

Θεόδωρος Πιτταράς

Αικατερίνη Ξοαλαμπούνη

Ευαγγελία Δάφνη

Υπάλληλος Γραμματείας Τομέου:

Αναστασία Αγγελουπούλου

Β. Τομέας Ιστορίας, Λόγματος, Αιρεθολόγων και Διαχριστιανικών Σχέσεων

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ:

Βασίλειος Κουκουσάς, αναπλ. καθηγητής

ΜΕΛΗ:

Καθηγητής:

Αθανάσιος Καρθονάσης

Δέσπω Ανάλιου

Μιχαήλ Τρίτος

Κωνσταντίνος Χρήστου

Αναπληρωτής καθηγητής:

Βασίλειος Τσίγκος

Βασίλειος Κουκουσάς

Μητροπολίτης Προβήσης Ιωάννης - Ελπιδοφόρος Λαμπρινιάδης

Επίκομοι καθηγητές:
πρωτοπρεσβύτερος Χρήστος Φιλώτης-Βλαχάβας
Κωνσταντίνος Μλοζίνης

Λέκτορες:
π. Βασίλειος Γεωργόπουλος
Ιωάννης Μπάκας

Υπάλληλος Γραμματείας Τομέως:
Ανυστασία Αγγελιοπούλου

Γ. Τομέας Λατρείας, Αρχαιολογίας και Τέχνης

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ:
Κωνσταντίνος Χρήστου, καθηγητής

ΜΕΛΗ:

Επίκομοι καθηγητές:
αρχιμονδρέτης Νικόδημος Σκρέττας-Γιαζίδης
πρωτοπρεσβύτερος Κωνσταντίνος Καρφίσαριδης
πρωτοπρεσβύτερος Σπυρίδων Αντωνίου

Λέκτορες:
Αγγελική Τριβουζαδάκη
Γρύφων Τσομπάνης
πρωτοπρεσβύτερος Χρυσόστομος Νάσης

Υπάλληλος Γραμματείας Τομέως:
Φωτεινή Καρατσιβίδου-Αιζάρου

Δ. Τομέας Λακταίου, Οργανώσεως, Ζωής και Διακονίας της Εκκλησίας

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ:
Ηρακλής Ρεράκης, καθηγητής

ΜΕΛΗ:

Καθηγητές:
Θεόδωρος Γιάνγκου
Ηρακλής Ρεράκης

Αναπληρωτής καθηγητής:
πρωτοπρεσβύτερος Αθανάσιος Γκούκας

Επίκομοι καθηγητές:
Μιλτιάδης Βάντος

Κωνσταντίνος Κατσιόπουλος

Λέκτορες:
Γεώργιος Γκαβαρόντας
Δημήτριος Νικολακάκης

ΣΤ'. α. ΟΜΟΤΙΜΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ

Ιωάννης Φουντούλης (†)
Μητροπολίτης Τυρολόης και Σερεντίου Παναγιώτημον Ραδόπουλος
Γεώργιος Στοιγόγλου
Στέργιος Σάκκος (†)
Μητροπολίτης Περγάμου Ιωάννης Ζηξιώλας
Αντώνιος Παπαδόπουλος
Χρήστος Κρικόνης
Ευθύμιος Τσιγαρίδης
Χρήστος Βάντος
Πανασιάς Κουλιεμένης (†)
Ευστράτιος Ζεγκίνης
Σταύρος Καλαντζάκης
Ηλίας Νικολακάκης
Βασίλειος Φανοργιάκης
Γεώργιος Θεοδώρουδης
πρωτοπρεσβύτερος Θεόδωρος Ζήσης
Σωτήριος Βαρναλιόης

β. ΣΥΝΤΑΞΙΟΛΟΘΗΘΕΝΤΕΣ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ

πρωτοπρεσβύτερος Ιωάννης Ρομανιάς (†)
Χριστίνα Μπουλάκη-Ζήση
Στέργιος Τσιάμης
Θεολόγος Αλεξράντης (†)
Αθανάσιος Αγγελόπουλος

Ζ'. ΕΞΩΠΗ - ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ ΞΕΝΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ

Αγγλικής Γλώσσας: Μαρία Μιχαίου
Γαλλικής Γλώσσας: Ελένη Γκίνου
Γερμανικής Γλώσσας: Αγνή Δάφφα - Παναγιώτα Ποκότη
Ελληνική Γλώσσα: Σχολείο Νέας Ελληνικής Γλώσσας

Η'. Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
Ευμορφία Μακκιδονοπούλου

ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ:
Ευθμία Κυρατζή
Ειρήνη Βαρελάδο
Αλέξια Σουκιρά

ΚΛΗΤΗΡΑΣ:
Δέσποινα Σαμουηλίδου

Η Γραμματεία δέχεται μόνο από τις 09:00 π.μ. καθημερινά και μόνο με την επίδειξη του δελτίου αναγνωρίσεως του φοιτητή.

Θ'. ΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Το ακαδημαϊκό έτος 2012-2013 στο Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας είναι εγγεγραμμένοι, 1.858 φοιτητές. Απ' αυτούς φοιτούν:

στο Α' εξάμηνο	242 (αριθμός εισακτέων)
στο Γ' εξάμηνο	195
στο Ε' εξάμηνο	209
στο Ζ' εξάμηνο	217
Στό Πτυχίο	995

Γ'**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ**

I. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ**A'. Τομέας Αγίας Γραφής και Πατρικής Γραμματείας**

	Α.Μ.	
α.	ΠΑΛΑΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ	7
	1. Εισαγωγή στην Παλαιά Διαθήκη	(3)
	2. Ερμηνεία της Παλαιάς Διαθήκης	(2)
	3. Θεολογία της Παλαιάς Διαθήκης	(2)
	ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ	12
	1. Εισαγωγή στην Καινή Διαθήκη	(3)
	2. Ερμηνεία της Καινής Διαθήκης	(5)
	3. Θεολογία της Καινής Διαθήκης	(2)
	4. Γλώσσου και Ερμηνευτική της Καινής Διαθήκης	(2)
γ.	ΠΑΤΡΟΛΟΓΙΑ-ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ	15
	1. Εισαγωγή στη Χριστιανική Γραμματεία	(2)
	2. Πατρολογία, Χριστιανική Γραμματεία I (α' - η' αι.)	(4)
	3. Χριστιανική Γραμματεία 2 (θ' - ιε' αι.)	(4)
	4. Χριστιανική Γραμματεία 3 (ιστ' αι. - σήμερα)	(3)
	5. Ερμηνεία Πατέρων	(2)
	6. Πρακτική άσκηση με επίσκεψη σε Βιβλιοθήκες χ/φου και παλαιότυπων εκδόσεων	
δ.	ΑΠΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΕΘΕΤΟΛΟΓΙΑ	3
ε.	ΞΕΝΑ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΑ	4
	1. Εισαγωγή στη Θρησκευτολογία	(2)
	2. Ιστορία και διδασκαλία των ξένων θρησκειών. Παράθρησκευτικά κινήματα	(2)
στ.	ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ	2
ζ.	ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ	3
	B'. Τομέας Ιστορίας, Δόγματος, Διορθόδοξων και Διαχριστιανικών Σχέσεων	
α.	ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ	14
	1. Εκκλησιαστική Ιστορία. Εισαγωγή στην Εκκλησιαστική Ιστορία	(4)
	2. Εκκλησιαστική Ιστορία	(3)
	3. Ιστορία και σύγχρονη κατάσταση του Οικου-	

	μενικού Πατριαρχείου και των άλλων Προσβληθέντων Πατριαρχείων	(2)	Δ.Μ
	4. Ιστορία και σύγχρονη κατάσταση της Εκκλησίας της Ελλάδος και της Κύπρου	(2)	
	5. Ιστορία και σύγχρονη κατάσταση των Σλαβικών και λοιπών Ορθόδοξων Εκκλησιών	(2)	
	6. Ιστορία του Νέου Ελληνισμού	(2)	
	7. Ιστορία του Βυζαντινού πολιτισμού	(2)	
β.	ΔΟΓΜΑ, ΔΙΟΡΘΟΔΟΞΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ	17	
	1. Δογματική της Ορθόδοξου Καθολικής Εκκλησίας (4)		
	2. Ερμηνεία δογματικών και συμβολικών κειμένων της Ορθόδοξου Εκκλησίας	(4)	
	3. Συμβολική, Διορθόδοξες και Διαχριστιανικές σχέσεις. Ιστορία της Οικουμενικής Κινήσεως	(2)	
	4. Ιστορία δογμάτων	(3)	
	5. Σύγχρονες χριστιανικές αρέσεις	(2)	
	6. Ιστορία της Αρχαίας και Βυζαντινής Φιλοσοφίας	(2)	
	Γ'. Τομέας Λατρείας, Αρχαιολογίας και Τέχνης		
α.	ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ	10	
	1. Εισαγωγή στη Θεία Λατρεία	(3)	
	2. Λειτουργική - Ιστορία και θεολογία της Θείας Λατρείας	(3)	
	3. Λειτουργική - Βυζαντινός λειτουργικός τύπος	(2)	
	4. Λειτουργική-Πηγές της Θείας Λατρείας. Τελετουργική	(2)	
	5. Πρακτική άσκηση στη Θεία Λατρεία και το κηρυγμα στον πανεπιστημιακό ναό και σε λατρευτικούς χώρους της Ελλάδας (ναοί και μονές), για την ενημέρωση πάνω στα προβλήματα της λειτουργικής ζωής και του κηρύγματος.		
β.	ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ	6	
	1. Χριστιανική και Βυζαντινή Αρχαιολογία και Τέχνη 1	(2)	
	2. Χριστιανική και Βυζαντινή Αρχαιολογία και Τέχνη 2	(2)	

	3. Χριστιανική και Βυζαντινή Αρχαιολογία και Τέχνη 3	(2)	Α.Μ
	4. Πρακτική άσκηση με επίσκεψη ναών παλαιο-χριστιανικών και βυζαντινών χρόνων.		
γ'	ΟΜΙΛΗΤΙΚΗ	4	
	1. Ομιλητική. Ιστορία του κηρύγματος	(2)	
	2. Ομιλητική. Αισθητική της Λατρείας	(2)	
δ'	ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ	4	
	1. Εκκλησιαστική Μουσική. Θέματα Λειτουργικής Μουσικής	(2)	
	2. Βυζαντινή Μουσικολογία και Ψαλτική Τέχνη	(2)	
	3. Πρακτική άσκηση στους εκκλησιαστικούς ύμνους των ακολουθιών που τελούνται στον πανεπιστημιακό ιερό ναό		
ε'	ΥΜΝΟΛΟΓΙΑ	2	
	Α'. Τομέας Δικαίου, Οργανώσεις, Ζωής και Δικονομίας της Εκκλησίας		
α'	ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΥ	2	
β'	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ	2	
γ'	ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΗΘΙΚΗ	4	
δ'	ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΜΕ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗΣ	6	
	Με επισκέψεις σε ιδρύματα, ενορίες και μητροπόλεις		
ε'	ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ	2	
στ'	ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ	2	
ζ'	ΚΑΝΟΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ	8	
	1. Πηγές του Κανονικού Δικαίου	(1)	
	2. Κανονικό Δίκαιο	(5)	
	3. Κανονικό Δίκαιο. Σχέσεις Πολιτείας και Εκκλησίας	(2)	
η'	ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ-ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΤΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	1	
	1. Γενική Παιδαγωγική με ασκήσεις	(2)	
	2. Ειδική Διδακτική του μαθήματος των Θρησκευτικών	(2)	
	3. Πρακτική άσκηση σε σχολεία της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης		
θ'	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΘΕΟΛΟΓΙΑ	2	

2. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Α. ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

1. Καθηγητής Αθανάσιος Καραθανάσης:

α) *Η Καππαδοκία-Εκκλησιαστική ιστορία, το περιμαρτύριο, ο πολιτισμός της* (Χ252)

Σύγγραμμα: Αθ. Καραθανάσης, *Η Καππαδοκία. Συμβολή στην ιστορία του Μικρασιατικού Ελληνισμού*, εκδ. Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη 2007.

β) *Ιστορία της Θεσσαλονίκης Θέματα βυζαντινής και νεότερης εκκλησιαστικής ιστορίας (μήρος β')* (Χ256)

Σύγγραμμα: Αθ. Καραθανάσης, *Ιστορία της Θεσσαλονίκης* (316πΧ-212), εκδ. Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη 2012.

2. Καθηγήτρια Λέσπη Λιάλιου:

Εφαρμογές της Ηαμοφορμικής στη Θεολογία Α' (Χ253)- συνεισπεριεί ο υπ. Αρ Θεολογίας π. Γρηγόριος Σταμκόπουλος Δρ Πληροφ.

3. Καθηγητής Θεόδωρος Γιάνκου:

Κανονικο-λειτουργικά θέματα (Χ99)

Συγγράμματα: 1. Θ. Γιάνκου, *Κανόνες και Λατρεία*, εκδ. Μυθονία, Καλοχώρι Θεσσαλονίκη 2006.

2. Χρ. Νάσση, *Η τελετουργία των Μυστηρίων της Θείας Εγχεριστίας*, εκδ. Μυθονία, Καλοχώρι Θεσσαλονίκης 2007.

4. Καθηγητής Μιχαήλ Τρίτος:

Εθνικά θέματα σχετιζόμενα με τις χώρες της Χερσονήσου του Αίμου (Χ112)

Σύγγραμμα: Μ. Τρίτου, *Βλάχοι των Βαλκανίων και Ορθόδοξια*, εκδ. Πορφυριά, Θεσσαλονίκη 2009.

5. Καθηγητής Κωνσταντίνος Χρήστου:

Ο βυζαντινός ε' αιώνας ως εποχή μετάβασης (Χ235)

Σύγγραμμα: Κ. Χρήστου, *Εκκλησιαστικοί συγγραφείς του 7ου αι. ως Μάρτυρες της εποχής τους*, εκδ. Κυριμάνος, Θεσσαλονίκη 2010.

6. Καθηγητής Ηρακλής Ρεράκης:

α) *Το σχολείο ως εργαστήριο διαμόρφωσης στάσεων έναντι του άλλου* (Χ260)

Συγγράμματα: 1. Ηρ. Ρεράκης, *Ο «άλλος» στο ελληνικό σχολείο*, εκδ. Πορφυριά, Θεσσαλονίκη 2007.

2. Ηρ. Ρεράκη, *Κοινωνική ένταξη και θρησκευτική αγωγή του μαθητή στο ελληνικό σχολείο*, εκδ. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 2010
- β) *Επιχειρηματικότητα και καινοτομία στο θρησκευτικό και πολιτισμικό πλαίσιο* (X176)
7. Αναπληρωτής Καθηγητής πρωτοπρεσβύτερος Λθανάσιος Γάκιος
Σύγχρονα Ποιμαντικά θέματα (X81)
Συγγράμματα: 1. πρωτοπρ. Β. Καλλακμάνη, *Ο εκκλησιολογικός χαρακτήρας της Ποιμαντικής*, εκδ. Μυθονία, Καλοχώρι Θεσσαλονίκης 2005.
 2. πρωτοπρ. Β. Καλλακμάνη, *Μεθοδολογικά πρότερα της Ποιμαντικής*, εκδ. Μυθονία, Καλοχώρι Θεσσαλονίκης 2000.
8. Αναπληρωτής Καθηγητής Σωμείων Πασχαλίδης:
α) Οι όροι της Θεσσαλονίκης (X113)
 Το μάθημα υποστηρίζεται ηλεκτρονικά στην ιστοσελίδα www.lib.auth.gr/blackboard
Συγγράμματα: 1. Σ. Πασχαλίδη, *Οι Όροι της Θεσσαλονίκης*, εκδ. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 2012.
 2. Σ. Πασχαλίδη, *Εν αγίοις Ειδικά θέματα βυζαντινής και μεταβυζαντινής αριολογίας*, τόμ. Α', εκδ. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 2010
- β) *Ελληνική Παλαιογραφία και Επιγραφική* (X231)
Συγγράμματα: 1. Ειρήδιο Μισοί, *Εισαγωγή στην ελληνική Παλαιογραφία*, εκδ. Μ.Ι.Ε.Γ., Αθήνα 1998.
 2. Ευθ. Αίτσα, *Σύντομη εισαγωγή στην ελληνική Παλαιογραφία και Κωδικολογία*, τόμ. Β', εκδ. University Studio Press, Θεσσαλονίκη 2001.
9. Αναπληρωτής Καθηγητής Βασίλειος Κουκουσάς
Εκκλησία-Ελληνική παιδεία κατά την περίοδο της Οθωμανικής κυριαρχίας (X257)
Συγγράμματα: 1. Τρ. Ευαγγελίδη, *Η παιδεία επί Τουρκοκρατίας*, εκδ. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 2009.
 2. Κων. Σπανούδη, *Ιστορικοί σελίδες Ιωακίμ Γ'*, εκδ. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 2000
 3. Β. Κουκουσά-Διον. Βαζιλή, *Θέματα Εκκλησιαστικής Ιστορίας*, τόμ. Α', εκδ. Μπαρμπουνάκη, Θεσσαλονίκη 2010.
10. Αναπληρωτής Καθηγητής Βασίλειος Τσίγκος:
Ειδικά θέματα Χριστολογίας – Εκκλησιολογίας (X133)
Συγγράμματα: 1. Βασιλείου Τσίγκου, *Λογισμικά και Θεολογικά Μελέτηματα Α'*, εκδ. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 2010.

2. Χρ. Σταμούλη, *Άσκηση αυτοσυνειδήσεως, Μελέτηματα δογματικής Θεολογίας*, εκδ. Το Παλίμψηστον, Θεσσαλονίκη 2004.
11. Αναπληρωτής Καθηγητής Μητροπολίτης Προύσης Ελαδοφόρος Λυμπερινιάδης:
Ορθόδοξη και Παγκόσμια Συμβολία Εκκλησιών (X258)
Σύγγραμμα: Γ. Αιμμόπουλου, *Ισμή και λειτουργία των Παγκοσμίων Συμβολίων Εκκλησιών*, εκδ. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 2012
12. Επίσκοπος Καθηγητής πρωτοπρεσβύτερος Χρήστος Φύλιτης-Βλαχάβας:
Ορθόδοξη και αίρεση στην αρχαία Εκκλησία (X246)
Σύγγραμμα: Ν. Μαισούκα, *Ορθόδοξη και αίρεση στους εκκλησιαστικούς συγγραφείς των 3, 4, 5, 6, 7 αι.*, εκδ. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 1992.
13. Επίσκοπος Καθηγητής Λθανάσιος Παπαρνάκης:
α) Η χρήση των ΗΥ στη θεολογική έρευνα (X142)
 Το μάθημα υποστηρίζεται ηλεκτρονικά στην ιστοσελίδα www.lib.auth.gr/blackboard
Συγγράμματα: 1. Χ. Γουλτίδη, *Οδηγός πτυχίας για το δίπλωμα ΕCDE 5, Ενότητα 3: Επεξεργασία κειμένου-Word* 2007, εκδ. Κλειδάριθμος, Αθήνα 2010.
 2. Β. Μητροπολίτου, *Το εκπαιδευτικό λογισμικό στη διδασκαλία των μαθημάτων των θρησκευτικών*, εκδ. Βάνιας, Θεσσαλονίκη 2008.
- β) *Ερμηνεία λειτουργικών περικοπών από την Παλαιά Διαθήκη* (X203)
Συγγράμματα: 1. Ν. Ολομήτιου, *Ερμηνεία Παλαιάς Διαθήκης*, τόμ. Α', εκδ. Έννεμα, Αθήνα 2006
 2. Α. Τρακατέλη, *Οι Πατέρες ερμηνεύουν*, εκδ. Αποστολικής Διακονίας, Θεσσαλονίκη 1996.
14. Επίσκοπος Καθηγητής αρχιμανδρίτης Νικόδημος Σκρέττας:
Η νεοσύ προσαχή στην ορθόδοξη λειτουργική παράδοση (X177)
Συγγράμματα: 1. αρχ. Νικόδημου Σκρέττα, *Η νεοσύ προσαχή Έκφραση αληθούς Ιατρείας Θεού*, [Κανονικά και Λειτουργικά 2], εκδ. Μυθονία, Θεσσαλονίκη 2006.
 2. Παν. Σκυλιτή, *Η παράδοση της κοινής και της κα' ιών προσαχής. Με αναφορά στο Ωρολόγιο του Θηλαρά*, εκδ. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 2008.
15. Επίκουρη Καθηγήτρια Κυριακούλη Παπαδημητρίου:
Γραμματικές και λεξικά της Καινής Διαθήκης (X152)
 Το μάθημα υποστηρίζεται ηλεκτρονικά στην ιστοσελίδα

- www.lib.auth.gr_blackboard
- Σύγγραμμα: I. F. R. Adrados, *Ιστορία της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας*, εκδ. Παπαδήμι, Αθήνα 2003.
16. Επίκουρος Καθηγητής πρωτοπρ. Κωνσταντίνος Καραϊσαρίδης:
Μορφολογία λειτουργικών θέματων (Χ200)
Σύγγραμμα: πρωτοπρ. Κωνσταντίνου Καραϊσαρίδη, *Η συμβολή των π. Μητρήσιον Στανιλοάς στη μελέτη λειτουργικών θεμάτων*, εκδ. Σταμούλη, Αθήνα 1977.
17. Επίκουρος Καθηγητής πρωτοπρ. Σπορίδων Αντωνίου:
Θεωρία και πράξη της Εκκλησιαστικής Μουσικής. Διδασκαλία χορωδιών Ι (Χ144)
Σύγγραμμα Χρυσάνθου του εκ Μαδύτων-Κων. Ν. Γεωργίου, *Χρυσάνθου Αγγελισκόπουλη Μητρήσιον του εκ Μαδύτων, Φεωρητικών Μέγας της Μουσικής, εν Τεργέστη 1832*, εκδ. Σταμούλη, Αθήνα 2007.
18. Επίκουρος Καθηγητής Μιλτιάδης Βάντσος:
Βιοηθική Θεώρηση από άποψη Χριστιανικής Ηθικής (Χ220)
Συγγράμματα: 1. Αν. Κεσελόπουλου, *Εκ του θανάτου εις την ζωήν: θεολογική προσέγγιση στις προκλήσεις της βιοηθικής*, εκδ. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 2003.
2. Η. Τ. Engelhart, *Τα Θέματα της βιοηθικής. Μια Χριστιανική θεώρηση*, εκδ. Αρμός, Αθήνα 2007.
19. Επίκουρος Καθηγητής Απόστολος Κραλίδης:
Η εξάπλωση του Ισλάμ στην Ασία (Χ201)
Το μάθημα υποστηρίζεται ηλεκτρονικά στην ιστοσελίδα www.lib.auth.gr_blackboard
Συγγράμματα: 1. Η. Badawy, *Εισαγωγή στην Ιστορία του Ισλαμικού Κόσμου*, τ. Α', εκδ. Βάνια, Θεσσαλονίκη 2003.
2. Γρ. Ζάικα, *Ισλάμ-Θρησκεία και Πολιτεία*, εκδ. Κορυθλία Σφακιανική, Θεσσαλονίκη 2001.
3. Η. Νικολακάκη, *Ο ιερός πόλεμος του Ισλάμ «εξήχοντ»*, εκδ. Κυρομάνος, Θεσσαλονίκη 2003.
20. Επίκουρος Καθηγητής, Κωνσταντίνος Μποζίνης:
Ο δώδεκτος Ελληνικός Φιλοσοφίας και Χριστιανισμός στους Απολογητές του 2^{ου} μ. Υ αιώνα (Χ259)
Συγγράμματα: 1. Ν. Ε. Τζιράκη, *Απολογητές. Σημειολογία στη σχέση των απολογητών με την αρχαία ελληνική γραμματεία*, εκδ. Αρμός, Αθήνα 2003.

2. W. Windolfhand-H. Heimssoeth, *Εγχειρίδιο Ιστορίας της Φιλοσοφίας*, τ. Α' (Η φιλοσοφία των αρχαίων Ελλήνων-Η φιλοσοφία των ελληνιστικών και ρωμαϊκών χρόνων), εκδ. Μ.Ι.Ε.Τ., Αθήνα 2001.
21. Επίκουρος Καθηγητής Κωνσταντίνος Κοτσιόπουλος:
α) *Αθλητισμός και Ολυμπιασμός. Ιστορικοθεολογική και κοινωνιολογική διερεύνηση* (Χ163)
Συγγράμματα: 1. Ν. Ελιά, *Αθλητισμός και ελιτίσμος χρόνιας στην εξέλιξη του Πολιτισμού*, εκδ. Δρομέας, Αθήνα 1998.
2. Αλ. Κοροναίου, *Κοινωνιολογία του ελεύθερου χρόνου*, εκδ. Νήσος, Αθήνα 1996.
β) *Κοινωνία και κοινωνία. Θέσεις της Κοινωνιολογίας του Χριστιανισμού* (Χ221)
Συγγράμματα: 1. Κων. Κοτσιόπουλου, *Η Κοινωνία. Σημειολογία στην Κοινωνική Διερεύνηση του Χριστιανισμού*, εκδ. Βάνια, Θεσσαλονίκη 2009.
2. Γ. Κοντογιώργη, *Κοινωνική Ήθική και Πολιτική Αποδοίκηση*, εκδ. Νέα Σύνορα, Αθήνα 1982.
22. Λέκτορας Άννα Καραμανίδου:
Λιγνικοδημικά (Χ255)
Σύγγραμμα: Θεοκλήτου Λιοντασιώτου, *Λιγνικοδημικών Ανθολόγιον*, εκδ. Σπηλιώτης, Αθήνα.
23. Λέκτορας Γεώργιος Γκαβριλίδης:
Το Δίκαιο των μοναχών (Χ261)
Σύγγραμμα: Παν. Παναγιωτάκου, *Σύστημα του Εκκλησιαστικού Δικαίου κατά την εν Ελλάδι ισχύον αυτού*, τ. Δ': *Τό δίκαιον των μοναχών*, εκδ. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 2000.
24. Λέκτορας Αγγελική Τριφυζαδάκη:
Εικονογραφία του Χριστού και της Θεοτόκου (Χ198)
Συγγράμματα: 1. Αγγ. Τριφυζαδάκη, *Θεολογική Εικονογραφία*, εκδ. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 2005.
2. Μ. Καζαμίο-Τσίρνου, *Ιστοριώντας τη Δέηση στις Βυζαντινές Εκκλησίες της Ελλάδος*, εκδ. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 2003.
25. Λέκτορας π. Βασίλειος Γεωργόπουλος:
Ο σύγχρονος Νεοπατριτισμός (Το διεθνές και ελληνικό σκηνικό. Η στάση των νεοπατριωτών έναντι του Χριστιανισμού) (Χ225)
Σύγγραμμα: πρωτοπρ. Κυρ. Τσοφρού, *Ο Νεοπατριτισμός της «Νέας Εσχής»*, εκδ. Π.Ε.Γ., Αθήνα 2008.

26. Λέκτορας Θεόδωρος Πιτταράς:
Θεολογία Μικρασιατών Πατέρων (X251)
Σύγγραμμα: Θ. Πιτταρά, *Θεόδοτος Εγκύριος*, εκδ. ΚΕ.Π.Ε., Θεσσαλονίκη 2010.
27. Λέκτορας Δημήτριος Νικολακάκης:
Εκκλησιαστικό Ηεραισιτικό Δίκαιο (X227)
Συγγράμματα: 1. Ιω. Κονιδάρι, *Το δίκαιον της μοναστηριακής περιουσίας από τον 11^{ον} μέχρι και τον 15^{ον} αιώνα*, εκδ. Σάκκουλα, Αθήνα 1979.
 2. Σπ. Τριανίου – Γ. Ησθλή, *Εκκλησιαστικό Δίκαιο*, εκδ. Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή 2003.
28. Λέκτορας Αικατερίνη Τσαλαμπούνη:
 α) *Ο κόσμος των Παραβολών* (X238)
 Σημειώσεις
 β) *Απόκρυφες πράξεις, επιστολές και αποκαλύψεις* (X249)
Συγγράμματα: 1. Ιω. Καραβιδόπουλου, *Απόκρυφα χριστιανικά κείμενα*, τόμ. Β': απόκρυφες πράξεις, επιστολές και αποκαλύψεις, εκδ. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 2006
 2. Σ. Αγουρίδη, *Χριστιανικός γνωστικισμός*, εκδ. Άρτος Ζωής, Αθήνα 2004.
29. Λέκτορας Ιωάννης Μπάκας:
Χριστιανισμός και Οικουμένη τον 6^ο μ.Χ. αι. Η εκκλησιαστική πολιτική του Ιουστινιανού (X247)
Συγγράμματα: 1. Σοφίας Πατούρου-Σπινού, *Χριστιανισμός και παγκοσμιότητα στο πρώτο Βυζάντιο. Από τη θεωρία στην πράξη*, εκδ. Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών, Αθήνα 2008.
 2. Γ. Τηλέμαχου Λούγγη, *Ιουστινιανός Βίτρος Σαββάτιος Κοινωνία, πολιτική και ιδεολογία τον 6^ο μ.Χ. αιώνα*, εκδ. Βάνια, Θεσσαλονίκη 2005.
30. Λέκτορας Γεώργιος Τσομπάνης:
Εκπαίδευση και άσκηση στην τέχνη της σύγχρονης αερογραφίας 1 (X162): συνεπικουρεί ο υπ. Δρ Θεολογίας Σάββας Παντζαρίδης, αερογράφος.
Συγγράμματα: 1. Ιω. Βράνου, *Τεχνική της Αερογραφίας*, τόμ. Α', εκδ. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 2001
 2. Ιω. Βράνου, *Τεχνική της Αερογραφίας*, τόμ. Β', εκδ. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 2001.
31. Λέκτορας π. Χρυσόστομος Νάσσης:
Τελετουργικά ζητήματα (X241)

- Συγγράμματα*: 1. Ιω. Φουντούλη, *Τελετουργικά θέματα*, τόμ. Α', εκδ. Αποστολικής Διακονίας, Αθήνα 2002
 2. Οικονόμου Γεωργίου Ρήγα, *Ζητήματα Τοπικού*, εκδ. Π.Ι.Η.Μ., Θεσσαλονίκη 1999.
32. Λέκτορας Ευαγγέλια Γ. Δάφνη:
 α) *Εβραϊκά Ι* (X248)
Συγγραμματα: Rudolph-Elliger, *Biblia Hebraica stuttgartensia*, εκδ. Ελληνική Βιβλική Εταιρεία, Αθήνα 1997.
 β) *Ανθρωπολογία της Παλαιάς Διαθήκης*, (X240)
Συγγραμματα: Ν. Β. Μπρατσιώτη, *Ανθρωπολογία της Παλαιάς Διαθήκης, 1. Ο άνθρωπος ως θεϊκό δημιούργημα*, εκδ. Γκελμπεσι, Αθήνα 1996

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ (ΕΣΠΑ) – ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ ΜΑΘΗΜΑ
ΕΠΙΛΟΓΗΣ «ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ (ΣΤΟ
ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ)» (ΕΘΝΙΚΟ
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ (ΕΣΠΑ) 2007-2013) – ΕΠΕΑΕΚ
ΥΠΔΜΘ. ΠΡΑΞΗ 05.72.74.01 «ΜΟΝΑΔΑ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΚΑΙ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΑΝΩΤΑΤΗΣ (ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ)»

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (X176)

ΘΕΜΑ: *Επιχειρηματικότητα και καινοτομία στο θρησκευτικό
και πολιτισμικό πλαίσιο* Ω.Α. 3. Α.Μ. 3

Επιστημονικός υπεύθυνος: Καθηγητής *Ηρακλής Ρεράκης*

Συνεπικουρεί ο υπ. Διδάκτωρ Σωτήριος Μιχαηλιδάκης

Το Διατηρητικό Μάθημα «ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ (ΣΤΟ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ)» προσφέρεται ως Μάθημα Επιλογής σε είκοσι (20) Τμήματα του ΑΠΘ στα πλαίσια της υλοποίησης σχετικού Ευρωπαϊκού Προγράμματος (ΕΘΝΙΚΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ (ΕΣΠΑ) 2007-2013 – ΕΠΕΑΕΚ ΥΠΔΜΘ. ΠΡΑΞΗ 05.72.74.01 «ΜΟΝΑΔΑ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΑΝΩΤΑΤΗΣ (ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ)», με τη συνεργασία και συμβολή του Οικονομικού Τμήματος ΑΠΘ και την υποστήριξη του Εργαστηρίου Παιδαγωγικής Έρευνας και Κατάρτισης του Τμήματος. Το περιεχόμενο του μαθήματος σχετίζεται με γνώσεις και δεξιότητες που αφορούν στην ικανότητα των φοιτητών να μπορούν να δημιουργήσουν στο μέλλον μία επιχείρηση με καινοτομικά χαρακτηριστικά. Στο τέλος του εξαμήνου, και με βάση τις διδαχθείσες ενότητες εκπονείται από ομάδες εργασίας φοιτητών και παραδίδεται ένα πλήρες Επιχειρηματικό Σχέδιο (Business Plan) βασισμένο σε μία επιχειρηματική ιδέα, που ειδικά για τους φοιτητές του Τμήματος, εντάσσεται στο θρησκευτικό και πολιτισμικό πλαίσιο. Στόχος του μαθήματος είναι η βασική κατάρτιση των φοιτητών που ενδιαφέρονται να δημιουργήσουν κάποια επιχείρηση, χρησιμοποιώντας τις θεολογικές και επιστημονικές γνώσεις που αποκτούν κατά τη διάρκεια των σπουδών τους.

Β. ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

- Καθηγητής Αθανάσιος Καραθανάσης:
Η Βενετία των Ελλήνων: Λόγιοι, Εκκλησία, Κοινωνισμός (Θ243)
Σύγγραμμο: Λθ. Καραθανάση, *Η Βενετία των Ελλήνων*, εκδ. Κριτακιάδη, Θεσσαλονίκη 2010.
- Καθηγητής Χρήστος Οικονόμου
Κοινωνικός μεταλήψεις στην Παύλινα Θεολογία (Θ179)
Σύγγραμματα: 1. Χρ. Οικονόμου, *Βιβλικές μελέτες για τον αρχέγονο Χριστιανισμό*, εκδ. Π. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 1998
2. Χρ. Οικονόμου, *Οι απαρχές της κοινωνικότητας της Εκκλησίας*, εκδ. Π. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 2009.
- Καθηγήτρια Δέσπω Λιάλιου:
Εφαρμογές της Παρηγορητικής στη Θεολογία Β' (Θ269) συνεπικουρεί ο υπ. Δρ Θεολογίας π. Γρηγόριος Σταυκόπουλος, Δρ Πληροφορικής.
- Καθηγητής Θεόδωρος Γιάγκου:
Ειδικά θέματα Κανονικού Δικαίου (Θ99)
Σύγγραμματα: 1. Χρ. Νάσση, *Η τελευταία των Μυστηρίων της Θείας Ευχαριστίας*, εκδ. Μνημόνια, Καλοχόρι Θεσσαλονίκης 2007.
2. Γεωργίου Πουλή, *Εκκλησιαστικό Ποινικό Δίκαιο*, εκδ. Σακκουλά, Θεσσαλονίκη 2008.
- Καθηγητής Μιχαήλ Τρίτος:
Εκκλησιαστικές προσωπικότητες των χωρών της Χερσονήσου του Αίμου (Θ150)
Σύγγραμμο: Μιχ. Υρίτου, *Κοσμάς ο Αιτωλός*, εκδ. Αποστολικής Διακονίας, Αθήνα 2000.
- Καθηγητής Κωνσταντίνος Χρήστου:
Ο Μιχαήλ Ψελλός και η εποχή του (Θ272)
Σύγγραμμο: J. N. Ijzerman, *Η προσωπικότητα και το έργο του Μιχαήλ Ψελλού*, εκδ. Κανάκη, Αθήνα 2004.
- Καθηγητής Ηρακλής Ρεράκης:
α) Το ελληνικό σχολείο και η σύγχρονη πνευματική, κοινωνική, πολιτισμική και οικονομική κρίση (Θ275)

- Συγγράμματα*. 1. Ηρ. Ρεράκη, *Κοινωνική ένταξη και θρησκευτική αγωγή του μαθητή στα ελληνικά σχολεία*, εκδ. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 2010.
2. Ηρ. Ρεράκη, *Ο «άλλος» στο ελληνικό σχολείο*, εκδ. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 2007.
- β) *Κατηχητική* (Θ 165)
- Συγγράμματα*: 1. Ιω. Κογκούλη, *Κατηχητική και Χριστιανική Παιδαγωγική*, εκδ. Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη 2008.
2. Ιω. Κογκούλη, *Ο εκκλησιασμός των μαθητών Συμβολή στη λατρευτική αγωγή*, εκδ. Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη 1992.
- γ) *Εφαρμογές θρησκευτικής επιχειρηματικότητας και καινοτομίας με έμφαση στο θρησκευτικό τμήμα* (Θ242)
8. Αναπληρωτής Καθηγητής πρωτοπρεσβύτερος Αθανάσιος Γκίκας:
Εξιμολογητική (Θ73)
- Σύγγραμμα* πρωτοπρ. Αθ. Γκίκας, *Ο Πνευματικός και το μυστήριο της Μετανοίας*, εκδ. Μυγδονία, Καλαχόρι Θεσσαλονίκης 2002.
9. Αναπληρωτής Καθηγητής Σωμών Πασχαλίδης:
Κολληβάδες και Νεομαρτίνους: Αγιότητα και Θεολογία του μαρτυρίου (Θ265)
- Συγγράμματα*: 1. Σ. Πασχαλίδη, *Νεομαρτυρολογικά στίγματα Α΄: Η απόκριση νεομαρτυρολογική συλλογή των Καισαρίων Ιακώβου (1713-1784)*, εκδ. Μυγδονία, Θεσσαλονίκη 2010.
2. Σ. Πασχαλίδη, *Το υμνασολογικό έργο των Κολληβάδων*, εκδ. Βάνια, Θεσσαλονίκη 2007.
10. Αναπληρωτής Καθηγητής Βασίλειος Κουκουσάς:
Σχέσεις Εκκλησίας και Πολιτείας κατά τη βυζαντινή περίοδο (Θ273)
- Συγγράμματα*: 1. Βασ. Κουκουσά, *Σχέσεις Εκκλησίας και Πολιτείας στο Βυζάντιο*, εκδ. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 2010
2. Ιω. Καμμερμανόπουλου, *Πηγάι της Βυζαντινής Ιστορίας*, εκδ. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 2007.
11. Αναπληρωτής Καθηγητής Βασίλειος Τσίγκος:
Ορθόδοξη Εκκλησία: Κοινωνία Εσχάτων (Θ151)
- Συγγράμματα*: 1. Βασ. Τσίγκου, *Ο ανακαινισμός του ανθρώπου κατά τη δογματική διδασκαλία του Αγίου Σωμών του Νέου Θεολόγου*, εκδ. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 2009.
2. Χρ. Σταμούλη, *Φύση και αγάπη και άλλα μελέτηματα*, εκδ. Το Παλιμνηστον, Θεσσαλονίκη 1999.
12. Αναπληρωτής Καθηγητής Μητροπολίτης Ηρωσσης Ελευθεφόρος Λαμπρινιάδης

- Η αναπροσαρμογή μετά των ετεροδόξων* (Θ261)
- Συγγράμματα*: Γρ. Λαρεντζάκη - Κ. Σκουτέρη - Β. Φεισόα, *Η ομολογιακή με τους ετεροδόξους κατά την ορθόδοξη βυζαντινή παράδοση*, εκδ. Π.Ι.Π.Μ., Θεσσαλονίκη 2011.
13. Επίκουρος Καθηγητής πρωτοπρεσβύτερος Χρήστος Φιλάντης-Βλαχάβας:
Το προσηυριστικό κίνημα στην ανατολική και δυτική παράδοση (Θ262)
- Συγγράμματα*: 1. Ν. Μιτσούκα, *Ο Σατανάς*, εκδ. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 1999.
2. Ν. Μιτσούκα, *Το πρόβλημα του κακού. Δοκίμιο Πατερικής Θεολογίας*, εκδ. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 2002.
14. Επίκουρος Καθηγητής Αθανάσιος Παπαρνάκης:
α) *Η χρήση των ΗΥ στη φιλολογική έρευνα Η* (Θ168)
- Το μάθημα υλοστηρίζεται ηλεκτρονικά στην ιστοσελίδα www.lib.auth.gr/blackboard
- Συγγράμματα*: 1. Κ. Ξυρχάκος-Δ. Καριάλιδη, *Πρόσβαση οδηγός για το δίπλωμα ECDEL*, εκδ. Αβελιά, Αθήνα 2011.
2. Β. Μητροπούλου, *Νέες τεχνολογίες και θρησκευτική αγωγή*, εκδ. Βάνιας, Θεσσαλονίκη 2007.
- β) *Ιστορία της ερμηνείας της Παλαιάς Διαθήκης. Β Πατερική περίοδος* (Θ218)
- Συγγράμματα*: 1. Ι. Παναγόπουλου, *Η ερμηνεία της Αγίας Γραφής στην Εκκλησία των Πατέρων Α'-Ε' αι.*, τόμ. Β', εκδ. Αθως, Αθήνα 2004.
2. Αθ. Παπαρνάκη, *Θέματα εισαγωγής στην Παλαιά Διαθήκη κατά τους Πατέρες της Εκκλησίας. Ι. Αθ. Αθανάσιος*, εκδ. Γράφημα, Θεσσαλονίκη 2008.
15. Επίκουρος Καθηγητής αρχιμανδρίτης Νικόδημος Σκρέττας:
Το λειτουργικό κίνημα των φιλοκαλικών πατέρων κατά τον 7^ο αιώνα (Θ170)
- Συγγράμματα*: 1. αρχ. Νικόδημου Σκρέττα, *Η Θεία Ευχαριστία και τα προνόμια της Κυριακής κατά τη διδασκαλία των Κολληβάδων*, [Κανονικά και Λειτουργικά 7], εκδ. Μυγδονία, Θεσσαλονίκη 2008.
2. πρωτοπρ. Θεοδ. Ζήση, *Κολληβάδικα*, [Φίλη Ορθοδοξία 9], εκδ. Βρυέννιος, Θεσσαλονίκη 2004.
16. Επίκουρη Καθηγήτρια Κυριακούλα Παπαδημητρίου:
Λατινικά χριστιανικά κείμενα (Θ175)

- Συγγράμματα: 1. F. Graf, *Εισαγωγή στην Αρχαιολογία*, Ρόμη, τόμ. Β', εκδ. Παπαδάκη, Αθήνα 2001.
2. W. Berschin, *Ελληνικά Γράμματα και Λατινικός Μισαίονας*, εκδ. University Studio Press, Θεσσαλονίκη 1998.
17. Επίκουρος Καθηγητής πρωτοπρεσβύτερος Κωνσταντίνος Καβαλιουρίδης:
Φιλολογία των πρώην μαστηρίων (Θ154)
Σύγγραμμα: Νέαντ Μίλνσφιλτς, *Η Θεία Ευχαριστία ως κέντρο της Θείας Λειτουργίας*, εκδ. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 2005.
18. Επίκουρος Καθηγητής πρωτοπρεσβύτερος Σπυρίδων Αντωνίου:
Θέματα μορφολογίας της Εκκλησιαστικής Λειτουργίας (Θ217)
Σύγγραμμα: πρωτοπρ. Σπυρίδωνος Αντωνίου, *Μορφολογία της Βυζαντινής Εκκλησιαστικής Μουσικής*, εκδ. Βάνια, Θεσσαλονίκη 2007.
19. Επίκουρος Καθηγητής Μιλτιάδης Βάντσος:
Βιοηθικά διλήμματα κατά την έναρξη της ζωής (Θ232)
Το μάθημα υποστηρίζεται ηλεκτρονικά στην ιστοσελίδα www.lib.auth.gr/blackboard
Συγγράμματα: 1. Μ. Βάντσου, *Ηθική Θεώρηση της έκτρωσης*, εκδ. Κ. Σφακιανάκη, Θεσσαλονίκη 2009.
2. Δπ. Νικολάδη, *Από τη Γένεση στη Γενετική*, εκδ. Γρηγόρη, Αθήνα 2006.
20. Επίκουρος Καθηγητής Απόστολος Κραλίδης:
Θρησκείες της ελληνιστικής και ρωμαϊκής περιόδου (Θ207)
Το μάθημα υποστηρίζεται ηλεκτρονικά στην ιστοσελίδα www.lib.auth.gr/blackboard
Συγγράμματα: 1. Α. Κραλίδης, *Η αυτοκρατορική λατρεία στην περίοδο της πριμαχίας (284-313μ.Χ.)*, εκδ. Βάνια, Θεσσαλονίκη 2010.
2. L. H. Martin, *Οι θρησκείες της ελληνιστικής εποχής*, εκδ. Βάνια, Θεσσαλονίκη 2004.
3. Η. Παχή, *Οι ανατολικές λατρείες της ελληνιστο-ρωμαϊκής περιόδου*, εκδ. Μπαρμπούνιακη, Θεσσαλονίκη 2010.
21. Επίκουρος Καθηγητής Κωνσταντίνος Μπυζάνης:
Η πολιτική φιλοσοφία του Πλάτωνα και του Αριστοτέλη (Θ274)
Συγγράμματα: 1. Τ. Α. Sinclair, *Ιστορία της Ελληνικής Πολιτικής Σκέψης*, μετ. και πρόλ. Γ. Κ. Βλάχος, εκδ. Παλαζήση, Αθήνα 1969.
2. Γ. Πλαγγέση, *Αρχαία Ελληνική Πολιτική και Κοινωνική Φιλοσοφία (Σοκράτης, Πλάτων, Αριστοτέλης)*, εκδ. Βάνια, Θεσσαλονίκη 2010.

22. Επίκουρος Καθηγητής Κωνσταντίνος Κωτσόπουλος:
α) *Ορθοδοξία και Ευρώπη. Κοινωνιολογική διερεύνηση* (Θ171)
Συγγράμματα: 1. Κ. Κωτσόπουλου, *Ορθοδοξία και Ευρώπη*, εκδ. Κων. Κωτσόπουλου, Θεσσαλονίκη 1998.
2. πρωτοπρ. Γ. Μεταλληνού, *Για την Ευρώπη μας με αγάπη*, εκδ. Ακρίτας, Αθήνα 2003.
β) *Προβλήματα θρησκευτικής ελευθερίας και παγκοσμιοποίηση* (Θ268)
Συγγράμματα: 1. Κ. Κωτσόπουλου, *Ανεξίτηλα. Τα αθηναϊνά δικούματα στον ευρωπαϊκό και νεοελληνικό διαφωτισμό. Το παράδειγμα του J. Lock και του Εμμανιέλ Βουάγιερ*, εκδ. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 2008.
2. Γ. Μαντζαρίδη, *Παγκοσμιοποίηση και παγκοσμιομίτητα*, εκδ. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 2001.
23. Λέκτορας Σουλτάνα Λάμπρου:
α) *Η ορθόδοξη αντιρρητική γραμματεία από τον 16° αι. (Θ267)*
Συγγράμματα: 1. Χρ. Αραμπατζή, *Η ορθόδοξη αντιρρητική γραμματεία τον 17° αι. Η γραμματεία και τα γεγονότα της συνόδου της Απών (1274)*, τόμ. Β', ΦΘΒ 57, εκδ. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 2005.
2. αρχιμ. Ν. Ιωαννίδη, *Ο ιερομόναχος Ιερόθεος και το ανέκδοτο σπληνερικό έργο του*, εκδ. αρχιμ. Ν. Ιωαννίδη, Αθήνα 2009.
β) *Ο αυτοκράτορας Μανουήλ Β' Παλαιολόγος ως θεολόγος (Θ278)*
Σύγγραμμα: Σ. Λάμπρου, *Ο αυτοκράτορας Μανουήλ Β' ο Παλαιολόγος ως θεολόγος. Συμβολή στην Παλαιολόγεια Γραμματεία*, εκδ. Σ. Λάμπρου, Θεσσαλονίκη 2011.
24. Λέκτορας Άννα Καρμανοπούλου:
α) *Μεταστροφές στην Ορθόδοξη Εκκλησία με βάση τη σχητική γραμματεία* (Θ266)
Σύγγραμμα: Παύλου ντε Μπίγκεστερ, επίσκ. Ναζιμανζού, *Η μεταστροφή μου στην Ορθοδοξία*, εκδ. Ιεράς Μονής Μαχαίρας, Κύπρος 2009.
β) *Τα θεολογικά μύγματα στην Τουρκοκρατία (Θ277)*
Σύγγραμμα: πρ. Βασιλείου Καλλιμακρίνη, *Θεολογικά μύγματα στην Τουρκοκρατία*, εκδ. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 2009.
25. Λέκτορας Γεώργιος Γκαβαροβάνιας:
Η συμμετοχή των λαϊκών στην εκλογή των επισκόπων (Θ276)

- Σύγγραμμα: Γ. Γκαβαριδίνα, *Νορμολογικές διατάξεις περί του ζητήματος της συμμετοχής των λαϊκών στην εκλογή των επισκόπων*, εκδ. Π. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 2012.
26. Λέκτορας Αγγελική Τριβυζιάκη:
Χριστιανική τοπογραφία Θεσσαλονίκης (Θ215)
Σύγγραμμα: Μ. Καζαμία-Τσέρνου, *Μνημειακή τοπογραφία της Χριστιανικής Θεσσαλονίκης: Οι ναοί 4-8^{ου} αι., Α' τόμ.*, εκδ. Γράφημα, Θεσσαλονίκη 2009.
27. Λέκτορας π. Βασίλειος Γεωργόπουλος:
Σύγχρονος αρέσκεις και Αγία Γραφή (Θ238)
Σύγγραμμα: π. Βασίλειος Γεωργόπουλου, *Η περί της Αγίας Γραφής διδασκαλία των σύγχρονων αρετικών και πνευματικών κινήσεων*, εκδ. π. Βασίλειος Γεωργόπουλος, Αθήνα 2012.
28. Λέκτορας Θεόδωρος Πεττινάς:
Θέματα Πατερικής Θεολογίας (Θ239)
Σύγγραμμα: Θ. Πεττινά, *Ειδικά θέματα Πατερικής Θεολογίας*, εκδ. ΚΕ.Π.Ε., Αθήνα 2010.
29. Λέκτορας Δημήτριος Νικολακάκης:
Το Δίκαιο του Αγίου Όρους (Θ237)
Συγγράμματα: 1. Ευ. Δωρή, *Το Δίκαιο του Αγίου Όρους Αθω*, εκδ. Σάκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή 1994.
2. Ευ. Δωρή, *Το Δίκαιο του Αγίου Όρους Αθω*, τόμ. Β', *Πηγές του Αγριωπεικού Δικαίου*, εκδ. Σάκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή 2004.
30. Λέκτορας Αικατερίνη Τσαλαμπούνη:
α) *Τα θέματα του Ιησού στη συνοπτική παράδοση* (Θ236)
Σημειώσεις
β) *Οι εσαγγελικές αφηγήσεις της Ανάστασης* (Θ264)
Σημειώσεις
31. Λέκτορας Ιωάννης Μπάκας:
Ειδικά θέματα της ιστορίας της Εκκλησίας των Ιεροσολύμων (Θ271)
Συγγράμματα: 1. Αρχ. Αθηνών Χρυσόστομου Παπαδόπουλου, *Ιστορία της Εκκλησίας Ιεροσολύμων*, εκδ. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 2010.
2. Ιω. Μπάκας, *Η ανήγνωση της Εκκλησίας των Ιεροσολύμων σε ιμπεριαλιστική διοίκηση τον 5^ο μ.Χ. αιώνα. Οι πρωσικόνες οι*

- μοναχοί, ο αρχιεπίσκοπος Ιουβενάιος*, εκδ. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 2010.
32. Λέκτορας Τρύφων Τσομπάνης:
Εκπαίδευση και άσκηση στην época της σύγχρονης αλγογραφίας Η (Θ184)-συνεπικουρεί ο υπ. Δρ Θεολογίας Σάββας Παντζιρίδης, επιγραφέας.
Συγγράμματα: 1. Σ. Παντζιρίδη, *Οι τοιχογραφίες του παρεκκλησίου Κοιμήσεως Θεοτόκου Μολιβδοκλήσιος, Κομινός, Τριών Όρων*, εκδ. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 2006
2. Ιω. Βράνου, *Θεαρία Αλγογραφίας*, εκδ. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 2006.
33. Λέκτορας π. Χρυσόστομος Νάσσης:
Η βυζαντινή Θεία Λειτουργία στην ιστορία και στο παρόν (Θ257)
Σύγγραμμα: π. Χρυσόστομος Νάσσης, *Η λειτουργία του μυστηρίου της Κοχαριστίας Κανονική διδασκαλία και λειτουργική τάξη*, [Κανονικά και λειτουργικά 5], εκδ. Μυθόδωια, Θεσσαλονίκη 2007.
34. Λέκτορας Ευαγγέλιος Γ. Δάφνη:
α) *Εβραϊκά Η* (Χ263)
Σύγγραμμα: Μ. Κωνσταντίνου - Δ. Δόικου, *Στοιχεία βιβλικής εβραϊκής γλώσσας-γλωσσική ανάλυση της Πεντατεύχου*, εκδ. Επίκεντρο, Θεσσαλονίκη 2008.
β) Το βιβλίο του Ιώβ (Θ256)
Σύγγραμμα: Π. Τρεμπέλα, *Ιπόμενος εις τον Ιώβ*, εκδ. Σοτήρ, Αθήνα 1980.

ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΜΕ ΕΜΦΑΣΗ ΣΤΟ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟ

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΕΞΑΜΗΝΟ (Θ242)

ΘΕΜΑ: *Εφαρμογές θρησκευτικής επιχειρηματικότητας και καινοτομίας
με έμφαση στο θρησκευτικό τουρισμό* Ω.Δ. 3, Δ.Μ. 3

Επιστημονικός υπεύθυνος: Καθηγητής *Ηρακλής Ρεράκης*

Συνεπικουρεί ο υπ. Διδάκτορ Σωτήριος Μιχελουδάκης

Το μάθημα «ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΜΕ ΕΜΦΑΣΗ ΣΤΟ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟ» προσφέρεται σε συνέχεια του Ευρωπαϊκού Προγράμματος (ΕΣΠΑ) - Διατηρητικού Μαθήματος Επιλογής «ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ (ΣΤΟ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ)» (ΕΘΝΙΚΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ (ΕΣΠΑ) 2007-2013-ΕΠΕΔΒΜ ΥΠΑΜΘ, ΠΡΑΞΗ ΘΕΤΕΣΒΘΙ «ΜΟΝΑΔΑ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΑΝΟΙΓΤΗΣ [ΜΚΗΜΑΙΕΥΣΗΣ]»). Το περιεχόμενο του μαθήματος σχετίζεται με τεικές θεωρητικές γνώσεις, πρακτικές δεξιότητες και πληροφορίες που αφορούν στο φαινόμενο του θρησκευτικού - προσκνηματικού τουρισμού, τις διακρίσεις του, τη σχέση του με τη θεολογία και άλλες επιστήμες, τη συμβολή του στην ανάδειξη των θρησκευτικών μνημείων και ορθόδοξων προσκνημάτων, αλλά και στην οικονομική ανάπτυξη, σε τοπικό και εθνικό επίπεδο, καθώς επίσης και την προοπτική επαγγελματικής εξέλιξης του στην

Ελλάδα. Στα πλαίσια του μαθήματος παρουσιάζονται από ομάδες εργασίας φοιτητών τα κυριότερα θρησκευτικά μνημεία, τόσο στην Ελλάδα, όσο και στο εξωτερικό. Επίσης, πραγματοποιούνται εκπαιδευτικές εκδρομές σε τόπους ευρύτερου θρησκευτικού ή προσκνηματικού ενδιαφέροντος. Στους στόχους του μαθήματος εντάσσεται και η συμβολή του στην προοπτική επαγγελματικής απασχόλησης των φοιτητών του τμήματος, ως μελλοντικών θεσλάργων, στον τομέα του θρησκευτικού τουρισμού.

3. ΟΔΗΓΙΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

Σύμβουλος Προπτυχιακών Σπουδών: Καθηγητής Θεόδωρος Γιάγκου

Ένας φοιτητής καθίσταται πτυχιούχος, όταν συμπληρώσει 240 ECTS ή 165 διδακτικές μονάδες, δηλαδή 135 από το πρόγραμμα των υποχρεωτικών μαθημάτων και 30 από το πρόγραμμα των επιλεγόμενων. Τα υποχρεωτικά μαθήματα έχουν αναλυθεί σε οκτώ εξάμηνα ενδεικτικά και ανάλογα με τις ουσιαστικές αλληλεξαρτήσεις και προτεραιότητες. Κάθε επιλεγόμενο μάθημα αντιστοιχεί σε 3 Α.Μ. ή 3 ECTS.

Σχετικά σε κάθε εξάμηνο οι φοιτητές συγκεντρώνουν Δ.Μ.:

Εξάμηνο	A	B	Γ	Δ	Ε	Στ	Ζ	Η
Υποχρεωτικ	19	19	13	15	16	18	17	18
Επιλεγόμενα	-	3	6	3	3	3	6	6
Σύνολο	19	22	19	18	19	21	23	24

Από τα επιλεγόμενα οι φοιτητές υποχρεούνται να επιλέξουν κατά τη διάρκεια όλων των εξαμήνων τους πέντε χειμερινά μαθήματα (15 Α.Μ.) και πέντε θερινά (15 Α.Μ.), για να συμπληρώσουν τον αριθμό των 30 Δ.Μ. ή 30 ECTS, προκειμένου να πάρουν το πτυχίο τους. Σε κάθε εξάμηνο οι φοιτητές μπορούν να επιλέξουν, πέραν του αριθμού των επιλεγόμενων που υποχρεούνται, επί πλέον μέχρι και τρία ακόμη επιλεγόμενα, από εκείνα που ενδεχομένως έχουν χάσει στα προηγούμενα εξάμηνα. Από άλλα Τμήματα οι φοιτητές μπορούν να επιλέξουν μαθήματα, των οποίων οι διδακτικές μονάδες συνολικά, και στη διάρκεια όλων των εξαμήνων, δεν πρέπει να υπερβαίνουν τις 6 Δ.Μ. ή 6 ECTS.

Πέραν της υποχρέωσης των φοιτητών να συγκεντρώσουν 165 Δ.Μ. ή 240 ECTS για να καταστούν πτυχιούχοι έχουν και τις εξής υποχρεώσεις:

α) Να παρακολουθήσουν επιτυχώς για 4 εξάμηνα επί 3 ώρες μια ξένη γλώσσα, που δηλώνουν στη Γραμματεία την ημέρα της πρώτης εγγραφής τους. (Οι αλλοδαποί φοιτητές υποχρεούνται να εξεταστούν την Ελληνική ως ξένη γλώσσα στο Σχολείο της Νέας Ελληνικής Γλώσσας του Πανεπιστημίου μας).

β) Να λαμβάνουν μέρος κάθε εβδομάδα στον εκκλησιασμό του Τμήματος - πρακτική άσκηση στη Λειτουργική και Ομηρική.

Η εκπλήρωση των ανωτέρω υποχρεώσεων βεβαιώνεται από τον διδάσκαλο της ξένης γλώσσας και από τον Τομέα Λατρείας, Αρχαιολογίας και Τέχνης αντίστοιχα.

Σύμφωνα με τον νέο νόμο για τη μεταρρύθμιση του θεσμικού πλαισίου των Α.Ε.Ι. (Ν. 3549/2007, άρθρ. 14, παρ. 2), για τους φοιτητές που θα εγγραφούν με οποιονδήποτε τρόπο σε Α.Ε.Ι. της χώρας από το ακαδημαϊκό έτος 2006-2007, δεν επιτρέπεται η επιλογή και εξέταση υποχρεωτικών μαθημάτων ανωτέρων εξαμήνων, αν δεν έχουν εξεταστεί επιτυχώς σε υποχρεωτικά μαθήματα κατωτέρων εξαμήνων, η γνώση των οποίων, σύμφωνα με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος, μετά από εισήγηση των οικείων Τομέων, είναι επιστημονικά απαραίτητη για την παρακολούθηση και επιτυχή εξέταση υποχρεωτικών μαθημάτων ανωτέρων εξαμήνων, σύμφωνα με το ενδεικτικό πρόγραμμα σπουδών και το αντίστοιχο ωρολόγιο πρόγραμμα του Τμήματος. Επομένως, εφόσον ήδη τα υποχρεωτικά μαθήματα των προηγούμενων εξαμήνων λειτουργούν κατά περιεχόμενο ως προπαιτούμενα για τα άμεσα συναφή μαθήματα των επόμενων εξαμήνων (βλ. και Ν. 1268/1982, άρθρ. 24, παρ.1 και άρθρ. 25, παρ.2), στο εξής οι καινούργιοι φοιτητές δεν μπορούν να εξεταστούν σε μάθημα ανωτέρου εξαμήνου, εφόσον δεν έχουν επιτύχει στην εξέταση του άμεσα συναφούς προς αυτό μαθήματος κατωτέρου εξαμήνου.

Όταν ο φοιτητής συμπληρώσει τις 165 Α.Μ. και εκπληρώσει τις υπόλοιπες υποχρεώσεις του, καθίσταται πτυχιούχος. Ο βαθμός του πτυχίου εξάγεται από το μέσο όρο της βαθμολογίας που έλαβε ο φοιτητής σε κάθε μάθημα του προγράμματος υποχρεωτικών και επιλεγόμενων μαθημάτων, κατ' όλη τη διάρκεια της φοίτησης του, πλην της ξένης γλώσσας.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ERASMUS 2012-2013

Εκπρόσωπος Τμήματος: Κυριακούλα Παπαδημητρίου, επίκ. καθηγήτρια

Το Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας για το ακαδημαϊκό έτος 2011-2013 έχει εξασφαλίσει συνεργασία, μέσω διμερών συμβάσεων, με τα εξής Ευρωπαϊκά Πανεπιστήμια σε επίπεδο Προπτυχιακών και Μεταπτυχιακών Σπουδών:

ΧΩΡΑ	ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ	ΚΩΔ. ΣΥΝΕΡΓ. ΠΑΝ/ΜΙΣΩΝ	ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ
Γαλλία	Universite De Strasbourg (Καθολική Σχολή)	F STRASBO48_2	Δ. ΛΙΑΛΙΟΥ
Γερμανία	Ludwig-Maximilians-Universitat Munchen	D MUNCHEN 01	Α. ΛΙΑΛΙΟΥ
Τσεχία	Univerzita Karlova v Praze	CZ PRAHA07	Κ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ
Ολλανδία	Universiteit van Amsterdam (μέλη ΔΕΠ)	NL AMSTERD01-IC	Κ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ
Σλοβακία	University of Presov	SK PRESOV01	Σ. ΛΑΜΠΡΟΥ
Γαλλία	Universite De Strasbourg (Προτεσταντική Σχολή)	F STRASBO48	π.ΧΡ.ΦΙΛΙΩΤΗΣ-ΒΛΑΧΑΒΑΣ
Ελβετία	Universitat Basel	CH BASEL01	Κ. ΜΠΟΖΙΝΙΣ
Γερμανία	Universitat zu Kiel	D KIEL01	Κ. ΜΠΟΖΙΝΙΣ
Ρουμανία	Universitatea Babes-Bolyai Cluj	RO CLUJ-NAPOI	π. Κ. ΚΑΡΑΪΣΑΡΙΔΗΣ

Μέσω του προγράμματος Erasmus δίνεται η δυνατότητα σε προπτυχιακούς, μεταπτυχιακούς φοιτητές και σε υποψήφιους διδάκτορες να πραγματοποιήσουν ένα ανανέπαστο κομμάτι των σπουδών τους στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η περίοδος μετακίνησης των φοιτητών είναι από τρεις (3) έως δώδεκα (12) μήνες και αντικαθιστά αντίστοιχη περίοδο σπουδών στο Τμήμα προέλευσής τους.

Δικαιούχοι είναι οι φοιτητές που είναι εγγεγραμμένοι στο Τμήμα είτε για προπτυχιακές, είτε για μεταπτυχιακές και διδακτορικές σπουδές, δεν έχουν πάρει άλλη φορά υποτροφία Erasmus στο παρελθόν ούτε είναι υποτροφιοί άλλου ιδρύματος για το εξωτερικό κατά την ίδια περίοδο. Πρέπει, επίσης, να γνωρίζουν επαρκώς την Αγγλική ή τη γλώσσα του Τμήματος υποδοχής. Οι προπτυχιακοί φοιτητές πρέπει να έχουν περατώσει τουλάχιστον το Α έτος σπουδών.

Οι ενδιαφερόμενοι φοιτητές καλούνται να εκδηλώσουν το ενδιαφέρον τους μέχρι το αργότερο στις αρχές Μαρτίου στον υπεύθυνο καθηγητή της συμφωνίας με το Πανεπιστήμιο του εξωτερικού στο οποίο επιθυμούν να μετακινηθούν (βλ. σχετικό πίνακα των συμφωνιών και των ακαδημαϊκών υπευθύνων) υποβάλλοντας:

- α) γραπτή αίτηση, στην οποία να αναγράφονται τα προσωπικά στοιχεία του φοιτητή (όνομα, αρ. μητρώου, διεύθυνση, τηλέφωνο, email), το Πανεπιστήμιο στο οποίο επιθυμεί να μετακινηθεί, και τη χρονική διάρκεια που επιθυμεί να παραμείνει σε αυτό.
- β) αντίγραφο κατάστασης βιβλιολογίας από τη Γραμματεία του Τμήματος.
- γ) αντίγραφο πτυχίου ξένης γλώσσας ή άλλου πιστοποιητικού που να δηλώνει το επίπεδο γλωσσομάθειας του αιτούντος.

Περαιτέρω πληροφορίες: Τμήμα Ευρωπαϊκών Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων
 Ιστοσελίδα: <http://www.curep.auth.gr>

ΣΥΣΤΗΜΑ ECTS

Ευνοηστής Τμήματος για το ECTS: Κυριακούλα Παπαδημητρίου.

Επικουρή Καθηγήτρια

Αναπληρωτής: Μιλτιάδης Βάντσος, Επικουρός Καθηγητής

Το σύστημα ECTS = European Credit Transfer and Accumulation System (Ευρωπαϊκό Σύστημα Μεταφοράς και Συσσώρευσης Πιστωτικών μονάδων) είναι ένας συστηματικός τρόπος περιγραφής ενός εκπαιδευτικού προγράμματος με τη χρήση πιστωτικών μονάδων, οι οποίες απεικονίζουν το φόρτο εργασίας που απαιτείται για να επιτευχθούν οι στόχοι του προγράμματος. Ο φόρτος εργασίας αποτελείται από το χρόνο και την ποσότητα δουλειάς που χρειάζεται να καταβάλει ένας φοιτητής για να αποκτήσει τις γνώσεις και τις δεξιότητες που παρέχει η προγραμματισμένη διαδικασία μάθησης.

Ένα πλήρες εξάμηνο σπουδών θεωρείται ότι αντιστοιχεί σε 30 πιστωτικές μονάδες (που αντιπροσωπεύουν περίπου 900 ώρες φοιτητικής εργασίας). Επομένως, μία πιστωτική μονάδα αντιστοιχεί στο ένα τριακοστό (1/30) των απαιτούμενων πιστωτικών μονάδων κάθε εξμήνου. Σε κάθε επιμέρους εκπαιδευτικό στοιχείο του προγράμματος (μάθημα) απονέμονται πιστωτικές μονάδες ανάλογα με το φόρτο εργασίας, που εμβαλλουν οι διάφορες εκπαιδευτικές δραστηριότητες του στοιχείου (όπως παρακολούθηση διδασκαλίας, μελέτη, εργασίες, άσκηση, εξετάσεις). Ο φοιτητής που ολοκληρώνει με επιτυχία τη δουλειά που απαιτείται και αξιολογείται κατάλληλα, κερνά το μάθημα και παίρνει τις πιστωτικές μονάδες ECTS του μαθήματος.

ΙΑ'
ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ
ΚΑΤΑ ΕΞΑΜΗΝΟ
ΓΝΩΣΤΙΚΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ
ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Ω.Δ.: Ώρες διδασκαλίας
Α.Μ.: Διδακτικές μονάδες
ECTS: Ευρωπαϊκές πιστωτικές μονάδες

Α' ΕΞΑΜΗΝΟ

1. [102Y] ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΑΛΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ Ω.Α. 3, Α.Μ. 3, ECTS 4

Επίκουρος Καθηγητής Αθανάσιος Παπαρνάκης**Λέκτορας Ευαγγελία Γ. Λάφρη**

Εισαγωγικά θέματα της Παλαιάς Διαθήκης, ιστορικής, φιλολογικής και γραμματολογικής φύσεως, τα οποία αφορούν στο σύνολό της και στα επί μέρους βιβλία, που την αποτελούν. Περιλαμβάνει την ιστορία του κανόνα και την παράδοση του κειμένου της «πρωτότυπου» εβραϊκού και μεταφράσεων- ως συνόλου, καθώς και τις συνθήκες συγγραφής, το περιεχόμενο, τη διδασκαλία κ.λπ. κάθε βιβλίου της χωριστά.

Το μάθημα προστηρίζεται ηλεκτρονικά στην ιστοσελίδα
www.lib.auth.gr →blackboard

Συγγράμματα: 1. Στ. Καλαντζάκη, *Εισαγωγή στην Παλαιά Διαθήκη*, εκδ. Πουρνιάρ, Θεσσαλονίκη 2006.

2. Δ. Καϊμάκη, *Σύντομη εισαγωγή στην Παλαιά Διαθήκη. Επιλογή νοσημάτων από τη Βίβλο της Ιερουσαλήμ*, εκδ. Βάνια, Θεσσαλονίκη 2005.

2. [103Y] ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ Ω.Α. 3, Α.Μ. 3, ECTS 4

Λέκτορας Αικατερίνη Τσαλαμπούνη**Θεωρία**

Το μάθημα παρέχει α) βασικές πληροφορίες για το κείμενο της Καινής Διαθήκης και την ιστορία του, για τη συγκρότηση του κανόνα της Καινής Διαθήκης, για τις εκδόσεις και τις μεταφράσεις της και β) μία σύντομη εισαγωγή στα επιμέρους βιβλία της Καινής Διαθήκης (σχεδιάγραμμα και περιεχόμενο, ιστορικοφιλολογικά και ερμηνευτικά ζητήματα, θεολογική διδασκαλία του κάθε βιβλίου)

Ύψαση

Στην άσκηση του μαθήματος παρουσιάζεται η ιστορία της χειρόγραφης παράδοσης του κειμένου της Καινής Διαθήκης, οι κυριότεροι μάρτυρες του κειμένου, αρχαίες και νέες μεταφράσεις και διδάσκονται στοιχεία της κριτικής του κειμένου στο συγκεκριμένο παράδειγμα της κριτικής έκδοσης της Κ.Δ. από το Ινστιτούτο Nestle-Aland στο Münster της Γερμανίας

Συγγράμματα: 1. Γ. Καραβιδόπουλου, *Εισαγωγή στην Καινή Διαθήκη*, εκδ. Πουρνιάρ, Θεσσαλονίκη 2007.

2. Σ. Αγουρίδη, *Εισαγωγή στην Καινή Διαθήκη*, εκδ. Γρηγόρη, Αθήνα 1991

3. [105Y] ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

Ω.Α. 2, Α.Μ. 2, ECTS 4

Αναπληρωτής Καθηγητής Σομεών Πασαλιδής

Παρουσιάζονται η έννοια των όρων Πατήρ και Πατρολογία, το πολιτιστικό περιβάλλον εντός του οποίου αναπτύχθηκε η Χριστιανική Γραμματεία, τα είδη της Γραμματείας αυτής, οι περίοδοι ανάπτυξής της και τα σχετικά με τη χειρόγραφη παράδοση των έργων των Πατέρων

Συγγράμματα: 1. Π. Χρήστου, *Ελληνική πατρολογία. Εισαγωγή* τόμ. Α', εκδ. Κυρομάνος, Θεσσαλονίκη 2004.

2. Στ. Παπαδόπουλου, *Πατρολογία*, τόμ. Α', εκδ. Γρηγόρη Χρ.& ΣΠΑ, Αθήνα 1982.

4. [107Y] ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ Α'

Ω.Α. 3, Α.Μ. 2, ECTS 3

Επίκουρος Καθηγήτρια Κυριακούλα Παπαδημητρίου

Διδάσκονται κείμενα αρχαίων Ελλήνων συγγραφέων της κλασικής εποχής, με σκοπό τη μελέτη της αρχαίας ελληνικής γλώσσας και με αναφορά στη γλώσσα των Γραφών και των Επιστολών. Πρακτική εξάσκηση στην αρχαία ελληνική γλώσσα.

Συγγράμματα: 1. Κυρ. Παπαδημητρίου, *Γλώσσα και ερμηνεία της Καινής Διαθήκης*, εκδ. University Studio Press, Θεσσαλονίκη 2004.

2. Β. Κάβου - Γ. Ζωγραφίδη, *Αρχαία Έλληνες Φιλόσοφοι*, εκδ. Ινστιτούτου Νεοελληνικών Σπουδών, Θεσσαλονίκη 2008.

5. [104Y] ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ (1)

Ω.Α. 2, Α.Μ. 2, ECTS 4

Αναπληρωτής Καθηγητής Βασίλειος Κουκουσός

Εισαγωγή στις βασικές περιόδους και αναφορά στις πηγές της Ιστορίας της Εκκλησίας από της ιδρύσεως της μέχρι σήμερα.

Συγγράμματα: 1. Β. Κουκουσά-Δ. Βαλαή, *Θέματα Εκκλησιαστικής Ιστορίας*, τόμ. Α', εκδ. Μπαρμπουνάκη, Θεσσαλονίκη 2010.

2. Βλασίου Φειδιά, *Εκκλησιαστική Ιστορία*, τόμ. Α', εκδ. Βλ. Φειδιά, Αθήνα 2002.

6. [106Y] ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΘΕΙΑ ΛΑΤΡΕΙΑ Ω.Δ. 4, Δ.Μ. 3, ECTS 4

Επίκοπος Καθηγητής προπομπ. Κωνσταντίνος Καραϊσαρίδης

Γενικά εισαγωγικά θέματα στη Θεία Λατρεία. Εισαγωγή στην εβδομαδιαία άσκηση στη λατρεία και στο κήρυγμα. Νιάς, σκευή, άμφια, λειτουργικά βιβλία. Λειτουργική ορολογία. Ακολουθίες του νυχθημέρου.

Πρακτική άσκηση στη Λειτουργική.

Σύγγραμμα: προπομπ. Κ. Καραϊσαρίδη, *Ο χριστιανικός νιάς*, εκδ. Σταμούλη, Αθήνα 2007.

7. [108Y] ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2, ECTS 5

Καθηγητής Ηρακλής Ρεράκης

Η Ψυχολογία άλλοτε και σήμερα. Σύντομη ιστορία της Ψυχολογίας. Αρχαίοι Έλληνες, Μεσαιώνες, Αναγέννηση, Νεώτερη Φιλοσοφία της Ψυχολογίας, Σχέσεις της Ψυχολογίας με τη Θεολογία και τις άλλες ανθρωπολογικές επιστήμες. Εξελκτική Ψυχολογία, Ψυχολογία των ατομικών διαφορών, Ψυχολογία του βήθους, Η σημασία των συμβόλων στην Ψυχολογία και στη Θεολογία. Ανάλυση βασικών ψυχολογικών όρων.

Συγγραμματα: 1. Χρήστου Βάντσου, *Εισαγωγή στην Ψυχολογία*, εκδ. Αιβάξη, Θεσσαλονίκη 2003.

2. Δχ. Καψάλη, *Παιδαγωγική Ψυχολογία*, εκδ. Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη 2009.

8. [101Y] ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΘΕΟΛΟΓΙΑ Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2, ECTS 4

Καθηγητής Θεόδωρος Γιάγκου

Η σημασία και ο σκοπός του μαθήματος. Η έννοια του όρου Θεολογία και η ανάπτυξη της χριστιανικής Θεολογίας. Η Θεολογία ως επιστήμη και η θέση της μεταξύ των άλλων επιστημών. Εκκλησία και Θεολογία. Η θεολογική παιδεία, ιδιαίτερα στον ορθόδοξο χώρο. Η δομή της θεολογικής επιστήμης.

Συγγραμματα: 1. Ηρ. Ρεράκη, *Θεολογία και Θεολογικός Σπονδός. Εισαγωγικές προσεγγίσεις*, εκδ. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 2008.

2. Μ. Μπέζου, *Το μέλλον του πνευμάτινους: κριτική εισαγωγή στη θεολογία της Ορθοδοξίας*, εκδ. Αρμός, Αθήνα 1993.

9. ΞΕΝΗ ΓΛΩΣΣΑ Ω.Δ. 3

ΞΑΙ ΑΓΓΛΙΚΑ Μαρία Μαθαίου

Συγγραμματα: Μ. Μακριντωνάκη-Φαυζά, *English Theological Texts and Exercises*, εκδ. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 2008.

ΞΓΓ	ΓΑΛΛΙΚΑ	Ελένη Γκίνου
ΞΓΕΓ	ΓΕΡΜΑΝΙΚΑ	Παναγιώτα Ποσότη
ΞΡΑΓ	ΕΛΛΗΝΙΚΑ	Σχολείο Νέας Ελληνικής Γλώσσας

Β' ΕΞΑΜΗΝΟ

1. [201Y] ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΗΣ ΠΑΛΑΙΑΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2, ECTS 3

Λέκτορας Ευαγγελία Γ. Λάφνη

Ερμηνευτική ανάλυση περικοπών της Παλαιάς Διαθήκης από τα ιστορικά, διδακτικά-ποιητικά και προφητικά βιβλία της Μεταφράσεως των Εβδομήκοντα (Ο') με συγκριτικές αναφορές στο μασορικό εβραϊκό κείμενο.

Το μάθημα υποστηρίζεται ηλεκτρονικά στην ιστοσελίδα www.lib.auth.gr/blackboard

Συγγραμματα: 1. Η. Τρεμπέλα, *Υπόμνημα εις τον προφήτην Ησαΐαν*, εκδ. Σοτήρ, Αθήνα 1963.

2. Α. Παπαρνάκη, *Ερμηνεία κομμένων της Παλαιάς Διαθήκης κατά τους πατέρες της Εκκλησίας*, τόμ. Α', εκδ. Γράφημα, Θεσσαλονίκη 2009.

2. [202Y] ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΣΥΝΟΠΤΙΚΩΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΑΞΕΩΝ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ Ω.Δ. 3, Δ.Μ. 3, ECTS 4

Λέκτορας Αικατερίνη Τσαλαμπούνη

Ερμηνεία των συνοπτικών ευαγγελίων με κέντρο αναφοράς το κείμενο του κατά Μάρκον και παράλληλη αναφορά στα κείμενα των δύο άλλων συνοπτικών. Εξέταση / σύγκριση των ιδιοτήτων (από άποψης γλώσσας και ύφους, παραδόσεων και θεολογικών ενδιαφερόντων) των τριών συνοπτικών. Αξιοποίηση κατά την εξήγηση των επιμέρους περικοπών της πατερικής ερμηνευτικής παράδοσης και των σύγχρονων τάσεων στην ερμηνεία της Κ.Δ. Ερμηνεία επιλεγμένων περικοπών των Πράξεων των Αποστόλων και ανάδειξη των βασικών φιλολογικών και θεολογικών στοιχείων του βιβλίου.

Συγγραμματα: 1. Ιω. Καραβιδόπουλου, *Το κατά Μάρκον Ευαγγέλιο*, εκδ. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 2008.

2. Η. Τρεμπέλα, *Το κατά Μάρκον Ευαγγέλιο*, εκδ. Σοτήρ, Αθήνα 1993.

3. Χρ. Οικονόμου, *Ο Άγιος Νεόφυτος ο Έγκλειστος. Προσωπικότητα, συγγράμματα και ερημηνιακές προσεγγίσεις*, εκδ. Ι. Μ. Αγίου Νεοφύτου, Θεσσαλονίκη 2009.

3. [205Y] ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΘΡΗΣΚΕΙΟΛΟΓΙΑ Ω.Α. 2, Α.Μ. 2, ECTS 3

Επίκουρος καθηγητής Απόστολος Κριλλίδης

Βιωματικά στην επιστήμη της θρησκευολογίας. Εμφάνιση της θρησκείας και καθορισμός του περιεχομένου της. Ορολογία και βασικές αρχές και κατευθύνσεις της θρησκευολογίας. Συγκριτική θρησκευολογία, φιλοσοφία της θρησκείας, Φαινομενολογία της θρησκείας.

Το μάθημα υποστηρίζεται ηλεκτρονικά στην ιστοσελίδα www.ih.aith.gr→blackboard

Συγγράμματα: 1. W. Braun-R. McCutcheon, *Εγχειρίδιον θρησκευολογίας*, εκδ. Βάνια, Θεσσαλονίκη 2003.

2. Αλ. Καριώτογλου, *Στοιχὴ στη θρησκευολογία*, εκδ. Γρηγόρη, Αθήνα 2006.

3. E. J. Sharp, *Συγκριτική θρησκευολογία: Ιστορική εισαγωγή*, εκδ. Άρτας Ζωής, Αθήνα 2008.

4. [208Y] ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ Ω.Α. 2, Α.Μ. 2, ECTS 2

Λέκτορας Αικατερίνη Τσαλαμπούνη

Διδάσκεται ο τρόπος και η μέθοδος της επιστημονικής έρευνας με έμφαση στις οδηγίες για τη συγγραφή μιας επιστημονικής εργασίας.

Συγγράμματα: 1. Κ. Ζαφειρόπουλου, *Πώς γίνεται μια επιστημονική εργασία. Επιστημονική έρευνα και συγγραφή εργασιών*, εκδ. Κριτική, Αθήνα 2005

2. πρωτοπρ. Θ. Ζήση, *Επιστημονική Τεχνολογία*, εκδ. Βρυέννος, Θεσσαλονίκη 2008.

5 [206Y] ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ Β' Ω.Α. 2, Α.Μ. 1, ECTS 3

Επίκουρη Καθηγήτρια Κυριακούλα Παπαδημητρίου

Διδάσκονται κείμενα αρχαίων Ελλήνων συγγραφέων της ελληνοιστικής και αυτοκρατορικής εποχής, με σκοπό τη μελέτη της αρχαίας ελληνικής γλώσσας και με αναφορά στη γλώσσα των Γραφών και των Πατέρων. Πρακτική εξάσκηση στην αρχαία ελληνική γλώσσα.

Συγγράμματα: 1. G. Harrocks, *Ελληνικά. Ιστορία της γλώσσας και των ομιλητών της*, εκδ. Εστία, Αθήνα 2006.

2. Α. Φ. Χρηστίδη, *Ιστορία της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας*, εκδ. Ινστιτούτου Νεοελληνικών Σπουδών, Θεσσαλονίκη 2005.

6. [204Y] ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ Ω.Α. 2, Α.Μ. 2, ECTS 3

Καθηγητής Κωνσταντίνος Χρήστου

Ιστορία της Εκκλησίας απαρχής της Εκκλησίας μέχρι σήμερα. Αξιολογούνται και παρουσιάζονται τα πιο σημαντικά γεγονότα του ιστορικού παρελθόντος, που αφορούν στον ιστορικό βίο της Εκκλησίας και συνδέονται με τη φήση και την αποστολή της στον κόσμο, με κριτήριο την αποστολική και εκκλησιαστική παράδοση.

Σύγγραμμα: 1. Βλ. Φειδά, *Εκκλησιαστική Ιστορία*, τόμ. Β', εκδ. Βλ. Φειδά, Αθήνα 2002.

7. [203Y] ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ (1) Ω.Α. 1, Α.Μ. 1, ECTS 2

Καθηγητής Αθανάσιος Καραθανάσης

Ιστορία και σύγχρονη κατάσταση της Εκκλησίας της Ελλάδος και της Κύπρου.

Σύγγραμμα: Χρ. Ανδρεάδη, *Εκθέσεις προξενικές, εκπαιδευτικές, εκκλησιαστικές και λοιπά συναφή έγγραφα για τον οπόδουλο και μη Ελληνισμό*, εκδ. Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη 2010.

8. [200Y] ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ Ω.Α. 2, Α.Μ. 2, ECTS 2

Καθηγητής Κωνσταντίνος Χρήστου

Εξετάζονται βασικά στάδια της ιστορίας του Βυζαντινού Κράτους και της εξέλιξης του βυζαντινού πολιτισμού.

Συγγράμματα: 1. Κ. Γιαννακόπουλου, *Μεσαιωνικός δυτικός πολιτισμός και οι κόσμοι του Βυζαντίου και του Ισλάμ*, εκδ. Κυρομανός, Θεσσαλονίκη 1993.

9. [207Y] ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΚΑΙ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ

Ω.Α. 2, Α.Μ. 2, ECTS 2

Επίκουρος Καθηγητής Κωνσταντίνος Μποζίνης

Παρουσιάζεται η ιστορία των κυριότερων φιλοσοφικών ρευμάτων της κλασικής και ύστερης αρχαιότητας και εν συνεχεία αναδεικνύονται τα στοιχεία εκείνα της ελληνικής σκέψης, που χρησιμοποιήσαν οι πατέρες της Εκκλησίας στο διάλογο τόσο με τους εθνικούς όσο και με τους αιρετικούς, ώστε να αναδειχθούν τα χαρακτηριστικά της βυζαντινής φιλοσοφίας, η οποία αποτέλεσε ερμηνευτικό ένδυμα των διατυπώσεων της πίστης προς το κοινιστικό περιβάλλον της Εκκλησίας.

Σύγγραμμα: Ν. Ματσούκα, *Ιστορία της Φιλοσοφίας, Αρχαία, Ελληνική - Βυζαντινή - Λατινοκρατορική με σύντομη εισαγωγή στη Φιλοσοφία*, εκδ. Πουρνάρα, Θεσσαλονίκη 2002.

10. [209Υ] ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ - ΘΕΜΑΤΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

Ω.Α. 2, Α.Μ. 2, ECTS 3

Επίκουρος Καθηγητής πρωτοπρ. Σπορίδων Αντωνίου

Εισαγωγή στη Βυζαντινή Εκκλησιαστική Μουσική. Πηγές κύριες και επικουρικές. Περίοδοι εξέλιξης του εκκλησιαστικού ύμνου. Τροπάριο, Αυτομέλο, Ιδιόμελο, Κοντάκιο, Ερμός, Ονοματολογία και περιεχόμενο μουσικών κωδικών και βιβλίων (Ασματικό, Ερμολόγιο, Στιχηράριο, Μαθηματάριο, Παπιάδση, Ψαλτικό κ.λπ.).

Θεωρητικά μουσικής και μέθοδοι Ψαλτικής Τέχνης. Τα γένη και είδη της Βυζαντινής Μελοποιίας, Πατριρχικές Σχολές Ψαλτικής (α'-η' αι.). Η εκφώνηση των αναγνωσμάτων και η εκφώνητική σημειογραφία.

Θεωρία και πράξη της Ψαλτικής Τέχνης. Αναλυτική βυζαντινή σημειογραφία. Ασκήσεις επί των διατονικών ήχων (α', πλ. α', δ', πλ. δ'). Η νέα μέθοδος της Εκκλησιαστικής Μουσικής. Άλλα σημειογραφικά συστήματα. Οι ύμνοι των βυζαντινών Λειτουργιών και ακολουθιών της Θείας Λατρείας.

Το μάθημα υποστηρίζεται ηλεκτρονικά στην ιστοσελίδα www.lib.auth.gr/~blackboard

Συγγράμματα: 1. πρωτοπρ. Σπ. Αντωνίου, *Θεωρία και Πράξη της Ψαλτικής Τέχνης*, εκδ. Βάνια, Θεσσαλονίκη 2005.

2. Γρ. Στάθη, *Οι αναγραμματισμοί και τα μαθήματα της Βυζαντινής Μελοποιίας*, εκδ. Ι.Β.Μ. Εκκλησίας της Ελλάδος, Αθήνα 2003.

11 ΞΕΝΗ ΓΛΩΣΣΑ

Ω.Α. 3

ΞΑ2	ΑΓΓΛΙΚΑ	Μαρία Ματθαίου
ΞΓ2	ΓΑΛΛΙΚΑ	Ελένη Γκίνου
ΞΓΕ2	ΓΕΡΜΑΝΙΚΑ	Παναγιώτα Πορότη
ΞΕΑ2	ΕΛΛΗΝΙΚΑ	Σχολείο Νέας Ελληνικής Γλώσσας

12. ΕΠΙΠΛΗΡΟΜΕΝΑ 1

Από τον πίνακα μαθημάτων εαρινού εξαμήνου για 3 Α.Μ., ECTS 3.

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ**1. [303Υ] ΠΑΤΡΟΛΟΓΙΑ, ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ Ι (Α)**

Ω.Α. 2, Α.Μ. 2, ECTS 4

Ανυπλήρωτος Καθηγητής Σομεών Πασχαλίδης

Παρουσιάζονται ο βίος, τα συγγράμματα και η διδασκαλία των Πατέρων και εκκλησιαστικών συγγραφέων, που έδρασαν κατά την περίοδο από τον α' μέχρι τον γ' αιώνα, και αντιμετωπίζονται τα σχετικά φιλολογικά και θεολογικά προβλήματα.

Συγγράμματα: 1. Π. Χρήστου, *Εκκλησιαστική Γραμματολογία*, τόμ. Α', εκδ. Κυρομένος, Θεσσαλονίκη 2003.

2. Δ. Γούμη, *Εκκλησιαστική Γραμματολογία και κείμενα Πατρικής Γραμματικής*, εκδ. Π. Πουρνάρας, Θεσσαλονίκη 2008.

2. [304Υ] ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΔΕΞΚΑΛΙΑ ΞΕΝΩΝ ΘΡΗΣΚΕΙΩΝ

Ω.Α. 2, Α.Μ. 2, ECTS 3

Επίκουρος Καθηγητής Απόστολος Κραλίδης

Αρχαία ελληνική θρησκεία. Ιστορία και διδασκαλία των θρησκειών της Μ. Ασίας, της Μ. Ανατολής, της Μεσοποταμίας, της Αιγύπτου, Ιουδαϊσμός και Ισλάμ, Ανατολικές θρησκείες (Βεδισμός, Ινδουϊσμός, Βραχμανισμός, Βουδισμός, Λαμαϊσμός, Κινεζικές και Ιαπωνικές θρησκείες). Ιστορία και διδασκαλία των παραθρησκευτικών κινήσεων.

Το μάθημα υποστηρίζεται ηλεκτρονικά στην ιστοσελίδα www.lib.auth.gr/~blackboard

Συγγράμματα: 1. Γρ. Ζιάκα, *Θρησκείες και Πολιτισμοί της Ασίας*, εκδ. Κορηγλία Σφακιανίκη, Θεσσαλονίκη 2006.

2. Γρ. Ζιάκας, *Θρησκευολογικά Μελετήματα*, τόμ. Α', εκδ. Βάνια, Θεσσαλονίκη 2004.

3. [302Υ] ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΛΛΩΝ ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΩΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΩΝ Ω.Α. 2, Α.Μ. 2, ECTS 3

Λέκτορας Ιωάννης Μπάκας

Ιστορία και σύγχρονη κατάσταση του Οικουμενικού Πατριαρχείου και των άλλων προσβυτεριών Πατριαρχείων (Αλεξανδρείας, Αντιοχείας, Ιεροσολύμων).

Σημειώματα: 1. Β. Κουκουσά-Δ. Βαλιή, *Θέματα Εκκλησιαστικής Ιστορίας*, τόμ. Β', εκδ. Μπαμικονάκη, Θεσσαλονίκη 2011.

2. Μητρ. Πάουλοπώλεως και Θείρων Γεναδίου, *Ιστορία των Οικουμενικού Πατριαρχείου*, τόμ. 1, εκδ. Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη 2001.

3. Αρχ. Αθηνών Χρυσόστομου Παπαδόπουλου, *Ιστορία της Εκκλησίας Αλεξανδρείας (62-1934)*, εκδ. Πορνιρά, Θεσσαλονίκη 2009.

4. [301Υ] ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ (2) Ω.Α.1, Α.Μ. 1, ECTS 3

Καθηγητής Αθανάσιος Καραθανάσης

Ιστορία και σύγχρονη κατάσταση της Εκκλησίας της Ελλάδος και της Κύπρου.

Σημειώματα: Αθ. Α. Αγγελόπουλου, *Η Εκκλησιαστική Ιστορία, Ιστορία των δομών διοικήσεως και ζωής της Εκκλησίας*, εκδ. Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη 2005.

5. [305Υ] ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ 1 Ω.Α. 2, Α.Μ. 2, ECTS 4

Λέκτορας Αγγελική Τριβυζαδάκη

Εισαγωγή στη Χριστιανική και Βυζαντινή Αρχαιολογία και Τέχνη (ορολογία, πηγές και περιγραφή της τέχνης του Βυζαντίου από το 324 ως το 1453). Ειδικότερα εξετάζεται η αρχιτεκτονική και η ζωγραφική των πρώτων χριστιανικών ανώνων μέχρι την έναρξη της Εικονομαχίας.

Σημειώματα: 1. Ιωάννης Στουφή- Πουλημένου, *Χριστιανική και Βυζαντινή Αρχαιολογία και Τέχνη*, εκδ. Ν. Κ. Σανιά, Αθήνα 2011.

2. Γ. Γούναρη, *Εισαγωγή στην Ηλλιοκρασιακή Αρχαιολογία Β' Ζωγραφική*, εκδ. University Studio Press, Θεσσαλονίκη 2007.

6. [308Υ] ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΜΟΥΣΙΚΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΨΑΛΤΙΚΗ ΤΕΧΝΗ Ω.Α. 2, Α.Μ. 2, ECTS 3

Επίκουρος Καθηγητής προτοπρ. Σπυρίδων Αντωνίου

Εισαγωγικά στην επιστήμη της Βυζαντινής Μουσικολογίας. Η σημασία και ο σκοπός του μαθήματος. Σκιαγράφηση της βυζαντινής μουσικής έρευνας (ελληνικής και ξένης) και η εξέλιξη της Ψαλτικής Τέχνης. Παρουσίαση των βασικότερων μουσικολογικών όρων (γέννη, θέσις, μέλος, μελοποιός, μεγάλες υλιστώσεις χειρονομίας, μεταφωνία, κ.λπ.)

Στοιχεία βυζαντινής μουσικής *παλαιογραφίας* και μελοποιίας. Ορολογία (καλλοπισμοί, συντημήσεις, κ.λπ.). Μορφολογία του βυζαντινού μέλους. Η μετρική των ύμνων. Περίοδοι ανάπτυξης της βυζαντινής σημειογραφίας. Εξήγηση της *παλαιάς* σημειογραφίας.

Θεωρία, πράξη και άσκηση στην Ψαλτική Τέχνη (χρωματικοί και εναρμόνιοι ήχοι). Η οκταηχία. Τροπαριακοί και ψαλμικοί ύμνοι. Οι σπουδαιότεροι μελωδοί και μελοποιοί.

Σημειώματα: 1. προτοπρ. Σπ. Αντωνίου, *Η μορφολογία της Βυζαντινής Εκκλησιαστικής Μουσικής*, εκδ. Μυθονία, Θεσσαλονίκη 2005.

2. Κ. Ψάχου, *Η παρκοσημαντική της Βυζαντινής Μουσικής*, εκδ. Ε. Ντάλα, Αθήνα 1978.

7. [306Υ] ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΥ Ω.Α. 2, Α.Μ. 2, ECTS 3

Επίκουρος Καθηγητής Κωνσταντίνος Κωτσόπουλος

Εισαγωγή στην έννοια της επιστήμης της Κοινωνιολογίας. Ανάλυση των βασικών λειτουργιών της κοινωνικής ζωής. Ερμηνεία της κοινωνικής συμπεριφοράς και δράσεως. Διαιρέσεις της βασικής Επιστήμης. Λειτουργία της ολικής κοινωνίας. Σύγχρονοι κλάδοι και περιεχόμενο. Ανάλυση του πρωτογενούς και αυτοδύναμου χαρακτήρα του Χριστιανισμού εντός των πλαισίων της συλλειτουργίας των κοινωνικών θεσμών. Η δυναμική της πνευματικής του εξουσίας, που συνδέεται τις κοινωνικές επιδράσεις σε διανθρώπινο και διακοινωνικό επίπεδο. Η κοινωνική διδασκαλία του Χριστιανισμού και η στάση του απέναντι σε σύγχρονα κοινωνικά προβλήματα. Θεμελίωση, με βάση την Κοινωνιολογία του δόγματός, της ηθικής και της λατρείας, της ορθόδοξης θέσης για τη διασύνδεση δόγματός και ήθους, αλλά και της διδασκαλίας για την ενότητα

της Εκκλησίας στην πίστη, στη διοίκηση και στη λατρεία. Ο διαλογικός χαρακτήρας του Χριστιανισμού σε οικουμενικό επίπεδο και η αξία του στην εποχή της παγκοσμιοποίησης και της σύγκρουσης των πολιτισμών.

Συγγράμματα: 12. Γ. Μαντζαρίδη, *Κοινωνιολογία των Χριστιανισμών*, εκδ. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 2008.

2. Ιω. Πέτρον *Κοινωνική θεωρία και σύγχρονος πολιτισμός*, εκδ. Βάνια, Θεσσαλονίκη 2005.

8. ΞΕΝΗ ΓΛΩΣΣΑ

Ω.Δ. 3

ΞΑ3	ΑΓΓΛΙΚΑ	Μαρία Ματθαίου
ΞΓ3	ΓΑΛΛΙΚΑ	Ελένη Γκίγου
ΞΙΞ3	ΓΕΡΜΑΝΙΚΑ	Αγνή Λάφρα
ΞΕΑ3	ΕΛΛΗΝΙΚΑ	Σχολείο Νέας Ελληνικής Γλώσσας

9-10. ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΑ 2

Από τον πίνακα επιλεγμένων του χειμερινού εξαμήνου για 6 Δ.Μ., ECTS 6.

Α' ΕΞΑΜΗΝΟ

1. [402Υ] ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ ΤΗΣ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2, ECTS 4

Επίκουρη Καθηγήτρια Κυριακούλα Παπαδημητρίου

Ερμηνεία της προς Φίλιππησίους Επιστολής του απ. Παύλου. Βάση της ερμηνείας αποτελεί η πατερική ερμηνευτική παράδοση σε διάλογο με τη σύγχρονη ερμηνευτική.

Συγγράμματα: 1. Κυρ. Παπαδημητρίου, *Βιβλικά σημειώματα και σημειώματα*, εκδ. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 2012

2. Γ. Καραβιδόπουλου, *Αποστόλων Παύλου, Επιστολές προς Εφραίους, Φίλιππησίους, Κολοσσαίους, Φιλιμόνα*, εκδ. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 2008.

2. [405Υ] ΠΑΤΡΟΛΟΓΙΑ, ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ Ι (B)

Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2, ECTS 4

Δόκτορας Θεόδωρος Πιπτιμιάς

Παρουσιάζονται ο βίος, τα συγγράμματα και η διδασκαλία των Πατέρων και εκκλησιαστικών συγγραφέων, που έδρασαν κατά την περίοδο από τον 8^ο μέχρι τον 9^ο αιώνα, και αντιμετωπίζονται τα σχετικά φιλολογικά και θεολογικά προβλήματα.

Πρακτική άσκηση στη χρήση των πηγών της Πατρολογίας, με βάση τις κλειδές και τα άλλα βοηθήματα.

Συγγράμματα: 1. Π. Χρήστου, *Ελληνική Πατρολογία*, τόμ. Α', εκδ. Κυριάνος, Θεσσαλονίκη 2006.

2. Στ. Παπαδόπουλου, *Πατρολογία*, τόμ. Β', εκδ. Στ. Παπαδόπουλου, Αθήνα 1999.

3. [403Υ] ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΣΛΑΒΙΚΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΟΡΘΟΔΟΞΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ

Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2, ECTS 3

Καθηγητής Μιχαήλ Τρίτος

Ιστορία και σύγχρονη κατάσταση των Σλαβικών και λοιπών Ορθόδοξων Εκκλησιών.

Σύγγραμμα: Μ. Τρίτου, *Ιστορία και σύγχρονος βίος των Σλαβικών και Ορθόδοξων Εκκλησιών*, τόμ. Α', εκδ. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 2011.

4. [408Υ] ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2, ECTS 4

Καθηγητής Αθανάσιος Καραθανάσης

Η τρισημη ενότητα του Ελληνισμού. Αρχαιότητα-Βυζάντιο-Νέος Ελληνισμός. Αναζήτηση των στοιχείων της διαχρονικής ενότητας των τριών περιόδων. Η συμβολή των εθνικών μας ιστοριογράφων στον εντοπισμό των στοιχείων της Ορθοδοξίας, των θεσμών και των εθνικών παραδόσεων που συνιστούν αυτήν την ενότητα.

Σύγγραμμα: 1. Αθ. Ε. Καραθανάση, *Ιστορία της Θεσσαλονίκης (316 π.Χ.-2012)*, εκδ. Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη 2012

2. Κ. Απ. Βακαλόπουλου, *Νεοελληνική Ιστορία*, τόμ. 1, εκδ. Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη 2003

5. [608Υ] ΛΙΤΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΕΟΡΤΟΛΟΓΙΑ

Ω.Δ. 3, Δ.Μ. 3, ECTS 4

Αναπληρωτής Καθηγητής Σωμεών Πασαλιδής

Παρουσίαση των πηγών της Λιτολογικής επιστήμης και της βασικής αγιολογικής ορολογίας. Ανάλυση των «χωρών» των Αγίων, της παρρησίας και των προσβείων τους προς τον Θεό. Θεολογική προσέγγιση των

θεωμάτων και φιλολογική εξέταση των σχετικών Συλλογών. Θεολογική κατοχύρωση της τιμής των αγίων και των ιερών λειψάνων. Αναφορά στην ιστορία και τη σύγχρονη κανονική πράξη της Εκκλησίας για την αναγνώριση νέων Αγίων. Μελέτη της ιστορικής εξέλιξης του Εορτολογίου.

Το μάθημα υποστηρίζεται ηλεκτρονικά στην ιστοσελίδα
www.lib.auth.gr ·blackboard

Συγγράμματα: 1. Γ. Τσίμη, *Αγιολογία της Ορθόδοξης Εκκλησίας*, εκδ. Ποιμαντ. Θεσσαλονίκη 1999.

2. Π. Β. Πάσχου, *Άγιοι οι φίλοι του Θεού. Εισαγωγή στην Αγιολογία της Ορθόδοξης Εκκλησίας*, εκδ. Αρμός, Αθήνα 1997.

6. [406Y] ΧΡΙΣΤ. ΚΑΙ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ & ΤΕΧΝΗ 2

Ω.Α. 2, Α.Μ. 2, ECTS 4

Λέκτορας Αγγελική Τριβοζιδάκη

Εξετάζονται οι αρχιτεκτονικοί τύποι και τα εικονογραφικά προγράμματα των ναών της μεσοβυζαντινής και ύστεροβυζαντινής εποχής.

Συγγράμματα: 1. Χ.-Α. Μπούρα, *Βυζαντινή και μεταβυζαντινή αρχιτεκτονική στην Ελλάδα*, εκδ. Μέλισσα, Αθήνα 2001.

2. Ch. Delvoye, *Βυζαντινή Τέχνη*, εκδ. Παπυρήνια, Αθήνα 2000.

7. [407Y] ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ

Ω.Α. 2, Α.Μ. 2, ECTS 4

Αναπληρωτής Καθηγητής προεμπρ. Αθανάσιος Γκίκας

Εισαγωγικό. Ορισμός της Ποιμαντικής Ψυχολογίας. Σχέση ακαδημαϊκής Θεολογίας και Ποιμαντικής Ψυχολογίας. Ψυχολογία του βιβίου και πνευματική ζωή. Ψυχολογία του βιβίου και η πνευματική καθοδήγηση των ψυχών. Ορθόδοξη ποιμαντική ψυχολογία. Πηγές της ορθόδοξου ποιμαντικής ψυχολογίας. Γνώμονες της θεωρητικής συγκροτήσεως και πρακτικής εφαρμογής της ορθόδοξου ποιμαντικής ψυχολογίας. Ποιμαντικοψυχολογός ερευνητής.

Η ψυχική σύγκρουση ως βασικό στοιχείο της εξέλιξης της προσωπικότητας. Αφαιρετός και δομή της ψυχικής σύγκρουσης. Προσέγγιση θεωριών (Freud, Jung, Adler, K. Horney, Igor Carouso).

Βιβλική μορφολογία της ψυχικής σύγκρουσης (Το «ποιμαντικό πρόβλημα» ως διαδικασία ψυχικής σύγκρουσης. Η «φαινοσαϊκή» δομή της ψυχικής σύγκρουσης. Το σύμπλεγμα της «λευκής ενοχής». Το σύμπλεγμα του «Ιούδα». Η δομή της «αυλικής» αναπλήρωσης της ψυχικής σύγκρουσης.

Η επιθετικότητα ως ενοχική δομή και έκφραση της ψυχικής σύγκρουσης. Το «σύμπλεγμα του Ησαΐα»).

Βιβλική μορφολογία της λύσεως της ψυχικής σύγκρουσης (Το πρόβλημα της λύσεως της ψυχικής σύγκρουσης. Ο «αποδιοργανισμός τράγος». Ο άσωτος υιός. Ο τελώνης. Ο παραλυτικός της Καπερναούμ. Ο Ζακχαΐος).

Η περίπτωση «πατερικής πεινουργίας» ως θεραπευτικό ψυχοδράμα. Ενοχή και επιθετικότητα σε σχέση με την ιδεατή εικόνα του ατόμου. Η βία στις διατομικές σχέσεις. Εφηβεία και ορθοκεντικότητα. Η γλώσσα της επικοινωνίας της Εκκλησίας με το σύγχρονο κόσμο.

Συγγράμματα: 1. Ι. Κορναράκη, *Ποιμαντική Ψυχολογία*, εκδ. Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη 1993.

2. Ι. Κορναράκη, *Θέματα Ποιμαντικής Ψυχολογίας III*, εκδ. Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη 1998

8. ΞΕΝΗ ΓΛΩΣΣΑ

Ω.Α. 3

ΞΑ4	ΑΙΤΑΙΚΑ	Μαρία Ματθαίου
ΞΓ4	ΓΑΛΛΙΚΑ	Ελένη Γκίνου
ΞΠΕ4	ΓΕΡΜΑΝΙΚΑ	Αγνή Δάφφα
ΞΕΑ4	ΕΛΛΗΝΙΚΑ	Σχολείο Νέας Ελληνικής Γλώσσας

9. ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΑ I

Από τον πίνακα επιλεγόμενων μαθημάτων του εαρινού εξαμήνου για 3 Α.Μ., ECTS 3.

Ε' ΕΞΑΜΗΝΟ

1. [503Y] ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ 2 (Α)

Ω.Α. 2, Α.Μ. 2, ECTS 4

Λέκτορας Σουλτάνα Λάμπρου

Παρουσιάζονται ο βίος, τα συγγράμματα και η διδασκαλία των Πατέρων και εκκλησιαστικών συγγραφέων, που έδρασαν κατά την περίοδο από τον 6^ο μέχρι τον 10^ο αιώνα, και αντιμετωπίζονται τα σχετικά φιλολογικά και θεολογικά προβλήματα.

Συγγράμματα: 1. Π. Χρήστου, *Εκκλησιαστική Γραμματολογία*, τόμ. Β', εκδ. Κυρομάνος, Θεσσαλονίκη 2003.

2. αρχμ. Ν. Ιωαννίδη, *Θεολογία και Γραμματεία από τον 6^ο αιώνα και ύψη*, εκδ. Π. Κυριακίδη Α.Ε., Αθήνα 2007.

3. [565Y] ΙΣΤΟΡΙΑ ΛΟΓΜΑΤΩΝ

Ω.Δ. 3, Δ.Μ. 3, ECTS 4

Επίκουρος Καθηγητής πρωτοπρ. Χρήστος Βλαχάβας-Φιλώτης

Ιστορικο-συστηματική παρουσίαση των διατυπώσεων των δογμάτων της Εκκλησίας με βάση τους όρους και τις αποφάσεις των συνόδων και άλλων γραπτών μνημείων και ιδιαίτερα των συγγραμμάτων των αγίων Πατέρων.

Σύγγραμμα: Κ. Σκουτέρη, *Ιστορία Λογμάτων*, τόμ. Β', εκδ. Κ Σκουτέρη, Αθήνα 2004.

3. [508Y] ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΕΣ ΑΙΡΕΣΕΙΣ

Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2, ECTS 3

Επίκουρος πρωτοπρ. Βασίλειος Γεωργόπουλος

Εισαγωγικά περί αιρέσεων. Ιστορικοθεολογικό πλαίσιο εμφάνισης των συγχρόνων χριστιανικών αιρέσεων. Γενικές αρχές του Πρωτεσταντισμού, στον οποίο οφείλεται η προέλευση και ανάπτυξη αυτών των αιρέσεων. Διδασκαλία και αναίρεση των κακοδοξιών, με βάση την παράδοση και ζωή της Ορθόδοξης Εκκλησίας, των μεγαλύτερων χριστιανικών αιρέσεων, όπως: Χιλιτισμός, Αντιβεντιστές, Πεντηκοστιανοί, Νεοπεντηκοστιανοί, Μορμόνοι, Παιδιά του Θεού και άλλες «υπερδογματικές» ομάδες με χιλιστακές τάσεις, που όρισαν στην Ελλάδα.

Σύγγραμμα: Πρωτ. Αντωνίου Αλεβιζόπουλου, *Εγχειρίδιο αιρέσεων και παραχριστιανικών ομάδων*, εκδ. Διάλογος Π.Ε.Γ., Αθήνα 1994.

4. [504Y] ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΚΑΙ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ 3

Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2, ECTS 4

Επίκουρος Αγγελική Τριβιζιδάκη

Προϋποθέσεις ερμηνείας και ερμηνευτική προσέγγιση της βυζαντινής τέχνης.

Συγράμματα: 1. Γ. Κόρδη, *Ιεροτόπος. Η εικονολογία του Ιερού Φωτίου και η τέχνη της εικονομαχικής περιόδου*, εκδ. Αρμός, Αθήνα-Θεσσαλονίκη 2002.

2. Γ. Κόρδη, *Η «ερμηνεία της ζωγραφικής τέχνης» του Διονυσίου του εκ Φουρνά*, εκδ. Αρμός, Αθήνα-Θεσσαλονίκη 2006.

5. [506Y] ΟΜΙΛΗΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΚΗΡΥΓΜΑΤΟΣ

Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2, ECTS 4

Επίκουρος Τρύφων Τσομπάνης

Εισαγωγή στην Ομιλητική. Ιστορία του χριστιανικού κηρύγματος. Τα χαρακτηριστικά, η έννοια, ο σκοπός και ο διάκονός του. Θέματα και αρχές του κηρύγματος. Ερμηνεία πατερικών περί του κηρύγματος κειμένων εκ των πηγών.

Σύγγραμμα: Τρ. Τσομπάνη, *Το μυστήριο και η δικονία του λόγου*, εκδ. Μυθονία, Θεσσαλονίκη 1997.

6 [507Y] ΥΜΝΟΛΟΓΙΑ

Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2, ECTS 4

Επίκουρος Καθηγητής πρωτοπρ. Σπυρίδιον Αντωνίου

Παρουσιάζονται οι βασικότεροι υμνογραφικοί όροι (αντίφωνα, αναβηθμοί, καθίσματα, ιδιόμελα, προσόμοια, ωδές κ.λπ.) και τα σχετικά λειτουργικά βιβλία της Εκκλησίας. Εξετάζεται η προέλευση και η εξέλιξη της υμνογραφίας της αρχαϊκής Εκκλησίας, καθώς και η γένεση του Κοντακίου και του Κανόνος. Παρουσιάζονται οι κυριότεροι υμνογράφοι και το έργο τους και αναλύεται θεολογικά το περιεχόμενο αντιπροσωπευτικών υμνογραφικών κειμένων.

Το μάθημα υποστηρίζεται ηλεκτρονικά στην ιστοσελίδα www.lib.auth.gr/~blackboard

Συγράμματα: 1. Θεοχ. Δετοράκη, *Βυζαντινή Υμνογραφία (πιστοποιητικές παραδόσεις)*, εκδ. Θεοχ. Δετοράκη, Ηράκλειο 1997.

2. Η. Β. Γκόσχου, *Λόγος και μέλος. Εισαγωγή στη Βυζαντινή Λειτουργική Υμνογραφία της Ορθόδοξης Εκκλησίας*, τόμ. Α', εκδ. Αρμός, Αθήνα 1999.

7. [706Y] ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗΣΕΙΣ I

Ω.Δ. 3, Δ.Μ. 3, ECTS 4

Αναπληρωτής Καθηγητής πρωτοπρ. Αθανάσιος Γκόγκας

Εισαγωγικά στην επιστήμη της Ποιμαντικής. Γενική Ποιμαντική, δηλ. η θεολογία της Ποιμαντικής. Τα σύγχρονα γενικά πλαίσια και οι μέθοδοι του ποιμαντικού έργου. Τα της προσωπικότητας του ποιμένου και περί του ποιμένου. Ειδική Ποιμαντική, δηλ. το αγιαστικό, το διδακτικό και το διοικητικό έργο του ποιμένου.

Πρακτική άσκηση. Συνεπικοινωνεί θεολόγος καθηγητής, απασχασμένος από τη δ/βάθμια Εκπαίδευση.

Συγράμματα: 1. πρωτοπρ. ΑΘ. Γκόγκας, *Μαθήματα Ποιμαντικής*, εκδ. Μυθονία, Καλοχώρι Θεσσαλονίκης, 2005.

2. Αλ. Σταυρόπουλου, *Επιστήμη και Τέχνη της Ποιμαντικής*, εκδ. Αρμός, Αθήνα 1997.

8. ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΑ 1

Από τον πίνακα των επιλεγόμενων μαθημάτων του χειμερινού εξαμήνου για 3 Δ.Μ., ECTS 3.

ΣΤ' ΕΞΑΜΗΝΟ

1. {401Υ} ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΠΑΛΑΙΑΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ Ω.Δ. 2, Α.Μ. 2, ECTS 3

Επίκουρος Καθηγητής Αθανάσιος Παπαρνάκης

Συστηματική έκθεση και ανάλυση βασικών θεολογικών ιδεών και θεμάτων της Παλαιάς Διαθήκης που άπτονται της θεολογίας, ανθρωπολογίας, χριστολογίας, σωτηριολογίας, εκκλησιολογίας, εσχολογίας της και συνιστούν το περιεχόμενο της υπερωριακής θείας αποκαλύψεως της.

Το μάθημα υποστηρίζεται ηλεκτρονικά στην ιστοσελίδα www.lib.auth.gr/~blackboard

Συγγράμματα: 1. Στ. Καλαντζάκη, «*Εν αρχή κινήσαν ο Θεός*», *Ερμηνευτική ανάλυση των περί δημιουργίας διηγήσεων της Γενέσεως*, εκδ. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 2001.

2. Α. Παπαρνάκη, *Η επίκληση του Ονόματος του Θεού στην Παλαιά Διαθήκη*, εκδ. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 2006.

2. {610Υ} ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΗ ΤΗΣ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ Ω.Δ. 2, Α.Μ. 2, ECTS 3

Επίκουρη Καθηγήτρια Κυριακούλα Παπαδημητρίου

Θεώρηση της γλώσσας ως μέσου ερμηνείας της Καινής Διαθήκης. Παρουσίαση και εφαρμογή σύγχρονων γλωσσολογικών και γραμματολογικών θεωριών ερμηνείας στο κείμενο της Καινής Διαθήκης.

Θεωρία και μεθοδολογία της Ερμηνευτικής επιστήμης. Παρουσίαση και εφαρμογή αρχαίων και νεότερων ερμηνευτικών μεθόδων της Καινής Διαθήκης.

Συγγράμματα: 1. Κ. Παπαδημητρίου, *Πριν τη θεωρία προδρομική παιτρική ερμηνευτική*, εκδ. Π. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 2012.

2. Κ. Παπαδημητρίου, *Ερμηνεύοντας την Ειρήνη στην Καινή Διαθήκη*, εκδ. University Studio Press, Θεσσαλονίκη 2009.

3. {602Υ} ΧΡΕΣΤΙΑΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑ 2 (Β) Ω.Δ. 2, Α.Μ. 2, ECTS 4

Λέκτορας Σουλτάνα Λάμπρου

Παρουσιάζονται ο βίος, τα συγγράμματα, η διδασκαλία των Πατέρων και εκκλησιαστικών συγγραφέων, που έδρασαν κατά την περίοδο υπό τον Ιβ' μέχρι τον ιε' αιώνα, και αντιμετωπίζονται τα σχετικά φιλολογικά και θεολογικά προβλήματα.

Πρακτική άσκηση στη χρήση των πηγών της Πατρολογία, με βάση τις κλίσεις και τα άλλα βοηθήματα.

Συγγράμματα: 1. πρωτοπρ. Θ. Ζήση, *Θεολόγοι της Θεσσαλονίκης*, εκδ. Βρυέννιος, Θεσσαλονίκη 2011.

2. Χρ. Αραμπατζή, *Η ορθόδοξη αντηρητική γραμματεία τον Η' αιώνα*, εκδ. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 2005.

4. {605Υ} ΔΟΓΜΑΤΙΚΗ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΚΑΘΟΛΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ 1 Ω.Δ. 2, Α.Μ. 2, ECTS 3

Αναπληρωτής Καθηγητής Βασίλειος Τσίγκος

α) Προλεγόμενα στη Δογματική Θεολογία της Ορθοδόξου Καθολικής Εκκλησίας: Περιεχόμενο, μεθοδολογία και σύντομη ιστορική επισκόπηση της Ορθοδόξου Δογματικής Θεολογίας Έννοια, πηρές και διαμόρφωση των ορθοδόξων δογμάτων. Η αποτίμηση τους στη θεολογία και ζωή της Εκκλησίας για την εν Χριστώ ανακρίνιση και βέωση του ανθρώπου. Η οργανική και άρρηκτη σύνδεση δόγματος και ήθους, πίστεως και ζωής. Η θεολογική μέθοδος των Πατέρων της Ορθοδόξου Εκκλησίας. Εισαγωγή στη θεολογική γνωσιολογία.

β) «Ακριβής έκθεση» του περιεχομένου της ορθοδόξου πίστεως, με βάση τα μαθήματα πίστεως και ζωής της Ορθοδόξου Καθολικής Εκκλησίας. Παρουσιάζονται, με συστηματικό τρόπο, τα κυριότερα δόγματα της: Θεολογία-Τριαδολογία, Κοσμολογία και Ανθρωπολογία.

Συγγράμματα: 1. Ν. Μαιτσούκα, *Δογματική και Συμβολική Θεολογία*, τόμ. Β', εκδ. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 2009.

2. Β. Τσίγκου, *Προλεγόμενα στη Θεολογική Γνωσιολογία*, εκδ. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 2010.

3. Γ. Ροιμανίδη, *Δογματική και Συμβολική Θεολογία της Ορθοδόξου Καθολικής Εκκλησίας*, τόμ. Α', εκδ. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 2004.

5. [606Y] ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΔΟΓΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΛΙΚΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ Ι
Ω.Α. 2, Α.Μ. 2, ECTS 3

Καθηγήτρια Δέσπω Αθ. Αιόλιου

Συστηματική ερμηνεία των δογματικών και συμβολικών κειμένων της Ορθόδοξου Εκκλησίας των τριών πρώτων Οικουμενικών Συνόδων, ήτοι ερμηνεία των Συμβόλων, της Εκθέσεως των Διαλλαγών του 433 και των κανόνων δογματικού ενδιαφέροντος των τριών πρώτων Οικουμενικών Συνόδων.

Σύγγραμμα: Δ. Αιόλιου, *Ερμηνεία Δογματικών και Συμβολικών κειμένων της Ορθόδοξης Εκκλησίας*, τόμ. Α', εκδ. Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη 1992

6. [604Y] ΣΥΜΒΟΛΙΚΗ ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΡΙΣΤΑΝΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ.
ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗΣ ΚΙΝΗΣΕΩΣ Ω.Α. 2, Α.Μ.2, ECTS 3

Αναπληρωτής Καθηγητής Μητροπολίτης Προύσης Ελπιδοφόρος Λαμπρινιάδης

Στοιχεία από τη θεολογία και ζωή ιεροδόξων χριστιανών σε σχέση και σύγκριση με το Ορθόδοξο Δόγμα. Σημαντικά στοιχεία των διορθώσεων και διαχριστιανικών σχέσεων και προβληματισμοί από την πορεία της Οικουμενικής Κίνησης. Στόχος του μαθήματος με βάση την οικουμενική παράδοση της Εκκλησίας είναι να φανεί η οικουμενικότητα του Ορθόδοξου Δόγματος σε συνάρτηση με ερωτήματα που προκύπτουν από τη συνάντηση της Ορθόδοξου Εκκλησίας με τις χριστιανικές ομολογίες.

Συνεπικουρεί αποσπασμένος καθηγητής δ/βάθμιας Εκπαίδευσης.

Σύγγραμματα: 1. Ν. Μαντσούκα, *Οικουμενική Κίνηση*, εκδ. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 1996.

2. Ν. Μαντσούκα, *Οικουμενική Θεολογία*, εκδ. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 2006.

7. [611Y] ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ - ΠΗΓΕΣ ΤΗΣ ΘΕΙΑΣ ΛΑΤΡΕΙΑΣ, ΤΕΛΕΟΥΡΓΙΚΗ
Ω.Α. 2, Α.Μ. 2, ECTS 3

Λέκτορας π. Χρυσόστομος Νάσης

Αρχαίες και νεότερες πηγές της θείας λατρείας. Αναγωγές. Συγκρίσεις. Ερμηνεία. Αξιολόγηση. Πορίσματα εκ των μαρτυριών. Σκιαγράφηση διαχρονικής πορείας των λειτουργικών και τελεουργικών εξελίξεων της

χριστιανικής λατρείας. Σπουδή στην τελεστική τάξη της θείας λειτουργίας, των μυστηρίων, των ακολουθιών του νυχθημέρου κ.λπ.

Σύγγραμματα: 1. Γ. Ρήγα, *Τοπικόν*, εκδ. Πατριαρχικού Ιδρύματος Πατερικών Μελετών, Θεσσαλονίκη 1994.

2. Η. Τριμπέλι, *Λειτουργικοί τόποι Αγιάστων και Ανατολής*, εκδ. Σωτήρ, Αθήνα 2008.

8. [607Y] ΟΜΙΛΗΤΙΚΗ - ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΤΗΣ ΛΑΤΡΕΙΑΣ
Ω.Α. 3, Α.Μ. 2, ECTS 3

Λέκτορας Γρύφον Τσομπάνης

Είδη του κηρύγματος. Μορφή του κηρύγματος. Συγγραφή και εκπόνηση του κηρυγματικού λόγου. Αισθητική προσέγγιση της εκκλησιαστικής διδασχίας. Ασκήσεις-εργασίες στην Ομιλητική, Αισθητική, ωριμότητα και κάλλος των λειτουργικών τεχνών: ναοδομίας, ζωγραφικής, ψαλμοδίας, λειτουργικών σκευών και αμφίων κ.λπ.

Ασκήσεις στην Ομιλητική.

Σύγγραμματα: 1. Γρ. Τσομπάνη, *Η των θείων ευκοσμία και τάξις. Αισθητική σπουδή της Θείας Λατρείας*, Κανονικά και Λειτουργικά 6, εκδ. Μυθδονί, Θεσσαλονίκη 1997.

2. Δημ. Κούκουρα, *Η Ρητορική και η Εκκλησιαστική Ρητορική Διαχρονική μελέτη*, εκδ. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 2006.

9. [609Y] ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ Ω.Α. 2, Α.Μ. 2, ECTS 2

Επίσκοπος Καθηγητής Κωνσταντίνος Κωστατόπουλος

Η Ιεραποστολική ως μάθημα. Η ανάγκη της ιεραποστολής σήμερα. Σχέση της με τα άλλα μαθήματα της Θεολογίας. Έννοιαι και σκοπός της Ιεραποστολικής Ίδρυση και οργάνωση της Εκκλησίας. Το ιεραποστολικό κήρυγμα του αποστόλου Πέτρου. Το ιεραποστολικό κήρυγμα του αποστόλου Παύλου. Ιεραποστολικές περιόδους. Κύριλλος Ιεροσολύμων. Ιω. Χρυσόστομος, Κύριλλος και Μεθόδιος, πρότυπα ιεραποστόλων. Προσόντα του ιεραποστόλου. Λατρεία και ιεραποστολή. Η συμβολή των μοναχών και των λαϊκών στο ιεραποστολικό έργο της Εκκλησίας. Το ιεραποστολικό έργο της Εκκλησίας στην Αλάσκα, Αφρική, Κορέα, Ιαπωνία και Χόνγκ Κόνγκ.

Σύγγραμματα: 1. Χρ. Βάντσου, *Ιεραποστολική*, εκδ. Κυρηναία Σερικιανική, Θεσσαλονίκη 2011.

2. Αναστ. Γιαννουλάτου, αρχιεπ. Τυράνων και πάσης Αλβανίας, *Παγκοσμιοσύνη και Ορθοδοξία*, εκδ. Ακρίτας, Αθήνα 2000.

10. ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΑ Γ

Από τον πίνακα επιλεγόμενων μαθημάτων του εαρινού εξαμήνου για 3 Δ.Μ. ECTS 3.

Ζ' ΕΞΑΜΗΝΟ

1. [501Υ] ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΚΑΘΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ ΚΑΙ ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΗΣ ΒΡΑΝΝΕΙΑΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2, ECTS 3

Καθηγητής Χρ. Οικονόμου

Στη διάκριση του μαθήματος θα παρουσιαστούν βασικές πτυχές της θεολογικής σκέψης των συγγραφέων της Καινής Διαθήκης. Τα ιδιαίτερα θεολογικά ενδιαφέροντα των επιμέρους βιβλίων θα συνδεθούν με τη ζωή των πρωτοχριστιανικών κοινοτήτων και με τις τίσεις που αναπτύχθηκαν μέσα σε αυτές και θα αξιοποιηθεί επίσης η περαιτέρω πρόσληψη και ανάπτυξη τους στην πατερική σκέψη και ερμηνεία. Τέλος, ιδιαίτερη μνεία θα γίνει στην θεολογία της λεγόμενης «κοινωνίας γραμματείας».

Συγγράμματα: 1. Χρ. Οικονόμου, *Θεολογία της Καινής Διαθήκης και πατερική ερμηνευτική*, εκδ. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 2002.

2. Χρ. Οικονόμου, *Η κλήση και οι απαρχές της ιεραποστολικής δράσης του Αποστόλου Παύλου*, εκδ. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 2008.

2. [708Υ] ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ 3 Ω.Δ. 3, Δ.Μ. 3, ECTS 3

Λέκτορας Άννα Καραμανίδου

Παρουσιάζονται ο βίος, τα συγγράμματα και η διδασκαλία των Πατέρων και εκκλησιαστικών συγγραφέων, που έδρασαν κατά την περίοδο από τον 1ο αιώνα μέχρι σήμερα, και αντιμετωπίζονται τα σχετικά φιλολογικά και θεολογικά προβλήματα.

Πρακτική άσκηση στη χρήση των πηγών της Πατρολογίας με βάση τις κλειδές και τα άλλα βοηθήματα.

Σύγγραμμα: G. Podskalsky, *Ελληνική Θεολογία επί Τουρκοκρατίας (1453-1821)*, μετφρ. πρωτοπ. Γ. Μεταλληνού, εκδ. Μ.Ε.Τ., Αθήνα 2005.

3. [701Υ] ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΠΑΤΕΡΩΝ Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2, ECTS 2

Λέκτορας Σουλτάνα Λάμπρου Ω.Δ. 1)

Λέκτορας Θεόδωρος Πιπταράς Ω.Δ. 1)

Ερμηνεία, σχολιασμός και θεολογική ανάλυση εκλεκτών καμένων των Πατέρων της Εκκλησίας, Γλωσσική και φιλολογική ανάλυση πατερικών καμένων.

Συγγράμματα: 1. αρχμ. Νικολάου Ιωαννίδη, *Μελετήματα πατερικής και αντηρητικής θεολογίας*, εκδ. Έννεοια, Αθήνα 2011.

2. Ν. Νικολαΐδη, *Θέματα πατερικής θεολογίας*, εκδ. Μέλισσα, Θεσσαλονίκη 2009.

4. [703Υ] ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ - ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΘΕΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ Θ. ΛΑΤΡΕΙΑΣ Ω.Δ. 4, Δ.Μ. 3, ECTS 4

Επίκοπος Καθηγητής αρχμ. Νικόδημος Σκρέττος

Εισαγωγή στην επιστήμη της Λειτουργικής. Πηγές της λειτουργικής έρευνας. Σταθμοί της ιστορικής εξέλιξης της Θείας Λατρίας. Λειτουργικοί τόποι της Ανατολής και της Δύσης.

Πρακτική άσκηση στη Λειτουργική.

Συγγράμματα: 1. αρχμ. Ν. Σκρέττος, *Η Θεία Ευχαριστία και το προνόμιο της Κυριακής κατά τη διδασκαλία των Κολλυβιάδων*, Κανονικά και Λειτουργικά 7, εκδ. Μηγδόνα, Θεσσαλονίκη 2008.

2. Η. Σκαλτσή, *Λειτουργικές Μελέτες 1*, εκδ. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 1999.

5. [702Υ] ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΗΘΙΚΗ 1 Ω.Δ. 2, Δ.Μ. 2, ECTS 3

Επίκοπος Καθηγητής Μιλτιάδης Βάντσος

Η Χριστιανική Ηθική δεν προτείνει έναν κώδικα καλής συμπεριφοράς, ούτε παρουσιάζει απλώς τις θείες εντολές αλλά εξετάζει την πνευματική ζωή του ανθρώπου, τη σχέση του δηλ. με τον Θεό, τον συνάνθρωπο και τον κόσμο. Ο κατ' εικόνα Θεού δημιουργηθείς άνθρωπος καλείται να μετάρχει

στην εν Χριστώ ανακάλυψη της φύσης του, που αμειωρήθηκε από την αμαρτία, και με τη χάρη του Αγ. Πνεύματος να φθάσει στη θέωση. Στη συνάφεια αυτή διερευνούνται η έννοια και το περιεχόμενο της ηθικής και εξετάζονται θεμελιώδη θέματα της ηθικής και πνευματικής ζωής, όπως είναι η μετοχή στα μυστήρια της Εκκλησίας, η αγάπη, η μετάνοια, η προσευχή, η ελευθερία, η δικαιοσύνη και η τήρηση των εντολών του Θεού.

Το μάθημα υποστηρίζεται ηλεκτρονικά στην ιστοσελίδα
www.lib.aulh.gr→blackboard

Συγγράμματα: 1. Γ. Μαντζαρίδη, *Χριστιανική Ηθική Ι: Εισαγωγή - Γενικές Αρχές - Σύγκριση Ηθολογικών*, εκδ. Πουρναγιά, Θεσσαλονίκη 2002

2. Απ. Νικολαΐδη, *Προβληματισμοί χριστιανικού ήθους*, εκδ. Γρηγόρη, Αθήνα 2002.

6. [705Y] ΠΗΓΕΣ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ Ω.Δ. 1, Α.Μ. 1, ECTS 2

Καθηγητής Θεόδωρος Γιάγκου

Ανάλυση και παρουσίαση των Κανονικών Πηγών της Εκκλησίας, δηλαδή των αρχαίων κανονικών και νομοκανονικών συλλογών, των μοναστηριακών τοπικών, των εξομολογητρίων, των συλλεκτικών κανονικών έργων, των συλλογών της Τουρκοκρατίας κ.ά.

Συγγράμματα: 1. Θ. Γιάγκου, *Χριστοφόροι Προδρομίτου. Κανονικοί*, εκδ. Μυθονία, Καλαχώρι Θεσσαλονίκης 2007.

2. Γ. Πουλή, *Νομοθετικά κείμενα Εκκλησιαστικού Δικαίου*, εκδ. Θεσσαλονίκη 2007.

7. [704Y] ΚΑΝΟΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ 1 Ω.Δ. 2, Α.Μ. 2, ECTS 3

Καθηγητή Θεόδωρος Γιάγκου

Εισαγωγικά στην επιστήμη του Κανονικού Δικαίου. Εφαρμογές των πηγών του Κανονικού Δικαίου. Μέθοδοι ερμηνείας των αρχών κανόνων.

Συγγράμματα: 1. Μητρ. Τυρολόης και Σερεντίου Παντελεήμονος Ροδόπουλου, *Επιτομή Κανονικού Δικαίου*, εκδ. Μυθονία, Καλαχώρι Θεσσαλονίκης 2005.

2. Π. Μπαύρη, *Κανονικό Δίκαιο*, εκδ. Αθανασόπουλου-Παπαδάμη, Αθήνα 1991.

8. [707Y] ΓΕΝΙΚΗ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΜΕ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ Ω.Δ. 2, Α.Μ. 2, ECTS 4

Καθηγητής Ηρακλής Ρεράκης

Α. Εισαγωγή στην Παιδαγωγική. Παιδαγωγική και αγωγή. Η ιστορία της αγωγής. Η αναγκαιότητα της αγωγής. Ο σκοπός της αγωγής. Φορείς της αγωγής. Η σχέση της Παιδαγωγικής προς τις άλλες ανθρωπολογικές επιστήμες και τη θεολογία ειδικότερα. Αγωγή - Διδασκαλία - Μεθοδολογία - Μόρφωση - Μέσο αγωγής - Μάθηση. Μορφωτικά αγαθά. Περιβάλλον και αγωγή. Βασικά προβλήματα αγωγής. Παιδαγωγική σχέση. Παιδαγωγική της στερότητας. Σχολείο και αγωγή. Εμπειρική παιδαγωγική. Η εν Χριστώ αγωγή και οι επιστήμες της αγωγής. Ορθόδοξη εκκλησιαστική αγωγή. Οι πατέρες της Εκκλησίας και η αγωγή των νέων. Διά βίου μάθηση. Πολυπολιτισμική αγωγή.

Β. Πρακτική Άσκηση των φοιτητών σε Σχολεία της Δ/βάθμιας Εκπαίδευσης Θεσσαλονίκης για θέματα παιδαγωγικής κατάρτισης. Συνεπικουρούν αποσπασμένοι από τη δ/βάθμια Εκπαίδευση θεολόγοι καθηγητές.

Συγγράμματα: 1. Ι. Κογκούλη, *Εισαγωγή στην Παιδαγωγική*, εκδ. Κοριακίδη, Θεσσαλονίκη 2008.

2. Ηλ. Ματσαγγούρα, *Η σχολική τάξη. Χάρος, ομάδα, καθαρχία, μέθοδος*, τόμ. Α', εκδ. Γρηγόρη, Αθήνα 2001.

9-10. ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΑ 2

Από τον πίνακα επιλεγόμενων μαθημάτων του χειμερινού εξαμήνου για 6 Δ.Μ., ECTS 6.

Η' ΕΞΑΜΗΝΟ

1. [801Y] ΔΟΓΜΑΤΙΚΗ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΚΑΘΟΛΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ 2 Ω.Δ. 2, Α.Μ. 2, ECTS 2

Αναπληρωτής Καθηγητής Βασίλειος Τσίγκος

Ακριβής έκθεση του περιεχομένου της ορθόδοξου πίστεως, με βάση τα *μνημεία* πίστεως και ζωής της Ορθόδοξου Καθολικής Εκκλησίας. Συνεχίζεται, από το ΣΤ' εξάμηνο, και ολοκληρώνεται η παρουσίαση, με συστηματικό τρόπο, των κυριότερων δογμάτων της, με έμφαση στο δόγμα της θείας Οικονομίας: Χριστολογία (το δόγμα της Χαλκηδόνας, συνέπειες της οπισθοκατασκευαστικής ενόρασης των δύο φύσεων του Χριστού, τα δύο φυσικά θελήματα και οι δύο φυσικές ενέργειες του Χριστού). Το σωτηριώδες έργο του Χριστού. Η διδασκαλία περί Εκκλησίας. Το Άγιο Πνεύμα και η ζωή της Εκκλησίας. Τα

μυστήρια ως μέσο και τρόπος ανακινισμού του ανθρώπου. Εκκλησιολογική ανθρωπολογία. Εισαγωγολογική προοπτική και τελείωση του ανθρώπου.

Συγγράμματα: 1. Ν. Ματσούκα, *Δογματική και Συμβολική Θεολογία*, τόμ. Γ', εκδ. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 2005.

2. Β. Τσίγκου, *Θεολογική και χωροκοσμική διάσταση της Εκκλησίας. Η ενότητα Χριστολογίας και Πνευματολογίας στην εκκλησιολογία Ιωάννου του Χρυσοστόμου*, εκδ. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 2010.

3. Χρ. Σταμούλη, *Κάλλος το άγιον. Ηρακλήγιμνα στη φιλοκαλική αισθητική της Ορθοδοξίας*, εκδ. Ακρίτας, Αθήνα 2005.

2. [802Y] ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΔΟΓΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΛΙΚΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ 2
Ω.Α. 2, Α.Μ. 2, ECTS 3

Καθηγήτρια Λέσκο Αθ. Αιόλιου

Συστηματική ερμηνεία των δογματικών και συμβολικών κειμένων της Ορθόδοξου Εκκλησίας των Γ', Δ', Ε', ΣΤ', Ζ' Οικ. Συνόδων, ήτοι ερμηνεία των όρων και των κανόνων δογματικού ενδιαφέροντος των αντιστοίχων Οικουμενικών Συνόδων.

Συγγραμματα: Α. Λιάλιου, *Ερμηνεία Δογματικών και Συμβολικών κειμένων της Ορθόδοξου Εκκλησίας*, τόμ. Β', εκδ. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 1994.

3. [804Y] ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ - ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΣ ΤΥΠΟΣ
Ω.Α. 3, Α.Μ. 2, ECTS 4

Επίκοπος Καθηγητής πρωτοπρ. Κωνσταντίνος Καραϊσαρίδης

Εισαγωγή στο βυζαντινό λειτουργικό τύπο. Η Θεία Λειτουργία. Βάπτισμα, χειροτονίες, μετένοια, ευχέλαιο, γάμος, αγιασμοί, εγκαινία ναού, νεκρώσιμες ακολουθίες.

Πρακτική άσκηση στη Λειτουργική.

Συγγράμματα: 1. πρωτοπρ. Κ. Καραϊσαρίδη, *Αναβαθμοί λειτουργικής ζωής*, εκδ. Σταμούλη, Αθήνα 2008.

2. Γ. Φύλα, *Παράδοση και εξέλιξη στη λατρεία της Εκκλησίας*, εκδ. Γρηγόρη, Αθήνα 2006.

4. [803Y] ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΗΘΙΚΗ 2
Ω.Α. 2, Α.Μ. 2, ECTS 3

Επίκοπος Καθηγητής Μιλτιάδης Βάντσος

Στα πλαίσια της πραγμάτωσης των σχέσεων του ανθρώπου με το Θεό, τον συνάνθρωπο και την κτίση εξετάζονται από άποψη χριστιανικής ηθικής

κρίσιμα θέματα, που αφορούν της πνευματικής και κοινωνικής ζωής του ανθρώπου, όπως είναι ο γάμος, η ανατροφή των παιδιών, η εργασία, ο πλούτος και η φτώχεια, η φιλανθρωπία, το οικολογικό πρόβλημα, η θεώρηση του πόνου και του θανάτου, όπως επίσης και θέματα βιοηθικής.

Το μάθημα υποστηρίζεται ηλεκτρονικά στην ιστοσελίδα
www.lib.auth.gr/blackboard

Συγγράμματα: 1. Γ. Μαντζαρίδη, *Χριστιανική Ηθική II: Θεός και άνθρωπος, άνθρωπος και συνάνθρωποι, υπερφυσικός και βιοηθικός θέσεις και προοπτικές*, εκδ. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 2005.

2. Μ. Βάντσου, *Η κριτική της ζωής*, εκδ. Κορηγλία Σφακιανάκη, Θεσσαλονίκη 2010.

5. [806Y] ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΜΕ ΑΣΚΗΣΕΙΣ 2
Ω.Α. 3, Α.Μ. 3, ECTS 4

Αναπληρωτής Καθηγητής πρωτοπρ. Αθανάσιος Γκιόκος

Πρακτική άσκηση των φοιτητών με επισκέψεις σε ενορίες, φιλανθρωπικά καταστήματα ποιμαντικής διακονίας και γενικότερη επαφή με το κεινές περιπτώσεις ποιμαντικής δράσης.

Συνεπικουρεί θεολόγος καθηγητής, αποσπασμένος από τη δ/βάθμια Εκπαίδευση.

6. [805Y] ΚΑΝΟΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ 2
Ω.Α. 3, Α.Μ. 3, ECTS 3

Λέκτορας Γεώργιος Γκαβαρόνας

Το πολιτεύμα της Εκκλησίας. Η εξουσία, η διοίκηση στην Εκκλησία, ο βίος αυτής. Οι θεσμοί διοίκησης του Οικουμενικού Πατριαρχείου και η καταστατική νομοθεσία της Εκκλησίας στην ελληνική επικράτεια.

Συγγράμματα: 1. Π. Παναγιωτάκου, *Σύστημα του εκκλησιαστικού δικαίου κατά την εν Ελλάδι ισχιν αυτού*, τόμ. 3ος: *Το Ποινικό Δίκαιο της Εκκλησίας*, εκδ. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 1999.

2. Γ. Παυλή, *Εκκλησιαστικό Ποινικό Δίκαιο*, εκδ. Σάκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη 2008.

7. [808Y] ΚΑΝΟΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ, ΣΧΕΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ ΚΑΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
Ω.Α. 2, Α.Μ. 2, ECTS 2

Λέκτορας Δημήτριος Νικολακάκης

Το ποινικό δίκαιο της Ορθόδοξης Εκκλησίας. Το δίκαιο που διέπει τις σχέσεις της Πολιτείας και των θρησκευτικών κοινοτήτων γενικά,

ιδιαίτερα δε τις σχέσεις της Πολιτείας και της Εκκλησίας της Ελλάδος. Το δίκαιο της Εκκλησίας της Ελλάδος και τα ιδιαίτερα εκκλησιαστικά καθήκοντά στην ελληνική επικράτεια.

Συγγράμματα: 1. Ι. Κονιδάρι, *Εγχειρίδιο Εκκλησιαστικού Δικαίου*, εκδ. Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή 2011.

2. Σπ. Γρωσιάνου - Γ. Πουλή, *Εκκλησιαστικό Δίκαιο*, εκδ. Σάκκουλα, Αθήνα - Κομοτηνή 2003.

8. [807Υ] ΕΙΔΙΚΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΩΝ.
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΒΙΒΑΕΚ II Ω.Α. 2, Α.Μ. 2, Ε.ΣΤ. 3

Καθηγητής Ηρακλής Ρεράκης

Α. Η διδασκαλία του μαθήματος των Θρησκευτικών περιλαμβάνει τις παρακάτω θεματικές ενότητες: Θέση, σκοπός του μαθήματος, ρόλος, περιεχόμενα, προγράμματα σπουδών, διδακτικές αρχές, μέθοδοι και μορφές διδασκαλίας, σχεδιασμός διδασκαλίας, εποπτικά μέσα, βιβλία, αξιολόγηση της διδασκαλίας, θεωρία και πράξη στη διδασκαλία του μαθήματος. Περιλαμβάνει ακόμη σύγχρονες μορφές διδακτικής προσέγγισης του μαθήματος των θρησκευτικών, όπως επικοινωνιακή και ομαδοσυνεργιστική διδασκαλία, μέθοδος project, διαθεματικότητα και διαπολιτισμική αγωγή σε σχέση με τη διδασκαλία των θρησκευτικών και τη θρησκευτική αγωγή στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Β. Πρακτική Άσκηση των φοιτητών σε: Σχολεία της Δ/βάθμιας Εκπαίδευσης Θεσσαλονίκης, Οργάνωση και πραγματοποίηση της Πρακτικής Άσκησης σε Γυμνάσια και Λύκεια της περιφέρειας (παρακολούθηση διδασκαλίας του μαθήματος και πραγματοποίηση δύο διδασκαλιών από τους φοιτητές).

Συνεπικουρούν ανισπασμένοι από τη δ/βάθμια Εκπαίδευση θεολόγοι καθηγητές.

Συγγράμματα: 1. Ηρ. Ρεράκη, *Σύγχρονη διδακτική του μαθήματος των θρησκευτικών*, εκδ. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 2010.

2. Γ. Κογκούλη, *Διδακτική των θρησκευτικών*, εκδ. Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη 2008.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΣΠΑ
«ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΤΜΗΜΑΤΟΣ
ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ ΑΠΘ»
(ΕΘΝΙΚΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ (ΕΣΠΑ) 2007-
2013- ΕΠΕΑΕΚ ΥΠΔΜΘ, ΠΡΑΞΗ 04.05.06.72.31.01 "ΠΡΑΚΤΙΚΗ
ΑΣΚΗΣΗ ΑΝΩΤΑΤΗΣ [ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ]")

Επιστημονικός υπεύθυνος: Καθηγητής Ηρ. Ρεράκης

Το Έργο "ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗΣ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ ΑΠΘ" (ΕΘΝΙΚΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ (ΕΣΠΑ) 2007-2013 – ΕΠΕΑΕΚ ΥΠΔΜΘ, ΠΡΑΞΗ 04.05.06.72.31.01 "ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΑΝΩΤΑΤΗΣ [ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ]") εντάσσεται στο Πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης που διεξάγει το Εργαστήριο Παιδαγωγικής Έρευνας & Κατάρτισης του Τμήματος και υλοποιείται στα πλαίσια του μαθήματος "Ειδική Διδακτική του Μαθήματος των Θρησκευτικών" του Η' εξμήνου. Σύμφωνα με αυτό, οι φοιτητές:

- Μεταβαίνουν, κατανεμημένοι σε Ομάδες, σε Σχολικές Μονάδες της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης που συνεργάζονται με το Εργαστήριο Παιδαγωγικής Έρευνας και Κατάρτισης του Τμήματος κατόπιν σχετικής έγκρισης του ΥΠΔΜΘ.

- Έρχονται σε πρώτη, εκ των έσω, φυσική επαφή με το σχολικό περιβάλλον και ειδικότερα τη διοικητική, οργανωτική και παιδαγωγική λειτουργία της Σχολικής Μονάδας και γνωρίζουν σε βάθος την εργασιακή, παιδαγωγική και διοικητική θέση ευθύνης του Εκπαιδευτικού ως στελέχους της.

- Λιμνάζουν μέρος ως παρατηρητές σε συνεδριάσεις Εκπαιδευτικών, ενημερώνονται για τις δράσεις και το ρόλο του Συλλόγου Γονέων, καθώς και για τη λειτουργία των Μαθητικών Κοινοτήτων, ενώ παράλληλα μετέχουν σε όλες τις τακτικές ή έκτακτες σχολικές δραστηριότητες, όπως εορταστικές εκδηλώσεις, σχολικές εκδρομές κ.ά.

- Παρακολουθούν τις διδασκαλίες του μαθήματος των θρησκευτικών στις σχολικές τάξεις, προετοιμάζονται με ειδικές διδασκαλίες εντός του Εργαστηρίου Παιδαγωγικής Έρευνας και Κατάρτισης του Τμήματος και με την υποστήριξη και καθοδήγηση της Επιστημονικής Ομάδας του.

- Προβιβάζουν στην πραγματοποίηση δύο (2) διδασκαλιών, ενώπιον των μαθητών σε ενότητες που υποδεικνύει ο Εκπαιδευτικός Θεολόγος, ενώ στα

επόμενα μαθήματα ελέγχουν τα αποτελέσματα των διδασκαλιών τους.

Το σύνολο των δραστηριοτήτων της Πρακτικής Άσκησης καταγράφεται και πεζιμοείται σε σειρά εντύπων που συμπληρώνουν όλοι οι παράγοντες της (φοιτητές, Θεολόγοι, Διευθυντές Σχολείων, Επόπτες, Επιστημονικός Υπεύθυνος) και αποτελεί αφενός παραδοτέο υλικό προς τους αρμόδιους Φορείς, και αφετέρου αντικείμενο επεξεργασίας με σκοπό την ανατροφοδότηση της εκπαιδευτικής σχέσης Πανεπιστημίου και Σχολείου καθώς και την εν γένει βελτίωση της Πρακτικής Άσκησης.

Στην υλοποίηση της Πρακτικής Άσκησης συμβάλλουν μέλη ΔΕΠ του Τμήματος ως Επιστημονικοί Επόπτες καθώς και το Επιστημονικό Προσωπικό του Εργαστηρίου Παιδαγωγικής Έρευνας και Κατάρτισης του Τμήματος.

8-9. ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΑ 2

Από τον πίνακα επιλεγόμενων μαθημάτων του εαρινού εξαμήνου για 6 Δ.Μ., ΕCTS 6.

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΣΤΗ ΛΑΤΡΕΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΚΗΡΥΓΜΑ

Υπεύθυνοι:

Επίκουρος Καθηγητής αρχιμ. *Νικόδημος Σκρέτσας*
Επίκουρος Καθηγητής πρωτοπρ. *Κωνσταντίνος Καραϊσαρίδης*
Επίκουρος Καθηγητής πρωτοπρ. *Σπυρίδων Αντωνίου*
Λέκτορας *Τρύφων Τσορκάνης*

Α'. Τέλεση Λειτουργιών: Χρισστόμου και Βασιλείου (μ' όλες τις παραλλαγές τους), Αποστολικών Διαταγών, Ιακώβου, Μάρκου, Γρηγορίου, Βοζαντικής και Ιεροσολυμιτικής Προηγουμένης, Ρωμαϊκής, Αρμενικής.

Τέλεση Ακολουθιών: Εσπερινού, Ορθρου, Αγρινίας, Μεγάλου και Μικρού Αποδείκτου, Ωριόν, Πανηγύδας, Τριθέκτης, Αγιασμού, Ευχελαίου, Ακαθίστου, Μ. Κανόνος.

Β'. Κήρυγμα από τους φοιτητές του τελευταίου έτους σπουδών, όλων των ομιλητικών ειδών (κατωτέρα ομιλία, ανωτέρα ομιλία, λόγος) και από όλα τα θέματα (Γεαγγελίων, Αποστόλων, Παλαιάς Διαθήκης, Θ. Λατρείας κ.τ.λ.).

Γ'. Στα πλαίσια των ασκήσεων Λειτουργικής και Ομιλητικής πραγματοποιούνται και υποχρεωτικές εκπαιδευτικές ασκήσεις σε μητροπόλεις και ενορίες της Ελλάδος, για τη μελέτη της λειτουργικής τους ζωής.

Οι ακολούθιες γίνονται κάθε Πέμπτη 8-10 π.μ. και συμμετέχουν όλα τα μέλη του προσωπικού και όλοι οι φοιτητές του Τμήματος.

ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ ΛΑΤΡΕΙΑΣ, ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗΣ

Στα πλαίσια των μαθημάτων της Λειτουργικής και Ομιλητικής, και της Χριστιανικής Αρχαιολογίας και Τέχνης, πραγματοποιούνται επισκέψεις και ξεναγήσεις σε ναούς-μνημεία, μονές και αρχαιολογικούς χώρους για την άσκηση των φοιτητών.

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΑΓΙΟΓΡΑΦΙΑΣ

Με εθόνη του Τομέα Λατρείας, Αρχαιολογίας και Τέχνης λειτουργεί Εργαστήριο Αγιογραφίας, όπου παραδίδονται μαθήματα βυζαντινής ζωγραφικής και ψηφιδωτών.

Υπεύθυνος: *Λέκτορας Τρύφων Τσορκάνης*

Συνεπικουρεί ο υπ. Δρ Θεολογίας *Σάββας Παναζαρίδης*, αγιογράφος.

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

Διευθυντής: *Καθηγητής Ηρακλής Περόκης*

Το Εργαστήριο ιδρύθηκε το 2009 με τη με αριθμό 35962/Β1/09.04.2009 απόφαση ΥΠΕΠΘ (ΦΕΚ Β' 661/09.04.2009). Σκοπός του Εργαστηρίου, σύμφωνα με τον Κανονισμό, είναι κυρίως:

- Η εξοπλιστική εκπαιδευτικών και ερευνητικών αναγκών στο πεδίο της αγωγής των παιδιών και των εφήβων, η ψυχοπαιδαγωγική και διδακτική κατάρτιση και Πρακτική Άσκηση των Προπτυχιακών και Μεταπτυχιακών φοιτητών του Τμήματος καθώς και άλλων Τμημάτων στα γνωστικά αντικείμενα της Παιδαγωγικής – Χριστιανικής Παιδαγωγικής και της Διδακτικής των Θεολογικών μαθημάτων με χρήση Πολυμέσων, νέων μεθόδων και Τεχνολογιών σε συνεργασία με την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση.
- Η τεκμηρίωση, η έρευνα και η μελέτη στα πεδία των θεωρητικών Επιστημών και ιδιαίτερα των Επιστημών της Αγωγής, σε συνάρτηση

με τις εφαρμογές τους σ' όλες τις βαθμίδες της Εκπαίδευσης καθώς επίσης και η σύλληψη και η εκτέλεση ερευνητικών προγραμμάτων αντίστοιχου περιεχομένου.

- Η κάθε μορφής συνεργασία με την Εκκλησία, με Κέντρα Ερευνών, Ινστιτούτα, Εργαστήρια και με Πανεπιστημιακά Τμήματα ημεδαπής και αλλοδαπής, εφόσον συμπάτουν, συμβαδίζουν και αλληλοσυμπληρώνονται οι επιστημονικοί τους στόχοι με εκείνους του Εργαστηρίου.
- Η διοργάνωση επιστημονικών διαλέξεων, ημερίδων, σεμιναρίων, συμποσίων, συνεδρίων και άλλων επιστημονικών εκδηλώσεων με τη συμμετοχή Ελλήνων και ξένων αναγνωρισμένων επιστημόνων καθώς και η διάδοση των ερευνητικών πορισμάτων τους μέσω δημοσιεύσεων και εκδόσεων.
- Η παροχή ερευνητικών και επιστημονικών υπηρεσιών, που σχετίζονται με θέματα αγωγής, σε δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς που εκδηλώνουν αντίστοιχο ενδιαφέρον.

Στα πλαίσια των δραστηριοτήτων του, το Εργαστήριο έχει εντάξει στον Προγραμματισμό του τις παρακάτω επιστημονικές - ερευνητικές δράσεις:

- Υλοποίηση του Προγράμματος Πρακτικής Άσκησης των φοιτητών του Τμήματος, καθώς και του Ευρωπαϊκού Προγράμματος (ΕΣΠΑ) «ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ ΑΠΘ» (ΕΘΝΙΚΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ (ΕΣΠΑ) 2007-2013 – ΕΠΕΔΒΜ ΥΠΑΔΜΘ ΠΡΑΞΗ 04.05.06.72.31.01 "ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΑΝΩΤΑΤΗΣ [ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ]") που διεξάγεται στα πλαίσια των μαθημάτων της Παιδαγωγικής και της Διδακτικής (Επιστημονικά Υπεύθυνος: Πρακλής Ρεράκης, Καθηγητής Παιδαγωγικής-Χριστιανικής Παιδαγωγικής).
- Εργαστηριακή και υλικοτεχνική υποστήριξη του Ευρωπαϊκού Προγράμματος (ΕΣΠΑ) - Διατηρητικού Μαθήματος Επιλογής «ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ (ΣΤΟ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ)» (ΕΘΝΙΚΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ (ΕΣΠΑ) 2007-2013 – ΕΠΕΔΒΜ ΥΠΑΔΜΘ ΠΡΑΞΗ 05.72.31.01 «ΜΟΝΑΔΑ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΑΝΩΤΑΤΗΣ [ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ]») (Επιστημονικά Υπεύθυνος: Πρακλής Ρεράκης, Καθηγητής Παιδαγωγικής - Χριστιανικής Παιδαγωγικής).
- Εργαστηριακή και υλικοτεχνική υποστήριξη: α) του Υποχρεωτικού Μαθήματος 2: Εξαμήνου «Γενική Παιδαγωγική με ασκήσεις Πρακτική Άσκηση φοιτητών», β) του Υποχρεωτικού Μαθήματος 1:

Εξαμήνου «Ειδική Διδακτική του Μαθήματος των Θρησκευτικών, Πρακτική Άσκηση φοιτητών», γ) του Υποχρεωτικού Μαθήματος Α' Εξαμήνου «Εισαγωγή στην Ψυχολογία», δ) του Μαθήματος Επιλογής «ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΜΕ ΕΜΦΑΣΗ ΣΤΟ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟ», το οποίο διεξάγεται σε συνέχεια του Ευρωπαϊκού Προγράμματος (ΕΣΠΑ) - Διατηρητικού Μαθήματος Επιλογής «ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ (ΣΤΟ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ)» (ΕΘΝΙΚΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ (ΕΣΠΑ) 2007-2013 – ΕΠΕΔΒΜ ΥΠΑΔΜΘ ΠΡΑΞΗ 05.72.31.01 «ΜΟΝΑΔΑ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΑΝΩΤΑΤΗΣ [ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ]»), ε) του Μαθήματος Επιλογής «ΚΑΤΗΧΗΤΙΚΟ», στ) δύο (2) Μαθημάτων Επιλογής από το επιστημονικό πεδίο της Παιδαγωγικής καθώς και ζ) των Μαθημάτων της Ειδικότητας «Παιδαγωγική - Χριστιανική Παιδαγωγική», του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών του Τμήματος.

Επίσης, το Εργαστήριο στα πλαίσια των ευρύτερων επιστημονικών δραστηριοτήτων του έχει επεξεργαστεί και πρόκειται να εντάξει στον Προγραμματισμό του επιστημονικές - ερευνητικές δράσεις σχετικά με τις παρακάτω θεματικές ενότητες:

- Κατηχητική και Ενορία
- Διατροφική Αγωγή και Νηστεία
- Θρησκευτική Αγωγή και Χώρας της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- Αγωγή και Πολιτισμός
- Περιβαλλοντική Αγωγή και Χριστιανική Αγωγή
- Εθελοντισμός και Χριστιανική Αγωγή
- Θρησκευτικός Τουρισμός και Θεολογία
- Συμβουλευτική Θεολογικών Σπουδών και Δια βίου Μάθηση
- Επαγγελματικός Προσανατολισμός και Θεολογία

ΝΗΣΙΔΑ Η/Υ

Υπεύθυνος Νησιδίας Η/Υ: Καθηγήτρια *Λέσπια Αθ. Λιάλιου*
e-mail: lialiou@past.auth.gr

Υπάλληλος Νησιδίας Η/Υ: *Ιωάννης Αγγελής*
e-mail: iangelis@past.auth.gr
τηλ. Νησιδίας Η/Υ: 99.7289

Από το ακαδ. έτος 2004-2005 στο Γμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας έχει εγκατασταθεί και λειτουργεί για τους φοιτητές και ερευνητές του Τμήματος Νησίδα Η/Υ, που καθιστά δυνατή την πρόσβαση στις ηλεκτρονικές πηγές και στα ηλεκτρονικά περιοδικά στα πλαίσια όχι μόνο της έρευνας, αλλά και της διδασκαλίας. Ήδη η αξιοποίηση των πληροφορικών συστημάτων γίνεται ορατή στην οργάνωση των ερευνητικών προγραμμάτων του Τμήματος και στην προσαρμογή του στις σύγχρονες εκπαιδευτικές μεθόδους.

ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΧΟΡΩΔΙΑ Η ΧΟΡΩΔΙΑ ΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΤΟΥ Α.Π.Θ. «ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΙΕΡΑΡΧΕΣ»

Η Χορωδία της Θεολογικής Σχολής ιδρύθηκε το 1966 και οργανώθηκε συστηματικότερα από τον καθηγητή κ. Αντώνιο Αλυσζάκη το 1972, και κατά το διάστημα 1988-1995 με τη συνεργασία του προϊκ. Σπυρίδωνος Αντωνίου, που είχε την ευθύνη του χορού των ψαλμών στο Φροντιστήριο Λειτουργικής. Το 1999 με απόφαση του τότε κοσμήτορα καθηγητού Σωτηρίου Βαρναλίδη και με τη συνεργασία των υπευθύνων του υιού της Θεολογικής, επικούρου καθηγητή κ. Παναγιώτη Σκαλτσά, λέκτορος π. Νικολήμου Σκρέττα και των χορωγών, του λέκτορα π. Νεκταρίου Πάρη, του διδάκτ. Ε. Γιαννοπούλου, και του υπ. διδάκτ. Ιωάννη Λιάκου, και με το ενδιαφέρον των φοιτητών της Σχολής, οι οποίοι έχουν άριστη επίδοση στην Ψαλτική, ανασυσταίνεται, αποκτά ιεροπρεπή περιβολή και φακέλους και οργανώνεται ο χορός ψαλμών με την ονομασία «Χορωδία της Θεολογικής Σχολής Οι Τρεις Ιεράρχαι», προκειμένου να εκπροσωπεί επάξια το Α.Π.Θ.

Ο χορός ψαλμών απαρτίζεται από ταλαντούχους φοιτητές (περίπου 30), οι οποίοι μετέχουν και ακούονται ιδιαίτερα επί ένα δίωρο κάθε εβδομάδα στην Ψαλτική Τέχνη και ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις των δύο Τμημάτων της Σχολής, ψάλλοντας υποδειγματικά τους ύμνους των τριάντα περίπου αρχαίων και βυζαντινών Λειτουργιών και ακολουθιών στο Φροντιστήριο Λειτουργικής και Ομιλητικής κάθε Πέμπτη στον ιερό ναό της Αγίας Τριάδος της Θεολογικής Σχολής. Βασικός σκοπός του Φροντιστηρίου είναι να γνωρίσουν οι φοιτητές της Σχολής τον πλούτο της ορθόδοξης λατρείας βιώνοντας τη λατρευτική ζωή της Εκκλησίας.

Ο χορός ψαλμών παρουσιάζει σε διάφορες ακολουθίες και καλλιτεχνικές εκδηλώσεις, σε τηλεοπτικές και ραδιοφωνικές εκπομπές, κατά τρόπο

πρότυπο και σύμφωνα με την παράδοση της Ψαλτικής Τέχνης, βυζαντινά και μεταβυζαντινά μέλη μεγάλων εκκλησιαστικών μελοποιών.

Η εργώδης δραστηριότητα του χορού έχει ως στόχο να προβάλλει στην Ελλάδα και στο εξωτερικό τον θησαυρό της αποδοσίας και μεγάλης πολιτισμικής δημιουργίας του ορθόδοξου κόσμου και τον μακροβιότερο στον κόσμο γραπτό μουσικό μας πολιτισμό. Ο χορός ψαλμών συμμετέχει επίσης στις πανηγυρικές ορχηστρίες των πνευστών των δύο Τμημάτων της Θεολογικής Σχολής, σε μουσικολογικές καλλιτεχνικές εκδηλώσεις, σε εορτές και συνέδρια της Θεολογικής Σχολής.

Ο χορός ψαλμών έχει χορήγη και διδάσκαλο τον επίκουρο καθηγητή προϊκ. Σπυρίδωνα Αντωνίου, καθηγητή των μαθημάτων της Βυζαντινής Μουσικολογίας και Ψαλτικής Τέχνης στον Τομέα Λατρείας, Αρχαιολογίας και Τέχνης του Τμήματος Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΟΜΕΩΝ

Ο Τομέας Αγίας Γραφής και Πατερικής Γραμματείας στα πλαίσια του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών οργανώνει Σεμινάριο Ορθόδοξου Ερμηνευτικής Θεολογίας, κατά το οποίο πραγματοποιούνται επιστημονικές συνεδρίες για την ερμηνεία της Αγίας Γραφής με άξονα τις βιβλικές επιστήμες και τις επιστήμες της Πατρολογίας και της Θρησκευτολογίας, κατά τη συμβολή τους στην ερμηνευτική κατανόηση της Βίβλου. Στις συνεδρίες το ερευνητικό προσωπικό του Τομέα, αλλά και άλλοι ερευνητές, αναπτύσσουν ειδικά επιστημονικά θέματα. Το Σεμινάριο κατά περίπτωση μπορούν να το παρακολουθήσουν και προπτυχιακοί φοιτητές.

Ο Τομέας Ιστορίας, Δόγματος, Ορθοδόξου και Διαχριστιανικών Σχέσεων σε συνεργασία με το «Δίκτυο Καθμενικής και Ερμηνευτικής Εκκλησιαστικής Παραδόσεως» διοργανώνει κάθε χρόνο ημερίδα σχετική με τη γραμματεία του Αγίου Γρηγορίου του Παλαμά, κατά την οποία παρουσιάζονται εισηγήσεις που αφορούν στην ιστορία, στη γραμματεία και στην ερμηνεία τη σχετική με το πρόσωπο του Αγίου Γρηγορίου Παλαμά και τη Θεσσαλονίκη.

Ο Τομέας Λατρείας, Αρχαιολογίας και Τέχνης σε συνεργασία με το «Δίκτυο Καθμενικής και Ερμηνευτικής Εκκλησιαστικής Παραδόσεως» διοργανώνει κάθε χρόνο ημερίδα με γενικό θέμα «Άγιος Δημήτριος-Θεσσαλονίκη», κατά την οποία παρουσιάζονται εισηγήσεις που αφορούν στη γραμματεία, στην ερμηνεία και στην τέχνη τη σχετική με το πρόσωπο του Αγίου Δημητρίου.

**ΔΙΚΤΥΟ ΚΕΙΜΕΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΗΣ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΩΣ (ΚΕΕΠ)**

Σε μόνιμη βάση, από το 2005, λειτουργεί το Δίκτυο ΚΕΕΠ με επιστημονική υπεύθυνη την καθηγήτρια Δέσπω Αθ. Λιάλιου. Το Δίκτυο λειτουργεί ως οργανωμένη ερευνητική ομάδα δώδεκα μελών ΔΕΠ του Τμήματος, που συνεργάζεται με μέλη ΔΕΠ του Τμήματος Θεολογίας και του Τμήματος Φιλολογίας του Α.Π.Θ. και συναδέλφους διαφόρων Ερευνητικών Κέντρων του εξωτερικού. Σε μόνιμη βάση οργανώνει δύο ημερίδες κατ' έτος, για την έρευνα της γραμματικής των Αγίων Δημητρίου και Γρηγορίου του Παλαμά. Ανώτερος σκοπός του Δικτύου είναι η ίδρυση Ερευνητικού Ινστιτούτου για τη μελέτη της γραμματικής του Αγίου Δημητρίου.

ΙΒ'. ΔΙΑΚΟΠΕΣ – ΑΡΤΙΕΣ

Οι θερινές διακοπές ορίζονται για τους μήνες Ιούλιο και Αύγουστο. Κατά τη διάρκεια τους δεν γίνονται συνεδριάσεις των Σχολών, Τμημάτων και Τομέων. Με απόφαση, πάντως, της Συγκλήτου μπορούν να εκπαιδεύουν οι συνεδριάσεις των ανωτέρω οργάνων.

Τα μαθήματα, πέρα από τις εξεταστικές εβδομάδες, διακόπτονται

α) από την παραμονή των Χριστουγέννων μέχρι και την επομένη των Θεοφανείων,

β) από την Πέμπτη της Τυροφάγου μέχρι και την επομένη της Καθαρής Δευτέρας,

γ) από τη Μεγάλη Δευτέρα μέχρι και την Κυριακή του Θωμά,

δ) την ημέρα των γενικών φοιτητικών εκλογών,

ε) την ημέρα των πρωτακτικών εκλογών.

Τις ημέρες των διακοπών εργάζεται μόνο το προσωπικό που εκτελεί ειδική υπηρεσία. Η διενέργεια πρακτικών ασκήσεων σε ημέρες διακοπών αποτελεί εκτέλεση υπηρεσίας για τους συμμετέχοντες.

Δεν γίνονται μαθήματα και εξετάσεις τα Σαββατοκύριακα και στις παρακάτω γιορτές-επετείους:

Αγίου Δημητρίου (26 Οκτωβρίου)

Εθνική εορτή της 28ης Οκτωβρίου

17η Νοεμβρίου

Τριών Ιεραρχών (30 Ιανουαρίου)

Ευαγγελισμού και την εθνική επέτειο της 25ης Μαρτίου

1^η Μαΐου

Αγίου Πνεύματος

6. Ειδικά στο Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας, λόγω της ιδιαιτερότητάς του, δεν γίνονται μαθήματα και το απόγευμα της παραμονής των παραπάνω εορτών καθώς και το απόγευμα της παραμονής και μέχρι 11 π.μ. της ημέρας των παρακάτω εορτών:

Αγίου Γρηγορίου Παλαμά (14 Νοεμβρίου)

Εισοδίων της Θεοτόκου (21 Νοεμβρίου)

Αγίου Νικολάου (6 Δεκεμβρίου)

Υπαπαντής (2 Φεβρουαρίου)

Αγίου Γεωργίου (23 Απριλίου)

Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης (21 Μαΐου)

Αναλήψεως

ΙΓ'
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
(Π.Μ.Σ.)

Ι. ΥΠΟΥΡΓΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΝΕΩΣΗ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ Π.Μ.Σ.
ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ ΤΟΥ Α.Π.Θ.

(αριθμ. 56806/Β7, ΦΕΚ 1156, τ. Β/30.7.2004,
όπως τροποποιήθηκε με την Υπουργική Απόφαση
αριθμ. 53768/Β7, ΦΕΚ 1056/28-6-2007, ΦΕΚ 1472, τ. Β2/21-7-2009)

Αντικατάσταση της Υπουργικής Απόφασης Β7/85/29.03.1994 (ΦΕΚ 259 τ. Β/12.04.1994) «Έγκριση Π.Μ.Σ. του Τμήματος Ποιμαντικής της Θεολογικής Σχολής του Α.Π.Θ.», όπως τροποποιήθηκε με την Υπουργική Απόφαση Β7/112/11.05.2000 (ΦΕΚ 663 τ. Β/24.05.2000) «Έγκριση Π.Μ.Σ. του Τμήματος Ποιμαντικής (μετονομασθέν σε Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας) της Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

Έχοντας υπόψη

1. Τις διατάξεις των άρθρων 10 έως 12 του Ν. 2083/1992 (ΦΕΚ 159 τ.Α') «Εκσυγχρονισμός της Ανώτατης Εκπαίδευσης», του άρθρου 16, παρ. 2 του Ν. 2327/1995 (ΦΕΚ 156 τ.Α') «Εθνικό Σημβόλιο Παιδείας και άλλες διατάξεις» και του άρθρου 5, παρ. 12γ και 13 του Ν. 2916/2001 (ΦΕΚ 114 τ.Α') «Διάρθρωση της ανώτατης εκπαίδευσης και ρύθμιση θεμάτων του τεχνολογικού τομέα αυτής»
2. Τις διατάξεις του άρθρου 29Α' του Ν. 1558/1985 (ΦΕΚ 137 τ.Α') «Κοβέρνηση και κυβερνητικά όργανα», όπως αυτό προστέθηκε με το άρθρο 27 του Ν. 2081/1992 (ΦΕΚ 154 τ.Α') «Ρύθμιση του θεσμού των Επιμελητηρίων ...και άλλες διατάξεις» και αντικαταστάθηκε με την παρ. 2α του άρθρου 1 του Ν. 2469/1997 (ΦΕΚ 38 τ.Α') «Περιορισμός και βελτίωση της αποτελεσματικότητας των κρατικών δαπανών και άλλες διατάξεις»
3. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της Απόφασης αυτής δεν προκαλείται δαπάνη εις βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 4 του άρθρου 1 του Ν. 2469/1997 (ΦΕΚ 38 τ.Α')

«Περιορισμός και βελτίωση της αποτελεσματικότητας των κρατικών δαπανών και άλλες διατάξεις»

4. Την αριθμ. 37876/ΣΤΣ/26.04.2004 (ΦΕΚ 608 τ. Β'/26.04.2004) κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και της Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων «Καθορισμός αρμοδιοτήτων Υφυπουργών του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων»

5. Την Υπουργική Απόφαση Β7/85/29.03.1994 (ΦΕΚ 259 τ.Β'/12.04.1994) «Έγκριση Π.Μ.Σ. του Τμήματος Ποιμαντικής της Θεολογικής Σχολής του Α.Π.Θ.», όπως τροποποιήθηκε με την Υπουργική Απόφαση Β7/112/11.05.2000 (ΦΕΚ 663 τ.Β'/24.05.2000) «Έγκριση Π.Μ.Σ. του Τμήματος Ποιμαντικής (μετονομασθέν σε Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας) της Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ.»

6. Τα αποσπάσματα Πρακτικών των αποφάσεων των Γενικών Συνελεύσεων Ειδικής Σύγκλησης (Γ.Σ.Ε.Σ.) του Τμήματος Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας της Θεολογικής Σχολής του Α.Π.Θ. (συνεδρίες αριθμ. 93/13.12.2002 και αριθμ. 104/10.02.2004)

7. Τα αποσπάσματα Πρακτικών της Συγκλήτου με την Ειδική Σύγκληση του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (επιναυλιητικές συνεδρίες αριθμ. 84/2.07.2003 και αριθμ. 89/31.03.2004 και αριθμ. 90/20.05.2004)

Αποφασίζουμε:

Αντικαθιστούμε την αριθμ. Β7/85/29-03-1994 (ΦΕΚ 259 τ.Β'/12-04-1994), όπως τροποποιήθηκε με την Β7/112/11.05.2000 (ΦΕΚ 663 τ.Β'/24.05.2000) Υπουργική Απόφαση, ως εξής.

Άρθρο 1

Γενικές διατάξεις

Το Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας της Θεολογικής Σχολής του Α.Π.Θ. οργανώνει και λειτουργεί από το ακαδημαϊκό έτος 2004-2005 αναμορφωμένο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) σύμφωνα με τις διατάξεις της απόφασης αυτής και τις διατάξεις των άρθρων 10 έως και 12 του Ν. 2083/1992.

Άρθρο 2

Αντικείμενο - Σκοπός

1. Αντικείμενο του Π.Μ.Σ. του Τμήματος Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας είναι η μελέτη και η έρευνα της Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας, όπως ορίζεται στους ειδικότερους επιστημονικούς τομείς που αναφέρονται στο άρθρο 3, παρ. 1 της παρούσης Υπουργικής Απόφασης.

2. Σκοπός του Προγράμματος είναι η καλλιέργεια και προαγωγή της επιστημονικής θεολογικής γνώσης, ώστε να ικανοποιεί και να θεραπεύει

θεολογικές, κοινωνικές και εκκλησιαστικές ανάγκες. Ειδικότερα το Πρόγραμμα αποσκοπεί

α) στην κατάρτιση εξειδικευμένων επιστημόνων που να είναι ικανοί για τη μελέτη και έρευνα θεολογικών, εκκλησιαστικών και κοινωνικών θεμάτων, για ακαδημαϊκό έργο σ' αυτούς τους τομείς και για επιστημονική στήριξη υπηρεσιών, ιδρυμάτων και κοινωνικών θεσμών, στο πλαίσιο της ορθόδοξης παράδοσης και ζωής.

β) στην εξειδίκευση των θεολόγων επιστημόνων με δεξιότητες και εμπειρίες, για να μπορούν να προσφέρουν υψηλή ποιότητας έργο σε εκπαιδευτικά και κοινωνικά ιδρύματα, στη δημόσια εκπαίδευση και σε ειδικές θέσεις επιμορφωτών και άλλων στελεχών της Εκκλησίας για την κάλυψη των πνευματικών και ποιμαντικών της αναγκών.

γ) στην ενίσχυση και διάδοση των ορθόδοξων θεολογικών σπουδών στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, και δη στην ανάδειξη της Ορθόδοξης και του ελληνικού πολιτισμού στην Αμερική σε συνεργασία με τη Θεολογική Σχολή του Γκιου Σταυρού της Βοστώνης Η.Π.Α., εφόσον υπάρχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

Άρθρο 3

Μεταπτυχιακοί τίτλοι

Το Π.Μ.Σ. του Τμήματος Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας απονέμει τους εξής τίτλους:

1. Μεταπτυχιακό δίπλωμα ειδίκευσης (Μ.Δ.Ε.) στους εξής Τομείς και με τις εξής ειδικεύσεις:

Α' ΤΟΜΕΑΣ ΑΓΙΑΣ ΓΡΑΦΗΣ ΚΑΙ ΠΑΤΕΡΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ

Ειδικεύσεις: Ειδικεύσεις:

- α) Αγία Γραφή: i) Παλαιά Διαθήκη, ii) Καινή Διαθήκη
- β) Πατερική Γραμματεία
- γ) Θρησκειολογία

Β' ΤΟΜΕΑΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΚΑΙ ΔΟΓΜΑΤΙΚΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ

Ειδικεύσεις:

- α) Ιστορία της Εκκλησίας
- β) Ελληνισμός και Ορθοδοξία
- γ) Δογματική και Συμβολική Θεολογία

Γ' ΤΟΜΕΑΣ ΛΕΓΟΥΡΓΙΚΗΣ, ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗΣ

Ειδικεύσεις:

- α) Λειτουργική
- β) Χριστιανική Αρχαιολογία και Τέχνη
- γ) Αρχαιολογία
- δ) Βυζαντινή Μουσικολογία και Ψαλτική Τέχνη

Α'. ΤΟΜΕΑΣ ΔΙΚΑΙΟΥ, ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ, ΣΩΦΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Ειδικότητες:

- α) Κανονικό Δίκαιο-Ποιμαντική-Ιεραποστολική
- β) Παιδαγωγική- Ποιμαντική Ψυχολογία
- γ) Χριστιανική Ηθική-Κοινωνιολογία

2. Διδακτορικό Δίπλωμα (Δ.Δ.) Θεολογίας, το οποίο είναι ενιαίο και ανεξάρτητο από την ειδίκευση.

Άρθρο 4

Κατηγορίες πτυχιούχων

1. Στο Π.Μ.Σ. γίνονται δεκτοί πτυχιούχοι των Τμημάτων των Ορθόδοξων Θεολογικών Σχολών των Πανεπιστημίων της ημεδαπής και των αντιστοιχών Τμημάτων και Σχολών της αλλοδαπής. Δύνανται να εγγραφούν στο Π.Μ.Σ. και ορθόδοξοι πτυχιούχοι μη Ορθόδοξων Θεολογικών Σχολών, καθώς και πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων και Σχολών αναγνωρισμένων ιδρυμάτων της ημεδαπής ή ομοταγών αναγνωρισμένων ιδρυμάτων της αλλοδαπής, αφού εξετασθούν σε μαθήματα ειδίκευσης του προπτυχιακού κύκλου σπουδών, που καθορίζονται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. με πρόταση του αρμόδιου Τομέα.

2. Απαραίτητη προϋπόθεση για την εγγραφή στον κύκλο που οδηγεί σε εκπόνηση Δ.Δ. είναι η κατοχή Μ.Δ.Ε. Θεολογικού Τμήματος ή άλλου Τμήματος, εφόσον ο κάτοχος του είναι πτυχιούχος Θεολογίας, ή η κατοχή Δ.Δ. άλλου Τμήματος με γνωστικό αντικείμενο συναφές προς την ειδίκευση που θα επιλέξει ο υποψήφιος διδάκτορας στο Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας.

Άρθρο 5

Χρονική διάρκεια

Το Π.Μ.Σ. χωρίζεται σε δύο κύκλους. Ο πρώτος κύκλος χορηγεί το Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης και ο δεύτερος το Διδακτορικό Δίπλωμα.

1. Η χρονική διάρκεια για την απόκτηση του Μ.Δ.Ε. είναι τέσσερα (4) διδακτικά εξάμηνα, από τα οποία το τέταρτο διατίθεται για την εκπόνηση της μεταπτυχιακής ερευνητικής ή συνθετικής διατριβής. Η μέγιστη χρονική

διάρκεια για την απόκτηση του Μ.Δ.Ε. είναι οκτώ (8) διδακτικά εξάμηνα από την πρώτη εγγραφή.

2. Η χρονική διάρκεια για τη λήψη του Δ.Δ. είναι τρία (3) διδακτικά έτη επιπλέον μετά την απόκτηση του Μ.Δ.Ε. και από την εγγραφή στο Β' κύκλο. Η μέγιστη χρονική διάρκεια για τη λήψη του Δ.Δ. είναι έξι (6) έτη.

Άρθρο 6

Πρόγραμμα μαθημάτων

1. Για την απόκτηση του Μ.Δ.Ε. ο φοιτητής πρέπει να παρακολουθήσει και να εξετασθεί με επιτυχία σε οκτώ (8) εξάμηνια μεταπτυχιακά μαθήματα (σύνολο είκοσι τέσσερις (24) διδακτικές μονάδες), δηλαδή τρία μαθήματα στο Α' εξάμηνο (εννέα (9) δ.μ.), τρία στο Β' εξάμηνο (εννέα (9) δ.μ.) και δύο μαθήματα στο Γ' εξάμηνο (έξι (6) δ.μ.), και να συγγράψει τη μεταπτυχιακή ερευνητική ή συνθετική διατριβή κυτά το Α' εξάμηνο, το θέμα της οποίας ορίζεται στην αρχή του τρίτου εξαμήνου. Κάθε μεταπτυχιακό μάθημα περιλαμβάνει τρεις (3) εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και αντιστοιχεί σε τρεις (3) δ.μ. Η παρακολούθηση των μαθημάτων από τους φοιτητές είναι υποχρεωτική.

Η διπλωματική εργασία βαθμολογείται από τριμελή επιτροπή, που αποτελείται από τον επιβλέποντα καθηγητή και δύο άλλα μέλη ΔΕΠ του ίδιου ή συγγενούς γνωστικού αντικείμενου με το αντικείμενο της διπλωματικής εργασίας. Η ως άνω επιτροπή ορίζεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ.

2. Οι Τομείς του Τμήματος προσφέρουν υποχρεωτικά τουλάχιστον τρία (3) μεταπτυχιακά μαθήματα για το Α' εξάμηνο, τρία (3) για το Β' και δύο (2) για το Γ' εξάμηνο του Π.Μ.Σ. Οι φοιτητές μπορούν, με τη σύμφωνη γνώμη του επιβλέποντος μέλους ΔΕΠ να παρακολουθήσουν μέχρι τέσσερα (4) συνολικά μεταπτυχιακά μαθήματα ειδίκευσης σε άλλους Τομείς του Π.Μ.Σ. του Τμήματος ή άλλων Τμημάτων αναγνωρισμένων ιδρυμάτων της ημεδαπής ή άλλων ομοταγών αναγνωρισμένων ιδρυμάτων της αλλοδαπής, ή να παρακολουθήσουν μέχρι τέσσερα (4) συνολικά μεταπτυχιακά μαθήματα της ίδιας ή συναφούς ειδίκευσης σε αναγνωρισμένο ίδρυμα της ημεδαπής ή ομοταγές αναγνωρισμένο ίδρυμα της αλλοδαπής. Για την αναγνώριση των μαθημάτων αυτών ισχύουν τα νόμιμα μέσα στο πλαίσιο των εκπαιδευτικών προγραμμάτων κινητικότητας σπουδαστών.

3. Τα μαθήματα που μπορεί να παρακολουθήσει κάθε σπουδαστής ανάλογα με τον Τομέα και την ειδίκευση της ειλογής είναι τα εξής:

Α'. ΤΟΜΕΑΣ ΑΓΙΑΣ ΓΡΑΦΗΣ ΚΑΙ ΠΑΤΕΡΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ

α) Ειδίκευση Αγίας Γραφής:

1. στην Παλαιά Διαθήκη (ΠΑ)

- ΠΑ1. Θέματα Εισαγωγής στην Παλαιά Διαθήκη
- ΠΑ1. Θέματα Εισαγωγής στην Παλαιά Διαθήκη
- ΠΑ2. Θέματα Ιστορίας και Αρχαιολογίας της Παλαιάς Διαθήκης
- ΠΑ3. Γλώσσα και παράδοση του κειμένου της Παλαιάς Διαθήκης
- ΠΑ4. Ιστορία της ερμηνείας της Παλαιάς Διαθήκης
- ΠΑ5. Το βιβλικό Ισραήλ και το περιβάλλον των στην αρχαία Εγγύς Ανατολή (ιστορία, θρησκεία, πολιτισμός)
- ΠΑ6. Η Παλαιά Διαθήκη στην Καινή Διαθήκη και στους Πατέρες της Εκκλησίας
- ΠΑ7. Ερμηνεία των ιστορικών βιβλίων της Παλαιάς Διαθήκης
- ΠΑ8. Ερμηνεία των ποιητικών-διδασκτικών βιβλίων της Παλαιάς Διαθήκης
- ΠΑ9. Ερμηνεία των προφητικών βιβλίων της Παλαιάς Διαθήκης
- ΠΑ10. Θέματα θεολογίας της Παλαιάς Διαθήκης
- ΠΑ11. Ειδικά θέματα Παλαιάς Διαθήκης

2. στην Καινή Διαθήκη (ΚΔ)

- ΚΔ1. Θέματα Εισαγωγής στην Καινή Διαθήκη
- ΚΔ2. Θέματα Ιστορίας χρόνων της Καινής Διαθήκης
- ΚΔ3. Θέματα κριτικής κειμένων της Καινής Διαθήκης
- ΚΔ4. Θέματα γλώσσας της Καινής Διαθήκης
- ΚΔ5. Ειδικά γλωσσολογικά ζητήματα της Καινής Διαθήκης
- ΚΔ6. Η Καινή Διαθήκη και η γραμματεία της εποχής της
- ΚΔ7. Πάπυροι και επιγραφές της ελληνοεπιστολικής εποχής
- ΚΔ8. Θέματα ερμηνείας των Ευαγγελίων και των Πράξεων
- ΚΔ9. Θέματα ερμηνείας των Επιστολών
- ΚΔ10. Θέματα ερμηνείας της Αποκαλύψεως
- ΚΔ11. Θέματα θεολογίας της Καινής Διαθήκης
- ΚΔ12. Θέματα Ερμηνευτικής της Καινής Διαθήκης
- ΚΔ13. Σύγχρονες ερμηνευτικές μέθοδοι της Καινής Διαθήκης
- ΚΔ14. Η Καινή Διαθήκη στη λατρευτική ζωή της Εκκλησίας
- ΚΔ15. Καινή Διαθήκη και πολιτισμός

- ΚΔ16. Καινή Διαθήκη και κοινωνικά ζητήματα
- ΚΔ17. Ειδικά θέματα Καινής Διαθήκης

β) Ειδίκευση Πατερικής Γραμματείας (ΠΓ)

- ΠΓ1. Εισαγωγή στη Χριστιανική Γραμματεία
- ΠΓ2. Ειδικά θέματα από τη γραμματεία των Αποστολικών Πατέρων και Απολογητών
- ΠΓ3. Θέματα Εκκλησιαστικής Γραμματολογίας και Πατερικής Θεολογίας των 7 και 8 αιώνων
- ΠΓ4. Ειδικά θέματα από τη χαλκηδόνια και μεταχαλκηδόνια γραμματεία
- ΠΓ5. Ειδικά θέματα Πατερικής Θεολογίας (Μυστικισμός - Ησυχασμός - Νηπτική θεολογία)
- ΠΓ6. Θέματα Εκκλησιαστικής Γραμματολογίας και Πατερικής Θεολογίας από τον 8 μέχρι τον 11 αιώνα
- ΠΓ7. Θέματα Εκκλησιαστικής Γραμματολογίας και Πατερικής Θεολογίας από τον 9 μέχρι τον 12 αιώνα
- ΠΓ8. Θέματα Εκκλησιαστικής Γραμματολογίας και Πατερικής Θεολογίας των χρόνων της Τουρκοκρατίας
- ΠΓ9. Η θεολογία της Ασκήσεως και του Μοναχισμού
- ΠΓ10. Γεωργική εκδόσεως πατερικών κειμένων
- ΠΓ11. Οι πατερικές σπουδές στη Δύση μετά την Αναγέννηση
- ΠΓ12. Οι πατερικές σπουδές στην Ελλάδα σήμερα
- ΠΓ13. Μεγάλοι σταθμοί της Πατερικής Θεολογίας
- ΠΓ14. Βασικά γνωρίσματα της Πατερικής Θεολογίας
- ΠΓ15. Παλαιογραφία

γ) Ειδίκευση Θρησκειολογίας (ΘΡ)

- ΘΡ1. Εισαγωγικά θέματα Θρησκειολογίας
- ΘΡ2. Ιστορία των θρησκειών
- ΘΡ3. Χριστιανισμός και θρησκεία. Θέσεις Αγίας Γραφής και Πατέρων της Εκκλησίας
- ΘΡ4. Αρχαία ελληνική θρησκεία
- ΘΡ5. Ισλάμ και μειονότητες στην Τουρκία
- ΘΡ6. Ισλαμικός μυστικισμός και δερβίσηικά τάγματα
- ΘΡ7. Θρησκευτική ελευθερία και εκπαίδευση των μουσουλμάνων της Δ. Θράκης
- ΘΡ8. Οι μουσουλμάνοι των Βαλκανίων
- ΘΡ9. Ισλάμ και σύγχρονα ιδεολογικά ρεύματα
- ΘΡ10. Ιστορικά και θρησκειολογικά θέματα των λαών της Ασίας

ΘΡ11. Ειδικά θέματα Θρησκευολογίας

**Β'. ΤΟΜΕΑΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ
ΚΑΙ ΔΟΓΜΑΤΙΚΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ**

α) Ειδική Ιστορία της Εκκλησίας (ΙΕ)

- ΙΕ1. Θέματα Εισαγωγής στην Εκκλησιαστική Ιστορία Α'
 ΙΕ2. Θέματα Εισαγωγής στην Εκκλησιαστική Ιστορία Β'
 ΙΕ3. Θέματα Εισαγωγής στην Εκκλησιαστική Ιστορία Γ'
 ΙΕ4. Θέματα Εισαγωγής στην Εκκλησιαστική Ιστορία Δ'
 ΙΕ5. Ιστορία του μοναχικού βίου (Αίγυπτος, Μ. Ασία, Θράκη, Άγιον Όρος, Μετέωρα και λοιπά μοναστικά κέντρα) Α'
 ΙΕ6. Ιστορία του μοναχικού βίου (Αίγυπτος, Μ. Ασία, Θράκη, Άγιον Όρος, Μετέωρα και λοιπά μοναστικά κέντρα) Β'
 ΙΕ7. Άγιον Όρος-Οικουμενική Ορθοδοξία Α'
 ΙΕ8. Άγιον Όρος-Οικουμενική Ορθοδοξία Β'
 ΙΕ9. Ιστορικοί σταθμοί των κατά τόπους Ορθόδοξων Εκκλησιών (Οικουμενικό Πατριαρχείο, πρεσβυτανή Πατριαρχεία, αυτόνομες αρχιεπισκοπές και μητροπόλεις) Α'
 ΙΕ10. Ιστορικοί σταθμοί των κατά τόπους Ορθόδοξων Εκκλησιών (Οικουμενικό Πατριαρχείο, πρεσβυτανή Πατριαρχεία, αυτόνομες αρχιεπισκοπές και μητροπόλεις) Β'
 ΙΕ11. Ιστορικοί σταθμοί των κατά τόπους Ορθόδοξων Εκκλησιών (Οικουμενικό Πατριαρχείο, πρεσβυτανή Πατριαρχεία, αυτόνομες αρχιεπισκοπές και μητροπόλεις) Γ'
 ΙΕ12. Ιστορικοί σταθμοί των κατά τόπους Ορθόδοξων Εκκλησιών (Οικουμενικό Πατριαρχείο, πρεσβυτανή Πατριαρχεία, αυτόνομες αρχιεπισκοπές και μητροπόλεις) Δ'
 ΙΕ13. Ειδικά θέματα Ορθοδοξίας στη Ν.Α. Ευρώπη Α'
 ΙΕ14. Ειδικά θέματα Ορθοδοξίας στη Ν.Α. Ευρώπη Β'
 ΙΕ15. Ειδικά θέματα Ορθοδοξίας στη Ν.Α. Ευρώπη Γ'
 ΙΕ16. Ειδικά θέματα Ορθοδοξίας στη Ν.Α. Ευρώπη Δ'

β) Ειδική Ιστορία Ελληνισμού και Ορθοδοξίας (ΕΟ)

- ΕΟ1. Ορθοδοξία-Γένος-Παιδεία-Πολιτισμός (ειδικά θέματα) Α'
 ΕΟ2. Ορθοδοξία-Γένος-Παιδεία-Πολιτισμός (ειδικά θέματα) Β'
 ΕΟ3. Ιστορία του Νέου Ελληνισμού-Η Ορθοδοξία κατά την οθωμανική περίοδο Α'
 ΕΟ4. Ιστορία του Νέου Ελληνισμού-Η Ορθοδοξία κατά την οθωμανική περίοδο Β'

- ΕΟ5. Ο ελληνικός ορθόδοξος κόσμος στα Βαλκάνια (ειδικά θέματα)
 ΕΟ6. Χειρόγραφα και βιβλία κατά την Τουρκοκρατία (ειδικά θέματα)
 ΕΟ7. Θέματα ορθόδοξου πνευματικότητας Α'
 ΕΟ8. Θέματα ορθόδοξου πνευματικότητας Β'
 ΕΟ9. Θέματα ορθόδοξου πνευματικότητας Γ'
 ΕΟ10. Θέματα ορθόδοξου πνευματικότητας Δ'
 ΕΟ11. Θέματα Ιστορίας του πνευματικού βίου του Βυζαντίου Α'
 ΕΟ12. Θέματα Ιστορίας του πνευματικού βίου του Βυζαντίου Β'
 ΕΟ13. Θέματα Ιστορίας του πνευματικού βίου του Βυζαντίου Γ'
 ΕΟ14. Θέματα Ιστορίας του πνευματικού βίου του Βυζαντίου Δ'

γ) Ειδική Δογματική και Συμβολική Θεολογία (ΔΘ)

- ΔΘ1. Θέματα ερμηνείας των δογματικών και συμβολικών κειμένων της Ορθόδοξου Εκκλησίας Α'
 ΔΘ2. Θέματα ερμηνείας των δογματικών και συμβολικών κειμένων της Ορθόδοξου Εκκλησίας Β'
 ΔΘ3. Θέματα ερμηνείας των δογματικών και συμβολικών κειμένων της Ορθόδοξου Εκκλησίας Γ'
 ΔΘ4. Θέματα ερμηνείας των δογματικών και συμβολικών κειμένων της Ορθόδοξου Εκκλησίας Δ'
 ΔΘ5. Ειδικά θέματα Δογματικής της Ορθόδοξου Καθολικής Εκκλησίας Α'
 ΔΘ6. Ειδικά θέματα Δογματικής της Ορθόδοξου Καθολικής Εκκλησίας Β'
 ΔΘ7. Ειδικά θέματα Δογματικής της Ορθόδοξου Καθολικής Εκκλησίας Γ'
 ΔΘ8. Ειδικά θέματα Δογματικής της Ορθόδοξου Καθολικής Εκκλησίας Δ'
 ΔΘ9. Θέματα Χριστιανικής Δογματικής (Συμβολική-Διορθόδοξες και διαχριστιανικές σχέσεις-Ιστορία Οικουμενικής Κινήσεως) Α'
 ΔΘ10. Θέματα Χριστιανικής Δογματικής (Συμβολική-Διορθόδοξες και διαχριστιανικές σχέσεις-Ιστορία Οικουμενικής Κινήσεως) Β'
 ΔΘ11. Θέματα Χριστιανικής Δογματικής (Συμβολική-Διορθόδοξες και διαχριστιανικές σχέσεις-Ιστορία Οικουμενικής Κινήσεως) Γ'
 ΔΘ12. Θέματα Χριστιανικής Δογματικής (Συμβολική-Διορθόδοξες και διαχριστιανικές σχέσεις-Ιστορία Οικουμενικής Κινήσεως) Δ'
 ΔΘ13. Περί Θεού αντιλήψεις της αρχαίας ελληνικής φιλοσοφίας
 ΔΘ14. Η Φιλοσοφία της ελληνιστικής περιόδου
 ΔΘ15. Η συνάντηση Χριστιανισμού και Φιλοσοφίας κατά τους πρώτους χριστιανικούς αιώνες

- ΔΘ16. Προβλήματα Βυζαντινής Φιλοσοφίας
 ΔΘ17. Ιστορία Δογμάτων Α'
 ΔΘ18. Ιστορία Δογμάτων Β'
 ΔΘ19. Ιστορία Δογμάτων Γ'
 ΔΘ20. Ιστορία Δογμάτων Δ'

Γ'. ΤΟΜΕΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗΣ, ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗΣ

α) Ειδίκευση Λειτουργικής (ΛΤ)

- ΛΤ1. Ναός, σκηνή, άμφια
 ΛΤ2. Θέματα ερμηνείας της Θείας Λειτουργίας
 ΛΤ3. Σύγχρονα λειτουργικά θέματα
 ΛΤ4. Διορθόδοξα λειτουργικά θέματα
 ΛΤ5. Τα μυστήρια της Ορθόδοξου Εκκλησίας
 ΛΤ6. Ερμηνεία και θεολογία λειτουργικών ενσώων και ύμνων
 ΛΤ7. Ειδικά λειτουργικά θέματα
 ΛΤ8. Λειτουργικά Τυπικά και Ευχαλόγια
 ΛΤ9. Ομιλητική Α'
 ΛΤ10. Ομιλητική Β'
 ΛΤ11. Ομιλητική Γ'
 ΛΤ12. Ομιλητική Δ'

β) Ειδίκευση Χριστιανικής Αρχαιολογίας και Τέχνης (ΑΤ)

- ΑΤ1. Θέματα μνημειακής ζωγραφικής
 ΑΤ2. Εικονογραφία της Θεοτόκου
 ΑΤ3. Εικονογραφικοί κύκλοι αγίων
 ΑΤ4. Το εικονογραφικό πρόγραμμα στη διακόσμηση των ναών. Ο ευχαριστιακός κύκλος και ο κύκλος των παιδών του Χριστού
 ΑΤ5. Γλυπτός διάκοσμος της παλαιохριστιανικής βυζαντινής
 ΑΤ6. Αρχιτεκτονική των βυζαντινών ναών (πρωτοβυζαντινή, μεσοβυζαντινή, υστεροβυζαντινή περίοδος)
 ΑΤ7. Κρητικοί ζωγράφοι
 ΑΤ8. Το Δωδεκάορτον
 ΑΤ9. Χριστιανική Επιγραφική και Παλαιογραφία Α'
 ΑΤ10. Χριστιανική Επιγραφική και Παλαιογραφία Β'
 ΑΤ11. Χριστιανική Επιγραφική και Παλαιογραφία Γ'
 ΑΤ12. Χριστιανική Επιγραφική και Παλαιογραφία Δ'

γ) Ειδίκευση Αγιολογίας (ΑΓ)

- ΑΓ1. Μαρτύρια και μαρτυρολογικές συλλογές
 ΑΓ2. Θέματα Εορτολογίου
 ΑΓ3. Οι αγιολογικές πηγές της μεσοβυζαντινής και παλαιοαγιολογίας περιόδου
 ΑΓ4. Τα αγιολογικά κείμενα της μεταβυζαντινής περιόδου

δ) Ειδίκευση Βυζαντινής Μουσικολογίας και Ψαλτικής Τέχνης (ΒΜ)

- ΒΜ1. Χειρόγραφοι κώδικες Ψαλτικής (ι' - ιθ' αι.)
 ΒΜ2. Θέματα βυζαντινής και μεταβυζαντινής Μουσικολογίας και Ψαλτικής Τέχνης
 ΒΜ3. Βυζαντινοί και μεταβυζαντινοί μελωργοί
 ΒΜ4. Θέματα Αισθητικής της Βυζαντινής Μουσικής και Παλαιογραφίας της Ψαλτικής Τέχνης

Δ'. ΤΟΜΕΑΣ ΔΙΚΑΙΟΥ, ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ, ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

α) Ειδίκευση Κανονικού Δικαίου-Ποιμαντικής-Ιεραποστολικής

1. ειδικά στο Κανονικό Δίκαιο (ΔΙ)

- ΔΙ1. Ερμηνεία ιερών κανόνων
 ΔΙ2. Μοναχικά Τυπικά και μοναχικοί κανόνες
 ΔΙ3. Πηγές Κανονικού Δικαίου
 ΔΙ4. Πηγές Κανονικού Δικαίου και Λειτουργικής
 ΔΙ5. Κανονικό Δίκαιο Α'
 ΔΙ6. Κανονικό Δίκαιο Β'
 ΔΙ7. Κανονικό Δίκαιο Γ'
 ΔΙ8. Κανονικό Δίκαιο Δ'

2. ειδικά στην Ποιμαντική (ΠΜ)

- ΠΜ1. Αρχές και μέθοδοι του ποιμαντικού έργου Α'
 ΠΜ2. Αρχές και μέθοδοι του ποιμαντικού έργου Β'
 ΠΜ3. Ερμηνεία κειμένων ποιμαντικού περιεχομένου Α'
 ΠΜ4. Ερμηνεία κειμένων ποιμαντικού περιεχομένου Β'

3. ειδικά στην Ιεραποστολική (ΙΡ)

- ΙΡ1. Ιστορία της Ιεραποστολής Α'
 ΙΡ2. Ιστορία της Ιεραποστολής Β'
 ΙΡ3. Αρχές και μέθοδοι ιεραποστολικού έργου Α'
 ΙΡ4. Αρχές και μέθοδοι ιεραποστολικού έργου Β'

β) Ειδίκευση Παιδαγωγικής-Ποιμαντικής Ψυχολογίας

1. ειδικά στην Παιδαγωγική (ΠΑ)

- ΠΑ1. Θέματα Γενικής Παιδαγωγικής
 ΠΑ2. Θέματα Ειδικής Παιδαγωγικής
 ΠΑ3. Αγωγή και πολιτισμός
 ΠΑ4. Θέματα χριστιανικής αγωγής

2. ειδικά στην Ποιμαντική Ψυχολογία (ΠΨ)

- ΠΨ1. Γενικά θέματα Ποιμαντικής Ψυχολογίας Α'
 ΠΨ2. Γενικά θέματα Ποιμαντικής Ψυχολογίας Β'
 ΠΨ3. Ειδικά θέματα Ποιμαντικής Ψυχολογίας Α'
 ΠΨ4. Ειδικά θέματα Ποιμαντικής Ψυχολογίας Β'

γ) Ειδίκευση Χριστιανικής Ηθικής-Κοινωνιολογίας

1. ειδικά στη Χριστιανική Ηθική (ΧΗ)

- ΧΗ1. Θέματα Χριστιανικής Ηθικής Α'
 ΧΗ2. Θέματα Χριστιανικής Ηθικής Β'
 ΧΗ3. Θέματα Βιοηθικής Α'
 ΧΗ4. Θέματα Βιοηθικής Β'

2. ειδικά στην Κοινωνιολογία (ΚΟ)

- ΚΟ1. Θέματα Γενικής Κοινωνιολογίας Α'
 ΚΟ2. Θέματα Γενικής Κοινωνιολογίας Β'
 ΚΟ3. Θέματα Κοινωνιολογίας του Χριστιανισμού Α'
 ΚΟ4. Θέματα Κοινωνιολογίας του Χριστιανισμού Β'

5. Για την απόκτηση Δ.Δ. δεν απαιτείται η παρακολούθηση ειδικών μαθημάτων, αλλά εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 12, παρ. 5α του Ν. 2083/92. Υποχρεωτική είναι η διαρκής επαφή του υποψηφίου διδάκτορα με την τριμελή συμβουλευτική επιτροπή και ιδιαίτερα με το επιβλέπον μέλος Δ.Ε.Π, καθώς και η παρακολούθηση των ειδικών σεμιναρίων και ημερίδων ή άλλων επιστημονικών εκδηλώσεων που ορίζει ο Τομέας.

Άρθρο 7

Αριθμός εισακτέων

1. Ο αριθμός εισακτέων στο Π.Μ.Σ. ορίζεται κατά ανώτατο όριο σε εξήντα τέσσερις (64) κατ' έτος.

Οι αλλοδαποί υπότροφοι εγγράφονται ως υπεράριθμοι, με απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ.

2. Ο αριθμός των διανεμών να εισαχθούν σε κάθε ειδίκευση του άρθρου 3 δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερος των είκοσι τεσσάρων (24) κατ'

έτος μέχρι της συμπλήρωσης των εξήντα τεσσάρων (64) μεταπτυχιακών φοιτητών συνολικά στους τέσσερις (4) Τομείς.

Η κατανομή των φοιτητών κατά Τομέα και ειδίκευση καθορίζεται από τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας του Π.Μ.Σ. του Α.Π.Θ.

Άρθρο 8

Προσωπικό

1. Τα μαθήματα που διδάσκονται στο Π.Μ.Σ. αναλαμβάνουν όλα τα μέλη Δ.Ε.Π του Τμήματος Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας, τα οποία το ακαδ. έτος 2004-2005 ανέρχονται σε τριάντα (30).

2. Για τη διδασκαλία μαθημάτων του Π.Μ.Σ. του Τμήματος μπορούν να καλούνται ομότιμοι καθηγητές της Θεολογικής Σχολής.

3. Μαθήματα του Π.Μ.Σ. μπορούν να ανατίθενται και σε επισκέπτες καθηγητές ή ειδικούς επιστήμονες με απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ., καθώς και σε καθηγητές της Θεολογικής Σχολής του Τιμίου Σταυρού της Βοστώνης Η.Η.Α., εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 12, παρ. 3α του Ν. 2083/1992.

Άρθρο 9

Υλικοτεχνική υποδομή

Για τη λειτουργία του Π.Μ.Σ. διατίθεται η βασική υποδομή (αίθουσες διδασκαλίας, βιβλιοθήκη, Νησιόδα Η/Υ και εξειδικευμένη ηλεκτρονική υποστήριξη) του Τμήματος Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας.

Άρθρο 10

Διάρκεια λειτουργίας

Το Π.Μ.Σ. εγκρίνεται για να λειτουργήσει έως και το ακαδημαϊκό έτος 2009-2010, οπότε και θα αξιολογηθεί η δυνατότητα συνέχισης λειτουργίας του, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο ν. 3685 (Φ.Ε.Κ 148, τ. Α_).

Άρθρο 11

Κόστος λειτουργίας

1. Το ετήσιο κόστος λειτουργίας του Π.Μ.Σ. ανέρχεται στο ποσό των 23.000 €, το οποίο αναλύεται ως εξής:

α) Κάλυψη ειδικών βιβλιογραφικών αναγκών:	8000 €
β) Αναλόσιμα είδη:	5.500 €
γ) Προμήθεια και συντήρηση Η/Υ και άλλου εξοπλισμού:	5.000 €
δ) Άλλες δαπάνες:	4.500 €
Σύνολο:	23.000 €

2. Το κόστος λειτουργίας θα καλυφθεί από τον τακτικό προϋπολογισμό του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, ενώ θα αναζητηθούν και άλλες πηγές χρηματοδότησης, όπως Εκπαιδευτικά και Ερευνητικά Προγράμματα, Ιδιωτικοί και Δημόσιοι φορείς.

Άρθρο 12

Μεταβιτικές διατάξεις

Επιμέρους θέματα, τα οποία θα προκύψουν κατά τη διάρκεια λειτουργίας του Π.Μ.Σ. και δεν ρυθμίζονται με την παρούσα Υπουργική Απόφαση και με τον Εσωτερικό Κανονισμό του Α.Π.Θ., θα αντιμετωπίζονται κατά περίπτωση από τα αρμόδια όργανα σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΓΑΛΛΙΟΥΡΟΣ

2. ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΜΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗΣ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ

Άρθρο 1

Γενικές διατάξεις

Ο Εσωτερικός Κανονισμός του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ) του Τμήματος Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας εξειδικεύει την προβλεπόμενη από την υπ' αριθμ. 6806/Β7 (ΦΕΚ 1156, τ.Β'/30.7.2004) Υπουργική Απόφαση, διάρθρωση και οργάνωση του ΠΜΣ στο πλαίσιο του Ν. 3685/2008 και του Κανονισμού Μεταπτυχιακών Σπουδών του ΑΠΘ (ΦΕΚ 1099/5.09.2000).

Άρθρο 2

Ειδικεύσεις

Το ΠΜΣ του Τμήματος Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας οδηγεί στην απόκτηση Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδικεύσεως (ΜΔΕ) στη Θεολογία, σε μία από τις παρακάτω ειδικεύσεις:

- α) Αγίας Γραφής
- β) Πατερικής Γραμματείας και Αγιολογίας
- γ) Θρησκευολογίας
- δ) Εκκλησιαστικής Ιστορίας
- ε) Δογματικής και Συμβολικής Θεολογίας
- στ) Ελληνισμού και Ορθοδοξίας
- ζ) Λειτουργικής
- η) Βυζαντινής και Χριστιανικής Αρχαιολογίας και Τέχνης
- θ) Βυζαντινής Μουσικολογίας – Υμνολογίας
- ι) Κανονικού Δικαίου
- ια) Ποιμαντικής και Ποιμαντικής Ψυχολογίας
- ιβ) Παιδαγωγικής – Χριστιανικής Παιδαγωγικής
- ιγ) Χριστιανικής Ηθικής και Κοινωνιολογίας του Χριστιανισμού

Άρθρο 3 Λειτουργία του ΠΜΣ

1. Όργανα διοίκησης του ΠΜΣ είναι:

α) Η Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύθεσης (ΓΣΕΣ), που απαρτίζεται από τον Πρόεδρο και τα μέλη ΔΕΠ της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος που έχουν αναλάβει μεταπτυχιακό έργο και από δύο μεταπτυχιακούς σπουδαστές, οι οποίοι εκλέγονται από συνέλευση όλων των μεταπτυχιακών σπουδαστών του Τμήματος.

β) Η Συντονιστική Επιτροπή (ΣΕ), που απαρτίζεται από οκτώ μέλη ΔΕΠ, τα οποία έχουν αναλάβει μεταπτυχιακό έργο ή επίβλεψη διδακτορικών διατριβών, και από τον Διευθυντή του ΠΜΣ. Τα μέλη της ΣΕ και ο Διευθυντής του ΠΜΣ ορίζονται από τη ΓΣΕΣ. Ο Διευθυντής του ΠΜΣ οφείλει να είναι μέλος ΔΕΠ από τις δύο ανώτερες βαθμίδες και ορίζεται από τη ΓΣΕΣ, σύμφωνα με το άρθρο 2, παρ. δ' του Ν. 3685/2008 (ΦΕΚ 1487/16.7.2008). Ο ορισμός της ΣΕ και του Διευθυντή του ΠΜΣ γίνεται στο τέλος του ακαδημαϊκού έτους με θητεία δύο ετών, που αρχίζει την 1^η Σεπτεμβρίου του επόμενου ακαδημαϊκού έτους και λήγει την 31^η Αυγούστου του μεθεπόμενου έτους, και μπορεί να ανανεώνεται.

2. Η ΓΣΕΣ α) Καταρτίζει και εισηγείται τις προτάσεις για τη λειτουργία του ΠΜΣ.

β) Καθορίζει τα μαθήματα ειδίκευσης του προπτυχιακού κύκλου, στα οποία οφείλουν να εξετασθούν οι υποψήφιοι από άλλα Τμήματα και Σχολές.

γ) Επικυρώνει τον τελικό πίνακα επιτυχόντων στο ΠΜΣ.

δ) Ορίζει τα μέλη των συμβουλευτικών επιτροπών των διδακτορικών διατριβών, με πρόταση του επιβλέποντος καθηγητή, και τα μέλη των εξεταστικών επιτροπών των διπλωματικών εργασιών.

ε) Απονέμει τα Μεταπτυχιακά Διπλώματα Ειδίκευσης.

στ) Επιλαμβάνεται για κάθε άλλο θέμα για το οποίο δεν υπάρχει ρητή μνεία στον παρόντα εσωτερικό κανονισμό του ΠΜΣ.

3. Η ΣΕ, σύμφωνα με το άρθρο 2 του νόμου 3685/2008,

α) Εποπτεύει και συντονίζει τη λειτουργία του ΠΜΣ

β) Επιβλέπει τις εξετάσεις που προβλέπονται από τον παρόντα εσωτερικό κανονισμό του ΠΜΣ για την εγγραφή υποψηφίων.

γ) Επιβλέπει την ορθή και σύμφωνη με τον παρόντα εσωτερικό κανονισμό του ΠΜΣ κατανομή των υποψηφίων σε όλες τις ειδικότητες του Προγράμματος.

4. Ο Διευθυντής του ΠΜΣ ασκεί τις αρμοδιότητες του άρθρου 3 του νόμου 3685/2008, ιδίως δε,

α) Έχει την ευθύνη της διοικητικής, οργανωτικής και λειτουργικής διεύθυνσης του ΠΜΣ.

β) Εισηγείται στη ΣΕ και στη ΓΣΕΣ κάθε θέμα που αφορά στην αποτελεσματική λειτουργία και στην ποιοτική βελτίωση του ΠΜΣ.

γ) Προεδρεύει και μετέχει με πλήρη δικαιώματα στη ΣΕ.

Άρθρο 4 Διοικητική υποστήριξη

Η διοικητική υποστήριξη του ΠΜΣ ανατίθεται στη Γραμματεία του Τμήματος Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας.

Άρθρο 5 Μεταπτυχιακές Σπουδές πρώτου επιπέδου Προϋποθέσεις εγγραφής

1. Μέχρι το τέλος Ιουνίου κάθε έτους, με απόφαση της ΓΣΕΣ, δημοσιεύεται επίσημη προκήρυξη των θέσεων μεταπτυχιακών σπουδαστών που διατίθενται σε κάθε ειδικότητα για το επόμενο ακαδημαϊκό έτος αυτών και καλούνται οι υποψήφιοι να υποβάλουν τις αιτήσεις τους για υποψηφιότητα στην ειδικότητα της προτιμώσεώς τους. Τελευταία προθεσμία υποβολής αιτήσεων είναι η 15^η Οκτωβρίου.

2. Με την αιτήσή του ο υποψήφιος δηλώνει την ειδικότητα που επιθυμεί να ακολουθήσει και υποβάλλει τα παρακάτω δικαιολογητικά:

α) Αντίγραφο πτυχίου. Σε περίπτωση πτυχιούχου από ομοταγές ίδρυμα του εξωτερικού, υποβάλλεται και η νόμιμη αναγνώριση του πτυχίου.

β) Πίνακα αναλυτικής βαθμολογίας όλων των προπτυχιακών μαθημάτων.

γ) Πιστοποιητικό γνώσης τουλάχιστον μιας ξένης γλώσσας (επίπεδο B2 και άνω), σύμφωνα με τα ισχύοντα στη δημόσια διοίκηση. Σε περίπτωση γνώσης και δεύτερης ξένης γλώσσας υποβάλλεται επίσης το αντίστοιχο πιστοποιητικό. Η πιστοποίηση αντιστοιχεί με τα πιστοποιητικά γλωσσομάθειας που γίνονται αποδεκτά από το ΑΣΕΠ. Για τη γνώση σλαβικών γλωσσών υποβάλλεται πιστοποιητικό από το ΙΜΧΑ ή τίτλος σπουδών αναγνωρισμένου ιδρύματος. Οι αλλοδαποί καταθέτουν πιστοποιητικό επάρκειας της ελληνικής γλώσσας από Σχολείο Νέας Ελληνικής Γλώσσας ΑΕΙ, όπως παραπάνω. Σε περίπτωση που είναι πτυχιούχοι ελληνόγλωσσου Πανεπιστημιακού Τμήματος, το πτυχίο αυτό επέχει θέση και πιστοποιητικού επάρκειας της ελληνικής γλώσσας.

δ) Αποδεικτικά για τυχόν ερευνητική και συγγραφική δραστηριότητα, για συμμετοχή σε εκπαιδευτικά προγράμματα κινητικότητας σπουδαστών, καθώς και για επαγγελματική εμπειρία συναφή προς το πεδίο ειδίκευσης.

ε) Βιογραφικό σημείωμα.

στ) Φωτοτυπία της αστυνομικής ταυτότητας ή διαβατηρίου.

3. Για τους πτυχιούχους μη Θεολογικών Σχολών, καθώς και για τους πτυχιούχους άλλων αναγνωρισμένων Τμημάτων και Σχολών ΑΕΙ του εσωτερικού ή του εξωτερικού, σύμφωνα με το άρθρο 4, παρ. 1 της ισχύουσας Υπουργικής Απόφασης, διενεργούνται εξετάσεις σε μαθήματα του προπτυχιακού κύκλου σπουδών, σχετικά με την ειδίκευση επιλογής, που καθορίζονται από τη ΓΣΕΣ. Η ύλη των εξετάσεων και η προκήρυξη των σχετικών θέσεων ανακοινώνονται στο τέλος Ιουνίου κάθε έτους. Η ημερομηνία των εξετάσεων ορίζεται το αργότερο μέχρι τις 30 Σεπτεμβρίου. Οι εξετάσεις διενεργούνται με ευθύνη της ΣΕ.

Άρθρο 6

Διαδικασία επιλογής

1. Η διαδικασία επιλογής των υποψηφίων περασιούται μέχρι τις 31 Οκτωβρίου.

2. Η επιλογή γίνεται με βάση την αίτηση του υποψηφίου και το σύνολο των μορίων που προκύπτουν από τη συνεκτίμηση των κριτηρίων, τα οποία προβλέπονται στο άρθρο 4, παρ. 1 εδαφ. α και β, του Ν. 3685/2008, ως εξής.

α) Γενικός βαθμός του πτυχίου, που δεν επιτρέπεται να είναι μικρότερος του «λίαν καλώς» (40%)

β) Μέσος όρος των βαθμών στα προπτυχιακά μαθήματα, υποχρεωτικά και επιλεγόμενα, τα οποία σχετίζονται με την ειδικότητα επιλογής (30%). Για τους πτυχιούχους των μη Θεολογικών Τμημάτων εξάγεται ο μέσος όρος των βαθμών από τα εξεταζόμενα ανά ειδίκευση σχετικά μαθήματα.

γ) Προφορική συνέντευξη (10%)

δ) Τυχόν κατοχή δεύτερου πτυχίου ή άλλου μεταπτυχιακού ή διδακτορικού τίτλου (10%)

ε) Τυχόν ερευνητική και συγγραφική δραστηριότητα, επαγγελματική εμπειρία συναφής προς το πεδίο ειδίκευσης, καθώς επίσης και συμμετοχή σε εκπαιδευτικά προγράμματα κινητικότητας σπουδαστών (5%)

στ) Πιστοποιημένη γνώση δεύτερης ξένης γλώσσας (5%).

3. Τα σχετικά προπτυχιακά μαθήματα για κάθε ειδίκευση είναι:

α) *Λγίας Γραφής*

- i) Εισαγωγή στην Παλαιά Διαθήκη.
- ii) Ερμηνεία της Παλαιάς Διαθήκης.
- iii) Θεολογία της Παλαιάς Διαθήκης.
- iv) Εισαγωγή στην Καινή Διαθήκη.
- v) Ερμηνεία της Καινής Διαθήκης.
- vi) Θεολογία της Καινής Διαθήκης.
- vii) Γλώσσα και Ερμηνευτική της Καινής Διαθήκης.
- viii) Αρχαία Ελληνικά.

β) *Πατρικής Γραμματικής και Αγιολογίας*

- i) Εισαγωγή στη Χριστιανική Γραμματεία.
- ii) Εκκλησιαστική Γραμματολογία.
- iii) Ερμηνεία Πατέρων.
- iv) Αγιολογία.
- v) Αρχαία Ελληνικά.

- vi) Εισαγωγή στην επιστημονική μεθοδολογία
- γ) *Θρησκευσιολογίας*
 - i) Εισαγωγή στη Θρησκευσιολογία.
 - ii) Ιστορία και διδασκαλία ξένων θρησκευμάτων.
 - iii) Εισαγωγή στην Παλιά Διαθήκη.
 - iv) Εισαγωγή στην Καινή Διαθήκη.
 - v) Εισαγωγή στην Πατρολογία
- δ) *Εκκλησιαστικής Ιστορίας*
 - i) Εισαγωγή στην Εκκλησιαστική Ιστορία
 - ii) Ιστορία και σύγχρονη κατάσταση του Οικουμενικού Πατρισρχείου και των άλλων πρεσβυγενών Πατριαρχείων
 - iii) Ιστορία και σύγχρονη κατάσταση της Εκκλησίας της Ελλάδος και της Κύπρου.
 - iv) Ιστορία και σύγχρονη κατάσταση των σλαβικών και λοιπών ορθοδόξων εκκλησιών
- ε) *Δογματικής και Συμβολικής Θεολογίας*
 - i) Δογματική της Ορθόδοξου Καθολικής Εκκλησίας.
 - ii) Ερμηνεία δογματικών και συμβολικών κειμένων
 - iii) Συμβολική, Διορθόδοξες και διαχριστιανικές Σχέσεις.
 - iv) Ιστορία Δογμάτων
 - v) Σύγχρονες χριστιανικές αιρέσεις.
- στ) *Ελληνισμός και Ορθοδοξία*
 - i) Ιστορία του Νέου Ελληνισμού
 - ii) Ιστορία του Βυζαντινού Πολιτισμού
 - iii) Ιστορία της Αρχαίας και Βυζαντινής Φιλοσοφίας.
- ζ) *Λειτουργικής*
 - i) Εισαγωγή στη θεία λατρεία.
 - ii) Λειτουργική – Πηγές της θείας Λατρείας, Τελετουργική
 - iii) Λειτουργική, Ιστορία και θεολογία της θείας λατρείας.
 - iv) Λειτουργική, Βυζαντινός λειτουργικός τύπος.
 - v) Ομιλητική, Ιστορία του Κηρύγματος
 - vi) Ομιλητική – Αισθητική της Λατρείας
- η) *Βυζαντινής και Χριστιανικής Αρχαιολογίας και Τέχνης*
 - i) Χριστιανική και Βυζαντινή Αρχαιολογία και Τέχνη 1-3.
- θ) *Βυζαντινής Μουσικολογίας – Υμνολογίας*
 - i) Εκκλησιαστική Μουσική – Θέματα Λειτουργικής Μουσικής
 - ii) Βυζαντινή Μουσικολογία και Ψαλμική Τέχνη.

- iii) Υμνολογία.
- ι) *Κανονικό Δίκαιο*
 - i) Κανονικό Δίκαιο
 - ii) Πηγές του Κανονικού Δικαίου
 - iii) Κανονικό Δίκαιο, Σχέσεις Πολιτείας και Εκκλησίας
- ii) *Ποιμαντικής και Ποιμαντικής Ψυχολογίας*
 - i) Ποιμαντική
 - ii) Εισαγωγή στην Ψυχολογία
 - iii) Ποιμαντική Ψυχολογία
- β) *Παιδαγωγικής – Χριστιανικής Παιδαγωγικής*
 - i) Γενική Παιδαγωγική
 - ii) Ειδική Διδακτική
 - iii) Εισαγωγή στην Ψυχολογία
- γ) *Χριστιανικής Ηθικής και Κοινωνιολογίας του Χριστιανισμού*
 - i) Χριστιανική Ηθική
 - ii) Γενική Κοινωνιολογία
 - iii) Κοινωνιολογία του Χριστιανισμού

4. α) Η εξέταση και η προφορική συνέντευξη και αξιολόγηση των υποψηφίων γίνεται από τέσσερις επιτροπές (για τις ειδικότητες αρ. α, γ, δ-στ, ζ-θ και ι-ιγ), που ορίζονται από τη ΓΣΕΣ και συγκροτούνται από όλα τα μέλη ΔΕΠ που έχουν αναλάβει μεταπτυχιακό έργο, σύμφωνα με το γνωστικό τους αντικείμενο και με επιβλέψη της ΣΕ. Η βαθμολόγηση των υποψηφίων γίνεται με κλίμακα 1-10. Ελάχιστος βαθμός επιτυχίας είναι το 6. Ο σχετικός πίνακας αξιολόγησης πρέπει να περιέρχεται για επικύρωση στη ΓΣΕΣ ως τις 25 Οκτωβρίου κάθε έτους.

β) Η αναγωγή σε μονάδες των κριτηρίων α), β), γ), δ), ε) και στ) της παρ. 2 του παρόντος άρθρου γίνεται με μέρη των επιτροπών επιλογής, με τη διοικητική υποστήριξη της Γραμματείας του Τμήματος.

γ) Σε περιπτώσεις ισοβαθμίας, προτεραιότητα έχει ο υποψήφιος με τον μεγαλύτερο βαθμό στο βασικό του πτυχίο, ενώ σε περίπτωση ισοβαθμίας των πτυχίων διενεργείται κλήρωση.

δ) Επιπλέον του αριθμού εισακτέων, μπορούν να γίνουν δόκτοί, κατόπιν αποφάσεως της ΓΣΕΣ, υπότροφοι του Ιδρύματος Κρατικών

Υποτροφιών (ΕΚ.Υ.) και αλλοδαποί υπότροφοι του Ελληνικού Κράτους ή εκκλησιαστικών οργανισμών.

Άρθρο 7

Κατανομή θέσεων

1. Κάθε έτος εισάγονται στο ΠΜΣ εξήντα τέσσερις (64) σπουδαστές, οι οποίοι καταλαμβάνουν τις θέσεις που έχουν διατεθεί στις δεκατρείς (13) ειδικότητες του άρθρου 2 του ΠΜΣ με απόφαση της ΓΣΕΣ, όπως προβλέπεται στην παρ. 1 του άρθρου 5 του παρόντος εσωτερικού κανονισμού του ΠΜΣ.

2. Αν δεν καλυφθούν οι θέσεις κάποιων ειδικεύσεων, αυτές μπορούν να δοθούν σε άλλες ειδικότητες με πρόταση της ΣΕ και απόφαση της ΓΣΕΣ, μέχρι συμπλήρωσης του αριθμού 8 για κάθε ειδικότητα. Σε περίπτωση ισοβαθμίας των υποψηφίων, εφαρμόζονται τα οριζόμενα στην παρ. 4γ του άρθρου 6 του παρόντος εσωτερικού κανονισμού του ΠΜΣ.

3. Ο αριθμός των εισακτέων πτυχιούχων από μη Θεολογικά Τμήματα ή Σχολές δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερος των οκτώ (8) στο σύνολο και να υπερβαίνει τους δύο (2) ανά ειδικότητα.

Άρθρο 8

Εγγραφή – ορισμός επιβλέποντος Καθηγητή

Με την εγγραφή των υποψηφίων, μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας επιλογής, ορίζεται από τη ΓΣΕΣ, ύστερα από πρόταση της ΣΕ, για κάθε σπουδαστή ένας επιβλέπων καθηγητής από τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος που έχουν μεταπτυχιακό έργο, σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 4 του Ν. 3685/2008, ο οποίος είναι αρμόδιος για την καθοδήγηση, παρακολούθηση και έλεγχο της πορείας των σπουδών του. Αντικατάσταση του επιβλέποντος καθηγητή δεν είναι δυνατή, παρά μόνο για αναπότρεπτο λόγο, που κρίνεται από τη ΓΣΕΣ.

Άρθρο 9

Μαθήματα

1. Τα μαθήματα, που πρέπει να παρακολουθήσει κατά εξάμηνο κάθε σπουδαστής ανάλογα με την ειδικότητα της επιλογής του.

καθορίζονται από τα προβλεπόμενα στην παρ. 3 του άρθρου 6 της ισχύουσας Υπουργικής Απόφασης στο τέλος κάθε ακαδημαϊκού έτους. Οι ώρες εβδομαδιαίας διδασκαλίας των μαθημάτων του ΠΜΣ είναι τρεις (3) και αντιστοιχούν σε τρεις (3) διδακτικές μονάδες. Κάθε μάθημα των τριών εξαμήνων σπουδών αντιστοιχεί σε 10 πιστωτικές μονάδες (ECTS), συνολικά 90 πιστωτικές μονάδες.

2. Με απόφαση της ΓΣΕΣ ανατίθενται τον Ιούνιο του προηγούμενου έτους σε κάθε μέλος ΔΕΠ που αναλαμβάνει μεταπτυχιακό έργο, τα μαθήματα και τα ειδικά θέματα που θα διδάξει στα τρία εξάμηνα του επόμενου ακαδημαϊκού έτους, με βάση τον κατάλογο μαθημάτων του ΠΜΣ. Οι τίτλοι των μαθημάτων ανακοινώνονται από τη Γραμματεία και δημοσιεύονται στον Οδηγό Σπουδών του Τμήματος κάθε έτος.

3. Με πρόταση της ΓΣΕΣ και έγκριση της Συγκλήτου Ειδικής Σύνοψης μπορεί να γίνει τροποποίηση του προγράμματος των μαθημάτων.

4. Κάθε φοιτητής του ΠΜΣ, εφαρμόζοντας τις σχετικές διατάξεις του άρθρου 6, παρ. 1 και 2, της ισχύουσας Υπουργικής Απόφασης, δηλώνει στην αρχή κάθε εξαμήνου τα ειδικά μαθήματα, που επιλέγει. Η επιλογή των μαθημάτων αυτών γίνεται με τη σύμφωνη γνώμη του επιβλέποντος καθηγητή, ο οποίος για το λόγο αυτό προσυπογράφει τη σχετική δήλωση του φοιτητή που κατατίθεται στη γραμματεία του ΠΜΣ. Η παρακολούθηση των μαθημάτων, καθώς και των ειδικών σεμιναρίων και ημερίδων ή άλλων επιστημονικών εκδηλώσεων που ορίζει το παρόν ΠΜΣ είναι υποχρεωτική.

5. Αναστολή φοίτησης μέχρι δώδεκα (12) μήνες παρέχεται σε μεταπτυχιακό φοιτητή, σύμφωνα με τον ισχύοντα νόμο, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, με απόφαση της ΓΣΕΣ.

Άρθρο 10

Βαθμολογία – Βαθμός του ΜΔΕ

1. Η βαθμολόγηση των μαθημάτων γίνεται από τους διδάσκοντες αυτά σε κλίμακα βαθμολογίας από 1 έως 10. Προβιβασμός βαθμός είναι τουλάχιστον το 6.

2. Η κρίση και βαθμολόγηση της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας γίνεται από τριμελή εξεταστική επιτροπή με την παραπάνω βαθμολογική κλίμακα. Η μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία αντιστοιχεί σε 30 πιστωτικές μονάδες (ECTS).

3. Ο βαθμός του ΜΔΕ εξάγεται από το άθροισμα του μέσου όρου της βαθμολογίας των μαθημάτων και το μέσο όρο βαθμολογίας της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας, από τα τρία μέλη της εξεταστικής επιτροπής, δια τέσσερα (4). Ο μέσος όρος της βαθμολογίας της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας από τα τρία μέλη της εξεταστικής επιτροπής δεν μπορεί να είναι μικρότερος του 6. Άλλως, η επιστημονική εργασία θεωρείται απορροφείσα.

4. Για την απόκτηση του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδικεύσης απαιτούνται 30 πιστωτικές μονάδες (ECTS) από τη μεταπτυχιακή εργασία και τουλάχιστον 90 πιστωτικές μονάδες από τα μαθήματα των τριών εξαμήνων σπουδών, συνολικά τουλάχιστον 120 πιστωτικές μονάδες.

Άρθρο 11

Μεταπτυχιακή Διπλωματική εργασία

1. Η διαδικασία σύνταξης της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας αρχίζει με την ανάθεση του θέματος από τον επιβλέποντα καθηγητή μετά την έναρξη του τρίτου εξαμήνου σπουδών και την ανακοίνωσή του στη ΓΣΕΣ. Μετά την ανακοίνωσή του θέματος στη ΓΣΕΣ το θέμα αυτό εγγράφεται σε ειδικό κατάλογο μεταπτυχιακών μελετών, που τηρείται στη Γραμματεία. Στον κατάλογο αυτόν περιλαμβάνεται απαραίτητος το ονοματεπώνυμο του υποψηφίου, ο επιβλέπων καθηγητής, η ημερομηνία της ανακοίνωσης του θέματος στη ΓΣΕΣ και η ημερομηνία λήξης της διαδικασίας, επιτυχώς ή ανεπιτυχώς. Η μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία δεν μπορεί να κατατεθεί προς κρίση πριν ολοκληρωθούν οι υποχρεώσεις του σπουδαστή στα εννέα (9) μαθήματα.

2. Η διαδικασία κρίσεως και βαθμολόγησης της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας πρέπει να έχει ολοκληρωθεί με τη συμπλήρωση του διετούς κύκλου μεταπτυχιακών σπουδών. Είναι δυνατό, με απόφαση της ΓΣΕΣ να παρατείνεται κατά ένα έτος ο χρόνος σύνταξης και κατάθεσης της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας ή και ο χρόνος φοίτησης. Αν παρέλθει η προθεσμία αυτή άπρακτη, το θέμα διαγράφεται από τον κατάλογο και η παράταση των μεταπτυχιακών σπουδών πρώτου επιπέδου θεωρείται ότι έληξε ανεπιτυχώς. Καμία βεβαίωση για συμπλήρωση του διετούς κύκλου μεταπτυχιακών σπουδών δεν χορηγείται πλην του ΜΔΕ. Μόνο κατά τη διάρκεια των δύο ετών μπορεί να δοθεί βεβαίωση ότι ο σπουδαστής είναι εγγεγραμμένος, και μέχρι τη λήξη της διαδικασίας της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας μπορεί να δοθεί βεβαίωση ότι ο σπουδαστής βρίσκεται στο στάδιο συντάξεως της μελέτης επί του συγκεκριμένου θέματος.

3. Δεν είναι δυνατή αλλαγή του θέματος της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας, παρά μόνο με απόφαση της ΓΣΕΣ, μετά από αιτιολογημένη εισήγηση του επιβλέποντος καθηγητή. Αλλαγή θέματος μεταπτυχιακής εργασίας σε καμία περίπτωση δεν αποτελεί λόγο για παράταση των ανωτέρω προθεσμιών.

4. Όταν παραιτείται η σύνταξη της εργασίας, αυτή υποβάλλεται στη Γραμματεία του Τμήματος με σύμφωνη γνώμη του επιβλέποντος καθηγητή, ότι πληροί τις προϋποθέσεις για να εισαχθεί προς κρίση, σε 5 αντίτυπα.

5. Στην πρώτη μετά την υποβολή της μελέτης ΓΣΕΣ ορίζεται από αυτήν τριμελής εξεταστική επιτροπή, στην οποία μετέχει ο επιβλέπων καθηγητής και άλλα δύο μέλη ΔΕΠ, από εκείνα που έχουν δικαίωμα να μετέχουν στις εξεταστικές επιτροπές σύμφωνα με το νόμο. Ο ορισμός των άλλων δύο μελών γίνεται μετά από πρόταση του επιβλέποντος καθηγητή.

6. Μετά τον ορισμό της επιτροπής ο Πρόεδρος του Τμήματος αποστέλλει την εργασία στα μέλη της εξεταστικής επιτροπής, η

οποία πρέπει σε 60 ημέρες από την αποστολή να αποφανθεί περί της αποδοχής ή μη και βαθμολογησούς της, με κλίμακα βαθμολογίας 0-10, αποστέλλοντας στη Γραμματεία το Πρακτικό της εξετάσεως του υποψηφίου. Αν ένα μέλος της εξειαστικής επιτροπής ζητήσει δικαιολογημένα παύραση της προθεσμίας, δύναται να χορηγηθεί από τον Πρόεδρο παράταση μέχρι 30 ημερών.

7. Για να εγκριθεί μία μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία πρέπει να ανταποκρίνεται στις παρακάτω απαιτήσεις.

α) Το περιεχόμενό της να εμπίπτει στο αντικείμενο της ειδικεύσεως, στο οποίο έγινε δεκτός ο φοιτητής.

β) Η πραγμάτευση, χωρίς και' ανάγκη να έχει παντελώς νέα στοιχεία, να γίνεται με νέο τρόπο προσεγγίσεως των πηγών και της βιβλιογραφίας, ώστε να παρουσιάζεται η ερευνητική προσπάθεια και επίδοση του φοιτητή.

γ) Η εργασία να έχει έκταση τουλάχιστον τεσσάρων τυπογραφικών φύλλων.

δ) Επισημαίνεται ότι καταθέτοντας τη μεταπτυχιακή εργασία, ο φοιτητής υποχρεούται να αναφέρει αν χρησιμοποίησε το έργο και τις απόψεις άλλων. Η λογοκλοπή θεωρείται σοβαρό ακαδημαϊκό παράπτωμα. Ως λογοκλοπή θεωρείται η αντιγραφή εργασίας κάποιου άλλου, καθώς και η χρησιμοποίηση εργασίας άλλου -δημοσιευμένης ή μη- χωρίς τη δέουσα αναφορά. Η παράθεση οποιουδήποτε υλικού τεκμηρίωσης, ακόμη και από μελέτες του ίδιου του υποψηφίου, χωρίς σχετική αναφορά, μπορεί να στοιχειοθετήσει απόφαση της ΓΣΕΣ για διαγραφή του. Στις παραπάνω περιπτώσεις -και μετά από αιτιολογημένη εισήγηση του επιβλέποντος καθηγητή- η ΓΣΕΣ μπορεί να αποφασίσει τη διαγραφή του υποψηφίου.

8. Για την τελική κρίση και βαθμολόγηση της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας του υποψηφίου η τριμελής εξειαστική επιτροπή καλεί αυτόν σε δημόσια εξέταση επί του θέματος της εργασίας του, η οποία μπορεί να διαρκέσει μέχρι μία ώρα. Η πρόσκληση και ανακοίνωση για τη δημόσια εξέταση απευθύνεται από τον Πρόεδρο του Τμήματος, ύστερα από συνεννόηση με τον επιβλέποντα καθηγητή, ο οποίος φροντίζει να συντονίσει τη διαδικασία, στην οποία και προσδίδει.

Άρθρο 12

Αναγόμευση

1. Η αναγόμευση των μεταπτυχιακών φοιτητών σε διπλωματούχους γίνεται με ανακοίνωση ενόπιον της ΓΣΕΣ, στην οποία δύναται να παρίστανται οι ενδιαφερόμενοι. Η διαδικασία αυτή μπορεί να είναι δημόσια.

2. Πρίν την επίσημη αναγόμευση ο διπλωματούχος μπορεί να λαμβάνει πιστοποιητικό του τίτλου του για διοικητική χρήση.

Άρθρο 13

Μεταπτυχιακές σπουδές δευτέρου επιπέδου

1. Για την απόκτηση Διδακτορικού Διπλώματος (ΔΔ) απαιτείται μελέτη και επιστημονική έρευνα ειδικού πρωτότυπου θέματος (διδακτορικής διατριβής) υπό την επίβλεψη τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής, με την οποία συνεργάζεται ο υποψήφιος τουλάχιστον ανά τρίμηνο. Η εκπόνηση διαρκεί τουλάχιστον τρία έτη από την ημερομηνία ορισμού της συμβουλευτικής επιτροπής και δεν μπορεί να διαρκέσει περισσότερο από έξι λαμβανομένης ως χρονικής αφετηρίας της ημερομηνίας ορισμού της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής. Μετά τη συμπλήρωση του μέγιστου χρόνου των έξι ετών, ο υποψήφιος που δεν έχει υποβάλει τη διδακτορική του διατριβή, διαγράφεται από τον κατάλογο των υποψηφίων διδακτόρων.

2. Για την ένταξη στη διαδικασία απόκτησης ΔΔ απαιτείται ΜΔΕ ή άλλος αναγνωρισμένος ισότιμος μεταπτυχιακός τίτλος (Master).

3. Για την έναρξη της διαδικασίας απόκτησης ΔΔ απαιτείται η υποβολή στη Γραμματεία του Τμήματος:

α) σχετικής αίτησης, που συνοδεύεται από τους τίτλους σπουδών.

β) αναλυτικού σχεδιασμού της περυσίας του θέματος της υπό εκπόνηση διδακτορικής διατριβής, εγκεκριμένου από τον επιβλέποντα καθηγητή, που ανήκει στις βαθμίδες καθηγητή, αναπληρωτή καθηγητή και επίκουρου καθηγητή του Τμήματος.

γ) βιογραφικού σημειώματος.

δη πιστοποιητικού γνώσης μιας ξένης γλώσσας επιπέδου τουλάχιστον Β2 και

ε) κατάθεσης αντιτύπου της μεταπτυχιακής εργασίας, εάν ο μεταπτυχιακός τίτλος δεν έχει ληφθεί από το Τμήμα.

4. Για την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής δίνονται να εγγραφούν πτυχιούχοι Τμημάτων των Θεολογικών Σχολών της χώρας μας και των αντίστοιχων Τμημάτων και Σχολών του εξωτερικού, κάτοχοι ΜΔΕ από ΠΜΣ άλλου Τμήματος της ημεδαπής ή αναγνωρισμένου ισότιμου τίτλου της αλλοδαπής, καθώς και κάτοχοι Διδακτορικού Διπλώματος άλλου Τμήματος της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, των οποίων το θέμα είναι συναφές με την ειδίκευση που πρόκειται να επιλεγεί από το ΠΜΣ του Τμήματος. Η συνάφεια του θέματος με την ειδίκευση του ΠΜΣ του Τμήματος κρίνεται από τη ΓΣΕΣ μετά από κατάθεση των σχετικών εργασιών. Δύνανται επίσης να εγγραφούν και πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων και Σχολών της χώρας μας ή ομοταγών ιδρυμάτων του εξωτερικού, με την υποχρέωση να εξετασθούν σε μαθήματα του προπτυχιακού κύκλου σπουδών, που καθορίζονται από τη ΓΣΕΣ του Τμήματος.

5. Με την αίτηση εγγραφής, ο υποψήφιος δηλώνει αν υπήρξε κατά το παρελθόν υποψήφιος διδάκτορας σε άλλο Τμήμα και με ποιά θέμα.

Άρθρο 14

Διδακτορική διατριβή

1. Για κάθε υποψήφιο διδάκτορα ορίζεται από τη ΓΣΕΣ τριμελής συμβουλευτική επιτροπή, η οποία είναι αρμόδια για την καθοδήγηση και επίβλεψη του υποψηφίου. Η συμβουλευτική επιτροπή απαρτίζεται από τον επιβλέποντα, που είναι μέλος ΔΕΠ και ανήκει στη βαθμίδα του καθηγητή, του αναπληρωτή καθηγητή ή του επίκουρου καθηγητή, και από δύο άλλα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος ή άλλου Τμήματος του Πανεπιστημίου ή ερευνητές αναγνωρισμένου ερευνητικού κέντρου ή ιδρύματος, ή αποχωρήσαντες λόγω συνταξιοδότησης καθηγητές, του ίδιου ή συναφούς γνωστικού αντικείμενου, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 9 του Ν. 3685/2008. Τον επιβλέποντα καθηγητή δηλώνει ο υποψήφιος με την αίτησή του. Τα άλλα δύο μέλη προτείνει ο επιβλέπων καθηγητής. Σε εξαιρετικές

περιπτώσεις, αν υφίσταται αντικειμενική αδυναμία ή σπουδαίος λόγος, είναι δυνατή η αντικατάσταση επιβλέποντος καθηγητή ή μέλους της Συμβουλευτικής Επιτροπής με ειδικά αιτιολογημένη και τεκμηριωμένη απόφαση της Γενικής Συνέλευσης Ειδικής Σύνοψης. Ο τρόπος άσκησης της επίβλεψης δεν μπορεί να συνιστά λόγο αντικατάστασης. Κάθε μέλος ΔΕΠ των προαναφερομένων βαθμίδων μπορεί να επιβλέπει μέχρι πέντε (5) το πολύ υποψήφιους διδάκτορας, κατά τα οριζόμενα στον ανωτέρω νόμο (άρθρο 9, παρ. 2).

2. Η συμβουλευτική επιτροπή, σε συνεργασία με τον υποψήφιο, καθορίζει το θέμα της διατριβής μέσα σε διάστημα 60 ημερών από τον ορισμό της, το οποίο και καταθέτει με δήλωσή της στη ΓΣΕΣ του Τμήματος. Η ΓΣΕΣ εξετάζει το προτεινόμενο θέμα και αποφασίζει αν εμπίπτει στο περιεχόμενο του απονεμομένου από το Τμήμα ΔΔ, σύμφωνα με τον κατά το νόμο προσανατολισμό της. Μετά την έγκριση του θέματος από τη ΓΣΕΣ αυτό εγγράφεται σε ειδικό κατάλογο θεμάτων διδακτορικών διατριβών, που τηρείται στη Γραμματεία του Τμήματος. Στον κατάλογο αυτόν περιλαμβάνονται απαραίτητως το όνομα του υποψηφίου, η ορισθείσα τριμελής συμβουλευτική επιτροπή, η ημερομηνία έγκρισής της αιτήσεως και ορισμού της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής από τη ΓΣΕΣ και η ημερομηνία συμπλήρωσεως του ελάχιστου χρόνου για την υποβολή της διδακτορικής διατριβής, καθώς και της λήξεως του μέγιστου χρόνου (6 έτη από τον ορισμό της συμβουλευτικής επιτροπής) που επιτρέπεται γ' αυτήν, μετά την οποία ολοκληρώνεται η διαδικασία, επιτυχώς ή ανεπιτυχώς. Κατά περίπτωση, μπορεί να δίνεται παράταση για ένα (1) ημερολογιακό έτος, με απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ., μετά από ειδικά αιτιολογημένη εισήγηση της συμβουλευτικής επιτροπής.

3. Σε όλο το στάδιο έρευνας ο υποψήφιος εργάζεται υπό την παρακολούθηση της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής. Ο επιβλέπων καθηγητής έχει την ευθύνη για το συντονισμό της παρακολούθησης και καθοδήγησης του υποψηφίου. Στο τέλος κάθε έτους κατατίθεται στη ΓΣΕΣ έκθεση της συμβουλευτικής επιτροπής και του υποψηφίου, που περιγράφει την πρόοδό του. Με την ετήσια έκθεση η συμβουλευτική επιτροπή μπορεί να προτείνει την

τροποποίηση του τίτλου του θέματος, ανάλογα με το υλικό που έχει συγκεντρώσει ο υποψήφιος ή την αλλαγή του θέματος της διδακτορικής διατριβής, η οποία πρέπει να λάβει την έγκριση της ΓΣΕΣ, εάν διαπιστωθούν αντικειμενικές αδυναμίες ολοκλήρωσως της έρευνας. Μπορεί ακόμη να προτείνει στη ΓΣΕΣ τη διαγραφή του θέματος από τον κατάλογο των διδακτορικών διατριβών, αν διαπιστώσει αμέλεια, αδιαφορία ή αδυναμία από τον υποψήφιο.

4. Μόλις ο υποψήφιος θεωρήσει ότι έχει παρατάσει το ερευνητικό του έργο και τη συγγραφή της διατριβής του, το παρουσιάζει στη συμβουλευτική επιτροπή, η οποία εντός δύο μηνών αποφασίζει αν αυτό είναι επαρκές ή χρειάζεται συμπλήρωση.

5. Μετά τη συγγραφή της διατριβής, ο υποψήφιος την υποβάλλει με αίτησή του στη Γραμματεία του Τμήματος, σε II αντίτυπα, με σύμφωνη γνώμη της συμβουλευτικής επιτροπής περί της επάρκειάς της. Ο Πρόεδρος του Τμήματος διαβιβάζει το συντομότερο δυνατό τη διατριβή στη συμβουλευτική επιτροπή, η οποία εντός 60 ημερών υποβάλλει σχετική εισηγητική έκθεση, η οποία διανέμεται σε όλα τα μέλη ΔΕΠ του Τμήματος. Με την εισηγητική έκθεση, ύστερα από ανάλυση και αξιολόγηση του περιεχομένου της διατριβής, πρέπει να προτείνεται η συνέχιση ή όχι της διαδικασίας με την παραπομπή προς τελική κρίση στην επταμελή εξεταστική επιτροπή.

Άρθρο 15

Εξεταστική Επιτροπή

1. Μέσα σε είκοσι ημέρες από την υποβολή της εισηγήσεως ή μετά την παρέλευση της ανωτέρω προθεσμίας των 60 ημερών άπρακτης, η ΓΣΕΣ αποφασίζει τη συγκρότηση επταμελούς εξεταστικής επιτροπής. Σύμφωνα με την παρ. 4α του άρθρου 9 του Ν. 3685/08, στην επταμελή εξεταστική επιτροπή πρέπει να συμμετέχουν 4 (τέσσερα) τουλάχιστον μέλη ΔΕΠ, εκ των οποίων δύο (2) τουλάχιστον πρέπει να ανήκουν στο οικείο Τμήμα. Τα υπόλοιπα μέλη της Επιτροπής μπορεί να είναι μέλη ΔΕΠ Πανεπιστημίων της ημεδαπής ή ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής, αποχωρήσαντες λόγω ηλικίας καθηγητές ΑΕΙ ή ερευνητές ανεγνωρισμένου ερευνητικού κέντρου του εσωτερικού ή εξωτερικού. Τα μέλη της εξεταστικής επιτροπής

ανήκουν στην ίδια ή συγγενή επιστημονική ειδικότητα με αυτήν στην οποία εκπονεί ο υποψήφιος τη διατριβή του.

2. Μετά τη συγκρότηση της επταμελούς εξεταστικής επιτροπής αποστέλλονται τα υποβληθέντα αντίτυπα της διατριβής και η εισηγητική έκθεση στα υπόλοιπα μέλη της εξεταστικής επιτροπής.

3. Η Εξεταστική Επιτροπή ορίζει την ημερομηνία, την ώρα και τον τόπο της δημόσιας υποτήριξης της διατριβής από τον υποψήφιο διδάκτορα, το αργότερο μέσα σε ένα μήνα από τον ορισμό της, και συγκάλεται από τον Πρόεδρο του Τμήματος. Στη συνεδρίαση της Επιτροπής προεδρεύει ο επιβλέπων καθηγητής. Ο υποψήφιος υποστηρίζει τη διατριβή του ενώπιον της Εξεταστικής Επιτροπής επί ημίσωρο περίπου, αναπτύσσοντας το περιεχόμενό της με έμφαση στα σημεία πρωτοτυπίας και απαντώντας στις παρατηρήσεις και ερωτήσεις των μελών της Επιτροπής και των παρόντων. Μετά το πέρας της δημόσιας εξέτασης, η εξεταστική επιτροπή συσκέπτεται κατ' ιδίαν, κρίνει το πρωτότυπο του περιεχομένου της διατριβής και την ουσιαστική συμβολή της στην επιστήμη, καθώς και την απόδοση του υποψηφίου κατά την υποστήριξη της διατριβής, και αποφασίζει την τελική έγκριση ή μη της διατριβής και τη βαθμολόγηση του υποψηφίου, και υποβάλλει σχετικό πρακτικό στη Γραμματεία του Τμήματος. Η όλη διαδικασία δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει τις δύο (2) ώρες.

Άρθρο 16

Έγκριση της Διδακτορικής Διατριβής – Αναγόρευση

1. Για να εγκριθεί μία διδακτορική διατριβή απαιτούνται οι εξής προϋποθέσεις:

α) Η πραγμάτευση να προσφέρει οποσδήποτε νέα στοιχεία, να γίνεται με επιστημονικό τρόπο προσεγγίσεως των πηγών και της βιβλιογραφίας, στον οποίο να απεικονίζεται η ερευνητική δυνατότητα και η πρωτότυπη συμβολή του υποψηφίου στην έρευνα.

β) Να υπάρχει πλήρης ενημέρωση επί των πηγών και της βιβλιογραφίας, ειδικά ως προς το γνωστικό αντικείμενο της διατριβής. Εδώ συνεκτιμάται η υποκειμενική δημοσίευση ανέκδοτων πηγών, όπου αυτό απαιτείται.

2. Αν ο υποψήφιος συγκεντρώσει πέντε (5) θετικές ψήφους, απονέμεται σ' αυτόν με ψηφοφορία ένας από τους βαθμούς: Άριστα με διάκριση (σε όλες εξαιρετικές περιπτώσεις και μόνο με ομόφωνη απόφαση της Εξεταστικής Επιτροπής), Άριστα, Λίαν Καλώς, Καλώς, με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών. Σε περίπτωση ισοψηφίας, η ψηφοφορία επαναλαμβάνεται. Σε κάθε περίπτωση, αν υπάρξει ισοψηφία, υπερσχύει η ψήφος του Προέδρου της Εξεταστικής Επιτροπής. Ο Πρόεδρος της Εξεταστικής Επιτροπής, μετά την περάτωση της προφορικής δοκιμασίας, ανακοινώνει δημόσια το αποτέλεσμα της κρίσης στον υποψήφιο. Η έγκριση βεβαιώνεται με πρακτικό το οποίο περιλαμβάνει εισήγηση από τον επιβλέποντα και αιτιολόγηση της ψήφου των μελών της επιταμελούς επιτροπής, τα οποία την υπογράφουν και τη διαβιβάζουν στη ΓΣΕΣ.

3. Η ΓΣΕΣ αναγορεύει το νέο διδάκτορα με την ανάγνωση του πρακτικού και την καθολολόγησή του σε δημόσια συνεδρίαση του Τμήματος, στην οποία παρίσταται ο Πρύτανης ή ένας εκ των Αντιπροτάνεων του ΑΠΘ.

Άρθρο 17 Διαγραφή

1. Αν παρέλθει ο μέγιστος χρόνος προθεσμίας εκπόνησεως της διδακτορικής διατριβής χωρίς να έχει κατατεθεί η διατριβή στη Γραμματεία με τη σύμφωνη γνώμη της τριμελούς επιτροπής, ή αν απορρίφθηκε οριστικά, το θέμα διαγράφεται από τον κατάλογο των θεμάτων διδακτορικών διατριβών και ο υποψήφιος θεωρείται ότι περάτωσε τον Β' κύκλο σπουδών ανεπιτυχώς. Με την επιφύλαξη της παρ. 5 του άρθρου 14, δεν επιτρέπεται καμία παράταση της προβλεπόμενης από την παρ. 1 του άρθρου 13 προθεσμίας.

2. Μέλη όλων των επιτροπών (συμβουλευτικών ή εξεταστικών) δεν αντικαθίστανται παρά μόνο για αναπότρεπτο λόγο, που κρίνεται από τη ΓΣΕΣ. Σε περίπτωση αποχώρησης από την υπηρεσία τους, τα μέλη μπορούν να παραμείνουν στις συμβουλευτικές επιτροπές με δήλωσή τους. Άλλως αντικαθίστανται.

Άρθρο 18 Τελική διάταξη

Για μεταβολές, τροποποιήσεις ή ερμηνείες άρθρων του παρόντος εσωτερικού κανονισμού, καθώς και για οποιοδήποτε άλλο θέμα αρμόδια είναι η ΓΣΕΣ του Τμήματος.

3. ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΙΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ

Νόμος υπ' αριθμ. 3685
(ΦΕΚ 148, τ. Α2/16-07-2008)

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδωμε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

Άρθρο 1

Γενικές διατάξεις

Άρθρο 2

Όργανα Π.Μ.Σ.

Για την οργάνωση και λειτουργία των Π.Μ.Σ. αρμόδια όργανα είναι τα εξής:

α) Η Σύγκλητος Ειδικής Σύνθεσης ή η Συνέλευση Ειδικής Σύνθεσης (Σ.Ε.Σ.) του Ιδρύματος, η οποία περιλαμβάνει τα μέλη Δ.Ε.Π. ή Ε.Π., που με οποιαδήποτε ιδιότητα είναι μέλη τους, και δύο (2) εκπαιδευτικούς των μεταπτυχιακών φοιτητών. Τα όργανα αυτά είναι αρμόδια για κάθε θέμα διοικητικού ή οργανωτικού χαρακτήρα που σχετίζεται με τις μεταπτυχιακές σπουδές.

β) Η Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύνθεσης (Γ.Σ.Ε.Σ.) του οικείου Τμήματος, η οποία απαρτίζεται από τον Πρόεδρο ή Προϊστάμενο του Τμήματος, τα μέλη Δ.Ε.Π. ή Ε.Π. της Γενικής Συνέλευσης ή Συνέλευσης του Τμήματος και δύο (2) εκπαιδευτικούς των μεταπτυχιακών φοιτητών του Τμήματος. Η Γ.Σ.Ε.Σ. είναι αρμόδια για την κατάρτιση και εισήγηση προτάσεων για Π.Μ.Σ., τον ορισμό των μελών των συμβουλευτικών επιτροπών, των εξεταστικών επιτροπών, της συντονιστικής επιτροπής, την απονομή μεταπτυχιακών διπλωμάτων, τη συγκρότηση των επιτροπών επιλογής ή εξέτασης των υποψήφιων μεταπτυχιακών φοιτητών, καθώς και για κάθε άλλο θέμα που προβλέπεται από επί μέρους διατάξεις. Σε κάθε περίπτωση διατμηματικού Π.Μ.Σ., τις αρμοδιότητες της Γ.Σ.Ε.Σ. ασκεί Ειδική Διατμηματική Επιτροπή (Ε.Δ.Ε.), η οποία συγκροτείται από μέλη των αντίστοιχων Γενικών Συνελεύσεων ή Συνελεύσεων των οικείων Τμημάτων, τα οποία εκλέγονται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. κάθε Τμήματος.

γ) Η Συντονιστική Επιτροπή (Σ.Ε.) του Π.Μ.Σ., η οποία απαρτίζεται από μέλη Δ.Ε.Π. ή Ε.Π. του Τμήματος, τα οποία έχουν αναλάβει μεταπτυχιακό έργο ή την επίβλεψη διδακτορικών διατριβών και τα οποία

ορίζονται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. Η Σ.Ε. είναι αρμόδια για την παρακολούθηση και το συντονισμό λειτουργίας του προγράμματος.

δ) Ο Διευθυντής για κάθε Π.Μ.Σ. προεδρεύει της Σ.Ε., ορίζεται με απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος ή στην περίπτωση διατμηματικού Π.Μ.Σ., της Ε.Δ.Ε., για διετή θητεία με δυνατότητα ανανέωσης και μπορεί να ασκεί τα καθήκοντα του με μερική απαλλαγή από τις διδακτικές του υποχρεώσεις.

Ο Διευθυντής ανήκει στη βαθμίδα του Καθηγητή ή Αναπληρωτή Καθηγητή, είναι του ίδιου ή συναφούς γνωστικού αντικείμενου με το γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ., προεδρεύει της Ε.Δ.Ε. στην περίπτωση διατμηματικού Π.Μ.Σ. και ασκεί τα καθήκοντα που ορίζει ο Κανονισμός Μεταπτυχιακών Σπουδών του Ιδρύματος που προβλέπεται στο άρθρο 3 του παρόντος, και ο εσωτερικός κανονισμός του Ιδρύματος. Το Τμήμα στο οποίο ανήκει το Π.Μ.Σ. αναλαμβάνει και τη διοικητική υποστήριξη του προγράμματος στην περίπτωση διατμηματικού Π.Μ.Σ. για το αντίστοιχο διάστημα.

Ο Διευθυντής Μεταπτυχιακών Σπουδών εισηγείται στη Γ.Σ.Ε.Σ. ή στην Ε.Δ.Ε. κάθε θέμα που αφορά στην αποτελεσματική εφαρμογή του Π.Μ.Σ.

ε) Ο Αντιπρόεδρος ή ο Αντιπρόεδρος Ακαδημαϊκών Υποθέσεων κάθε Ιδρύματος έχει την εποπτεία και το γενικότερο συντονισμό των μεταπτυχιακών σπουδών, σε επίπεδο Ιδρύματος.

Άρθρο 3

Κανονισμός Μεταπτυχιακών Σπουδών

1. Τα Ιδρύματα στα οποία λειτουργούν Π.Μ.Σ. εκδίδουν Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών, ο οποίος καταρτίζεται από το Πρωτανικό Συμβούλιο ή το Συμβούλιο Τ.Ε.Ι., εγκρίνεται από τη Σ.Ε.Σ. και κοινοποιείται στο Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. Ο Κανονισμός Μεταπτυχιακών Σπουδών αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του Εσωτερικού Κανονισμού λειτουργίας του Ιδρύματος, στον οποίο και ενσωματώνεται.

2. Ο Κανονισμός Μεταπτυχιακών Σπουδών περιλαμβάνει ιδίως τη δομή και τους κανόνες λειτουργίας των Π.Μ.Σ., τον αριθμό και τον τρόπο επιλογής των εισακτέων στα Π.Μ.Σ., τα κριτήρια γλωσσομάθειας, καθώς και τις διαδικασίες αναστολής φοίτησης, τις προϋποθέσεις για τη χορήγηση υποτροφιών, την ανώτατη διάρκεια φοίτησης και τις διαδικασίες παράτασης, αναστολής και επανένταξης των μεταπτυχιακών σπουδών, τις ελάχιστες διδακτικές ώρες των μεταπτυχιακών μαθημάτων ανά εξάμηνο και τις απαραίτητες πιστωτικές μονάδες σύμφωνα με το ν. 3374/2005, τον

τρόπο αναλήρωσής τους, τη διάρκεια των εξεταστικών περιόδων, τα αναλυτικά προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών, τις υποχρεώσεις για τη λήψη του διπλώματος, τις διαδικασίες αναθεώρησης των Π.Μ.Σ., τον ανώτατο αριθμό μαθημάτων στα οποία μπορεί να εγγραφεί κάθε μεταπτυχιακός φοιτητής ανά εξάμηνο, το χαρακτηρισμό των μαθημάτων και τα τυχόν προαιρετικά μαθήματα, τη δυνατότητα παρακολούθησης μαθημάτων από άλλα Τμήματα, τις καταθέσεις την έκταση και το περιεχόμενο των μεταπτυχιακών μαθημάτων, τη δυνατότητα μερικής φοίτησης, τους κανόνες εξέτασων και αξιολόγησης των επιδόσεων των μεταπτυχιακών φοιτητών, τα κριτήρια αξιολόγησης με έμφαση στον περιωδικό έλεγχο της ποιότητας του εκπαιδευτικού έργου, τις διαδικασίες αξιολόγησης των μαθημάτων και των διδασκόντων από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές και τα συλλογικά όργανα, το λειτουργικό αποφοίτησης, τον τύπο των μεταπτυχιακών και διδακτορικών διπλωμάτων και την καθομολόγηση των διδασκόντων, τον τύπο του Παραρτήματος Αιτιολόγησης σύμφωνα με το ν. 3374/2005, καθώς και ζητήματα τεχνολογικής και οικονομικής υποστήριξης των Π.Μ.Σ. και ειδικής γραμματειακής κάλυψης των αναγκών τους, καθώς και κάθε άλλο σχετικό ζήτημα.

3. Με απόφαση της Σ.Ε.Σ. του οικείου ή των οικείων Ιδρυμάτων, μετά από γνώμη της Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος ή της Ε.Δ.Ε., μπορεί να προβλέπεται η καταβολή διδάκτρων και το ύψος αυτών για τους μεταπτυχιακούς φοιτητές συγκεκριμένου προγράμματος.

Άρθρο 4

Εισακτίο στα Π.Μ.Σ. - Διαδικασίες επιλογής

1. α) Στα Π.Μ.Σ. γίνονται δεκτοί πτυχιούχοι Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή ομοταγών αναγνωρισμένων ιδρυμάτων της αλλοδαπής. Η επιλογή των μεταπτυχιακών φοιτητών γίνεται κυρίως με συνεκτίμηση των εξής κριτηρίων: το γενικό βαθμό του πτυχίου, τη βαθμολογία στα προπτυχιακά μαθήματα που είναι σχετικά με τα μαθήματα του Π.Μ.Σ., την επίδοση σε διπλωματική εργασία, όπου αυτή προβλέπεται στο προπτυχιακό επίπεδο και την τυχόν ερευνητική δραστηριότητα του υποψηφίου.

β) Η Γ.Σ.Ε.Σ. του οικείου Τμήματος καθορίζει με απόφαση της τις λεπτομέρειες εφαρμογής των κριτηρίων αυτών, τον ορισμό συμπληρωματικών κριτηρίων ή τη διεξαγωγή εξετάσεων και συνεντεύξεων, τα αποτελέσματα των οποίων συνεκτιμώνται κατά την επιλογή.

2. Η επιλογή των εισακτέων στο Π.Μ.Σ. γίνεται από επιτροπή μελών Δ.Ε.Π. ή Ε.Π. του οικείου Τμήματος, που συγκροτείται με απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. Ο πίνακας επιτυχόντων επικυρώνεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ.

3. Σε κάθε Π.Μ.Σ. επιπλέον του αριθμού εισακτέων, γίνεται δεκτός ένας (1) υπάλληλος του Ιδρύματος Κρατικών Υποτροφιών (Κ.Κ.Υ.) που πέτυχε στο σχετικό διαγωνισμό μεταπτυχιακών σπουδών εσωτερικού του γνωστικού αντικείμενου του Π.Μ.Σ. και ένας (1) αλλοδαπός υπάλληλος του Ελληνικού Κράτους. Με απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. ή της Ε.Δ.Ε. ο αριθμός των υποτρόφων μπορεί να αυξάνεται.

Άρθρο 5

Διδάσκοντες στα Π.Μ.Σ. - Επιβλέποντες

1. α) Τη διδασκαλία των μαθημάτων και τις ασκήσεις στα Π.Μ.Σ. μπορούν να αναλαμβάνουν:

αα) Μέλη Δ.Ε.Π. ή Ε.Π. του οικείου Τμήματος ή άλλων Τμημάτων του ίδιου ή άλλου Α.Ε.Ι., αποχωρήσαντες λόγω ορίου ηλικίας καθηγητές, επισκέπτες καθηγητές, επίδοκοι επιστήμονες ή διδάσκοντες βάσει του π.δ. 407/1980 (Φ.Π.Κ 112 Α'), οι οποίοι είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος.

αβ) Ερευνητές αναγνωρισμένων ερευνητικών ιδρυμάτων της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, οι οποίοι είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος και έχουν επαρκή επιστημονική συγγραφική ή ερευνητική δραστηριότητα.

αγ) Επιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους, οι οποίοι διαθέτουν εξειδικευμένες γνώσεις ή σχετική εμπειρία στο γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ.

β) Με απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. μπορεί να ανατίθεται επικουρικό έργο σε διδάσκοντες βάσει του π.δ. 407/1980 ή σε Καθηγητές Εφαρμογών των Γ.Ε.Ι. και της Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε., οι οποίοι κατέχουν τα εκ του νόμου προβλεπόμενα τυπικά προσόντα, εφόσον η δυνατότητα αυτή προβλέπεται στον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών του Ιδρύματος.

2. Τα μέλη Δ.Ε.Π. και Ε.Π. δεν επιτρέπεται να απασχολούνται αποκλειστικά σε Π.Μ.Σ. όπως ειδικότερα ορίζεται στον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών του οικείου Ιδρύματος.

3. Η διδασκαλία των μαθημάτων και των ασκήσεων του Π.Μ.Σ. ανατίθεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. με απόφαση της, ύστερα από εισήγηση της Γενικής Συνέλευσης των μελών Δ.Ε.Π. ή Ε.Π. του Τμήματος. Ειδικότερες προϋποθέσεις ανάθεσης διδασκαλίας και ασκήσεων ορίζονται στον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών του Ιδρύματος.

4. Για κάθε μεταπτυχιακό φοιτητή, ο οποίος παρακολουθεί Π.Μ.Σ. που σπονδίαται Μ.Α.Ε., ορίζεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ., ύστερα από πρόταση της Σ.Ε., ένα μόνιμο μέλος Δ.Ε.Π. ή Ε.Π. ως επιβλέπων. Η Σ.Ε. και ο

επιβλέπων έχουν την ευθύνη της παρακολούθησης και του ελέγχου της πορείας των σπουδών του μεταπτυχιακού φοιτητή. Ερευνητές αναγνωρισμένων ερευνητικών ιδρυμάτων, οι οποίοι είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος, ή άλλα μόνιμα μέλη Α.Ε.Π. ή Ε.Π. μπορεί να ορίζονται συνεπιβλέποντες του μεταπτυχιακού φοιτητή. Για την εξέταση της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας ορίζεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος τριμελής επιτροπή, στην οποία συμμετέχουν ο επιβλέπων και δύο (2) άλλα μέλη Α.Ε.Π. ή Ε.Π. ή ερευνητές των βαθμίδων Α2, Β2 ή Γ2, οι οποίοι είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος. Τα μέλη της επιτροπής πρέπει να έχουν την ίδια ή συναφή επιστημονική ειδικότητα με το γνωστικό αντικείμενο του προγράμματος.

Άρθρο 6

Απόφαση Έγκριση Π.Μ.Σ. της ημεδαπής

1. α) Τα Π.Μ.Σ. καταρτίζονται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. του οικείου Τμήματος που διαθέτει την απαραίτητη κτιριακή-υλικοτεχνική υποδομή και το απαραίτητο διδακτικό και λοιπό προσωπικό και υποβάλλονται για έγκριση στη Σ.Ε.Σ. του Ιδρύματος.

β) Στο Π.Μ.Σ. μπορεί να μετέχουν περισσότερα του ενός Τμήματα του ίδιου ή άλλων Α.Ε.Ι. ή αναγνωρισμένα ερευνητικά Ιδρύματα της ημεδαπής.

Στην περίπτωση διατμηματικού ή διδρυματικού Π.Μ.Σ. το πρόγραμμα καταρτίζεται από όλα τα συνεργαζόμενα Τμήματα και εγκρίνεται από τις Σ.Ε.Σ. των οικείων Ιδρυμάτων.

Στην περίπτωση διατμηματικού ή διδρυματικού Π.Μ.Σ. καταρτίζεται Ειδικό Πρωτόκολλο Συνεργασίας (Ε.Π.Σ.) μεταξύ των συνεργαζόμενων Τμημάτων το οποίο εγκρίνεται από τις οικείες Σ.Ε.Σ. των Πανεπιστημίων ή τα αντίστοιχα όργανα διοίκησης των Γ.Ε.Ι. και της Α.Σ.ΠΑΙ.Τ.Ε., και στο οποίο καθορίζονται πλην των άλλων οι υποχρεώσεις κάθε Τμήματος, θέματα του διδακτικού προσωπικού και μεταπτυχιακών φοιτητών, ο αριθμός των μελών της Ειδικής Διατμηματικής Επιτροπής (Ε.Δ.Ε.) στην οποία εκπροσωπείται κάθε Τμήμα, η διαδικασία εκλογής Διευθυντή ο οποίος είναι μέλος της Ε.Δ.Ε. και γενικά κάθε θέμα που κρίνεται αναγκαίο σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία για την εύρυθμη λειτουργία του Π.Μ.Σ.

Μέλη της Ε.Δ.Ε. ορίζονται κατά προτίμηση μέλη Α.Ε.Π. ή Ε.Π. αντίστοιχου ή συναφούς γνωστικού αντικείμενου.

γ) Κάθε Π.Μ.Σ. καταλήγει στην απονομή Μ.Δ.Ε. και διαρκεί τουλάχιστον ένα πλήρες ημερολογιακό έτος. Εφόσον προβλέπεται από τον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών, η μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία μπορεί να αντικαθίσταται με άλλον πρόσφορο επιστημονικό τρόπο

που κρίνεται τεκμηριωμένα ότι ισοδυναμεί με την εκπόνηση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας.

δ) Ο ανώτατος χρόνος απόκτησης Μ.Δ.Ε. ορίζεται σύμφωνα με τον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις μπορεί να δοθεί αναστολή φοίτησης μέχρι δώδεκα (12) μήνες με απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ.

ε) Σε περίπτωση λειτουργίας Π.Μ.Σ. μερικής φοίτησης, η διάρκεια του πρέπει να είναι τουλάχιστον κατά ένα εξάμηνο μεγαλύτερη από αυτή των Π.Μ.Σ. πλήρους φοίτησης.

στ) Για την υλονομή Μ.Δ.Ε. απαιτείται η επεξεργασία στα προβλεπόμενα από το οικείο πρόγραμμα μαθήματα, σε συνδυασμό με τη συμμετοχή του μεταπτυχιακού φοιτητή στο σύνολο των εκπαιδευτικών και ερευνητικών δραστηριοτήτων κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο πρόγραμμα και στον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών.

2. Το Σχέδιο Π.Μ.Σ. περιλαμβάνει τουλάχιστον τα εξής στοιχεία που εξετάζονται από τη Σ.Ε.Σ.:

α) Το αντικείμενο και το σκοπό του προγράμματος.

β) Το είδος των μεταπτυχιακών τίτλων που απονέμονται.

γ) Τις κατηγορίες των πτυχιούχων που γίνονται δεκτές.

δ) Τη χρονική διάρκεια για τη χορήγηση των τίτλων.

ε) Τα μαθήματα, τη γλώσσα διδασκαλίας, τη διδακτική και ερευνητική απασχόληση των μεταπτυχιακών φοιτητών, τις πρακτικές ασκήσεις και κάθε άλλου είδους δραστηριότητα, καθώς και τις πιστωτικές μονάδες σύμφωνα με το ισχύον ευρωπαϊκό σύστημα μεταφοράς και συσσώρευσης πιστωτικών μονάδων.

στ) Τον αριθμό των μεταπτυχιακών φοιτητών, τις δυνατότητες και τις ανάγκες του οικείου Τμήματος σε προσωπικό και υλικοτεχνική υποδομή για την απρόσκοπτη λειτουργία του προγράμματος.

ζ) Τη χρονική διάρκεια λειτουργίας του Π.Μ.Σ. και αναλυτικά το κόστος της αναγκαίας υλικοτεχνικής υποδομής, της λειτουργίας και τις πηγές χρηματοδότησης του.

η) Την έκθεση αξιολόγησης σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 1 του παρόντος νόμου.

3. Η τελική έγκριση του Π.Μ.Σ. γίνεται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Μόνο επί των στοιχείων στ', ζ' και η' του προγράμματος, υσκει ο Υπουργός Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων ουσιαστικό έλεγχο.

Με απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος και έγκριση της Σ.Ε.Σ. μπορεί να γίνεται τροποποίηση του προγράμματος των μαθημάτων και ανακατανομή μεταξύ των εξαμήνων.

4. Το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων χρηματοδοτεί κατά προτεραιότητα Π.Μ.Σ., τα οποία εντάσσονται στο πλαίσιο επιστημονικών τομέων προτεραιότητας, που έχουν καθορισθεί με αποφάσεις του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, για την προώθηση θεμάτων εθνικού ενδιαφέροντος ή στρατηγικής σημασίας, την προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, την ενίσχυση των ανθρωπιστικών σπουδών, την ικανοποίηση κοινωνικών και οικονομικών αναγκών ή άλλων λόγων εθνικών προτεραιοτήτων. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων καθορίζονται επίσης εκάστοτε η διαδικασία, οι όροι και οι προϋποθέσεις χορήγησης κάθε επί μέρους χρηματοδότησης.

Άρθρο 7

Διάρκεια Π.Μ.Σ

1. Η διάρκεια λειτουργίας ενός Π.Μ.Σ. είναι το πολύ οκτώ (8) έτη και προβλέπεται στην εγκριτική υπουργική απόφαση. Το αργότερο το τελευταίο εξάμηνο του χρόνου λειτουργίας του, με απόφαση της Σ.Ε.Σ. μετά από πρόταση της Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος, μπορεί να ζητηθεί παράταση της λειτουργίας του για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα που καθορίζεται κάθε φορά με την ίδια απόφαση.

2. Για την έκδοση της υπουργικής απόφασης παράτασης του Π.Μ.Σ., πρέπει να έχει προηγηθεί απαραίτητα αξιολόγηση του προγράμματος, σύμφωνα με το άρθρο 3 του παρόντος νόμου. Στην περίπτωση που δεν έχει ολοκληρωθεί η αξιολόγηση για λόγους αντικειμενικούς, η λειτουργία του Π.Μ.Σ. μπορεί να παρατείνεται το πολύ για ένα (1) ακόμη έτος, μετά από ειδική έκθεση του Διευθυντή του προγράμματος, με την οποία γίνεται συνολική αποτίμηση των έργων που επιτελέστηκαν και αναφέρονται ο βαθμός ικανοποίησης των στόχων που είχαν τεθεί, οι λόγοι που ελαβάνουν την παράτασή του, η βιωσιμότητά του και γενικά στοιχεία που αιτιολογούν την αναγκαιότητα της παράτασης.

Άρθρο 8

Όροι των Π.Μ.Σ. - Διεύθυνση Εσόδων

.....

Άρθρο 9

Διδακτορική Διατριβή

1. α) Ο υποψήφιος που ενδιαφέρεται για την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής υποβάλλει σχετική αίτηση στη Γραμματεία του Τμήματος, στο

οποίο ενυπόκειται να εκπονήσει τη διδακτορική διατριβή, προσδιορίζοντας σε γενικές γραμμές το αντικείμενό της.

Η Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος εξετάζει αν ο υποψήφιος πληροί τις προϋποθέσεις για την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής με βάση τα κριτήρια που έχουν τεθεί σύμφωνα με τον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών.

β) Δικαίωμα υποβολής αίτησης για την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής έχουν κάτοχοι Μ.Δ.Ε.

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις που προβλέπονται από τον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών και μετά από αιτιολογημένη απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. μπορεί να γίνει δεκτός ως υποψήφιος διδάκτορας και μη κάτοχος Μ.Δ.Ε. Πτυχιούχοι Τ.Ε.Ι., Α.ΣΠΑ, Γ.Ε. ή ισότιμων σχολών μπορούν να γίνουν δεκτοί ως υποψήφιοι διδάκτορες μόνο, εφόσον είναι κάτοχοι Μ.Δ.Ε.

2. Για κάθε υποψήφιο διδάκτορα ορίζεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. τριμελής συμβουλευτική επιτροπή για την επιβλέψη και καθοδήγηση του υποψηφίου, στην οποία μετέχουν ένα (1) μέλος Δ.Ε.Π. του οικείου Τμήματος της βαθμίδας του καθηγητή, αναπληρωτή καθηγητή ή ειδικού καθηγητή, ως επιβλέπων, και άλλα δύο (2) μέλη, τα οποία μπορεί να είναι μέλη Δ.Ε.Π. του ίδιου ή άλλου Τμήματος του ίδιου ή άλλου Πανεπιστημίου της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, αποχωρήσαντες λόγω ηρίου ηλικίας καθηγητές Α.Ε.Ι., καθηγητές Α.Σ.Ε.Ι ή μέλη Ε.Π. των Τ.Ε.Ι. και της Α.Σ.ΠΑ, Γ.Ε. ή ερευνητές των βαθμίδων Α', Β' ή Γ' ανωταρτισμένου ερευνητικού κέντρου του εσωτερικού ή εξωτερικού, οι οποίοι είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος. Τα μέλη της επιτροπής πρέπει να έχουν την ίδια ή συναφή επιστημονική ειδικότητα με αυτή, στην οποία ο υποψήφιος διδάκτορας εκπονεί τη διατριβή του.

Κάθε μέλος Δ.Ε.Π. μπορεί να επιβλέπει μέχρι πέντε (5) το πολύ υποψήφιους διδάκτορες.

3. α) Η τριμελής συμβουλευτική επιτροπή σε συνεργασία με τον υποψήφιο διδάκτορα καθορίζει το θέμα της διδακτορικής διατριβής.

β) Η χρονική διάρκεια για την απόκτηση του διδακτορικού διπλώματος δεν μπορεί να είναι μικρότερη από τρία (3) πλήρη ημερολογιακά έτη από την ημερομηνία ορισμού της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής. Με σχετική απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. μπορεί να προβλέπεται η παράλληλη παρακολούθηση και επιτυχής περάτωση οργανωμένου κύκλου μαθημάτων ή άλλες συναφείς δραστηριότητες.

γ) Για τους υποψήφιους διδάκτορες που γίνονται δεκτοί καιτ' εξάρτηση χωρίς να είναι κάτοχοι Μ.Δ.Ε., σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της παρ. 1β' του άρθρου αυτού, το ελάχιστο χρονικό όριο για την απόκτηση του διδακτορικού διπλώματος είναι τουλάχιστον τέσσερα (4) πλήρη ημερολογιακά έτη από τον ορισμό της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής.

Στην περίπτωση αυτή, ο υποψήφιος διδάκτορας υποχρεούται να περιτόσει οργανωμένο κύκλο μαθημάτων που ορίζεται από την Γ.Σ.Ε.Σ. στα πλαίσια του Π.Μ.Σ. Ο χρόνος παρακολούθησης κύκλου υποχρεωτικών μαθημάτων υπολογίζεται στον ελάχιστο χρόνο για την απόκτηση διδακτορικού διπλώματος.

δ) Ο υποψήφιος διδάκτορας έχει υποχρέωση, εφόσον του ζητηθεί, να προσφέρει εκπαιδευτικές υπηρεσίες στο Τμήμα, στο οποίο εκδίδει τη διατριβή του, σύμφωνα με τον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών του Ιδρύματος.

ε) Με πρόταση της Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος και κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οικονομίας και Οικονομικών μπορεί να αντιστέται σε υποψήφιους διδάκτορες η επιτακτική μελών Δ.Ε.Π. σε αρωπυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο με ωριμότητα αντιμετώπια που επιβαρύνει τον προϋπολογισμό του ιδρύματος.

στ) Η τριμελής συμβουλευτική επιτροπή σε συνεργασία με τον υποψήφιο διδάκτορα υποβάλλει έκθεση προόδου στη Γ.Σ.Ε.Σ. του Τμήματος στο τέλος κάθε χρόνου από τον ορισμό της.

4. α) Για την τελική αξιολόγηση και κρίση της διατριβής του υποψήφιου διδάκτορα, μετά την ολοκλήρωση των υποχρεώσεών του, ορίζεται από τη Γ.Σ.Ε.Σ. επιτακτική εξεταστική επιτροπή, στην οποία μετέχουν και τα μέλη της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής. Τέσσερα (4) τουλάχιστον μέλη της επιτακτικής εξεταστικής επιτροπής πρέπει να είναι μέλη Δ.Ε.Π., εκ των οποίων τουλάχιστον δύο (2) πρέπει να ανήκουν στο οικείο Τμήμα. Τα υπόλοιπα μέλη της επιτροπής μπορεί να είναι μέλη Δ.Ε.Π. Πανεπιστημίων της ημεδαπής ή ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής, αποχωρήσαντες λόγω ορίου ηλικίας καθηγητές Α.Ε.Ι., καθηγητές Α.Σ.Ε.Ι. ή μέλη Ε.Π. των Τ.Ε.Ι. και της Α.Σ.Π.Α.Ι.Τ.Ε. ή ερευνητές των βαθμίδων Α', Β' ή Γ' αναγνωρισμένου ερευνητικού κέντρου του εσωτερικού ή εξωτερικού, οι οποίοι είναι κύριοι διδακτορικού διπλώματος.

Όλα τα μέλη της επιτακτικής εξεταστικής επιτροπής πρέπει να έχουν την ίδια ή συναφή επιστημονική ειδικότητα με αυτή, στην οποία ο υποψήφιος διδάκτορας εκπόνησε τη διατριβή του.

β) Ο υποψήφιος διδάκτορας αναπτύσσει τη διατριβή του, δημόσια, ενώπιον της επιτακτικής εξεταστικής επιτροπής, η οποία στη συνέχεια κρίνει το πρωτότυπο της διατριβής και κατά πόσον αυτή αποτελεί συμβολή στην επιστήμη. Για την έγκριση της διδακτορικής διατριβής απαιτείται η σύμφωνη γνώμη τουλάχιστον πέντε (5) μελών της επιτακτικής εξεταστικής επιτροπής. Η αναγόρευση του υποψήφιου σε διδάκτορα γίνεται από τη

Γ.Σ.Ε.Σ. Τα σχετικά με την αναγόρευση καθορίζονται στον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών.

γ) Με απόφαση της Γ.Σ.Ε.Σ. ορίζεται η γλώσσα συγγραφής της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας ή της διδακτορικής διατριβής.

5. α) Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές για απόκτηση Μ.Δ.Ε. και οι υποψήφιοι διδάκτορες που δεν έχουν υγειονομική κάλυψη δικαιούνται υγειονομικής και νοσοκομειακής περίθαλψης, όπως ισχύει και για τους προπτυχιακούς φοιτητές.

β) Οι διατάξεις του άρθρου 13 του ν. 2640/1998 (ΦΕΚ 206 Α') εφαρμόζονται αναλόγως και στους μεταπτυχιακούς φοιτητές για απόκτηση Μ.Δ.Ε. ή υποψήφιους διδάκτορες, σε περίπτωση που πραγματοποιούν πρακτική άσκηση σύμφωνα με το πρόγραμμα σπουδών τους.

γ) Για τους μεταπτυχιακούς φοιτητές και υποψήφιους διδάκτορες εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 8 του άρθρου 43 του ν. 2413/1996 (ΦΕΚ 124 Α') για τη χορήγηση φοιτητικών δανείων.

Άρθρο 10

Η.Μ.Σ. ελληνικών Α.Ε.Ι. στην αλλοδαπή και κοινά Η.Μ.Σ. μεταξύ ημεδαπών και αλλοδαπών Α.Ε.Ι.

1. α) Α.Ε.Ι. της ημεδαπής μπορούν να δημιουργούν μόνο τους, ή σε συνεργασία μεταξύ τους, αυτοδύναμα αυτοχρηματοδοτούμενα Η.Μ.Σ. στο εξωτερικό. Για τα προγράμματα αυτά, το ίδρυμα ή τα συνεργαζόμενα ιδρύματα της ημεδαπής οφείλουν να υποβάλουν μελέτη σκοπιμότητας και βιωσιμότητας στο Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, όπου θα παρουσιάζονται αναλυτικά ο προϋπολογισμός, οι πηγές χρηματοδότησης, οι διαδικασίες εγκατάστασης, οι ενδεχόμενες συνεργασίες, οι υποχρεώσεις και τα δικαιώματα των συμμετεχόντων στο πρόγραμμα, η μετακίνηση του διδακτικού προσωπικού, ο τύπος του χορηγούμενου τίτλου, η οργάνωση και λειτουργία του προγράμματος, η συγκρότηση συντονιστικού οργάνου, η γλώσσα διδασκαλίας και κάθε άλλο θέμα που κρίνεται αναγκαίο σύμφωνα με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο που όλοι της μεταπτυχιακές σπουδές της χώρας υποδοχής.

β) Α.Ε.Ι. της ημεδαπής μπορούν να συνεργάζονται με αναγνωρισμένα ομοταγή ιδρύματα της αλλοδαπής για την οργάνωση και λειτουργία κοινών Η.Μ.Σ. για χορήγηση Μ.Δ.Ε. Για τα κοινά αυτά Η.Μ.Σ. καταρτίζεται Εθνικό Πρωτόκολλο Συνεργασίας (Ε.Π.Σ.) μεταξύ των συνεργαζόμενων ιδρυμάτων, στο οποίο καθορίζονται το αντικείμενο του προγράμματος, η διάρκεια της συνεργασίας, οι πηγές χρηματοδότησης, οι υποχρεώσεις και τα δικαιώματα των συμμετεχόντων στο πρόγραμμα, η μετακίνηση του

διδασκτικού προσωπικού ή των φοιτητών, η χορήγηση ενιαίου τίτλου ή χωριστού τίτλου από κάθε ίδρυμα, ο τύπος του χορηγούμενου τίτλου, η συγκρότηση συντονιστικού οργάνου με αρμοδιότητες αντιστοιχίες αυτών της ειδικής διατηρηματικής επιτροπής των διδρυματικών προγραμμάτων της ημεδαπής, η γλώσσα ή οι γλώσσες διδασκαλίας ή συγγραφής και κάθε άλλο θέμα που κρίνεται αναγκαίο σύμφωνα με το ισχύον νομικό πλαίσιο της νομοθεσίας που διέπει τις μεταπτυχιακές σπουδές κάθε συνεργαζόμενης χώρας. Τα ανωτέρω για το Ε.Π.Σ. ισχύουν και στην περίπτωση συνεργασίας για την εκπόνηση διδακτορικών διατριβών. Με το Ε.Π.Σ. μπορούν να ορίζονται πλην των άλλων και τα επιστημονικά πεδία των διδακτορικών διατριβών.

γ) Τα Πανεπιστήμια της ημεδαπής μπορούν να συνεργάζονται με αναγνωρισμένα ομοταγή ιδρύματα της αλλοδαπής για την εκπόνηση διδακτορικών διατριβών με συνεπιβλέψη.

δ) Το Ε.Π.Σ. καταρτίζεται από τα συνεργαζόμενα ιδρύματα, εγκρίνεται από τις Σ.Ε.Σ. αυτών και υποβάλλεται από τα Ελληνικά Ιδρύματα στο Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων για την έκδοση υπουργικής απόφασης, με την οποία γίνεται η τελική έγκριση του προγράμματος, τηρουμένων των διατάξεων του άρθρου 6 του παρόντος νόμου.

ε) Στις περιπτώσεις εκπόνησης διδακτορικής διατριβής ορίζεται ένας επιβλέπων από κάθε συνεργαζόμενο ίδρυμα. Οι συνεπιβλέποντες συμμετέχουν στην προβλεπόμενη τριμελή συμβουλευτική επιτροπή. Τη διοικητική και οργανωτική ευθύνη της εκπόνησης της διδακτορικής διατριβής αναλαμβάνει ένα εκ των συνεργαζόμενων ιδρυμάτων, που ορίζεται στο Ε.Π.Σ. Η διαδικασία εκπόνησης της διατριβής γίνεται με τις προϋποθέσεις που ορίζονται στη νομοθεσία της χώρας, το ίδρυμα της οποίας έχει τη διοικητική και οργανωτική ευθύνη. Στο ίδρυμα αυτό γίνεται και η τελική κρίση της διατριβής του υποψηφίου από την επιμελή εξεταστική επιτροπή του νόμου αυτού για την ελληνική πλευρά, ή την αντίστοιχη επιτροπή του ιδρύματος της αλλοδαπής, στην οποία συμμετέχουν όλοι οι συνεπιβλέποντες. Στην επιμελή εξεταστική επιτροπή μπορεί να συμμετέχουν εκτός από τους συνεπιβλέποντες της αλλοδαπής και ένα ή περισσότερα μέλη Δ.Ε.Π. που ορίζονται από το συνεργαζόμενο ίδρυμα της αλλοδαπής, εφόσον αυτό προβλέπεται στο Ε.Π.Σ. Στις περιπτώσεις αυτές μπορεί να χορηγείται ενιαίο διδακτορικό δίπλωμα, στο οποίο γίνεται μνεία των συνεργαζόμενων ιδρυμάτων ή χωριστό διδακτορικό δίπλωμα για τους υποψηφίους κάθε χώρας, στο οποίο όμως γίνεται μνεία των συνεργαζόμενων ιδρυμάτων, σύμφωνα με τους ειδικότερους όρους που προβλέπονται στο Ε.Π.Σ.

στ) Μ.Α.Ε. και Δ.Α. που χορηγούνται σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ.αγράφου αυτής θεωρούνται αποδοκίμους ως ισότιμα με τα χορηγούμενα από τα συνεργαζόμενα ιδρύματα, στα οποία λειτουργούν τα κινά Π.Μ.Σ.

2. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων ρυθμίζεται κάθε σχετικό με το άρθρο αυτό ζήτημα.

Άρθρο 11

Ερευνητικά Πανεπιστημιακά Ινστιτούτα

Άρθρο 12

Καταργούμενες διατάξεις - Μεταβατικές ρυθμίσεις

1. Διδάκτρα που έχουν καταβληθεί ή καταβάλλονται για Π.Μ.Σ. που συστήθηκαν με βάση το ν. 2083/1992 (ΦΕΚ 159 Α'), και αμοιβές ή αποζημιώσεις που καταβλήθηκαν ή καταβάλλονται για τη λειτουργία των Π.Μ.Σ. σε μέλη Δ.Ε.Π. και στο διοικητικό προσωπικό του οικείου ή άλλων Α.Ε.Ι., δεν αναζητούνται και εξακολουθούν να εισπράττονται ή να καταβάλλονται νομίμως, εφόσον υπήρξαν σχετικές αποφάσεις της Σ.Ε.Σ. ή της Συγκλήτου του οικείου ή των οικείων Α.Ε.Ι., προκειμένου περί διαπανεπιστημιακών Π.Μ.Σ., ή τα διδάκτρα και οι αμοιβές ή αποζημιώσεις αυτές περιλαμβάνονται στις σχετικές ιδρυτικές-εγκριτικές υπουργικές αποφάσεις.

2. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 4 του ν. 3187/2003 (ΦΕΚ 233 Α'), όπως αντικαταστάθηκαν με το άρθρο 3 του ν. 3413/2005 (ΦΕΚ 278 Α'), από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου καταργούνται οι διατάξεις των άρθρων 10,11,12,13,14 παρ. 1 και 17 του ν. 2083/1992, όπως ίσχυαν, το άρθρο 23 του ν. 3404/ 2005, καθώς και κάθε άλλη γενική ή ειδική διάταξη που είναι αντίθετη στις διατάξεις του παρόντος νόμου ή αφορά σε θέματα που ρυθμίζονται διαφορετικά από αυτόν. Οι διατάξεις όμως αυτές εξακολουθούν να ισχύουν για τους ήδη εγγεγραμμένους μεταπτυχιακούς φοιτητές σε Π.Μ.Σ. και για τους υποψηφίους διδάκτορες που έχουν ήδη γίνει δεκτοί πριν τη δημοσίευση του παρόντος νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και σε κάθε περίπτωση το ανώτερο για μια τριετία από την έναρξη ισχύος του.

3. Τα ήδη υφιστάμενα Π.Μ.Σ. στα Πανεπιστήμια και τα Π.Μ.Σ. σύμπραξης των Τ.Ε.Ι. και της Α.Σ.ΠΑ.Ι.Τ.Ε. με Πανεπιστήμια της ημεδαπής ή της αλλοδαπής παύουν να λειτουργούν, εάν εντός δύο (2) ετών από τη δημοσίευση του νόμου αυτού στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως δεν έχουν προσαρμοσθεί στις διατάξεις του

4. Οι μεταπτυχιακοί τίτλοι σπουδών της Εθνικής Σχολής Δημόσιας Υγείας, που χορηγούνται σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 3 του ν. 2194/1994 (ΦΕΚ 34 Α') και της παρ. 2 του άρθρου 5 του ν. 2517/1997 (ΦΕΚ 160 Α'), διάρκειας ενός (1) ή δύο (2) ετών *ανάλογα* με το πρόγραμμα, είναι ισότιμοι προς τους μεταπτυχιακούς τίτλους ειδικότητας των Α.Ε.Ι. Το πρόγραμμα σπουδών της Σχολής υπόκειται σε αξιολόγηση και *ανάλογη* εφαρμογή των διατάξεων του ν. 3374/ 2005, εντός διετίας από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου. Σε αξιολόγηση υπόκειται επίσης κάθε νέο πρόγραμμα σπουδών ή παράταση λειτουργούντος προγράμματος σπουδών εντός διετίας από την έγκρισή του ή από την έγκρισή της παράτασής του.

5. Στο τέλος της παραγράφου 22 του άρθρου 28 του ν. 2083/1992 προστίθεται το ακόλουθο εδάφιο που έχει ως εξής:

«Στην περίπτωση αυτή, η θητεία του διευθυντή αυτού λήγει με απόφαση της Γ.Σ. του Τμήματος, με την οποία η διεύθυνση της κλινικής ή του εργαστηρίου ανατίθεται σε μέλος Δ.Ε.Π. που έχει διοριστεί στο μεταξύ στη βαθμίδα του καθηγητή του αντίστοιχου γνωστικού αντικείμενου και ανήκει στον οικείο τομέα ή στο οικείο τμήμα.»

Άρθρο 13

Συντομογραφίες

Άρθρο 14

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του νόμου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επί μέρους διατάξεις του.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 15 Ιουλίου 2008

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΑΡΟΛΟΣ ΓΡ. ΠΑΠΟΥΛΙΑΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

4. ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΟΥ Π.Μ.Σ.

Όργανα διοίκησης του Π.Μ.Σ. είναι η Γενική Συνέλευση Ειδικής Σύθεσης, η Συντονιστική Επιτροπή και ο Διευθυντής Μεταπτυχιακών Σπουδών.

ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΕΙΔΙΚΗΣ ΣΥΝΘΕΣΗΣ

Πρόεδρος: Ο Πρόεδρος του Τμήματος,
Καθηγητής **Αθανάσιος Καριθανιάσης**

Μέλη: Τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος που έχουν αναλάβει μεταπτυχιακό έργο.

Δύο εκπρόσωποι των μεταπτυχιακών φοιτητών.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Διευθυντής Μεταπτυχιακών Σπουδών: Αναπληρωτής Καθηγητής
Συμεών Πασγαλίδης

Δύο μέλη ΔΕΠ με μεταπτυχιακό έργο από κάθε Τομέα:

Από τον Τομέα *Αγίας Γραφής και Πατερικής Γραμματείας*:

Επίκουρος Καθηγητής **Αθανάσιος Παπαρνάκης**
Λέκτορας **Άννα Καραμανίδου**

Από τον Τομέα *Ιστορίας, Λόγιματος, Αποδοξίων και Διαχριστιανικών Σχέσεων*:

Αναπληρωτής Καθηγητής **Βασίλειος Κουκουσός**
Επίκουρος Καθηγητής **Κωνσταντίνος Μαρζίνης**

Από τον Τομέα *Ασπράς, Αρχαιολογίας και Τέχνης*:

Επίκουρος Καθηγητής αρχμ. **Νικόδημος Σκρέττας-Πλεξίδας**
Επίκουρος Καθηγητής πρωτοπρεσβύτερος **Σπυρίδων Αντωνίου**

Από τον Τομέα *Δικαίου, Ομηνολογίας, Ζωής και Αντικείμενου της Εκκλησίας*:

Καθηγητής **Ηρακλής Ρεράκης**

Αναπληρωτής Καθηγητής πρωτοπρεσβύτερος **Αθανάσιος Γκίκας**

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΤΟΥ Π.Μ.Σ.

Τη διοικητική υποστήριξη του Π.Μ.Σ. έχει η Γραμματεία του Τμήματος Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας.

5. ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΟ ΑΚΑΔ. ΕΤΟΣ 2009-2010

Α. ΤΟΜΕΑΣ ΑΓΙΑΣ ΓΡΑΦΗΣ ΚΑΙ ΠΑΤΕΡΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ

α) ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΑΓΙΑΣ ΓΡΑΦΗΣ

1. ΠΑΛΑΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ (Π1)

Α' Εξάμηνο Ο.Α.Δ.Μ.Ε.Π.Σ.

Π1Α9. Ερμηνεία των προσφαικών βιβλίων της Παλαιάς Διαθήκης 3 3 10

Π1Δ1. Θέματα Εισαγωγής στην Παλαιά Διαθήκη 3 3 10
Δθ. Παπαρνάκης, επίκ. καθηγητής
Ευαγγ. Λάμνη, λέκτορας

Β' Εξάμηνο

Π1Α4. Ιστορία της ερμηνείας της Παλαιάς Διαθήκης 3 3 10
Δθ. Παπαρνάκης, επίκ. καθηγητής

Π1Α5. Το βιβλικό Ισραήλ και το περιβάλλον του στην Αρχαία Εγγύς Ανατολή (Ιστορία-Θρησκεία-Πολιτισμός) 3 3 10
Ευαγγ. Λάμνη, λέκτορας

Γ' Εξάμηνο

Π1Α6. Η Παλαιά Διαθήκη στην Καινή Διαθήκη και στους πατέρες της Εκκλησίας 3 3 10
Το μάθημα υποστηρίζεται ηλεκτρονικά στην ιστοσελίδα www.lib.auth.gr/blackboard

Π1Δ8. Ερμηνεία των ποιητικών-διδασκτικών βιβλίων της Παλαιάς Διαθήκης 3 3 10
Δθ. Παπαρνάκης, επίκ. καθηγητής
Ευαγγ. Λάμνη, λέκτορας

2. ΚΛΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ (Κ1)

Α' Εξάμηνο

Κ1Α4. Θέματα γλώσσας της Καινής Διαθήκης 3 3 10
Το μάθημα υποστηρίζεται ηλεκτρονικά στην ιστοσελίδα www.lib.auth.gr/blackboard

Κ1Δ17. Ειδικά θέματα Καινής Διαθήκης 3 3 10
Δικ. Τσαλαμπούνη, λέκτορας

Β' Εξάμηνο

Κ1Δ2. Θέματα Ερμηνευτικής της Καινής Διαθήκης 3 3 10

Το μάθημα υποστηρίζεται ηλεκτρονικά στην ιστοσελίδα www.lib.auth.gr/blackboard
Κτηρ. Παπαδημητρίου, επίκ. καθηγήτρια
Κ1Δ2. Θέματα Ιστορίας χρόνων της Καινής Διαθήκης 3 3 10
Ελληνορωμαϊκός κόσμος
Δικ. Τσαλαμπούνη, λέκτορας

Γ' Εξάμηνο

Κ1Δ6. Η Καινή Διαθήκη και η γραμματεία της εποχής της 3 3 10
Κτηρ. Παπαδημητρίου, επίκ. καθηγήτρια

Κ1Δ16. Καινή Διαθήκη και κοινωνικά ζητήματα 3 3 10
Δικ. Τσαλαμπούνη, λέκτορας

β) ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΠΑΤΕΡΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ (ΠΓ)

Α' Εξάμηνο

ΠΓ2. Ειδικά θέματα από τη Γραμματεία των Αποστολικών Πατέρων και Απολογητών 3 3 10

Σωμάνη Παπαγιάννη, αν. καθηγήτρια

ΠΓ14. Βασικά γνωρίσματα της Πατερικής Θεολογίας 3 3 10
Σωμάνη Λάμπρου, λέκτορας

ΠΓ1. Εισαγωγή στη Χριστ. Γραμματεία 3 3 10
Αννα Καραμανίδου, λέκτορας

ΠΓ3. Θέματα Εκκλησιαστικής Γραμματολογίας και Πατερικής Θεολογίας των γ' και δ' αιώνων 3 3 10

Θανάσ. Πιπταράς, λέκτορας

Β' Εξάμηνο

ΠΓ10. Τεχνική εκδόσεως πατερικών κειμένων 3 3 10
Σωμάνη Παπαγιάννη, αν. καθηγήτρια

ΠΓ5. Ειδικά θέματα Πατερικής Θεολογίας (Μυστικισμός-Μοναχισμός-Νηπτική Θεολογία) 3 3 10

Σωμάνη Λάμπρου, λέκτορας

ΠΓ11. Οι πατερικές σπουδές στη Λόση μετά την Αναγέννηση 3 3 10
Αννα Καραμανίδου, λέκτορας

ΠΓ6. Θέματα Εκκλησιαστικής Γραμματολογίας και Πατερικής Θεολογίας από τον ε' μέχρι τον η' αιώνα 3 3 10
Θανάσ. Πιπταράς, λέκτορας

Γ' Εξάμηνο

	Ω	Α	Μ	Ε	Σ	Τ	Χ
ΠΠ13. Μεγάλοι σταθμοί της Πατερικής Θεολογίας <i>Συμεών Πασχαλίδης, αν. καθηγητής</i>	3	3	10				
ΠΠ7. Θέματα Εκκλ. Γραμματολογίας και Πατερικής Θεολογίας από τον 8 ^ο μέχρι τον 15 ^ο αι. <i>Σουλτάνα Λάμπρου, λέκτορας</i>	3	3	10				
ΠΠ8. Θέματα Εκκλ. Γραμματολογίας και Πατερικής Θεολογίας των χρόνων της Τουρκοκρατίας <i>Ζηνα Καρμανιόου, λέκτορας</i>	3	3	10				
ΠΠ4. Ειδικά θέματα από τη χαλκηδόνια και μεταχαλκηδόνια Γραμματεία <i>Θεόδ. Πιτταράς, λέκτορας</i>	3	3	10				

γ) ΕΠΙΧΕΥΣΗ ΔΟΓΜΑΤΙΚΗΣ & ΣΥΜΒΟΛΙΚΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ (1Θ)**Α' Εξάμηνο**

ΘΡ1. Εισαγωγικά θέματα Θρησκαιολογίας <i>Απ. Κραλίδης, επίκ. καθηγητής</i>	3	3	10				
ΘΡ11. Ειδικά θέματα Θρησκαιολογίας <i>Απ. Κραλίδης, επίκ. καθηγητής</i>	3	3	10				

Β' Εξάμηνο

ΘΡ2. Ιστορία των θρησκειών Το μάθημα υλοποιείται ηλεκτρονικά στην ιστοσελίδα www.lib.auth.gr/blackboard <i>Απ. Κραλίδης, επίκ. καθηγητής</i>	3	3	10				
ΘΡ3. Χριστιανισμός και θρησκαιώματα. Θέσεις Αγίας Γραφής και Πατέρων της Εκκλησίας <i>Απ. Κραλίδης, επίκ. καθηγητής</i>	3	3	10				

Γ' Εξάμηνο

ΘΡ4. Αρχαία ελληνική θρησκεία <i>Απ. Κραλίδης, επίκ. καθηγητής</i>	3	3	10				
ΘΡ9. Ισλάμ και σύγχρονα ιδεολογικά ρεύματα <i>Απ. Κραλίδης, επίκ. καθηγητής</i>	3	3	10				

Β. ΤΟΜΕΑΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΚΑΙ ΔΟΓΜΑΤΙΚΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ**α) ΕΠΙΧΕΥΣΗ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ (ΙΕ)****Α' Εξάμηνο**

	Ω	Α	Μ	Ε	Σ	Τ	Χ
ΙΕ13. Ειδικά θέματα Ορθοδοξίας στη Ν.Α. Ευρώπη Α' <i>Μιχ. Τρίτος, καθηγητής</i>	3	3	10				
ΙΕ16. Θέματα Εκκλησιαστικής Ιστορίας Α' <i>Κων. Χρήστου, καθηγητής</i>	3	3	10				
ΙΕ1. Θέματα Εισαγωγής στην Εκκλησιαστική Ιστορία Α' <i>Βασ. Κοικουσιός, αν. καθηγητής</i>	3	3	10				
ΙΕ9. Ιστορικοί σταθμοί των κατά τόπους Ορθοδόξων Εκκλησιών (Οικουμενικό Πατριαρχείο, κρησβυγενή Πατριαρχία Ανατολής, νεότερα Πατριαρχία, αυτοκέφαλες Εκκλησίες, αυτόνομες Αρχιεπισκοπές και Μητροπόλεις) Α' <i>Ιωάνν. Μπάκας, λέκτορας</i>	3	3	10				

Β' Εξάμηνο

ΙΕ14. Ειδικά θέματα Ορθοδοξίας στη Ν.Α. Ευρώπη Β' <i>Μιχ. Τρίτος, καθηγητής</i>	3	3	10				
ΙΕ17. Θέματα Εκκλησιαστικής Ιστορίας Β' <i>Κων. Χρήστου, καθηγητής</i>	3	3	10				
ΙΕ2. Θέματα Εισαγωγής στην Εκκλησιαστική Ιστορία Β' <i>Βασ. Κοικουσιός, αν. καθηγητής</i>	3	3	10				
ΙΕ10. Ιστορικοί σταθμοί των κατά τόπους Ορθοδόξων Εκκλησιών (Οικουμενικό Πατριαρχείο, κρησβυγενή Πατριαρχία Ανατολής, νεότερα Πατριαρχία, αυτοκέφαλες Εκκλησίες, αυτόνομες Αρχιεπισκοπές και Μητροπόλεις) Β' <i>Ιωάνν. Μπάκας, λέκτορας</i>	3	3	10				
ΙΕ11. Ιστορικοί σταθμοί των κατά τόπους Ορθοδόξων Εκκλησιών (Οικουμενικό Πατριαρχείο, κρησβυγενή Πατριαρχία Ανατολής, νεότερα Πατριαρχία, αυτοκέφαλες Εκκλησίες, αυτόνομες Αρχιεπισκοπές και Μητροπόλεις) Γ' <i>Ιωάνν. Μπάκας, λέκτορας</i>	3	3	10				

Γ' Εξάμηνο

ΙΕ15. Ειδικά θέματα Ορθοδοξίας στη Ν.Α. Ευρώπη Γ' <i>Μιχ. Τρίτος, καθηγητής</i>	3	3	10				
ΙΕ18. Θέματα Εκκλησιαστικής Ιστορίας Γ' <i>Κων. Χρήστου, καθηγητής</i>	3	3	10				

		Ω	Δ	Α	Μ	Ε	Σ	Τ
ΠΕ3.	Θέματα Εισαγωγής στην Εκκλησιαστική Ιστορία Γ' <i>Βασ. Κοσκινιάς, αν. καθηγητής</i>	3	3	10				
ΠΕ4.	Θέματα Εισαγωγής στην Εκκλησιαστική Ιστορία Α' <i>Βασ. Κοσκινιάς, αν. καθηγητής</i>	3	3	10				
ΠΕ12.	Ιστορικοί σταθμοί των κατά τόπους Ορθοδόξων Εκκλησιών (Οικουμενικό Πατριαρχείο, πρεσβυτανή Πατριαρχία Ανατολής, νεότερα Πατριαρχεία, αυτοκέφαλες Εκκλησίες, αυτόνομες Αρχιεπισκοπές και Μητροπόλεις) Δ' <i>Ιωάνν. Μπίλιας, λέκτορας</i>	3	3	10				
β) ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΟΡΘΟΔΟΣΙΑΣ (ΕΟ)								
Α' Εξάμηνο								
ΕΟ6.	Χειρόγραφα και βιβλία κατά την Τουρκοκρατία <i>Αθ. Καραθανάσης, καθηγητής</i>	3	3	10				
ΕΟ7.	Θέματα ορθόδοξου πνευματικότητας Α' <i>Ιάσπιο Ανάλιο, καθηγήτρια</i>	3	3	10				
ΕΟ8.	Θέματα ορθόδοξου πνευματικότητας Β' <i>Ιάσπιο Ανάλιο, καθηγήτρια</i>	3	3	10				
ΕΟ11.	Θέματα Ιστορίας του πνευματικού βίου του Βυζαντίου Α' <i>Κων. Χρήστου, καθηγητής</i>	3	3	10				
Β' Εξάμηνο								
ΕΟ2.	Ορθοδοξία-Γένος-Παιδεία-Πολιτισμός Β': Το λαϊκό βιβλίο και το θρησκευτικό ανάγνωσμα <i>Αθ. Καραθανάσης, καθηγητής</i>	3	3	10				
ΕΟ9.	Θέματα ορθόδοξου πνευματικότητας Γ' <i>Ιάσπιο Ανάλιο, καθηγήτρια</i>	3	3	10				
ΕΟ12.	Θέματα Ιστορίας του πνευματικού βίου του Βυζαντίου Β' <i>Κων. Χρήστου, καθηγητής</i>	3	3	10				
Γ' Εξάμηνο								
ΕΟ3.	Ιστορία του Νέου Ελληνισμού-Ιστορία της Θεσσαλονίκης (1430-1821) <i>Αθ. Καραθανάσης, καθηγητής</i>	3	3	10				
ΕΟ13.	Θέματα Ιστορίας του πνευματικού βίου του Βυζαντίου Γ' <i>Κων. Χρήστου, καθηγητής</i>	3	3	10				

η) ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΔΟΓΜΑΤΙΚΗΣ & ΣΥΜΒΟΛΙΚΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ (ΙΘ)

		Ω	Δ	Α	Μ	Ε	Σ	Τ
Α' Εξάμηνο								
ΔΘ5.	Ειδικά θέματα Δογματικής της Ορθόδοξου Καθολικής Εκκλησίας Α' <i>Βασ. Τσίγκος, αν. καθηγητής</i>	3	3	10				
ΔΘ9.	Θέματα Χριστιανικής Δογματικής (Συμβολική, Απορθόδοξες και διαχριστιανικές σχέσεις, Ιστορία οικουμενικής κινήσεως) Α' <i>μητροπολίτης Πρωσίας Ελπιδοφόρος Λιμπρινιάδης, αν. καθηγητής</i>	3	3	10				
ΔΘ17.	Ιστορία Δογμάτων Α' <i>π. Χρήστος Φιλιάτης-Βλαχάβας, επίκ. καθηγητής</i>	3	3	10				
ΔΘ13.	Περί Θεού αντιλήψεις της αρχαίας ελληνικής φιλοσοφίας <i>Κων. Μπαζάνης, επίκ. καθηγητής</i>	3	3	10				
ΔΘ1.	Θέματα ερμηνείας των δογματικών και συμβολικών κειμένων της Ορθόδοξου Εκκλησίας Α' <i>Ιάσπιο Ανάλιο, καθηγήτρια</i>	3	3	10				
Β' Εξάμηνο								
ΔΘ2.	Θέματα ερμηνείας των δογματικών και συμβολικών κειμένων της Ορθόδοξου Εκκλησίας Β' <i>Ιάσπιο Ανάλιο, καθηγήτρια</i>	3	3	10				
ΔΘ6.	Ειδικά θέματα Δογματικής της Ορθόδοξου Καθολικής Εκκλησίας Β' <i>Βασ. Τσίγκος, αν. καθηγητής</i>	3	3	10				
ΔΘ10.	Θέματα Χριστιανικής Δογματικής (Συμβολική, Απορθόδοξες και διαχριστιανικές σχέσεις, Ιστορία οικουμενικής κινήσεως) Β' <i>μητροπολίτης Πρωσίας Ελπιδοφόρος Λιμπρινιάδης, αν. καθηγητής</i>	3	3	10				
ΔΘ18.	Ιστορία Δογμάτων Β' <i>π. Χρήστος Φιλιάτης-Βλαχάβας, επίκ. καθηγητής</i>	3	3	10				
ΔΘ19.	Ιστορία Δογμάτων Γ' <i>π. Χρήστος Φιλιάτης-Βλαχάβας, επίκ. καθηγητής</i>	3	3	10				

	Ω	Δ	Α	Μ	Ε	Σ	Τ	Β
ΔΘ14. Η φιλοσοφία της ελληνιστικής περιόδου <i>Κωνστ. Μποζίνης, επίκ. καθηγητής</i>	3	3	10					
ΔΘ3. Θέματα ερμηνείας των δογματικών και συμβολικών κειμένων της Ορθόδοξου Εκκλησίας Γ΄ <i>π. Βασίλειος Γεωργιόπουλος, λέκτορας</i>	3	3	10					
Γ΄ Εξάμηνο								
ΔΘ4. Θέματα ερμηνείας των δογματικών και συμβολικών κειμένων της Ορθόδοξου Εκκλησίας Δ΄ <i>π. Βασίλειος Γεωργιόπουλος, λέκτορας</i>	3	3	10					
ΔΘ7. Ειδικά θέματα Δογματικής της Ορθόδοξου Καθολικής Εκκλησίας Γ΄ <i>Βασ. Τσίγκος, αν. καθηγητής</i>	3	3	10					
ΔΘ8. Ειδικά θέματα Δογματικής της Ορθόδοξου Καθολικής Εκκλησίας Δ΄ <i>Βασ. Τσίγκος, αν. καθηγητής</i>	3	3	10					
ΔΘ11. Θέματα Χριστιανικής Δογματικής (Συμβολική, Διορθόδοξες και διαχριστιανικές σχέσεις, Ιστορία οικουμενικής κινήσεως) Γ΄ <i>μητροπολίτης Πρωσίας Ελπίδοφόρος Λαμπρινιάδης, αν. καθηγητής</i>	3	3	10					
ΔΘ12. Θέματα Χριστιανικής Δογματικής (Συμβολική, Διορθόδοξες και διαχριστιανικές σχέσεις, Ιστορία οικουμενικής κινήσεως) Δ΄ <i>μητροπολίτης Πρωσίας Ελπίδοφόρος Λαμπρινιάδης, αν. καθηγητής</i>	3	3	10					
ΔΘ20. Ιστορία Δογμάτων Α΄ <i>π. Χρήστος Φιλίππου-Βλαχάβας, επίκ. καθηγητής</i>	3	3	10					
ΔΘ15. Η συνάντηση Χριστιανισμού και Φιλοσοφίας κατά τους πρώτους χριστιανικούς αιώνες <i>Κωνστ. Μποζίνης, επίκ. καθηγητής</i>	3	3	10					

Γ. ΤΟΜΕΑΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗΣ, ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗΣ

α) ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗΣ (ΑΤ)

Α΄ Εξάμηνο

Α15. Τα μυστήρια της Ορθόδοξου Εκκλησίας	3	3	10					
--	---	---	----	--	--	--	--	--

π. Νικόδημος Σκρέττας, επίκ. καθηγητής

	Ω	Δ	Α	Μ	Ε	Σ	Τ	Β
ΑΤ2. Θέματα ερμηνείας της Θείας Λειτουργίας <i>π. Κωνσταντίνος Καρμιάσιμίδης, επίκ. καθηγητής</i>	3	3	10					
ΑΤ9. Ομιλητική Α΄. Λειτουργική του λόγου <i>Γρόφον Τσομπάνης, λέκτορας</i>	3	3	10					
ΑΤ4. Διορθόδοξα λειτουργικά θέματα <i>π. Χρυσόστομος Νάσης, λέκτορας</i>	3	3	10					
Β΄ Εξάμηνο								
ΑΤ6. Ερμηνεία και Θεολογία λειτουργικών ευχών και ύμνων <i>π. Νικόδημος Σκρέττας, επίκ. καθηγητής</i>	3	3	10					
ΑΤ1. Ναός, σκεπή, άμφι <i>π. Κωνσταντίνος Καρμιάσιμίδης, επίκ. καθηγητής</i>	3	3	10					
ΑΤ7. Ειδικά λειτουργικά θέματα <i>π. Χρυσόστομος Νάσης, λέκτορας</i>	3	3	10					
ΑΤ12. Ομιλητική Δ΄. Ομιλητική προσέγγιση της Π.Δ. <i>Γρόφον Τσομπάνης, λέκτορας</i>	3	3	10					

Γ΄ Εξάμηνο

ΑΤ8. Λειτουργικά Τυπικά και Ευχολόγια <i>π. Νικόδημος Σκρέττας, επίκ. καθηγητής</i>	3	3	10					
ΑΤ3. Σύγχρονα λειτουργικά θέματα <i>π. Κωνσταντίνος Καρμιάσιμίδης, επίκ. καθηγητής</i>	3	3	10					
ΑΤ10. Ομιλητική Β΄. Λειτουργική της Θείας Λατρείας <i>Γρόφον Τσομπάνης, λέκτορας</i>	3	3	10					
ΑΤ11. Ομιλητική Γ΄. Η τέχνη του λόγου και ο λόγος της τέχνης <i>Γρόφον Τσομπάνης, λέκτορας</i>	3	3	10					

β) ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ & ΤΕΧΝΗΣ (ΑΤ)

Α΄ Εξάμηνο

ΑΤ2. Εικονογραφία της Θεοτόκου <i>.Ιγγλική Τριβιζιάδση, λέκτορας</i>	3	3	10					
---	---	---	----	--	--	--	--	--

Β΄ Εξάμηνο

ΑΤ3. Εικονογραφικοί κύκλοι αγίων	3	3	10					
----------------------------------	---	---	----	--	--	--	--	--

Αγγλική Τριβιζανδόση, λέκτορας

Γ' Εξάμηνο	Ω.Δ. Α.Μ. Ε.Σ.Σ.
ΑΤ6. Αρχιτεκτονική των βυζαντινών ναών (πρωτοβυζαντινή, μεσοβυζαντινή, υστεροβυζαντινή περίοδος) <i>Αγγλική Τριβιζανδόση, λέκτορας</i>	3 3 10
γ) ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΑΓΙΟΛΟΓΙΑΣ (ΑΙ)	
Α' Εξάμηνο	
ΑΓ1. Μαρτύρια και μαρτυρολογικές συλλογές <i>Σημ. Πασχαλίδης, αν. καθηγητής</i>	3 3 10
Β' Εξάμηνο	
ΑΓ3. Οι αγιολογικές πηγές της μεσοβυζαντινής και παλαολόγιας περιόδου Το μάθημα υποστηρίζεται ηλεκτρονικά στην ιστοσελίδα www.lib.auth.gr/blackboard <i>Σημ. Πασχαλίδης, αν. καθηγητής</i>	3 3 10
Γ' Εξάμηνο	
ΑΓ4. Τα αγιολογικά κείμενα της μεταβυζαντινής περιόδου <i>Σημ. Πασχαλίδης, ανωπλ. καθηγητής</i>	3 3 10
ΑΓ2. Θέματα Εορτολογίου <i>π. Χριστόστομος Νάσης, λέκτορας</i>	3 3 10
δ) ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΜΟΥΣΙΚΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΨΑΛΤΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ (ΒΜ)	
Α' Εξάμηνο	
ΒΜ1. Χειρόγραφοι κώδικες Ψαλτικής (10' αι.) <i>π. Σπυρίδων Αντωνίου, επίκ. καθηγητής</i>	3 3 10
Β' Εξάμηνο	
ΒΜ2. Θέματα βυζαντινής και μεταβυζαντινής Μουσικολογίας και Ψαλτικής Τέχνης <i>π. Σπυρίδων Αντωνίου, επίκ. καθηγητής</i>	3 3 10
Γ' Εξάμηνο	
ΒΜ4. Θέματα Αισθητικής της Βυζαντινής Μουσικής και	3 3 10

Παλαιογραφίας της Ψαλτικής Τέχνης
π. Σπυρίδων Αντωνίου, επίκ. καθηγητής

Α. ΤΟΜΕΑΣ ΔΙΚΑΙΟΥ, ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ, ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

α) ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΚΑΝΟΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ-ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗΣ-ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ

1. ΚΑΝΟΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ (ΚΔ)

Α' Εξάμηνο	Ω.Δ. Α.Μ. Ε.Σ.Σ.
ΑΠ. Ερμηνεία ιερών κανόνων <i>Θεόδ. Γιάγκου, καθηγητής</i>	3 3 10
Α15. Κανονικό Δίκαιο Α' <i>Γεώργιος Γκαβαρδίνας, λέκτορας</i>	3 3 10

Β' Εξάμηνο

Α12. Μοναχικά Τυπικά και μοναχικοί κανόνες <i>Θεόδ. Γιάγκου, καθηγητής</i>	3 3 10
Α16. Κανονικό Δίκαιο Β' <i>Γεώργιος Γκαβαρδίνας, λέκτορας</i>	3 3 10
Α17. Κανονικό Δίκαιο Γ' <i>Ιημ. Νικολακάκης, λέκτορας</i>	3 3 10

Γ' Εξάμηνο

Α14. Πηγές Κανονικού Δικαίου και Λειτουργικής <i>Θεόδ. Γιάγκου, καθηγητής</i>	3 3 10
Α13. Πηγές Κανονικού Δικαίου <i>Γεώργιος Γκαβαρδίνας, λέκτορας</i>	3 3 10
Α18. Κανονικό Δίκαιο Δ' <i>Ιημ. Νικολακάκης, λέκτορας</i>	3 3 10

2. ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΟ ΠΜΘ

Α' Εξάμηνο

ΠΜ1. Αρχές και μέθοδοι του ποιμαντικού έργου Α' <i>π. Ιθάντατος Γκόγκας, αν. καθηγητής</i>	3 3 10
---	--------

Β' Εξάμηνο

	113. Δ. Μ. Ε. CTS	
ΠΜ2. Αρχές και μέθοδοι του ποιμαντικού έργου Β' <i>π. Αθανάσιος Γκόκας, αν. καθηγητής</i>	3 3 10	
Γ' Εξάμηνο		
ΠΜ3. Ερμηνεία κειμένων ποιμαντικού περιεχομένου Α' <i>π. Αθανάσιος Γκόκας, αν. καθηγητής</i>	3 3 10	
3. ΠΕΡΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ (Ρ)		
Γ' Εξάμηνο		
ΠΡ1. Ορθόδοξη χριστιανική περαποστολή <i>Κωνστ. Κωτσιόπουλος, επίκ. καθηγητής</i>	3 3 10	
β) ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΑΚΗΣ-ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗΣ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ		
1. ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ (ΠΔ)		
Α' Εξάμηνο		
ΠΑ2. Θέματα Ειδικής Παιδαγωγικής: Η ευρωπαϊκή διάσταση της ορθόδοξου χριστιανικής αγωγής <i>Ηρ. Ρεράκης, καθηγητής</i>	3 3 10	
Β' Εξάμηνο		
ΠΑ3. Αγωγή και πολιτισμός <i>Ηρ. Ρεράκης, καθηγητής</i>	3 3 10	
Γ' Εξάμηνο		
ΠΑ4. Θέματα χριστιανικής αγωγής: Κοινωνικοποίηση του παιδιού και ορθόδοξη χριστιανική αγωγή <i>Ηρ. Ρεράκης, καθηγητής</i>	3 3 10	
2. ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ (ΠΨ)		
Α' Εξάμηνο		
ΠΨ1. Γενικά θέματα Ποιμαντικής Ψυχολογίας Α' <i>π. Αθανάσιος Γκόκας, αν. καθηγητής</i>	3 3 10	
Β' Εξάμηνο		
ΠΨ2. Γενικά θέματα Ποιμαντικής Ψυχολογίας Β' <i>π. Αθανάσιος Γκόκας, αν. καθηγητής</i>	3 3 10	

	114. Δ. Μ. Ε. CTS	
Γ' Εξάμηνο		
ΠΨ3. Ειδικά θέματα Ποιμαντικής Ψυχολογίας Α' <i>π. Αθανάσιος Γκόκας, αν. καθηγητής</i>	3 3 10	
γ) ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΑΚΗΣ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ		
1. ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΗΘΙΚΗ (ΧΗ)		
Α' Εξάμηνο		
ΧΗ1. Θέματα Χριστιανικής Ηθικής Α': Πατερικά κείμενα Χριστιανικής Ηθικής <i>Μιλτ. Βάντσος, επίκ. καθηγητής</i>	3 3 10	
Β' Εξάμηνο		
ΧΗ3. Θέματα Βιοηθικής Α' <i>Μιλτ. Βάντσος, επίκ. καθηγητής</i>	3 3 10	
Γ' Εξάμηνο		
ΧΗ4. Θέματα Χριστιανικής Ηθικής Β': Σύγχρονοι ηθικοί προβληματισμοί <i>Μιλτ. Βάντσος, επίκ. καθηγητής</i>	3 3 10	
2. ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ (ΚΟ)		
Α' Εξάμηνο		
ΚΟ1. Θέματα Γενικής Κοινωνιολογίας Α': Θρησκευτική και πολιτική ελευθερία <i>Κωνστ. Κωτσιόπουλος, επίκ. καθηγητής</i>	3 3 10	
Β' Εξάμηνο		
ΚΟ3. Θέματα Κοινωνιολογίας του Χριστιανισμού Α': Χριστιανισμός και κράτος πρόνοιας <i>Κωνστ. Κωτσιόπουλος, επίκ. καθηγητής</i>	3 3 10	
Γ' Εξάμηνο		
ΚΟ4. Θέματα Κοινωνιολογίας του Χριστιανισμού Β': Κοινωνιολογία της οικουμενικής κινήσεως <i>Κωνστ. Κωτσιόπουλος, επίκ. καθηγητής</i>	3 3 10	

Διπλωματική Εργασία (για όλους τους Τομείς): 30 ECTS

ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ

(Απόφαση Γ.Σ. Τμ. Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας αρ. 379/12-7-2006 και Υπουργική Απόφαση αρ. Φ5/89656/Β3, «Εφαρμογή του Συστήματος Μετα-φορές και Συσσώρευσης Πιστωτικών Μονάδων», άρθρ. 1, παρ. 2, Φ.Ε.Κ. τμήχ. Β', (466/13-8-2007)

Ο Τομέας Αγίας Γραφής και Πατερικής Γραμματείας, στα πλαίσια του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών, οργανώνει σε μόνιμη βάση Σεμινάριο Ορθόδοξου Ερμηνευτικής Θεολογίας, υποχρεωτικό για όλες τις ειδικεύσεις του. Πρόκειται για μία τακτή ανά μήνα επιστημονική συνεδρία, κατά τη διάρκεια και των δύο εξαμήνων του ακαδημαϊκού έτους, που ισοδυναμεί με ένα εβδομαδιαίο μάθημα ειδίκευσης και χρονίζεται με τρεις διδακτικές ώρες και τρεις διδακτικές μονάδες (έξι πιστωτικές μονάδες ECTS). Οι συνεδρίες αφορούν στην ερμηνεία της Αγίας Γραφής και έχουν ως άξονα τις βιβλικές επιστήμες και τις επιστήμες της Πατρολογίας και Θρησκολογίας, κατά τη συμβολή τους στην ερμηνευτική κατανόηση της Βίβλου.

Το ερευνητικό προσωπικό του Τομέα, αλλά και άλλοι ερευνητές αναπτύσσουν σχετικά επιστημονικά θέματα, παρουσιάζουν τα परिήματα των ερευνών τους και ενημερώνουν για τις σύγχρονες εξελίξεις της επιστήμης. Οι μεταπτυχιακοί σπουδαστές και οι υποψήφιοι διδάκτορες συμμετέχουν στη συζήτηση, και μπορούν να παρουσιάσουν ανακοινώσεις και εργασίες που τους ανατίθενται. Το πρόγραμμα και οι δραστηριότητες του Σεμιναρίου αναρτώνται στην ιστοσελίδα του Τμήματος (www.past.auth.gr), στον οικείο σύνδεσμο.

IA'

PROGRAMME OF STUDIES

ARISTOTLE UNIVERSITY OF THESSALONIKI
FACULTY OF THEOLOGY
SCHOOL OF PASTORAL AND SOCIAL THEOLOGY
ACADEMIC YEAR 2010-2011

The texts of the Programme of Studies have been rendered into English by Maria Makrantonaki-Farasa, English teacher of the Faculty of Theology, A.U.Th., Theologian

THE SCHOOL OF PASTORAL AND SOCIAL THEOLOGY

The School of Pastoral and Social Theology is the one of the two Schools in the Faculty of Theology, which functions independently according to the laws 1268/82, 2083/1992 and 3549/2007. The School is the basic academic unit which covers a scientific field of study. The programme of studies of each School leads to a diploma. The School of Pastoral and Social Theology with its providing education aims to instruct executives of the science of Theology, of the social organizations and of the National Education System, and to train members of the Church.

The studies are distributed in 8 semesters (4 years).

ADMINISTRATION OF THE SCHOOL

Members of the Administration of the School are the President, the Administrative Council, the General Assembly of the School and the General Assembly of special making up.

THE PRESIDENT

Professor **Athanassios Karathanassis**

THE DEPUTY PRESIDENT

Professor **Theodoros Yiangou**

THE ADMINISTRATIVE COUNCIL

President: Professor **Athanassios Karathanassis**

Deputy President: Professor **Theodoros Yiangou**

Members: The Heads of the Departments.

A. Associate Professor **Symeon Paschalides**

B. Associate Professor **Vassileios Koukoussas**

C. Professor **Konstantinos Chrestou**

D. Professor **Heraklis Rerakis**

Two representatives of the students.

One representative of the postgraduate students.

Secretary: **Evmorfia Makedonopoulou**

GENERAL ASSEMBLY

President: Professor **Athanassios Karathanassis**

Deputy President: Professor **Theodoros Yiangou**

Members: All the teaching staff of the School.

The number of the students equals to 50% of the members of the teaching staff. The number of the postgraduate students equals to 15% of the members of the teaching staff

GENERAL ASSEMBLY OF SPECIAL MAKING UP

President: Professor **Athanassios Karathanassis**

Deputy President: Professor **Theodoros Yiangou**

Members: All the teaching staff of the School.

THE DEPARTMENTS OF THE SCHOOL

The Department is the academic unit which coordinates the teaching of the scientific object of the School which corresponds to a specific field of the science. Members of the administration of each Department are the General Assembly of the Department and the Head of the Department. The General Assembly consists of the teaching staff of the Department and of the representatives of the students.

There are four Departments in the School of Pastoral and Social Theology.

A. Department of Holy Bible and Patristic Literature

It covers the field of research and instruction of subjects concerning historical, philological and theological problems: a) of the Holy Bible, b) of the Patristic Literature, c) of the religious, philosophical and other factors which give the form and the meaning to the texts of the Holy Bible and the Fathers of the Church with special reference to the contemporary life of the Church.

B. Department of History, Doctrine, Interorthodox and Interchristian Relations

It covers the field of the development of the Church institutions (Ecclesiastical History), History of Doctrine, Dogmatics, Symbolics, Inter-orthodox and interchristian relations and the History of the Ecumenical Movement.

C. Department of Worship, Archaeology and Art

It covers the field of the historical and theological examination and instruction of the divine worship and Christian Archaeology in all its aspects: worship, preaching, hymnography, hagiography, architecture, sculpture, painting and ecclesiastical music.

D. Department of Law, Organization, Life and Ministry of the Church

It covers the field of instruction and research of subjects referring to the Law, the organisation, the life, the ministry and the pastoral work of the Church (Canon Law and Ecclesiastical Legislation, Pastorally, Pastoral Psychology, Psychology, Paedagogics, Sociology, Mission Studies, Catechism and others).

STAFF OF THE DEPARTMENTS

A. Department of Holy Bible and Patristic Literature

HEAD:

Symeon Paschalides, Associate Professor

MEMBERS:

Professor

Chrestos Oikonomou

Associate Professor

Symeon Paschalides

Assistant Professors

Athanassios Paparnakis

Kyrakoula Papademetriou

Apostolos Kralidis

Lecturers

Soultana Lambrou

Anna Karamanidou

Theodoros Pittaras

Aikaterini Tsaiampouni

Evangelia Daphni

Secretary of the Department

Olga Loupegidou

B. Department of History, Doctrine, Interorthodox and Interchristian Relations

HEAD:

Vassileios Koukoussas, Associate Professor

MEMBERS:

Professors

Athanassios Karathanassis

Despo Lialiou

Michael Trites

Konstantinos Chrestou

Associate Professors

Vassileios Tsingos

Vassileios Koukoussas

Metropolitan of Bursa Ioannes-Elpidophorus Lambryniades

Assistant Professors

Protopresbyter Chrestos Filiotis -Vlahavas

Konstantinos Bozius

Lecturers

Protopresbyter Vassileios Georgopoulos

Ioannes Bakas

Secretary of the Department

Anastasia Angelopoulou

C. Department of Worship, Archaeology and Art

HEAD:

Konstantinos Chrestou, professor

MEMBERS:

Assistant Professors

Archimandrite, Nikodemos Skrettas-Plexidas

Protopresbyter Konstantinos Karaisaridis

Protopresbyter Spyndon Antoniou

Lecturers

Angelliki Trivyzadaki

Tryfon Tsompanes

Protopresbyter Chrysostomos Nassis

Secretary of the Department:

Foteini Karatsividou-Lazariou

D. Department of Law, Organization, Life and Ministry of the Church

HEAD:

Heraklis Rerakis, professor

MEMBERS:

Professors

Theodoros Yiangou

Heraklis Rerakis

Associate Professor

Protopresbyter Athanasios Gikas

Assistant Professors

Miltiadis Vantsos

Konstantinos Kotsiopoulos

Lecturers

Georgios Gavardinas

Demetrios Nikolakakis

EMERITUS PROFESSORS

Ioannis Pountoulis (†)

Metropolitan of Tyrolae and Serention Panteleimon Rodopoulos

Georgios Stogioglou

Stergios Sakkos (†)

Metropolitan of Pergamon Ioannes Zozzioulas

Antonios Papadopoulos

Christos Krikonis

Euthymios Tsigaridas

Christos Vantsos

Pausanias Koutfermanis (†)

Eustratios Zeginis

Stavros Kalantzakis

Elias Nikolakakis

Vassileios Fanourgakis

Georgios Theodoroudis

Protopresbyter Theodoros Zessis

Soterios Varnalidis

RETIRED PROFESSORS

Fr. Ioannis Romaidis (†)

Christina Boulaki-Zessi

Stergios Tsianis

Theologos Aliprantis (†)

Athanasios Angelopoulos

EEDIP I-TEACHERS OF FOREIGN LANGUAGES

English language: Maria Mathaiou

French language: Eleni Ginou

German language: Agni Daffa, Panagiota Popoti

Greek language: School of Modern Greek Language of A.O.Th.

THE SECRETARIAT

Secretary:

Evmorfia Makedonopoulou

Employees:

Euthymia Kyratzi

Euterpe Vafetidou

Alexia Soukara

Clerk:

Despina Samouelidou

The Secretariat is open for the students daily between 12-1 p.m.

STUDENTS OF THE SCHOOL

For the academic year 2012-2013, 1.858 students are enrolled in the School of Pastoral and Social Theology. From these:

242 are in the 1st semester

195 are in the 3rd semester

209 are in the 5th semester

217 are in the 7th semester

and 995 are in the process of receiving their degree.

I. PROGRAMME OF PREGRADUATE STUDIES

I. PROGRAMME OF COMPULSORY COURSES

A'. Department of Holy Bible and Patristic Literature

a'. OLD TESTAMENT	<i>Credus</i> 7
1. Introduction to the Old Testament	
2. Exegesis of the Old Testament	
3. Theology of the Old Testament	
b'. NEW TESTAMENT	12
1. Introduction to the New Testament	
2. Exegesis of the New Testament	
3. Theology of the New Testament	
4. New Testament Language and Hermeneutics	
c'. PATROLOGY, CHRISTIAN LITERATURE	15
1. Introduction to Christian literature	
2. Patristes, Christian Literature 1 (1 st – 8 th c.)	
3. Christian Literature 2 (9 th -15 th c.)	
4. Christian Literature 3 (16 th c. - up today)	
5. Exegesis of the Church Fathers	
6. Practice by visiting libraries with manuscripts and old publications	
d'. HAGIOLOGY AND HEORTOLOGION	3
e'. FOREIGN RELIGIONS	4
1. Introduction to the Religious Studies	
2. History and teaching of foreign religions, Non-Christian sects	
f'. SCIENTIFIC METHODOLOGY	2
g'. ANCIENT GREEK	3
B'. Department of History, Doctrine, Interorthodox and Interchristian Relations	

a'. HISTORY OF THE CHURCH	14
1. Church History, Introduction to the Church History	
2. History and contemporary situation of the Ecumenical Patriarchate and of the other Ancient Patriarchates	
3. History and contemporary situation of the Greek Church and the Church of Cyprus	
4. History and contemporary situation of the Slavic and other Orthodox Churches	
5. History of Modern Hellenism	
6. History of Byzantine civilization	
b'. DOGMA, INTERORTHODOX AND INTERCHRISTIAN RELATIONS	17
1. Dogmatics of the Orthodox Church	
2. Interpretation of doctrinal and symbolical texts of the Orthodox Church	
3. Symbolics, Interorthodox and Interchristian Relations, History of the Ecumenical Movement	
4. History of Dogmas	
5. Contemporary Christian Sects	
6. History of Ancient and Byzantine Philosophy	
C'. Department of Worship, Archaeology and Art	
a'. LITURGICS	10
1. Introduction to Divine Worship	
2. Liturgics, History and theology of Divine Worship	
3. Liturgics, Byzantine Liturgical type	
4. Liturgics-Sources of Divine Worship, Ritualistics	
5. Practice on the Divine Worship and preaching in the Department chapel or other churches and monasteries in Greece for further information and understanding of the problems of the liturgical life and preaching	

Credits

b'. CHRISTIAN AND BYZANTINE ARCHAEOLOGY AND ART	6
1. Christian and Byzantine Archaeology and Art 1	
2. Christian and Byzantine Archaeology and Art 2	
3. Christian and Byzantine Archaeology and Art 3	
4. Practice by visiting early-christian and byzantine churches	
c'. HOMILETICS	4
1. Homiletics. History of preaching	
2. Homiletics. Aesthetics of Worship	
d'. ECCLESIASTICAL MUSIC	4
1. Ecclesiastical Music (Themes of liturgical music)	
2. Musicology and Chanting Art	
3. Practice of the ecclesiastical hymns of the services delivered at the Department chapel	
e'. HYMNOLOGY	2
D'. Department of Law, Organization, Life and Ministry of the Church	
a'. SOCIOLOGY OF CHRISTIANITY	2
b'. INTRODUCTION TO PSYCHOLOGY	2
c'. CHRISTIAN ETHICS	4
d'. PASTORAL THEOLOGY WITH PRACTICE (Includes visits to foundations, parishes and bishoprics)	6
e'. PASTORAL PSYCHOLOGY	2
f'. MISSIONARY STUDIES	2
g'. CANON LAW	8
1. Sources of the Canon Law	
2. Canon Law	
3. Canon Law. State and Church relations.	
h'. PAEDAGOGICS-PRACTICE OF STUDENTS	4
1. General Paedagogics with practice	
2. Specific instruction for the lesson 'Religious Studies' in schools	
3. Practice at the Secondary Schools	
i'. INTRODUCTION TO THEOLOGY	2

2. PROGRAMME OF OPTIONAL COURSES**A. WINTER SEMESTER**

1. Professor Athanasios Karathanassis
 - a) *Kappadokia- Ecclesiastical history, the petromonastera, its culture* (X252)
 - b) *History of Thessaloniki. Unities of Byzantine and Modern Church History* (X256)
2. Professor Despo Lialiou:
 Computer applications in Theology I (X253) with the assistance of the candidate Dr of Theology, Fr. Gregorios Stankopoulos, Dr of Computer-Science
3. Professor Theodoros Yiangou:
 Canonical and liturgical themes (X99)
4. Professor Michael Tritos:
 National themes relating to the countries of the Aenos peninsula (X112)
5. Professor Konstantinos Clarestou:
 The Byzantine 7th c. as a period of transition (X235)
6. Professor Heraklis Rerakis:
 - a) *School as a laboratory forming attitudes towards the other* (X260)
 - b) *Entrepreneurship and innovation. The religious and cultural context* (X176)
7. Associate Professor protopresbyter Athanasios Gikas:
 Contemporary pastoral themes (X81)
8. Associate Professor Symeon Paschalides
 - a) *The Saints of Thessaloniki* (X113)
 - The course is supported by the website www.lib.auth.gr-blackboard.
 - b) *Greek Palaeography and the art of Inscription* (X231)
9. Associate Professor Vassileios Koukoussas
 Church-Greek education during Ottoman era (X257)
10. Associate Professor Vassileios Tsiagos:
 Specialized themes of Christology- Ecclesiology (X133)
11. Associate Professor Metropolitan of Bursa Elpidophorus Lambryniades:
 Orthodoxia and World Council of

- Churches* (X258)
12. Assistant Professor Fr. Chrestos Filiotis- Vlahavas:
Orthodoxy and heresy in Ancient Greece (X246)
 13. Assistant Professor Athanasios Papamakis:
a) *Computer applications in theological research I* (X142)
The course is supported by the website www.lib.auth.gr-blackboard.
b) *Interpretation of liturgical passages of the Old Testament* (X203)
 14. Assistant Professor archimandrite Nikodemos Skrettas:
The mumble prayer in the orthodox liturgical tradition (X177)
 15. Assistant Professor Kyriakoula Papademetriou:
Grammars and Lexicons of the New Testament (X152)
The course is supported by the website www.lib.auth.gr-blackboard.
 16. Assistant Professor protopresbyter Konstantinos Karaisaridis:
Interorthodox liturgical themes (X200)
 17. Assistant Professor protopresbyter Spyridon Antoniou:
Theory and practice of Ecclesiastical Music: Teaching a chorus of chanters I (X144)
 18. Assistant Professor Miltiadis Vantsos:
Bio-Ethics. Consideration from the aspect of Christian Ethics (X220)
 19. Assistant Professor Apostolos Kralidis:
The expansion of Islam in Asia (X201)
Both of the courses are supported by the website www.lib.auth.gr-blackboard.
 20. Assistant Professor Konstantinos Bozinis:
The dialogue between Greek Philosophy and Christianity in the Apologists of the 2nd c. A.D. (X259)
 21. Assistant Professor Konstantinos Kotsiopoulos:
a) *Athletics and Olympism. A historical-theological and sociological research* (X163)
b) *Community and society. Aspects of the Sociology of Christianity* (X221)
 22. Lecturer Anna Karamanidou:
Studies in Saint Nikodemos (X255)
 23. Lecturer Georgios Gavardinis:
The Law of monks (X261)
 24. Lecturer Angeliki Trivyadaki:
Iconography of Christ and Theotokos (X198)

25. Lecturer Fr. Vassileios Georgopoulos:
The contemporary Neo-paganism (X225)
26. Lecturer Theodoros Pittaras:
Theology of Fathers from Asia Minor (X251)
27. Lecturer Demetrios Nikolakakis:
Ecclesiastical Law of the Estate (X227)
28. Lecturer Aikaterini Tsalamponi:
a) *The world of Parables: society, economy, politics and religion of Palestine of the 1st c. A.D.* (X238)
b) *Apocryphal Acts, epistles and apocalypses* (X249)
29. Lecturer Ioannes Bakas:
Christianity and Universe during the 6th c. AD. The ecclesiastical policy of Justinian (X247)
30. Lecturer Tryfon Tsompanes:
Training and practice in the art of the modern hagiography I (X162);
with the assistance of the candidate Dr. of Theology Savvas Pantzarides, hagiographer
31. Lecturer Fr. Chrysostomos Nassis:
Liturgical Issues (X241)
32. Lecturer Evangelia G. Daphni:
a) *Hebrew language I* (X248)
b) *Anthropology of the Old Testament* (X240)

EUROPEAN PROGRAMME (NSRF) - INTERDEPARTMENTAL ELECTIVE COURSE "ENTREPRENEURSHIP AND INNOVATION (IN A RELIGIOUS AND CULTURAL CONTEXT)" (NATIONAL STRATEGIC REFERENCE FRAMEWORK (NSRF) 2007-2013, ACT No 05.72.34.01 "INNOVATION AND BUSINESS UNIT IN HIGHER [EDUCATION]"]

WINTER SEMESTER (X176)

THEME *Entrepreneurship and innovation. The religious and cultural context*

1 H.3 ECTS 3

Scientific appointee: Professor *Heraklis Kerakis*

Assistant: *Sotirios Micheloudakis*, PhD Cand

The Interdepartmental Course "ENTREPRENEURSHIP AND INNOVATION (IN A RELIGIOUS AND CULTURAL CONTEXT)" (NATIONAL STRATEGIC REFERENCE FRAMEWORK (NSRF) 2007-2013, ACT No 05.72.34.01 "INNOVATION & BUSINESS UNIT IN HIGHER [EDUCATION]"] is offered as an Elective Course in twenty (20) Departments of the Aristotle University of Thessaloniki, in collaboration with the Economics Department of AUTH and with the support of the Education – Christian Education Laboratory of the Department. The context of the course has to do with the students' knowledge and skills related to their ability to create a company with innovative features in the future. At the end of the semester, according to the taught units a complete Business Plan (Business Plan) is developed by students' teamworks, based on a business idea, which is formed on religious and cultural context especially for the students of the Department. The aim of this course is a basic training of students interested in creating a business, using the theological and scientific knowledge acquired during their studies.

B. SPRING SEMESTER

1. Professor Athanasios Karathanassis
Venice of the Greeks: Scholars, Church, Communalism (Θ243)
2. Professor Chrestos Oikonomou
Κοινωνικές αντιλήψεις στην Παύλινη Θεολογία (Θ179)
3. Professor Despo Lialiou:
Computer applications in Theology II (Θ269);
with the assistance of the candidate Dr of Theology Fr. *Gregorios Stamkopoulas, Dr of Computer-Science.*
4. Professor Theodoros Yiangou:
Specialized Themes of Canon Law (Θ99)
5. Professor Michael Tritos:
Eccelestical personalities of the countries in the peninsula of Aemus (Θ150)
6. Professor Konstantinos Chrestou:
Michael Psellus and his epoch (Θ272)
7. Professor Heraklis Kerakis:
a) *The Greek school and the contemporary spiritual, social, cultural and economic crisis* (Θ275)
b) *Catechism* (Θ165)
c) *Religious entrepreneurship and innovation applications with emphasis on religious tourism* (Θ242)
8. Associate Professor protopresbyter Athanasios Gikas:
Theory of the Mystery of Confession (Θ73)
9. Associate Professor Symeon Paschalides:
Kollyvades and Neomartyrs: Sanctity and Theology of Martyrdom (Θ265)
10. Associate Professor Vassileios Koukoussas:
Relations between Church and State during the Byzantine period (Θ273)
11. Associate Professor Vassileios Tsiagos:
Orthodox Church: Communion of the Eschata (Θ151)
12. Associate Professor Metropolitan of Bursa Ilpidophorus Lambryniades:
Praying with a heterodox (Θ261)

13. Assistant Professor Fr. Chrestos Eliotis- Vlahavas:
The Original Sin in the Eastern and Western tradition (Θ262)
14. Assistant Professor Athanasios Papamakis
a) *Computer applications in theological research II* (Θ168)
The course is supported by website www.lib.auth.gr-blackboard
b) *The History of the Interpretation of the Old Testament.*
1) *Patristic period* (Θ218)
15. Assistant Professor archimandrite Nikodemos Skrettas:
Philocalic Fathers' liturgical movement during 18th c. (Θ170)
16. Assistant Professor Kyriakoula Papademetriou.
Latin Christian texts (Θ175)
17. Assistant Professor protopresbyter Konstantinos Karaissaris.
Theology of the Holy Mysteries (Θ154)
18. Assistant Professor protopresbyter Spyridon Antoniou:
Themes of morphology of the Ecclesiastical Music (Θ217)
19. Assistant Professor Miltiades Vantsos:
Bioethical dilemmas at the beginning of life (Θ232)
The course is supported by the website www.lib.auth.gr-blackboard.
20. Assistant Professor Apostolos Krahidis
Religions of the Hellenistic and Roman era (Θ207)
The course is supported by website www.lib.auth.gr-blackboard
21. Assistant Professor Konstantinos Boznis:
The Political Philosophy of Plato and Aristotle (Θ274)
22. Assistant Professor Konstantinos Kotsiopoulos:
a) *Orthodoxy and Europe* (Θ171)
b) *Problems of religious freedom and globalization* (Θ268)
23. Lecturer Sultana Lambrou:
a) *The Orthodox Objection (Αντιπροτάκη) Literature of the 11th c.*
(Θ267)
b) *The Byzantine Emperor Manuel II. Paleologos as theologian*
(X278)
24. Lecturer Anna Karamanidou:
a) *Converts to the Orthodox Church based on the relevant Literature.*
(Θ266)
b) *The theological trends during the Ottoman period* (Θ277)
25. Lecturer Georgios Gavardinis:
The participation of the laity in the election of bishops (Θ276)
26. Lecturer Angeliki Trivyzadaki:

- Christom topography of Thessaloniki* (Θ213)
27. Lecturer Fr. Vassileios Georgopoulos:
Modern heresies and the Holy Scripture (Θ238)
28. Lecturer Theodoros Pittaras:
Themes of Patristic Theology (Θ239)
29. Lecturer Demetrios Nikolakakis:
The Law of the Holy Mountain (Θ237)
30. Lecturer Aikaterini Tsalanpouri:
a) *Jesus' miracles according to the synoptic Gospels* (Θ236)
b) *The Gospel Resurrection Narratives* (Θ264)
31. Lecturer Ioannes Bakas:
Specialized themes of the history of the Church of Jerusalem (Θ271)
32. Lecturer Fryfon Tsompanes:
Training and practice in the art of modern hagiography II (Θ184);
with the assistance of the candidate Dr of Theology Savvas
Pantzarides, hagiographer.
33. Lecturer Fr. Chrysostomos Nassis
The Byzantine Divine Liturgy in History and in the Present (Θ257)
34. Lecturer Evangelia G. Daphni
a) *Hebrew language II* (Θ263)
b) *Job's book* (Θ256)

"RELIGIOUS ENTREPRENEURSHIP AND INNOVATION APPLICATIONS WITH EMPHASIS ON RELIGIOUS TOURISM" (Following the European Programme - Interdepartmental Elective Course "ENTREPRENEURSHIP AND INNOVATION (IN A RELIGIOUS AND CULTURAL CONTEXT)" (NATIONAL STRATEGIC REFERENCE FRAMEWORK (NSRF) 2007-2013, ACT No 05.72.34.01 "INNOVATION AND BUSINESS UNIT IN HIGHER [EDUCATION]")

SPRING SEMESTER (0242)

THEME: *Applications of religious enterprising and innovation to the religious tourism* T.H.3 ECTS 3

Scientific appointee: Professor *Heraklis Rerakis*

Assistant: Sotirios Micheloudakis, PhD Cand

The course is offered in conjunction (potentially but not mandatory) with the European Programme - Interdepartmental Elective Course "ENTREPRENEURSHIP & INNOVATION (IN A RELIGIOUS AND CULTURAL CONTEXT)" (NATIONAL STRATEGIC REFERENCE FRAMEWORK (NSRF) 2007-2013, ACT No 05.72.34.01 "INNOVATION & BUSINESS UNIT IN HIGHER [EDUCATION]").

The course content is related to specific theoretical knowledge, practical skills and information related to the phenomenon of religious (and pilgrimage) tourism and specifically: its distinguishing characteristics; its relationship with theology and other sciences; its contribution to the emergence of the greek tradition, religious orthodox monuments and shrines; also, its contribution to the local and national economic development and its perspective upgrade in Greece. During the course, also, main religious monuments both in Greece and abroad are presented by the Power Point application. Besides, religious journeys or pilgrimages are organized.

One of the general aim of the course is to reveal career opportunities for the theologians, in this field, through the use of their theological knowledge

GUIDELINES REGARDING THE APPLICATION OF THE PROGRAMME OF STUDIES

Head of the Pregraduate Studies: Professor *Theodoros Yiannou*

A student is graduated when he has completed 165 credits or 240 ECTS, namely 135 from the compulsory courses and 30 from the optional courses. The compulsory courses have been analysed in 8 semesters and correspondingly with the essential priorities. Every optional corresponds to 3 credits or 3 ECTS.

In every semester the students collect credits .

Semester	A	B	Γ	Δ	Ε	Στ	Ζ	Η
Compulsory	19	19	13	15	16	18	17	18
Optional	-	3	6	3	3	3	6	6
Total	19	22	19	18	19	21	23	24

From the optional courses the students are obliged to choose 5 winter courses (15 credits) and 5 spring courses (15 credits) through all the semesters, so that they can graduate (30 credits or 30 ECTS). In every semester the students can choose 3 optional courses more which they might have not chosen in the preceding semesters, apart from the optional courses that they are obliged to have. They can select courses from other schools as well, and the credits should not surpass the 6 credits (6 ECTS) in total.

Beside their obligation to collect 165 credits or 240 ECTS so that they can graduate, they also have the following tasks:

a) To attend successfully a foreign language for 4 semesters for 3 hours per week. They are obliged to attend the foreign language they have chosen the day of their first enrolment in the School (The foreigners should be examined in the Greek language as a foreign language in the School of Modern Greek language in A U Th.)

b) Once a week, they should participate in the Divine Services of the School, as practices on the courses of Liturgies and Homiletics.

The fulfilment of the above obligations is confirmed by the teacher of the foreign language and by the department of Worship, Archaeology and Art, correspondingly.

According to the new Law for the reformation of the institutional context of the Universities (N.3549/2007, artic.14, par. 2) since the academic year 2006-2007, it is not allowed for the students who will be enrolled in a Greek University, the selection and examination of the compulsory courses of higher semesters, if they have not passed successfully those of lower semesters.

ECTS SYSTEM

Coordinator of the School for ECTS: Kyriakoula Papademetriou, Assistant Professor
Deputy Coordinator: Miltiadis Vantsos, Assistant Professor

The system ECTS (European Credit Transfer and Accumulation System) is a systematic way of describing an educational programme by using credits which illustrate the process of the work so that the goals of the programme are accomplished. The process of the work consists of the time and the quantity of work that a student needs to acquire the knowledge and the dexterities by the programmed procedure of learning.

A complete semester of studies is considered to correspond to 30 credits (that means 900 hours of studying). Consequently, a credit corresponds to 1/30 of the required credits in every semester. In each course the credits are given correspondingly with the process of the work, depending on various educational activities of the course (such as attending the courses, study, practice, tests). The student who succeeds in the required work, he passes the course and takes the credits ECTS of the course.

THE ERASMUS EUROPEAN PROGRAMME 2012-13

Department Coordinator: Kyriakoula Papademetriou, assist. professor

The Department of Pastoral and Social Theology cooperates with a number of European Institutions of Higher Education within the frame of Life Long Learning Programme through a bilateral agreement. It develops cooperation programmes and accepts exchange students and staff members from the following Institutions.

- Université de Strasbourg, Théologie Catholique – F (France), Appointee: prof. Despo Lialiou
- Ludwig-Maximilians-Universität München – D (Deutschland), Appointee: prof. Despo Lialiou
- Univerzita Karlova v Praze – CZ (Czechia), Appointee: assist. prof. Kyriakoula Papademetriou
- Universiteit van Amsterdam (for staff members) – NL (Holland), Appointee: assist. prof. Kyriakoula Papademetriou
- University of Presov – SK (Slovakia), Appointee: lect. Sultana Lambrou
- Université de Strasbourg, Théologie Protestante – F (France), Appointee: assist. prof. f. Cristos Filotis
- Universität zu Kiel – D (Deutschland), Appointee: assist. prof. Konstantinos Bozimis
- Universität Basel – CH (Switzerland), Appointee: assist. prof. Konstantinos Bozimis
- Universitatea Babeş-Bolyai Cluj-Napoca – RO (Romania), Appointee: assist. prof. f. Konstantinos Karaisaridis

Courses at the Aristotle University of Thessaloniki are normally taught in Greek. However, the LLP/Erasmus professors may teach in

English. Also, there are special arrangements for LLP/Erasmus students, such as assignment of essays in English with the use of English bibliography in small group of students. Also, there are four two-week courses organized specifically for LLP/ERASMUS students with the support of the EU (LLP) at the beginning of each semester: two in October and two in March (beginners' level).

The School of Modern Greek Language of A.U.T.H organizes Erasmus Intensive Language Courses (E.I.L.C.) on the following periods:

a) Intensive Summer Course

b) Intensive Winter Course

Information on the website:
<http://www.eurcp.auth.gr>

PROGRAMME OF STUDIES PER SEMESTER AND COURSE CONTENTS

T.H.: Teaching Hours
ECTS: ECTS Credits

SEMESTER I

1. [102Y] INTRODUCTION TO THE OLD TESTAMENT T.H. 3, ECTS 4

Assistant Professor Athanassios Papamakis

Lecturer Evangelia G. Daphni

Introductory themes of the Old Testament from historical and philological point of view for each book of the Old Testament. History and tradition of the original Hebrew text and interpretation. Conditions of writing, content and teaching of each book separately.

The lesson is supported by the website www.lib.auth.gr/blackboard

2. [103Y] INTRODUCTION TO THE NEW TESTAMENT T.H. 3, ECTS 4

Lecturer Aikaterini Tsalamponi

Theory

The course offers a) basic information regarding the New Testament text and its history, the formation of the New Testament Canon, the editions and translations of the New Testament, and b) a short introduction to the books of the New Testament (outline and content, historical, philological and exegetical issues, theological message of each book)

Practice

In the practical part of the course the following topics will be discussed: a) the history of the manuscript tradition of the NT text, b) its major witnesses, c) ancient and modern translations of the NT, d) the critical text of the NT (criteria, text types, editions etc.), and e) the concrete example of the critical edition of the NT by the Münster Nestle-Aland Institute.

3. [105Y] INTRODUCTION TO THE CHRISTIAN LITERATURE

T.H. 2, ECTS 4

Associate Professor Symeon Paschalides

The meaning of the terms Father and Patrology, the cultural environment where the Christian Literature was developed, the varieties of

this literature, the periods of its development and all about the works of the Church Fathers are presented.

4. [107Y] ANCIENT GREEK I T.H. 3, ECTS 3

Assistant Professor Kyriakoula Papademetriou

Texts of ancient Greek authors are taught for the study of ancient Greek with reference to the language of Scripture and the Church Fathers. Practical training in the ancient Greek language.

5. [104Y] INTRODUCTION TO THE CHURCH HISTORY T.H. 2, ECTS 4

Associate Professor Vassileios Koukoussas

Introduction to the basic periods and to the sources of the Church History since its foundation.

6. [106Y] INTRODUCTION TO THE DIVINE WORSHIP T.H. 4, ECTS 4

Assistant Professor protopresbyter Konstantinos Karaissaridis

General introductory themes to Divine Worship. Introduction to the weekly practice in worship and preaching. Temple, vessels, vestments, liturgical books, liturgical terminology. Services and practice in the church of the Faculty. Practical training in Liturgies.

7. [108Y] INTRODUCTION TO PSYCHOLOGY T.H. 2, ECTS 3

Professor Heraklis Herakis

The Psychology in the past and today. A brief history of Psychology. Ancient Greeks, Middle-Ages, Renaissance, recent Philosophy of Psychology. The relations of Psychology with Theology and the other humanistic sciences. Developing Psychology, Psychology of personal differences, Depth Psychology. The importance of symbols in Psychology and Theology. Analysis of basic psychological terms.

8. [101Y] INTRODUCTION TO THEOLOGY T.H. 2, ECTS 4

Professor Theodoros Yiannou

The importance and the purpose of the course. The meaning of the term Theology and the development of Christian Theology. Church and Theology. Theological education in the orthodox world. The structure of the theological science

9. FOREIGN LANGUAGE T.H. 3

ENGLISH: Maria Mathaiou
 FRENCH: Eleni Ginou
 GERMAN: Panagiota Popoti
 GREEK: School of Modern Greek Language of A.U.Th

SEMESTER II

1. [201Y] EXEGESIS OF THE OLD TESTAMENT T.H. 2, ECTS 3

Lecturer Evangelia G. Daphni

Hermeneutical analysis of Old Testament texts from the Septuagint text (LXX) with comparative reference to the Masoretic text
 The course is supported by the website www.lib.auth.gr-blackboard

2. [202Y] EXEGESIS OF THE SYNOPTIC GOSPELS AND THE ACTS OF THE APOSTLES T.H. 3, ECTS 4

Lecturer Aikaterini Tsalamponi

Exegesis of passages from the Synoptic Gospels. The focus will be on Mark but also reference will be made to the synoptic parallels. Investigation / comparison of their particularities (language, style, tradition and theological focus) in the three Synoptics. Reference to the patristic exegetical tradition and to the contemporary exegetical methods. Exegesis of selected passages from the Acts of the Apostles and discussion of the main literary and theological features of the book.

3. [205Y] INTRODUCTION TO RELIGION T.H. 2, ECTS 3

Assistant Professor Apostolos Kralidis

Introduction to the meaning of religion. The appearance of religion and the determination of its content. Terminology and basic principles and directions of Religion. Comparative Religion, Philosophy of Religion, Phenomenology of Religion.

The course is supported by the website www.lib.auth.gr-blackboard

4. [208Y] SCIENTIFIC METHODOLOGY T.H. 2, ECTS 2

Lecturer Aikaterini Tsalamponi

In this course the method and strategies of researching for and writing an academic essay / thesis will be taught.

5. [206Y] ANCIENT GREEK II T.H. 2, ECTS 3

Assistant Professor Kyriakoula Papademetriou

Texts of ancient Greek authors are taught for the study of ancient Greek with reference to the language of Scripture and the Church Fathers. Practical training in the ancient Greek language.

6. [204Y] CHURCH HISTORY T.H. 2, ECTS 3

Professor Konstantinos Chrestou

History of the Church since its foundation. The most important events of the historical past are evaluated and presented which are concerned about the historical life of the Church and are connected with its mission into the world, having as criterion the apostolic and ecclesiastical tradition

7. [205Y] HISTORY AND CONTEMPORARY SITUATION OF THE CHURCH OF GREECE & CYPRE I T.H. 1, ECTS 2

Professor Athanassios Karathanassis

History and contemporary situation of the Greek Church and the Church of Cyprus.

8. [210Y] HISTORY OF BYZANTINE CIVILIZATION T.H.2, ECTS 2

Professor Konstantinos Chrestou

An examination of basic stages of the history of the Byzantine Empire and of the development of the Byzantine civilization.

9. [207Y] HISTORY OF ANCIENT AND BYZANTINE PHILOSOPHY T.H. 2, ECTS 2

Assistant Professor Konstantinos Bozinis

Presentation of the main streams of the classical and latter philosophy of the ancient times, so that the elements used by the Church Fathers in the dialogue with the gentiles and heretics should be exhibited and the characteristics of the Byzantine philosophy which was used for the expression of the Christian doctrine to the cultural surroundings of the Church as well.

10. [209Y] ECCLESIASTICAL MUSIC-THEMES OF LITURGICAL MUSIC T.H. 2, ECTS 3

Assistant Professor protopresbyter Spyridon Antoniou

Introduction to Byzantine Ecclesiastical Music. Primary and secondary sources, periods of development of Ecclesiastical hymn. Onomatology and content of music codices. Manuals of music theory and the art of chanting.

Theory and practice of the art of chanting. New method of Ecclesiastical music. The hymns of the Byzantine Liturgies and Services of Divine Worship.

The course is supported by the website: www.lib.auth.gr-blackboard

11. FOREIGN LANGUAGE T.H. 3

ENGLISH: Maria Matthaïou

FRENCH: Eleni Ginou

GERMAN: Panagiota Popoti

GREEK: School of Modern Greek Language of A.U.Th.

12. OPTIONAL COURSES I T.H. 3, ECTS 3

From the course list of the spring semester for 3 credits.

SEMESTER III

1. [303Y] PATROLOGY. CHRISTIAN LITERATURE I (A) T.H.2, ECTS 4

Associate Professor Symeon Paschalides

The life, the writings and the teaching of the Church Fathers who lived and worked during the 1st till the 3rd c. are presented and the relevant philological and theological problems are solved

2. [304Y] HISTORY AND INSTRUCTION OF FOREIGN RELIGIONS T.H. 2, ECTS 3

Assistant Professor Apostolos Kratidis

Ancient Greek religion. History and instruction of the religions of Asia Minor, Middle East, Mesopotamia, Egypt, Judaism and Islam. Eastern religions (Bedism, Hinduisn, Vrahmanism, Buddhism, Lamaism, Chinese and Japanese religions)

The course is supported by the website www.lib.auth.gr-blackboard

3. [302Y] HISTORY AND CONTEMPORARY SITUATION OF THE ECUMENICAL PATRIARCHATE AND OF THE OTHER ANCIENT PATRIARCHATES T.H. 2, ECTS 3

Lecturer Ioannes Bakas

History and contemporary situation of the Ecumenical Patriarchate and the other ancient Patriarchates (of Alexandria, Antioch, Jerusalem)

4. [301Y] HISTORY AND CONTEMPORARY SITUATION OF THE CHURCH OF GREECE & CYPRUS T.H. 1, ECTS 3

Professor Athanasios Karathanassis

History and contemporary situation of the Greek Church and the Church of Cyprus.

5. [305Y] BYZANTINE AND CHRISTIAN ARCHAEOLOGY AND ART I T.H. 2, ECTS 4

Lecturer Angeliki Trivyzadaki

Introduction to Christian and Byzantine Archaeology and Art terminology, sources and diagram of the Byzantine art in A.D. 324 till 1453) Early Christian architecture and painting are examined till the beginning of the Iconoclasm

6. [308Y] BYZANTINE MUSICOLOGY – THE ART OF CHANTING T.H. 2, ECTS 3

Assistant Professor protopresbyter Spyridon Antoniou

Introduction to the science of Byzantine Musicology. Overview of current Byzantine Music research (Greek and foreign) and the development of the art of chanting. Elements of Byzantine music palaeography and composition.

Terminology, morphology of Byzantine melos, the metrics of hymns. Theory and practice in the art of chanting. Octoechos, Troparia and chanting hymns. The greatest melody makers.

7. [306Y] SOCIOLOGY OF CHRISTIANITY T.H. 2, ECTS 3

Assistant Professor Konstantinos Kotsiopoulos

Introduction to the meaning of Sociology. Analysis of the basic functions of social life. Interpretation of social behaviour and action.

Divisions of the basic Science. Function of the whole society. Modern divisions and content. Methods and rules of the sociological research. The social teaching of Christianity and its attitude towards modern social problems. Foundation of the ethics and the worship based on Sociology of the doctrine for the connection of doctrine and ethos, and the teaching for the unity of the Church in the faith, administration and worship.

8. FOREIGN LANGUAGE T.H. 3

ENGLISH: Maria Matthaïou
FRENCH: Eleni Ginou
GERMAN: Agni Daffa
GREEK: School of Modern Greek Language of A.U.Th.

- 9-10. OPTIONAL COURSES 2 T.H. 6, ECTS 6

From the course list of the winter semester for 6 credits.

SEMESTER IV

1. [402Y] EXEGESIS OF THE NEW TESTAMENT EPISTLES T.H. 2, ECTS 4

Assistant Professor Kyriakoula Papademetriou

Interpretation of the Philippians of Apostle Paul. The basis of the interpretation is the patristic hermeneutical tradition in dialogue with the contemporary hermeneutics.

2. [405Y] PATROLOGY, CHRISTIAN LITERATURE I (B) T.H. 2, ECTS 4

Lecturer Theodoros Pittaras

The life, writings and teachings of the Fathers who lived in the 4th till 8th century are presented and the relevant philological and theological problems are solved.

Practical training in the use of the sources of Patrology, using the indexes and other reference books.

3. [403Y] HISTORY AND CONTEMPORARY SITUATION OF THE SLAVIC AND THE OTHER ORTHODOX CHURCHES T.H. 2, ECTS 3

Professor Michael Tritos

History and contemporary situation of the Slavic and other Orthodox Churches.

4. [108Y] THE HISTORY OF MODERN HELLENISM T.H. 2, ECTS 4

Professor Athanassios Karathanassis

The tripartite unity of Hellenism. Antiquity - Byzantium - New Hellenism. Research of the common elements of these three periods. The contribution of our ethnic historiographers in locating the Orthodox elements, institutions and ethnic traditions which consist this unity

5. [608Y] HAGIOLOGY AND HEORTOLOGION T.H. 3, ECTS 4

Associate Professor Symeon Paschalides

Sources of Hagiology and its basic terminology. Analysis of the "companies" of the Saints, their *parrhesia* and their intercessions before God. Theological approach of the miracles and literary interpretation of the relevant collections. Theological confirmation of the honour to the Saints and the holy relics. Reference to the historic and contemporary canonical practice of the Church for the proclamation of new Saints. Study of the historical development of the Calendar of Feasts.

The course is supported by the website www.lib.auth.gr/blackboard

6. [406Y] BYZANTINE AND CHRISTIAN ARCHAEOLOGY AND ART II T.H. 2, ECTS 4

Lecturer Angeliki Trivyzadaki

Architectural types and the iconography of the mid-byzantine and post-byzantine churches.

7. [407Y] PASTORAL PSYCHOLOGY T.H. 2, ECTS 4

Associate Professor protopresbyter Athanassios Gikas

Introduction. Definition of the Pastoral Psychology. Relation of academic Theology and Pastoral Psychology. Depth Psychology and spiritual life. Depth Psychology and spiritual guidance of the souls. Orthodox Pastoral Psychology and its sources. Standards of the theoretical composition and practical application of the orthodox pastoral psychology. Pastoral psychologist researcher

The soul conflict as a basic element of the development of the personality.

Starting points and structure of the soul conflict. Theories approach (Freud, Jung, Adler, K.Horney, Igor Carouso).

Biblical morphology of soul conflict (the "pastoral problem" as a procedure of soul conflict. The "pharisee's" structure of soul conflict. The complex of "white quilt". The complex of "Juda". The structure of the "materialistic" substitute of soul conflict. The "complex of Hessau")

Biblical morphology of the solution of the soul conflict (The problem of solving the soul conflict. The "scapegoat", the prodigal son, the tax collector, the paralytic in Capernaum, Zacchaeus).

The case of "patristic craftiness" as a healing drama. Guilt and aggressiveness relating with the ideal image of the person. Adolescence and religiousness. The communication of the Church with the contemporary world.

8. FOREIGN LANGUAGE T.H. 3

ENGLISH: Maria Mathaiou

FRENCH: Eleni Ginou

GERMAN: Agni Daffa

GREEK: School of Modern Greek Language of A.U.Th

9. OPTIONAL COURSES I T.H. 3, ECTS 3

From the course list of the spring semester for 3 credits.

SEMESTER V

1. [503Y] CHRISTIAN LITERATURE II (A) T.H. 2, ECTS 4

Lecturer Sultana Lambrou

The life, writings and teachings of the Fathers and ecclesiastical writers from 9th to 11th centuries are presented. Literary and theological problems of this period are solved.

2. [505Y] HISTORY OF DOGMAS T.H. 3, ECTS 4

Assistant Professor protopresbyter Chrestos Filiotis - Vlahavas

Historic-systematic presentation of the formulations of the Church doctrines on the basis of the decisions of the synods and other written monuments with particular reference to the writings of the Holy Fathers.

3. [508Y] CONTEMPORARY CHRISTIAN HERESIES T.H. 2, ECTS 3

Lecturer protopresbyter Vassileios Georgopoulos

Introduction about heresies. Historical-theological context of the emergence of modern Christian heresies. General principles of Protestantism, responsible of the development of these heresies. Teaching and refutation of these Christian heresies as Chiliasm, Adventists, Pentekostians, New-Pentekostians, Mormons, God's Children and some other "hyperdogmatic" groups activating in Greece, on the basis of tradition and life of the Orthodox Church.

4. [504Y] BYZANTINE AND CHRISTIAN ARCHAEOLOGY AND ART III
T.H. 2, ECTS 4

Lecturer Angeliki Trivyadaki

Presuppositions of hermeneia and hermeneutical approach of the Byzantine art.

5. [506Y] HOMILETICS, THE HISTORY OF PREACHING T.H. 2, ECTS 4

Lecturer Tryfon Tsompanes

Introduction to Homiletics. The history of Christian preaching. The ministering of preaching. Subjects and sources of preaching. Interpretation of patristic homiletic texts.

6. [507Y] HYMNOLOGY T.H. 2, ECTS 4

Assistant Professor protopresbyter Spyridon Antoniou

Presentation of the basic hymnographic terms (antiphones, hymns of the ascent, kathismata, idiomela (towntones), odes etc.) and the relative liturgical Church books. Examination of the origin and development of the early Church hymnography. The creation of the Kontakion and the Canon. Presentation of the main hymnographers and their work and theological analysis of the content of representative hymnographic texts.

The course is supported by the website www.lib.auth.gr-blackboard

7. [706Y] PASTORAL THEOLOGY WITH PRACTICE I T.H. 3, ECTS 4

Associate Professor protopresbyter Athanassios Gikas

Introduction to the Pastoral Science. The Theology of Pastoral Science. The contemporary general frames and methods of the pastoral office. The personality of the pastor and his people. The sanctifying, teaching and administrative work of a pastor.

Training practice. With the assistance of a theologian from the Secondary Education.

8. OPTIONAL COURSES I T.H. 3, ECTS 3

From the course list of the winter semester for 3 credits.

SEMESTER VI

1. [401Y] THEOLOGY OF THE OLD TESTAMENT T.H. 2, ECTS 3

Assistant Professor Athanassios Paparnakis

Systematic presentation and analysis of the basic theological ideas and topics of the Old Testament related to its theology, anthropology, christology, soteriology, ecclesiology, eschatology that constitute the content of its supernatural divine revelation.

The course is supported by the website www.lib.auth.gr-blackboard

2. [610Y] NEW TESTAMENT LANGUAGE AND HERMENEUTICS
T.H. 2, ECTS 3

Assistant Professor Kyriakoula Papademetriou

Consideration of the language as a means of interpretation of the New Testament. Presentation and application of linguistic and literature theories of interpretation on the NT text. Theory and methodology of Hermeneutics. Presentation and practice of ancient and modern interpretative methods for the text of the New Testament.

3. [602Y] CHRISTIAN LITERATURE II (B) T.H. 2, ECTS 4

Lecturer Soultana Lambrou

The life, writings, teaching and general activity of the Fathers and ecclesiastical writers during 12th to 15th c. are presented and the literary and theological problems of the Christian literature of this period are solved.

Practical training in the use of the sources of Patristics, using the indexes and other reference books.

4. [605Y] DOGMATICS OF THE ORTHODOX CATHOLIC CHURCH I
T.H. 2, ECTS 3

Associate Professor Vassileios Tsingos

a) Introduction to the dogmatic theology of the Orthodox Catholic Church. Content, methodology and a brief historical examination of the

Orthodox Dogmatic theology. The meaning, the "sources" and the formation of the orthodox doctrines. Their print on theology and the life of the Church for the renovation and theosis of man in Christ. The organic and unbreakable connection of doctrine and morale, faith and life. The theological method of the Church Fathers. Introduction to the theological gnasiology.

b) "Precise Presentation" of the content of the Orthodox faith based on the monuments of faith and life of the Orthodox Catholic Church. The main doctrines – Theology- Trinitarian Theology, Cosmology and Anthropology are presented in a systematic manner.

5. [606Y] INTERPRETATION OF DOGMATIC AND SYMBOLIC TEXTS I
T.H. 2, ECTS 3

Professor Despo Liatiou

Systematic interpretation of the dogmatic and symbolic texts of the Orthodox Church of the first three Ecumenical Councils, i.e. interpretation of the Creeds (symbols), the Exposition of the Reconciliations in 433 and the canons of dogmatic interest of the first three Ecumenical Councils.

6. [604Y] SYMBOLICS, INTERORTHODOX AND INTERCHRISTIAN RELATIONS. HISTORY OF THE ECUMENICAL MOVEMENT
T.H.2 ECTS 3

Associate Professor Metropolitan of Bursa Elpidophorus Lambryniades

Elements from the theology and life of heterodox Christians in relation and comparison to the Orthodox Dogma. Important elements of the interorthodox and interchristian relations and questions over the process of the "Ecumenical Movement". The aim of this course is to project the universality of the Orthodox Dogma in connection with questions raising from the denominational dialogues.

With the assistance of a theologian from the Secondary Education.

7. [611Y] SOURCES OF DIVINE WORSHIP. RITUALISTICS
T.H. 2, ECTS 3

Lecturer Fr. Chrysostomos Nassis

Ancient and new sources of the divine worship. Similarities. Comparisons. Interpretation. Evaluation. Conclusions. Outline of the everlasting course of the liturgical and ritual developments of the Christian

worship. Study of the order of the divine liturgy, of the mysteries, of the services etc.

8. [607Y] HOMILETICS- ART OF WORSHIP
T.H. 2, ECTS 3

Lecturer Tryfon Tsompanes

Forms of preaching. Aspects of Preaching. Writing and delivering a speech. Artistic approach of the ecclesiastical teaching. Exercises-dissertations on Homiletics. Aesthetics, beauty and charm of the liturgical arts: church building, painting, psalmody, liturgical vessels and sacred vestments etc.

Exercises on Homiletics.

9. [609Y] MISSIONARY WORK
T.H. 2, ECTS 2

Assistant Professor Konstantinos Kotsiopoulos

The need of Missionary work in our days. Its relation with other theological subjects. The meaning and aim of the Missionary work. The establishment and organisation of the Church. The missionary preaching of the Apostle Peter. The missionary preaching of the Apostle Paul. Missionary Travels. Cyril of Jerusalem, John Chrysostom, Cyril and Methodios, the example of missionaries. The qualifications of a missionary. Worship and Missionary work. The contribution of the monks and the laity in the missionary work of the Church. The missionary work of the Church in Alaska, Africa, Korea, Japan and Hong Kong.

10. OPTIONAL COURSES I
T.H. 3, ECTS 3

From the course list of the spring semester for 3 credits.

SEMESTER VII

1. [501Y] NEW TESTAMENT THEOLOGY AND EXEGESIS OF JOHANNINE LITERATURE
T.H. 2, ECTS 3

Professor Chrestos Oikonomou

In this course the most important aspects of the theological thought of the NT writers will be presented. The particular theological focus of each book will be associated with the life of the early Christian communities and with the tendencies that developed in them. The patristic reception and further development of these theological ideas will also be discussed. Finally special reference will be made to the theology of the so-called "Johannine literature".

2. [708Y] CHRISTIAN LITERATURE III T.H. 3, ECTS 3

Lecturer Anna Karamanidou

The life, writings, teaching and general activity of the Fathers and ecclesiastical writers from 16th c. until today are presented. Literary and theological problems of the Christian literature of this period are solved.

Practical training in the use of the sources of Patrology, by using the Indexes and other sources.

3. [701Y] EXEGESIS OF THE FATHERS T.H. 2, ECTS 2

Lecturer Sultana Lambrou

Lecturer Theodoros Pittaras

Interpretation, commentary and theological analysis of selected texts of the Church Fathers. Linguistic and literary analysis of patristic texts.

4. [703Y] LITURGICS-HISTORY & THEOLOGY OF DIVINE WORSHIP T.H. 4, ECTS 4

Assistant Professor archimandrite Nikodemos Skrettas

Introduction to Liturgics. Sources of Liturgics. Historical development of the Worship. Liturgical types of the East and the West. Practical training on Liturgics.

5. [702Y] CHRISTIAN ETHICS I T.H. 2, ECTS 3

Assistant Professor Miltiadis Vantsos

Christian Ethics is concerned about the spiritual life of man, his relation with God, the fellow man and the world. The created in the image of God man is asked to participate in his renovation in Christ and with the Holy Spirit to attain theosis. In this concept the meaning and the content of the ethics are investigated and foundational issues of moral and spiritual life are examined as well. Such issues are the participation in the Mysteries of the Church, love, repentance, prayer, freedom and observance of God's commandments.

The course is supported by the website www.lib.auth.gr-blackboard

6. [705Y] SOURCES OF THE CANON LAW T.H. 1, ECTS 2

Professor Theodoros Viangou

Analysis and presentation of Canon Sources of the Church, i.e. of the ancient canon and law canon collections, the monastic typika, confessor's books, selective canon works, the collection during the Turkish occupation etc.

7. [704Y] CANON LAW I T.H. 2, ECTS 3

Professor Theodoros Viangou

Introduction to the science of Canon Law. Applications of the sources of Canon Law. Interpretative methods of the holy canons

8. [707Y] GENERAL PAEDAGOGICS WITH EXERCISES, TRAINING PRACTICE T.H. 2, ECTS 4

Professor Heraklis Rerakis

A. Paedagogics and education. The history of education. The relationship of paedagogics with other humanistic sciences and Theology. Education - Teaching. Instruction, Learning. Educational goods. Environment and education. Paedagogical relationships. Adult psychology - Intellectual power. Christian paedagogics. Formation in Christ and the educational sciences. Orthodox ecclesiastical education. The Church fathers and the education of the youth.

B. Practical training of the students in schools of Secondary Education in Thessaloniki for paedagogical instruction.

9-10. OPTIONAL COURSES 2 T.H. 6, ECTS 6

From the course list of the winter semester for 6 credits.

SEMESTER VIII

1. [801Y] DOGMATICS OF THE ORTHODOX CATHOLIC CHURCH II T.H. 2, ECTS 2

Associate Professor Vassileios Tsingos

"Precise presentation" of the content of the orthodox faith, based on the "monuments" of faith and life of the Orthodox Catholic Church. It is continued by what was taught in semester F. The presentation of the most important doctrines especially that of the Divine Dispensation (Economy) is completed in a systematic manner. Christology (the Chalcedonian doctrine, consequences of the hypostatic union of the two natures of Christ, the two natural wills and the two natural energies of Christ). The redeeming task of Christ. The teaching about Church. The Holy Spirit and the life of the

Church. The mysteries as means and manner of renovation of man. Ecclesiological Anthropology. Eschatological perspective and perfection of man.

2. [802Y] INTERPRETATION OF DOGMATIC AND SYMBOLIC TEXTS II
T.H. 2, ECTS 3

Professor Despo Lialiou

Systematic interpretation of dogmatic and symbolic texts of the Orthodox Church of the 3rd, 4th, 5th, 6th and 7th Ecumenical Councils, i.e. interpretation of terms and canons of dogmatic interest.

3. [804Y] LITURGICS. BYZANTINE LITURGICAL TYPE T.H. 3, ECTS 4

Assistant Professor protopresbyter Konstantinos Karaisaridis

Introduction to the Byzantine liturgical type. The Divine Liturgy. Baptism, ordinations, repentance, holy unction, matrimony, blessing of the water, consecration of a church, funeral services. Practical training in Liturgics.

4. [803Y] CHRISTIAN ETHICS II T.H. 2, ECTS 3

Assistant Professor Miltiadis Vantsos

In the context of the relations of man with his fellow man and the creation, critical issues concerned with the spiritual and social life of man, such as the marriage, the upbringing of children, the work, the wealth, the poverty, the environmental problem, the concept of pain and death, and issues of bioethics as well, are examined and investigated on Christian ethics aspects.

The course is supported by the website www.lib.auth.gr-blackboard

5. [806Y] PASTORAL THEOLOGY WITH PRACTICE II T.H. 3, ECTS 4

Associate Professor protopresbyter Athanassios Gikas

Practical training of the students with visits to parishes, philanthropic institutions of pastoral ministry and contact with any special case of pastoral activity.

With the assistance of a theologian from the Secondary Education.

6. [805Y] CANON LAW II T.H. 3, ECTS 3

Lecturer Georgios Gavardinias

The Church policy. The authority, administration and the life of the Church. The administrative institutions of the Ecumenical Patriarchate and the statutory legislation in Greece.

7. [808Y] CANON LAW STATE AND CHURCH RELATION T.H.2, ECTS 2

Lecturer Demetrios Nikolakakis

The law of the Orthodox Church. The law that exists in the relations of the State with the religious communities in general. Particularly the relations of the State and the Greek Church. The law of the Greek church and the particular ecclesiastical institutions in Greece.

8. [807Y] SPECIALIZED TEACHING OF THE "RELIGIOUS LESSON"
EUROPEAN PROGRAMME "NSRF" T.H. 2, ECTS 3

Professor Heraklis Rerakis

A. The teaching of the subject of religious education involves the following themes: attitude, aim, role, contents, programmes of studies, didactic principles, methods and teaching forms, teaching aids, books, performance evaluation. Theory and practice of teaching the lesson. Christian education in multicultural societies. Religious education in the European Union countries.

B. Practical training of the students in schools of Secondary Education in Thessaloniki. Organization and realization of the practical training in High Schools and Lycea in the region (attendance of courses and sample teachings delivered by the students).

With the assistance of theologians from the Secondary Education.

EUROPEAN PROGRAMME 'STUDENT PRACTICE IN PASTORAL AND SOCIAL THEOLOGY DEPARTMENT OF ARISTOTLE UNIVERSITY OF THESSALONIKI' (NATIONAL STRATEGIC REFERENCE FRAMEWORK (NSRF) 2007-2013, ACT No 04.05.06.72.31.01 "PRACTICE IN HIGHER EDUCATION")

Project Leader: **Professor Heraklis Rerakis**

The Project EUROPEAN PROGRAMME "STUDENT PRACTICE IN PASTORAL & SOCIAL THEOLOGY DEPARTMENT OF ARISTOTLE UNIVERSITY OF THESSALONIKI" (NATIONAL STRATEGIC REFERENCE FRAMEWORK (NSRF) 2007-2013, ACT No 04.05.06.72.31.01 "PRACTICE IN HIGHER EDUCATION") is part of the Student Practice Programme carried out by the Pedagogy – Christian Pedagogy Laboratory of the Department, in accordance with the course "Advanced Didactics of Religious Studies" of the 8th semester. According to this project, students:

- Visit, by groups, secondary schools that cooperate with the Pedagogy - Christian Pedagogy Laboratory, upon competent Ministry approval
- Meet the school interior environment and in particular the functions of a School Unit and obtain a thorough knowledge of positions of responsibility of a teacher.
- Take part as observers in teacher school meetings, being informed about the actions and the role of the Parents Association and the operation of Student Communities, while participating in any regular or special school activities such as celebrations, school trips etc
- Attend the teaching methods of the Religious Studies in the classroom and prepare with virtual teachings by the support and guidance of the scientific staff of the Pedagogy - Christian Pedagogy Laboratory.
- Teach two (2) sections of the Religious Studies indicated by the Theologian Teacher and, in the coming weeks, check the results of their teachings.

The entire internship acts are used for the feedback of the educational partnership of University and secondary Schools and also the general improvement of the internships. The Programme is supported by Faculty Members, as Supervisors, and the

Scientific staff of the Pedagogy - Christian Pedagogy Laboratory

8-9. OPTIONAL COURSES 2

T.H. 6, ECTS 6

From the course list of the spring semester for 6 credits

COMPULSORY PRACTICAL TRAINING IN WORSHIP AND PREACHING

Appointees:

Assistant Professor archimandrite Nikodemos Skrettas
Assistant Professor protopresbyter Konstantinos Karaissaridis
Assistant Professor protopresbyter Spyridon Antoniou
Lecturer Tryfon Tsompanes

A'. Performance of the liturgies of St. Chrysostom and St. Basil (with all their variations), of the Apostolic Orders, of James, of Mark, of Gregory, of the Byzantine and Jerusalem liturgy, of the liturgy of the Pre-sanctified Gifts, Roman and Armenian liturgies.

Performance of services: Vespers, Matins, Vigils, Great and Small Compline, Hours, All night Vigil, Trithekti, Blessing of the Water, Holy Oil, Akathist, Great Canon.

B'. Preaching by students (of the last year of studies) of all kinds of sermon (lower sermon, upper sermon, preaching) on all subjects (Gospels, Apostles, Old Testament, Divine Liturgy etc.).

C'. Within the frame of training in Liturgies and Homiletics there are obligatory educational exercises in metropolitan sees and parishes of Greece for the study of their liturgical life.

The services are performed on Thursday (8-10 a.m.) and they are attended by all staff members and School students.

PRACTICAL TRAINING OF THE DEPARTMENT OF WORSHIP, ARCHAEOLOGY AND ART

Visits and conducted tours to churches-monuments, monasteries and archaeological sites are taken place in the context of the courses of

Liturgies and Homiletics and of Christian Archaeology and Art for the students' training.

STUDIO OF HAGIOGRAPHY

With the responsibility of the Department of Worship, Archaeology and Art open lessons of byzantine painting and mosaics are given

Appointee: **Lecturer Tryfon Tsompanes**

With the assistance of the candidate Dr of Theology Savvas Patzaidis, hagiographer.

PEDAGOGY - CHRISTIAN PEDAGOGY LABORATORY

Head: **Professor Heraklis Rerakis**

The Pedagogy – Christian Pedagogy Laboratory was founded in 2009 by the No 35962/V/09.04 2009 Ministry of Education Decision (Official Gazette B 661/09.04.2009)

Aims of the Laboratory, in accordance to its foundation Ministry of Education Decision, are mainly the following

- The service of educational and research needs in the field of education for children and adolescents, teaching training and internships for undergraduate and graduate students of the Department and other departments in the fields of Education - Christian Education and Theological Teaching courses in multimedia, new methods and technologies in collaboration with primary and secondary education.
- The documentation, research and study in the fields of theoretical science and in particular of education, in conjunction with their applications to all levels of education as well as the arrest and execution of research programs of a relevant content
- Any form of cooperation with the Church, Research Centers, Institutes, Laboratories domestic and foreign academic departments of domestic as long as they have compatible and complementary scientific goals with those of the Laboratory
- The organization of scientific conferences, seminars, symposiums, congresses and other scientific events, with the participation of distinguished Greek and foreign scientists and the dissemination of research findings through publications and presentations.

- The provision of research and scientific services related to education issues of public and private entities showing similar interest.

According to its aims, the Laboratory has included, as part of its activities, in its planning the following scientific - research activities:

- Implementation of the Student Practice Programme of the Department and also the Project of the European Programme "STUDENT PRACTICE IN PASTORAL & SOCIAL THEOLOGY DEPARTMENT OF ARISTOTLE UNIVERSITY OF THESSALONIKI" (NATIONAL STRATEGIC REFERENCE FRAMEWORK (NSRF) 2007-2013, ACT No 04.05.06.72.31.01 "PRACTICE IN HIGHER EDUCATION") conducted in the courses of Pedagogy and Didactics
- Laboratory support for the Project of the European Programme - Interdepartmental Elective Course "ENTREPRENEURSHIP AND INNOVATION (IN A RELIGIOUS AND CULTURAL CONTEXT)" (NATIONAL STRATEGIC REFERENCE FRAMEWORK (NSRF) 2007-2013, ACT No 05.72.34.01 "INNOVATION & BUSINESS UNIT IN HIGHER EDUCATION")
- Laboratory support for a) the Obligatory Course of 7th semester «General Pedagogy with Student Practices», b) the Obligatory Course of 8th semester «Advanced Didactics of Religious Studies, Students Practices», c) the Obligatory Course "Introduction to Psychology", the Elective Course "RELIGIOUS ENTREPRENEURSHIP AND INNOVATION APPLICATIONS WITH EMPHASIS ON RELIGIOUS TOURISM" (following the European Programme - Interdepartmental Elective Course "ENTREPRENEURSHIP AND INNOVATION (IN A RELIGIOUS AND CULTURAL CONTEXT)" (NATIONAL STRATEGIC REFERENCE FRAMEWORK (NSRF) 2007-2013, ACT No 05.72.34.01 "INNOVATION & BUSINESS UNIT IN HIGHER EDUCATION")), e) the Elective Course «Catechism» two Elective Courses from the scientific field of Pedagogy as well as two (2) specialization courses «Pedagogy – Christian Pedagogy» of postgraduate programmes of

As part of its activities, also, the Laboratory will integrate the planning of the scientific & research activities on the following topics

- Catechism & Parish
- Nutrition Education & Fasting
- Religious Education and European Union
- Education and Culture
- Environmental Education & Christian Education
- Volunteering & Church

- Religious (Pilgrimage) Tourism & Theology.
- Counselling Studies & Lifelong Learning.
- Career Counselling & Theolograms.

COMPUTER LAB

Appointee: **Professor Despo Ath. Liafiou**

e-mail: liafiou@past.auth.gr

Clerk: **Joannes Angelis**

e-mail: iangelis@past.auth.gr

tel : 2310-99.7289

Since the academic year 2004-2005 at the School of Pastoral and Social Theology a Computer Lab is operated for the students and the researchers of the School. The access to electronic sources and magazines is possible in the context of the research, and of the teaching as well. The results of these informative systems are seen in the organization of the programmes for research of the School and the contemporary educational methods.

BYZANTINE CHOIR OF THE FACULTY OF THEOLOGY, A.U.Th. «THE THREE HIERARCHS»

Teacher of the byzantine choir: **Assistant Professor protopresbyter Spyridon Antoniou.**

SCIENTIFIC ACTIVITIES OF THE DEPARTMENTS

The Department of Holy Bible and Patristic Literature in the context of the Programme of the Postgraduate Studies organizes a Seminar of the Orthodox Hermeneutical Theology and scientific sessions for the interpretation of Holy Bible on the basis of the biblical sciences and the sciences of Patrology and Religion concerning the hermeneutical understanding of the Bible. In these sessions, the teaching staff of the Department and other researchers as well, examine specific scientific subjects. In some cases the pregraduate students may attend the Seminar.

The Department of History, Dogma, Interorthodox and Interchristian relations in the context of the researching of Thematic Work "Textual and Hermeneutical Ecclesiastical Tradition" of the School organizes a meeting every year with the general theme "Saint Gregory Palamas". Lectures concerning the history, the literature and the relevant hertology of Saint Gregory Palamas are presented.

The Department of Worship, Archaeology and Art in the context of the researching of Thematic Work "Textual and Hermeneutical Ecclesiastical Tradition" of the School organizes a meeting every year with the general theme "Saint Demetrios". In this meeting lectures concerning the history, the literature and the relevant hertology of Saint Demetrios are presented.

NET OF TEXTUAL AND HERMENEUTICAL ECCLESIASTICAL TRADITION (THET)

On a permanent basis, since 2005, the Net (THET) operates and the scientific appointee is professor Despo Liafiou. The Net works as an organised team of twelve researchers, members of the Teaching Staff of the School and collaborates with members of the Teaching Staff of the School of Theology and of the School of Philology of the A.U.Th. and also with colleagues of various Research Centres abroad. On a permanent basis the Net organizes two meetings annually for the research of the literature of the saints Demetrios and Gregorios Palamas. The ulterior purpose of the Net is the foundation of an Institute for Research for the study of saint's Demetrios literature.

PROGRAMME OF POSTGRADUATE STUDIES (P. P. S.)
POST GRADUATE DEGREES

The P.P.S. of the School of Pastoral and Social Theology provides the following degrees.

I. Post graduate degree of specialization (P.D.S.) in the following departments and with the following specializations

A. DEPARTMENT OF HOLY BIBLE AND PATRISTIC LITERATURE

Specializations:

- a) Holy Bible: i) Old Testament, ii) New Testament
- b) Patristic Literature
- c) Science of Religion

B. DEPARTMENT OF CHURCH HISTORY AND DOGMATIC THEOLOGY

Specializations:

- a) Church History
- b) Hellenism and Orthodoxy
- c) Dogmatic and Symbolic Theology

C. DEPARTMENT OF LITURGICS, CHRISTIAN ARCHAEOLOGY AND ART

Specializations:

- a) Liturgics
- b) Christian Archaeology and Art
- c) Hagiology
- d) Byzantine Musicology and the Art of Chanting

D. DEPARTMENT OF LAW, ORGANIZATION, LIFE AND MINISTRY

OF THE CHURCH

Specializations:

- a) Canon Law – Pastoral Science- Missionary
- b) Paedagogics- Pastoral Psychology
- c) Christian Ethics-Sociology

2. Doctorate Degree (D.D) of Theology which is independent from the specialization.

ADMINISTRATION OF THE PROGRAMME OF THE POSTGRADUATE STUDIES (P. P. S.)

Members of the Administration of the P.P.S. is the General Assembly with specific composition, the Coordinating Committee and the Head of the Postgraduate Studies.

GENERAL ASSEMBLY WITH SPECIFIC COMPOSITION

President: the President of the School.

Professor **Athanasios Karathanassis**

Members: The members of the Teaching Staff of the School who have the responsibility for the postgraduate Studies.

Two representatives of the postgraduate students.

COORDINATING COMMITTEE

Head of the Postgraduate Studies: Associate Professor **Symeon Paschalides**

Two members of the Teaching Staff with postgraduate task from each Department :

From the Department of Holy Bible and Patristic Literature:

Assistant Professor **Athanasios Paparnakis**

Lecturer **Anna Karamanidou**

From the Department of History, Doctrine, Inter-orthodox and Inter-Christian Relations .

Associate Professor **Vassileios Koukoussas**

Assistant Professor **Konstantinos Bozines**

From the Department of Worship, Archaeology and Art

Assistant Professor archimandrite **Nikodemos Skrettas-Plexidas**

Assistant Professor protopresbyter **Spyridon Antoniou**

From the Department of Law, Organization, Life and Ministry of the Church:

Professor **Heraklis Rerakis**
Associate Professor protopresbyter **Athanasios Gikas**
THE SECRETARIAT OF THE P. P. S.

The administrative support of the P.P.S. has the Secretariat of the School of Pastoral and Social Theology.

**POSTGRADUATE COURSES
FOR THE ACADEMIC YEAR 2010-2011**

A. DEPARTMENT OF HOLY BIBLE AND PATRISTIC LITERATURE

a) SPECIALIZATION IN HOLY BIBLE

1. OLD TESTAMENT (OT)

		T.H. ECTS
I. Semester		
OT9.	Exegesis of the prophetic books of the Old Testament <i>Ath. Papamakis, assistant professor</i>	3 10
OT1.	Introductory themes in the Old Testament <i>Evang. Daphni, lecturer</i>	3 10

II. Semester

OT4.	History of the exegesis of the Old Testament <i>Ath. Papamakis, assistant professor</i>	3 10
OT5.	The biblical Israel and its environment in the Ancient Near East (History-Religion-Culture) <i>Evang. Daphni, lecturer</i>	3 10

III. Semester

OT6.	The Old testament in the New Testament and the Church Fathers <i>Ath. Papamakis, assistant professor</i>	3 10
OT8.	Exegesis of the poetical-instructional books of the Old Testament <i>Evang. Daphni, lecturer</i>	3 10

2. NEW TESTAMENT (NT)

I. Semester		
NT4.	Themes of the language of the New Testament	3 10

NT17.	Specialized themes of the New Testament <i>Kyr. Papademetriou, assistant professor</i> <i>Aik. Tsalamponi, lecturer</i>	T.H. ECTS 3 10
-------	---	-------------------

II. Semester

NT12.	Themes of Hermeneutics of the New Testament <i>Kyr. Papademetriou, assistant professor</i>	3 10
NT2.	Themes of History of the New Testament: Graeco-roman World <i>Aik. Tsalamponi, lecturer</i>	3 10

III. Semester

NT6.	New Testament and the literature of its era <i>Kyr. Papademetriou, assistant professor</i>	3 10
NT16.	New Testament and social themes <i>Aik. Tsalamponi, lecturer</i>	3 10

b) SPECIALIZATION OF PATRISTIC LITERATURE (PL)

I. Semester

PL2.	Specialised themes from the Literature of Apostolic Fathers and Confessors <i>Symeon Paschalides, assoc. Professor</i>	3 10
PL14.	Basic specifications of the Patristic Theology <i>Soultana Lambrou, lecturer</i>	3 10
PL1.	Introduction to the Christian Literature <i>Anna Karamanidou, lecturer</i>	3 10
PL3.	Themes of Ecclesiastical Literature and patristic theology of the 3 rd and 4 th c. <i>Theod. Pittaras, lecturer</i>	3 10

II. Semester

PL10.	Technique of patristic texts edition <i>Sym. Paschalides, assoc. professor</i>	3 10
PL5.	Specialised themes of the Patristic Theology (Mysticism-Hesychasm- Neptiki Theology) <i>Soultana Lambrou, lecturer</i>	3 10

	T.H.	ECTS
PL13. The Patristic Studies in the West after the Renaissance <i>Anna Karamandou, lecturer</i>	3	10
PL6. Themes of Ecclesiastical Literature and patristic theology from the 5 th c. until the 8 th c. <i>Theod. Pittaras, lecturer</i>	3	10
III. Semester		
PL13. Great landmarks of Patristic Theology <i>Symeon Paschalides, assoc. professor</i>	3	10
PL7. Themes of Ecclesiastical Literature and Patristic Theology from 9 th to 15 th c. <i>Soultana Lambrou, lecturer</i>	3	10
PL8. Themes of Ecclesiastical Literature and Patristic Theology during the Turkish occupation <i>Anna Karamandou, lecturer</i>	3	10
PL4. Specialized themes from the Chalcedonian and post-Chalcedonian Literature <i>Theod. Pittaras, lecturer</i>	3	10
C) SPECIALIZATION IN THE SCIENCE OF RELIGION (SR)		
I. Semester		
SR1. Introductory themes in the Science of Religion <i>Ap. Kralidis, assistant professor</i>	3	10
SR11. Specialized themes in the Science of Religion <i>Ap. Kralidis, assistant professor</i>	3	10
II. Semester		
SR2. History of religions <i>Ap. Kralidis, assistant professor</i>	3	10
SR3. Christianity and religions. Aspects of the Holy Bible and the Church Fathers <i>Ap. Kralidis, assistant professor</i>	3	10
III. Semester		
SR4. Ancient Greek Religion <i>Ap. Kralidis, assistant professor</i>	3	10
SR9. Islam and contemporary ideological movements <i>Ap. Kralidis, assistant professor</i>	3	10

B. DEPARTMENT OF CHURCH HISTORY AND DOCTRINAL THEOLOGY

A) SPECIALIZATION IN CHURCH HISTORY (CH)

	T.H.	ECTS
I. Semester		
CH13. Specialized themes of Orthodoxy in Southeastern Europe I <i>Mich. Tritos, professor</i>	3	10
CH1. Themes of Introduction in the Church History I <i>V. Koukoussas, assoc. professor</i>	3	10
CH9. Historical landmarks of the local Orthodox churches (Ecumenical Patriarchate, Patriarchates of the East, new Patriarchates, autocephalous Churches, self-reliant Archdioceses and Bishoprics) I <i>Ioan. Bakas, lecturer</i>	3	10
II. Semester		
CH14. Specialized themes of Orthodoxy in the Southeastern Europe II <i>Mich. Tritos, professor</i>	3	10
CH17. Themes of Church History II <i>Kon. Chrestou, professor</i>	3	10
CH2. Introductory themes in the Church History II <i>V. Koukoussas, assoc. professor</i>	3	10
CH10. Historical landmarks of the local Orthodox churches (Ecumenical Patriarchate, Patriarchates of the East, new Patriarchates, autocephalous Churches, self-reliant Archdioceses and Bishoprics) II <i>Ioan. Bakas, lecturer</i>	3	10
CH11. Historical landmarks of the local orthodox churches (Ecumenical Patriarchate, Patriarchates of the East, new Patriarchates, autocephalous Churches, self-reliant Archdioceses and Bishoprics) III <i>Ioan. Bakas, lecturer</i>	3	10
III. Semester		
CH15. Specialized themes of Orthodoxy in the South-eastern Europe III <i>Mich. Tritos, professor</i>	3	10
CH18. Themes of Church History III <i>Kon. Chrestou, professor</i>	3	10
CH3. Themes of Introduction in the Church History III <i>Vas. Koukoussas, assoc. professor</i>	3	10

	T.H. ECTS
CH4. Themes of Introduction in the Church History IV <i>Ias. Konkoussas, assoc. professor</i>	3 10
CH12. Historical landmarks of the local orthodox churches (Ecumenical Patriarchate, Patriarchates of the East, new Patriarchates, autocephalous Churches, self-reliant Archdioceses and Bishoprics) IV <i>Ioan. Bakas, lecturer</i>	3 10

B) SPECIALIZATION OF HELLENISM AND ORTHODOXY (HO)

I. Semester

HO6. Books and manuscripts during the Turkish occupation <i>Ath. Karathanassis, professor</i>	3 10
HO7. Themes of orthodox spirituality A <i>Despo Liathou, professor</i>	3 10
HO8. Themes of orthodox spirituality B <i>Despo Liathou, professor</i>	3 10
HO11. Themes of the History of the Byzantine spiritual life I <i>Kon. Chrestou, professor</i>	3 10

II. Semester

HO2. Orthodoxy- Race -- Education- Culture II: The folk book and the religious reading <i>Ath. Karathanassis, professor</i>	3 10
HO9. Themes of orthodox spirituality III <i>Despo Liathou, professor</i>	3 10
HO12. Themes of the History of the Byzantine spiritual life II <i>Kon. Chrestou, professor</i>	3 10

III. Semester

HO3. History of the Modern Hellenism- History of Thessaloniki (1430-1821) <i>Ath. Karathanassis, professor</i>	3 10
HO13. Themes of the History of the Byzantine spiritual life III <i>Kon. Chrestou, professor</i>	3 10

C) SPECIALIZATION IN DOCTRINAL AND SYMBOLICAL

THEOLOGY (DT)

I. Semester

	T.H. ECTS
DT5. Specialized themes in Dogmatics of the Orthodox Catholic Church I <i>I. Tsingos, assoc. professor</i>	3 10
DT9. Themes of Christian Dogmatics (Symbolic, Inter-orthodox and Inter-Christian relations. History of the ecumenical movement) I <i>Metropolitan of Bursa Elpidophorus Lambryniades, associate professor</i>	3 10
DT17. History of Doctrines I <i>Fr. Chr. Filotis-Vlahavas, assistant professor</i>	3 10
DT13. Perceptions of the Greek ancient philosophy about God <i>Konst. Bozines, assistant professor</i>	3 10
DT1. Themes of interpretation of the doctrinal and symbolical texts in the Orthodox Church I <i>Despo Liathou, professor</i>	3 10

II Semester

DT2. Themes of interpretation of the doctrinal and symbolical texts in the Orthodox Church II <i>Despo Liathou, professor</i>	3 10
DT6. Specialized themes in Dogmatics of the Orthodox Catholic Church II <i>E. Tsingos, assoc. professor</i>	3 10
DT10. Themes of Christian Dogmatics (Symbolic, Inter-orthodox and Inter-Christian relations. History of the ecumenical movement) II <i>Metropolitan of Bursa Elpidophorus Lambryniades, associate professor</i>	3 10
DT18. History of Doctrines II <i>Fr. Chr. Filotis-Vlahavas, assistant professor</i>	3 10
DT19. History of Doctrines III <i>Fr. Chr. Filotis-Vlahavas, assistant professor</i>	3 10
DT14. The philosophy of the Hellenistic era <i>Konst. Bozines, assistant professor</i>	3 10
DT3. Themes of interpretation of the doctrinal and symbolical texts in the Orthodox Church III <i>Fr. Vassiletos Georgopoulos, lecturer</i>	3 10

III. Semester		TH	ECTS
DT4.	Themes of interpretation of the doctrinal and symbolical texts in the Orthodox Church IV*	3	10
	<i>Fr. Vassileios Georgopoulos, lecturer</i>		
DT7.	Specialized themes in Dogmatics of the Orthodox Catholic Church III*	3	10
	<i>V. Tsingos, assoc. professor</i>		
DT8.	Specialized themes in Dogmatics of the Orthodox Catholic Church IV*	3	10
	<i>V. Tsingos, assoc. professor</i>		
DT11.	Themes of Christian Dogmatics (Symbolic, Inter-orthodox and Inter-Christian relations, History of the ecumenical movement) III*	3	10
	<i>Metropolitan of Bursa Elpidophorus Lambryniades, associate professor</i>		
DT12.	Themes of Christian Dogmatics (Symbolic, Inter-orthodox and Inter-Christian relations, History of ecumenical movement) IV*	3	10
	<i>Metropolitan of Bursa Elpidophorus Lambryniades, associate professor</i>		
DT20.	History of Doctrines IV*	3	10
	<i>Fr. Chr. Filofis Alahavas, assistant professor</i>		
DT15.	The Christianity and Philosophy during the early Christian ages	3	10
	<i>Konst. Bozmes, assistant professor</i>		

C. DEPARTMENT OF LITURGICS, CHRISTIAN ARCHAEOLOGY AND ART

A) SPECIALIZATION IN LITURGICS (LT)

I. Semester

LT5.	The mysteries of the Orthodox Church	3	10
	<i>Fr. Nikod. Skrettas, assistant professor</i>		
LT2.	Themes of interpretation of the Divine Liturgy	3	10
	<i>Fr. Kon. Karassaridis, assistant professor</i>		
LT9.	Homiletics I*. Aesthetics of speech	3	10
	<i>Tryfon Tsompanes, lecturer</i>		
LT4.	Interorthodox liturgical themes	3	10
	<i>Fr. Chrysostomos Nassis, lecturer</i>		

II. Semester		TH	ECTS
LT6.	Hermeneia and theology of liturgical benedictions and hymns	3	10
	<i>Fr. Nikod. Skrettas, assistant professor</i>		
LT1.	Church, sacred utensils, vestments	3	10
	<i>Fr. Kon. Karassaridis, assistant professor</i>		
LT12.	Homiletics IV*. Homiletics approach of the Old Testament	3	10
	<i>Tryfon Tsompanes, lecturer</i>		
LT7.	Specialised liturgical themes	3	10
	<i>Fr. Chrys. Nassis, lecturer</i>		

III. Semester

LT8.	Liturgical Rites and Euchologia	3	10
	<i>Fr. Nikod. Skrettas, assistant professor</i>		
LT3.	Contemporary liturgical issues	3	10
	<i>Fr. Kon. Karassaridis, assistant professor</i>		
LT10.	Homiletics II*. Aesthetics of worship	3	10
	<i>Tryfon Tsompanes, lecturer</i>		
LT11.	Homiletics III*. The art of speech and the speech of art	3	10
	<i>Tryfon Tsompanes, lecturer</i>		

b) SPECIALIZATION IN CHRISTIAN ARCHAEOLOGY AND ART (AT)

I. Semester

AT2.	Iconography of Theotokos	3	10
	<i>Ang. Trivizalaki, lecturer</i>		

II. Semester

AT3.	Iconographic cycles of saints	3	10
	<i>Ang. Trivizalaki, lecturer</i>		

III. Semester

AT6.	Architecture of the Byzantine Churches (early Byzantine, middle Byzantine, post-Byzantine era)	3	10
	<i>Ang. Trivizalaki, lecturer</i>		

c) SPECIALIZATION IN HAGIOLOGY (HG)

I. Semester

	T.H. ECTS
HG1. Martyrdoms and martyrological collections <i>Sym. Paschalides, associate professor</i>	3 10

II. Semester

G3. Hagiological sources of the middle Byzantine and Palaeogeagan era <i>Sym. Paschalides, associate professor</i>	3 10
---	------

III. Semester

HG4. The hagiological texts of the post-Byzantine era <i>Sym. Paschalides, associate professor</i>	3 10
---	------

d) SPECIALIZATION IN BYZANTINE MUSICOLOGY AND THE ART OF CHANTING (BM)

I. Semester

BM1. Manuscripts of chanting codes (10 th -19 th c.) and the Art of Chanting <i>Fr. Spyros Antoniou, assistant professor</i>	3 10
---	------

II. Semester

BM2. Themes of Byzantine and post Byzantine Musicology and the Art of Chanting <i>Fr. Spyros Antoniou, assistant professor</i>	3 10
---	------

III. Semester

BM4. Themes of Aesthetics in Byzantine Music and Palaeography of the Chanting Art <i>Fr. Spyros Antoniou, assistant professor</i>	3 10
--	------

D. DEPARTMENT OF LAW, ORGANIZATION, LIFE AND MINISTRY OF THE CHURCH

a) SPECIALIZATION IN CANON LAW-PASTORAL-MISSIONARY

1. CANON LAW (CL)

I. Semester

	T.H. ECTS
CL1. Interpretation of holy canons <i>Theod. Yiangou, professor</i>	3 10
CL5. Canon Law I <i>Geor. Gavardinas, lecturer</i>	3 10

II. Semester

CL2. Monastic Rites and monastic canons <i>Theod. Yiangou, professor</i>	3 10
CL6. Canon Law II <i>Geor. Gavardinas, lecturer</i>	3 10
CL7. Canon Law III <i>Dem. Nikolakakis, lecturer</i>	3 10

III. Semester

CL4. Sources of Canon Law and Liturgies <i>Theod. Yiangou, professor</i>	3 10
CL3. Sources of Canon Law <i>Geor. Gavardinas, lecturer</i>	3 10
CL8. Canon Law IV <i>Dem. Nikolakakis, lecturer</i>	3 10

2. PASTORAL (PT)

I. Semester

PT1. Rules and methods of the pastoral task I <i>Fr. Ath. Gikas, associate professor</i>	3 10
---	------

II. Semester

PT2. Rules and methods of the pastoral task II <i>Fr. Ath. Gikas, associate professor</i>	3 10
--	------

III. Semester

PT3. Interpretation of pastoral texts I <i>Fr. Ath. Gikas, associate professor</i>	3 10
---	------

3. MISSIONARY (M)

III. Semester

	T.H. ECTS
MII. Christian Orthodox Missionary <i>Kon. Kotsiopoulos, assistant professor</i>	3 10
b) SPECIALIZATION IN PAEDAGOGICS – PASTORAL PSYCHOLOGY	
1. PAEDAGOGICS (PA)	
I. Semester	
PA2. Themes of Specialized Paedagogics: The European dimension of the Christian orthodox education <i>Her. Berakis, professor</i>	3 10
II. Semester	
PA3. Education and culture <i>Her. Berakis, professor</i>	3 10
III. Semester	
PA 4. Themes of Christian education: Socialization of the child and the Christian orthodox education <i>Her. Berakis, professor</i>	3 10
2. PASTORAL PSYCHOLOGY (PS)	
I. Semester	
PS1. General themes of Pastoral Psychology I <i>Fr. Ath. Gikas, associate professor</i>	3 10
II. Semester	
PS2. General themes of Pastoral Psychology II <i>Fr. Ath. Gikas, associate professor</i>	3 10
III. Semester	
PS3. Specialized themes of Pastoral Psychology <i>Fr. Ath. Gikas, associate professor</i>	3 10

c) SPECIALIZATION IN CHRISTIAN ETHICS – SOCIOLOGY
1. CHRISTIAN ETHICS (CE)

	T.H. ECTS
I. Semester	
CE1. Themes of Christian Ethics A': Patristic texts of Christian Ethics <i>Mil. Vantsos, assistant professor</i>	3 10
II. Semester	
CE13. Themes of Bio-ethics I <i>Mil. Vantsos, assistant professor</i>	3 10
III Semester	
CE4. Themes of Christian Ethics II': Contemporary moral preoccupations <i>Mil. Vantsos, assistant professor</i>	3 10
2. SOCIOLOGY (SO)	
I Semester	
SO1. Themes of General Sociology I': Religious and political freedom <i>Kon. Kotsiopoulos, assistant professor</i>	3 10
II Semester	
SO3. Themes of Sociology of Christianity I': Christianity and welfare state <i>Kon. Kotsiopoulos, assistant professor</i>	3 10
III. Semester	
SO4. Themes of Sociology of Christianity II': Sociology of the Ecumenical movement <i>Kon. Kotsiopoulos, assistant professor</i>	3 10
SCIENTIFIC PAPER / DISSERTATION (for all the Departments):	30 ECTS

SEMINAR OF THE ORTHODOX HERMENEUTICAL THEOLOGY

The Department of Holy Bible and Patristic Literature, in the context of the Post graduate Studies Programme, organizes a Seminar of the Orthodox Hermeneutical Theology, compulsory for all the specializations. It is a scientific session per month during both of semesters of the academic year, which replaces a weekly course of specialization with three teaching hours and three credits (six credits ECTS). The sessions are about the interpretation of the Holy Bible and have as a basis the biblical sciences and the sciences of Patrology and Religion, for their contribution to the hermeneutical comprehension of the Bible.

The researching personnel of the Department and other researchers as well, examine relevant scientific themes, present the conclusions of their researches and inform for the contemporary developments of the science. The post graduate students and candidates doctors participate in the conversation and they are able to present their papers. The programme and the activities of the Seminar are in the website of the School (www.past.auth.gr), in the known link.

TEL. ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ

Πρύτανης Α Π Θ	99.6701-2
Γραμματεία Πρυτανείας	99.6703-4
Αντιπρύτανας	99.6711,
	99.6712
Κοσμητορας Θεολ. Σχολής	99.6699
Γραμματεία Κοσμητείας	99.6698
	99.6692 (fax)
Πρόεδρος Τμ. Ποιμαντικής & Κοιν. Θεολογίας	99.6939
Γραμματεία Τμήματος	99.6681- 84
	99.6689 (fax)
Προϊσταμένη Γραμματείας Τμήματος	99.6680
Αίθουσα Συνεδριάσεων	99.6696
Νησίδα Η/Υ Τμ. Ποιμαντικής & Κοιν. Θεολογίας	99.7289
Βιβλιοθήκη Θεολογικής Σχολής	99.6690,
	99.6691
	99.6694 (& fax)
Εργαστήριο Παιδαγωγικής-Χριστιανικής Παιδαγωγικής	99. 7103
Κεντρική Βιβλιοθήκη	99.5323
Θησαυρείο Θεολογικής Σχολής	99.6999
Πανεπ. Φοιτ. Αίσαχη	99.2671
Κιλικαίο Θεολ. Σχολής	99.6995
Σύλλογος φοιτητών Θεολογικής Σχολής	99.7110

**ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΗΛΕΦΩΝΩΝ & ΤΗΛΕΘΜΟΙΟΤΥΠΙΑΣ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ**

	<i>Γραφείο</i>	<i>Οικία</i>
Αγγέλης Ιωάννης	99.7289	2310823734
Αγγελικούλου Αναστασία (υπάλλ. Τομ.)	99.6685	
π. Σπυρίδων Αντωνίου (επ. καθηγητής)	99.9618	2392091286
Βάντσος Μιλτιάδης (επ. καθηγητής)	99.7163	2392025960
	<i>Γραφείο</i>	<i>Οικία</i>
Βαφιαίου Ευτέρπη (υπάλλ. Γραμμ.)	99.6683	2310949566
π. Βασιλείος Γεωργόπουλος (λέκτορας)	99.6949	2310403605
Γιάγκου Θεόδωρος (καθηγητής)	99.6675	2392032235
Γκαβρδίνης Γεώργιος (λέκτορας)	99.1347	2421072097
Γκίνου Ελένη (ιδιό. Γαλλικών)	99.6979	κιν. 6977313047
π. Αθανάσιος Γκίκας (αν. καθηγητής)	99.6676 (& fax)	
Γραμματεία Τομέα Δικαίου κ.λπ.	99.6648	
Δάφνη Γ. Ευαγγελία (λέκτορας)	99.6963	κιν. 6977607466
Δάφνη Αγγελί (ιδιό. Γερμανικής)	99.6636	
Καραθανάσης Αθανάσιος (καθηγητής)	99.6667	2392062928
	99.6687 (fax)	
π. Κωνίνας Κυραϊσαρίδης (επ. καθηγητής)	99.7090	2310833382
		κιν. 6977318777
Καραμανίδου Αννα (λέκτορας)	99.6945 (& fax)	
		2310768947
Κουκουσάς Βασίλειος (αν. καθηγητής)	99.7482	2310674594
Κρωλίδης Απόστολος (επ. καθηγητής)	99.7020	2310209435
Κυρατζή Έφη (υπάλλ. Γραμμ.)	99.6682	
Κωτσώπουλος Κωνσταντίνος (επίκουρος)	99.6515	2310466032
Λαζάρου-Καρατσιβίδου Φωτ. (υπάλλ. Τομ.)	99.6677 (& fax)	
		2310555186
Λάμπρου Σουλτάνα (λέκτορας)	99.6943	2310224436
Μητρ. Πρωΐσης Ιωάννης- Ελπίδοφόρος Λαμπρινιάδης	99.1332	κιν. 6936311130
Λιάλιου Δέσπω (καθηγήτρια)	99.6673	2310449663
	99.6955 (& fax)	
Λουπερίδου Όλγα (υπάλλ. Κοσμ.)	99.6698	
	99.6692 (fax)	

Ματθαίου Μαρία (ιδιό. Αγγλικών)	99.6979 & 99.8445	
	99.6937 (fax)	
Μπάκας Ιωάννης (λέκτορας)	99.1118	
Μποζίνης Κωνσταντίνος (επ. καθηγητής)	99.6953	2310266593
Μπραγιώτου Αικατερίνη (ΕΠΕΠ, Βιβλιοθ.)	99.6694	
	99.6691 (& fax)	
π. Χρυσόστομος Νάσης (λέκτορας)	996677	κιν. 6951946351
Νικολυκάκης Δημήτριος (λέκτορας)	99.6697	2310270136
	<i>Γραφείο</i>	<i>Οικία</i>
Οικονόμου Χρήσιος (καθηγητής)	99.6939	2310445304
	99.4302 (fax)	
Παπαδημητρίου Κυριακούλα (επ. καθηγήτρια)	99.6679 (& fax)	
Παπαρνάκης Αθανάσιος (επ. καθηγητής)	99.7119	2310676684
Πασχαλίδης Συμεών (αν. καθηγητής)	99.6964	2310613547
Πιτινιάς Θεόδωρος (λέκτορας)	99.6986	6932880770
Ποπότη Παναγιώτα	99.9368	
Ρεράκης Ηρακλής (καθηγητής)	99.7113 (& fax)	
		2310211099
Σαμουηλίδου Δέσποινα (κλητήρας)	99.6689 (& fax)	
π. Νικόδ. Σκρέττας-Πλαξιάς (επ. καθηγητής)	99.7078	2393061262
		κιν. 6942020378
Σοικαρά Αλεξία (υπάλλ. Γραμματείας)	99.6681	
Τριβυζιάδης Αγγελική (λέκτορας)	99.1383	2310317709
Τρίτος Μιχαήλ (καθηγητής)	99.6920	2310325017
Τσαλιμακούνη Αικατερίνη (λέκτορας)	99.1161	2310447942
Τσίγκος Βασίλειος (αν. καθηγητής)	99.6962	2310822009
	99.8772 (fax)	
Τσομπάνης Γρύφων (λέκτορας)	99.1119	2394025980
π. Χρήστος Φιλώτης- Βλαχάβας (επ. καθ.)	99.1332	2310960359
Μακεδονοπούλου Ευμορφία(προϊσταμ. Γραμμ.)	99.6680	
Χρήστου Κωνσταντίνος (καθηγητής)	99.6656	2310425853

**ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΤΑΧΥΑΡΩΜΕΙΟΥ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ**

Αγγέλης Ιωάννης	iangelis@past.auth.gr
π. Σπυρίδων Αντωνίου (επ. καθηγητής)	santonioi@past.auth.gr
Βάντσος Μιλτιάδης (επ. καθηγητής)	mvantsos@past.auth.gr
Βαστιάδου Ευτέρπη (υπάλλ. Γραμμ.)	evalcia@past.auth.gr
π. Βασίλειος Γεωργόπουλος (λέκτορας)	georgopoulosvas@gmail.com
π. Αθανάσιος Γκιόκας (αν. καθηγητής)	agikias@past.auth.gr
Δάφνη Γ. Ευαγγελία (λέκτορας)	edafni@past.auth.gr
Καραθανάσης Αθανάσιος (καθηγητής)	karathi@past.auth.gr
Καραμανίδου Άννα (λέκτορας)	annakarmani@past.auth.gr
π. Κων. Καραϊσαρίδης (επ. καθηγητής)	kkaraisaridis@mc.com
Κουκουσάς Βασίλειος (αν. καθηγητής)	vkukusas@past.auth.gr
Κραλίδης Απόστολος (επ. καθηγητής)	akralidi@past.auth.gr
Κυρατζή Εφορμία (υπάλλ. Γραμμ.)	ekyratz@past.auth.gr
Λαζάρου-Καρατσιβίδου Φωτεινή (Γρ. Τομ.)	laza@past.auth.gr
Λάμπρου Σουλτάνα (λέκτορας)	slabrou@past.auth.gr
Μητρ. Προΰσης Ιουίνης-Ελπίδοφορος Λαμπρινιάδης	elpidof@gmail.com
Λιάλιου Δέσπω (καθηγήτρια)	lialiou@past.auth.gr
Λουπεγίδου Όλγα (υπάλλ. Γραμμ. Κοσμ.)	olyb@past.auth.gr
Ματθαίου Μαρία (ιδ. Αγγλικών)	mat@balance.auth.gr
Μπάκας Ιωάννης (λέκτορας)	ibakas@past.auth.gr
Μποζίνης Χρυσόστομος (επ. καθηγητής)	bozinis@past.auth.gr
π. Χρυσόστομος Νάσσης	chrysostom.nassis@gmail.com
Νικολικάκης Δημήτριος (λέκτορας)	dnikas@past.auth.gr
Οικονόμου Χρήστος (καθηγητής)	ikonomou@past.auth.gr
Παπαδημητρίου Κυριακούλα	

(επ. καθηγήτρια)	kyp@past.auth.gr
Παπαρμάκης Αθανάσιος (επ. καθηγητής)	apapama@past.auth.gr
Πασαλιδής Σπυρίδων (αν. καθηγητής)	spaschal@past.auth.gr
Πιτταράς Θεόδωρος (λέκτορας)	pittaras@past.auth.gr
Ρεράκης Ηρακλής (καθηγητής)	irerakis@past.auth.gr
π. Νικόδ. Σκρέττας-(Πεζιθός (επ. καθηγητής)	nskrettas@past.auth.gr
Σουκαρά Αλεξία (υπάλλ. Γραμμ.)	alevias@past.auth.gr
Τριβυζαδάκη Αγγελική (λέκτορας)	atrivyza@past.auth.gr
Τσαλιμουδούνη Αικατερίνη (λέκτορας)	ctisala@past.auth.gr
Τσίγκος Βασίλειος (αν. καθηγητής)	visigkos@past.auth.gr
Τσομπάνης Τρύφων (λέκτορας)	trifon100@yahoo.gr
π. Χρήστος Φιλώτης-Βλαχάβας (επ. καθηγητής)	filotis@past.auth.gr
Χρήστου Κωνσταντίνος (καθηγητής)	konchris@theo.auth.gr
Ιστοσελίδα Γραμματικής-Χριστιανικής Παιδαγωγικής	www.plab@past.auth.gr
Ιστοσελίδα Α.Π.Θ.	www.auth.gr
Ιστοσελίδα Τμήματος Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας Α.Π.Θ.	www.past.auth.gr

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Α'. Διοίκηση του Πανεπιστημίου	3
Β'. Η Θεολογική Σχολή	3
Διοίκηση της Θεολογικής Σχολής.....	4
Γ'. Το Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας.....	5
Διοίκηση του Τμήματος.....	5
Δ'. Οι Τομείς του Τμήματος.....	6
Ε'. Το προσωπικό των Τομέων.....	8
ΣΤ'. Ομότιμοι - συνταξιοδοτηθέντες καθηγητές.....	10
Ζ'. ΕΕΛΠΗ Η - Διόσκοντες Ξένων Γλωσσών.....	10
Η'. Η Γραμματεία.....	11
Θ'. Οι φοιτητές του Τμήματος.....	11
Ι'. Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών.....	12
1. Πρόγραμμα υποχρεωτικών μαθημάτων.....	13
2. Πρόγραμμα επιλεγμένων μαθημάτων.....	16
3. Οδηγίες για την εφαρμογή του Προγράμματος.....	33
ΙΑ'. Ενδεικτικό πρόγραμμα μαθημάτων κατά εξάμηνο.....	38
ΙΒ'. Διακοπές – αργίες.....	74
ΙΓ'. Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών.....	75
1. Υποτροφική Αλόφωση για το Π.Μ.Σ.....	76
2. Εσωτερικός Κανονισμός του Π.Μ.Σ.....	90
3. Θεσμικό Πλαίσιο για τις Μ.Σ.....	109
4. Διοίκηση του Π.Μ.Σ.....	122
5. Μεταπτυχιακά μαθήματα.....	123
ΙΔ'. PROGRAMME OF STUDIES.....	136
ΙΕ'. Τηλεφωνικός κατάλογος.....	196
Κατάλογος ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.....	197

